

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

JOHANNIS GEORGII GRÆVII
LECTIONES
HESIODÆ.

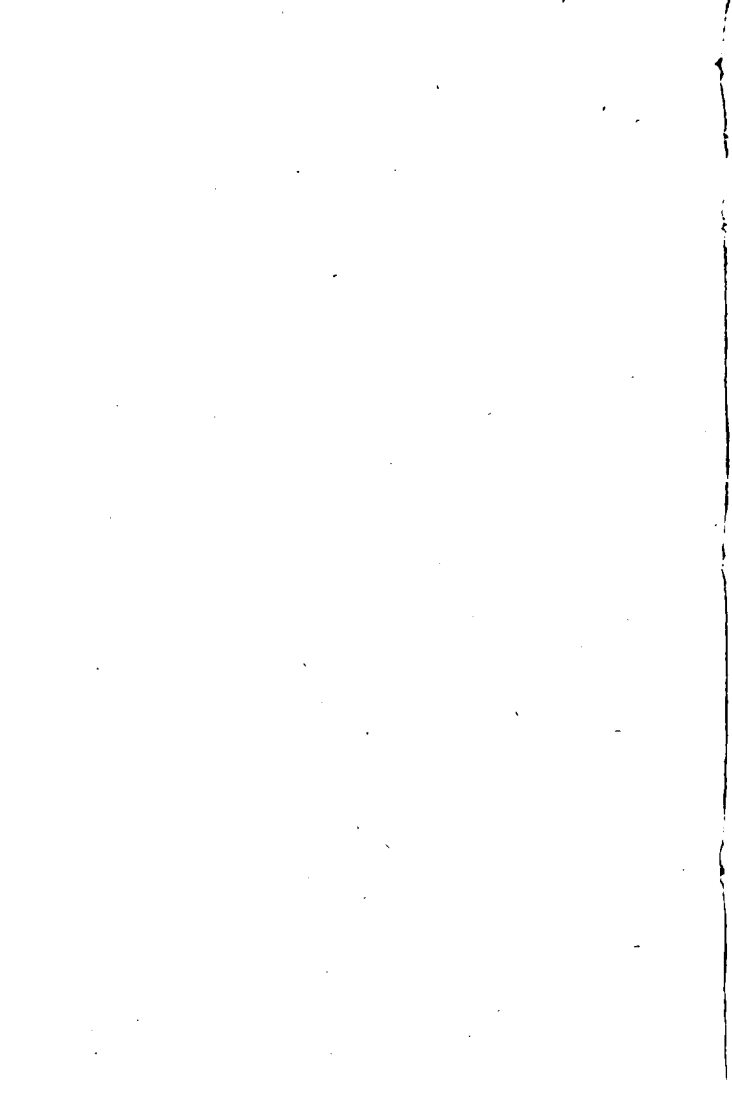
Ut & notæ
JOSEPHI SCALIGERI,
ET
FRANCISCI GUIETI.

AMSTELODAMI,
Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

MDCLXXVII.

Sumptibus Societatis.

VIRIS ILLVSTRIBVS
ET EXIMIIS

JOANNI CAPELLANO,
REGI CHRISTIANISSIMO
A CONSILIIS,
ET

NICOLAO HEINSIO,
FOEDERATÆ BELGICÆ
ORDINVM ORATORI
APVD REGEM SVECICÆ,

NOSTRÆ MEMORIÆ
POETARVM PRINCIPIBVS,

HAS

H A S
L E C T I O N E S
H E S I O D E A S

L. M. Q. D. D.

JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS.

JOHANNIS GEORGII GRÆVII LECTIONES HESIODÆ.

CAPUT I.

Primi duo versati versus in ἔργῳ illustrati. ἐνίπτετι ὑμνεύουσι. Δῶτε δὴ. Antiqua Hesiodi lectio bis vindicata. Αἰξεν. Augere. Κάρπειν. Δίκη. Jupiter Justitiæ Præses. Callimachus illustratus. Hesiodus emendatus. Διάνδιχα θυμὸν ἔχειν. ἔρις ἀγαθὴ est φίλῃα. Moschopulus correctus. Ἀγορῆς ἐπακτός. Ὄρη. Vetus Hesiodi lectio defensiva. Elegans præsentium usus apud Græcos. Interpretes Latini sæpe notati.

IN ἔργῳ καὶ ἡμέραις.
V. 1. Μῦσῳ Πιερίῃσιν αἰοιδῆσι κλείουσι
Δῶτε δὴ ἐνίπτετε σφίτερον] Non veteres
solum interpretes, Proclus, Moschopulus, Tzetzæ,
sed & Hesychius κλείουσι exponunt ὑμνεύουσι, δ-
ξάζουσι. Scholia inedita libri Vossiani: αἰοιδῆσι κλείουσι, ᾧ δαῖς
καὶ τραγυδαῖς δαξάζουσι. & sequenti versu: δῶτε ἔλθῃτε. Eu-
stathius quoque ad Ὀδυσσ. ε. Hesiodum Musas ex Pieria arces-
sere scribit. Κλείνῃ pro κλείτῳ nemo veterum dixit. Inde li-
quet hos versus sic recte exponi: *Musa ex Pieria carminibus
gloriam conciliare solita Adeste, quaeso, dicite patri vestro hymnum.*
Cum Moschopulo ad κλείουσι intelligendum existimamus ὅς
ἐστιν ἐβήλητε. Nam ut ille ait. Ἐκ τοῦ Μουσίου κλέος ἔρχεται. *A
Musis venit gloria.* ἐνίπτετι ὑμνεύουσι, est ὑμνεῖτε. ut inferius
v. 33: Ἀλλὰ τί ποτὰ Ἀρπύζων ἐφόρεις pro ἡρπαγίς, & v. 43,
κρήψαντες ἔχουσιν βίον, pro ἔκρυψαν. Apud Hom. βῆ δ' ἴον pro
ἔβη, ᾧ δὲ φάριον pro ἔφυγε, & sexcenta talia. Solere vero poë-
tas Numina, quorum opem implorant ex locis, quæ iis erant
sacrata, vocare; Musas ex Parnasso, Pieria, Helicone, Pindo;
Apollinem ex Delo, Lycia, Xantho, quis tam hospes est in illo-
rum lectione qui ignoret? Et sic hunc locum intellectum olim
fuisse

fuisse locuples testis est Aristides hymno in Jovem: Εἶσι δὲ Μῦσαι Διὸς παῖδες, ἃ ᾧ ἔγωγε ὁρῶ πότε αἶν τις ὑμῶν ἄρμενοι καλῶσαι ἢ νῦν. εἰθ' ὑμεῖς γε ἐπ' Οὐλύμπῳ σὺν Ἀπάωνι Μουσῶν γένει τῶνδε ἰάνω ἀδλὼ ἀδῶτε ὑμνήσω τ' ὑμῆτερόν τε καὶ τ' ὅλον πατρίδα, εἴτε Πιερίᾳ φιλον ὑμῖν ἐνδιαιτήτω, εἴτε ἐν Ἑλικῶνι τῇ Βοιωτῆι χαρῶσιτε. *Agite ergo Musa, Jovis filia, (nec enim vos unquam alias quam nunc invocare praestiterit) siue in Olympo cum duce Apolline divinum canitis canticum, vestrum simul & universo-rum patrem celebrantes, siue Pierium vos delectat domicilium, siue in Boeotio Helicone choreas ducitis.* In versu secundo δὲ legitur in utroque MS, & omnes agnoscunt interpretes, ut mirer H. Stephanum solius Eustathii auctoritate compulsam reposuisse δ', quod deinceps plerasque editiones occupavit. Habet ista particula obsecrandi vim in hisce formulis, δοῦρο δὲ, φέρε δὲ, ἴθι δὲ, age, sis, quaeso. Hom. ἄζον δὲ ἔλχ' Διομήδεϊ. So-crates in Phædro apud Platonem: ἄγετι δὲ ᾧ Μῦσαι, quo expressit hoc nostri Poëta: δοῦπι δὲ ᾧ Μῦσαι.

v. 3. Οὔτε Δ' βροτῶν] Hos duos versus aliter distinximus, & exposuimus quam vulgo fit, uti apparet ex nostra editione. vide inferius rationes in notis ad v. 430 Θεογονίας.

v. 5. Ρ' εἴα μ' ᾧ βροτῶν, εἴα δὲ βροτῶν χαλκήϊ.] Uterque Codex MS utroque loco legit ρ' εἴα. quam veram lectionem esse Tzezes ostendit: Τὸ ρ' εἴα συνιζησὶς ἐστὶ τ' ρ' εἴ μ' ἄλλος συλλαβῆς, καὶ τ' ἄλλα εἰς μίαν μακράν. Nec aliter apud Homerum in omnibus legitur codicibus Iliad. ρ.

Ρ' εἴα μ' ᾧ φάσκειν ἔσθ' ἐν Τρώων ὀρυμαδῶ.
Quæ loca male Guilielmus Canterus, decus nostræ Trajecti, sollicitavit. Hesiodus:

Εἴαε πλεῖν, γέρε' ἃ νωμῶν ἢ σ' ἀπατήσῃ.

Ubi rursus male mutat in εἴα. Hom. II. π.

Αἶε ζῶν πίμπλεις Σαρπηδὶνα ὄνδ' δὲ μὲν δέ.

Idem Iliad. v.

Ἴσον τείνειν πολέμῳ τίλ', ἢ με μάλ' εἴα.

v. 6. Ἀθλον ἀέξει] *Obscurum auge.* hoc est, evchit, ornat. Callim. hymno in Jovem v. 95: Οὐκ ἀρετῆς ἀπερ' ὅλβ' ἐπί-
ταται ἄνδρας αἰεῖν. *Sine virtute divitiis non possunt homines or-*
nare.

nave. Homero est *μηὲρ ὀφείλειν*. In qua notione quum & Latinis augere ponatur, retinui hoc verbum in versione. Sueton. Claud. *In semet augendo parvus atque civilis nomine Imperatoris abstinuit, nimios honores recusavit.* C. Nepos Phocione: *Namque auctius ornatusque a Demosthene eum quem tenebat gradum adscenderat.*

v. 7. Α' γήραος καὶ φθι] Versiones vulgatæ: *superbum contrahit.* Alii: *desiccet.* Impte. Recte Proclus ostenderat καὶ φθίνει hic esse ὅτι τὸ ἐπιφέρει καὶ πεπαιδὸν. Vertimus cum Horatio, *attenuat*, qui hunc locum expressit, ut pridem Muretus observat:

Valet ima summis

Mutare, & insignem attenuat Deus. inferius v. 575:

Ὡρὴν ἐν ἀμνηστὶ ὅτι τ' ἡέλιος ἔρδω καὶ φθίνει.

Tempore messis quando sol corpus attenuat, hoc est, corporis vires exhaurit, atterit.

v. 9. Δίκη δ' ἰθὺς ἡμίσεως] *juste rege judicio.* Sic bene prisca omnes Interpretes hunc locum declarant, qui hæc retulerunt ad Jovem. Δίκη est ἐν δίκη, sive οὐδὲν δίκη ut Moschopulus. δίκη ἰθὺς ἡμίσεως est præesse judiciis, & ea sic gubernare ut leges exerceantur, & justæ ferantur sententiæ. ἰθὺς est regere, gubernare. Hesych: ἰθὺς, ἀπορροῦ, ἐξισοῦ, διοικῶ, ὁ δὲ ἰθὺς, κυβερνῶ. Jupiter enim Justitiæ Præses & vindex habebatur. Plutarchus αὐτὸς ἡ γὰρ ἀπαιδούτος. Ο' μὲν Ζεὺς οὐκ ἔχῃ τὴν Δίκην παρρηθρον, ἀλλ' αὐτὸς Δίκη καὶ Θέμις ἐστὶ, καὶ νόμων ὁ πρῶτος καὶ τὸν περὶ αὐτῶν. Jovi Justitia non adsidet; sed ipse est Justitia & Themis, & lex antiquissima & perfectissima. Callimachus hymno in Jovem: v. 81.

Δῶκεας ἢ πρῶτος φυλασσέμεν. ἵζησθαι αὐτὸς

Ἀρχὴς ἐν πρῶτος ἐπὶ δίκησιν

Ἀλλὰ ἐκὼν σπουδῆς οἱ τ' ἔμπροσθεν ἰθὺς σιν.

Constituisti qui urbes custodiant: tuque ipse præsides in arcibus, Inspector tam eorum qui legibus populum sub iniquis, quam eorum qui aliter gubernant. Sic hic locus vertendus. Jovi enim arces sacre sunt, teste Aristide hymno in Jovem, qui & ibi docet Jovem esse præsidem Justitiæ. vide & Euripidis Troad. In Theogonia eodem sensu dixit Δία καὶ ἰθὺς ἡμίσεως δίκας vers. 85, de rege:

Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι Διὰ κλείοντα θεμισας

Ἰθύνουσι δίκησιν.

Omnes ipsam respiciunt reddentem jus rectis judiciis V. 886. ingeniose quidem vir summus pro Πέρσῃ legit Πίρσῃ. sed quomodo ἰδὼν αἰὼν τε commodè possit tribui Persæ non video: quin tota oratio videtur huic emendationi & sententiæ Ἐπείνῳ adversari: Hæc enim poëtæ mense est. Audi intuens & auscultans, uti jus valeat regente te, utique ego Persæ vera præcipiam. Aliquid petit in publicum, aliquid sibi.

V. 111. Τὼ μὲρ κεν ἱκανέσσαι νοήσας] Uterque MS. Vossianus & editio Basileensis Isingrini: ἱκανήσας. quod quis non probet præ duro illo diplasiismo?

V. 13. Διὰ δ' αἰνδιχα θυμὸν ἔχοντες] Mirum quid interpretibus Latinis in mentem venerit, quum hæc ita vertunt: *in diversa autem animum distrabunt.* quo nihil a poëtæ sensu & Græcis verbis potest fingi alienius. Διὰ δὲ θυμὸν ἔχειν Homero est διχα θυμὸν ἔχειν, dissentire, discrepare. Il. v, v. 31:

Βάν δ' ἰμῶσαι πῶλε μὲν δὲ θεοὶ διχα θυμὸν ἔχοντες.

Ibant in prælium dii discrepantem animum habentes.

hoc est, a se invicem dissentientes, aliis stantibus pro Troja, aliis in Trojam. Ubi vulgo versiones inepte: *divisum animum habentes*, pro quo alii dicunt αἰνδιχα θυμὸν ἔχειν. Quid vero miri poëtam ἐρεῖν tribuere animum, quum inter deas referantur & hic & in Theogonia?

V. 15. Ἀλλ' ἔτι ἀνάγκης

Ἀπανάτων βελήσιν ἐρεῖν πρῶσι βαρεῖαν] Hæc cum Tzeze non sic accipienda sunt quasi Deus sit malorum auctor. Sed hæc est Hesiodi mens, omnia quæ geruntur Dei numine geri: illum hominibus aut propter vitia, quibus sunt obnoxii, aliasque causas nobis sæpe parum exploratas, corrumpere consilia, sanam eripere mentem, & contendendi ac litigandi libidinem immittere. Penelope apud Homer. Οἶδυσ. ψ.

Μαῖα φίλη, μαρτυροῖς τοὶ θεοὶ τίς σου, οἱ τε δυνάω]

Ἀφροῖα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονα πρὸς μέλ' ἐοῖτα,

Καὶ τι χαλιφροέοντα σιτοφροσύνης ἐπίδωσαν.

*Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt, qui possunt insipientem reddere, qui vel prudentissimus fueris, & delirum prudentia com-
potem reddiderunt. Nam ut bene alius poëta :*

Ὅταν γὰρ ὀργὴ δαιμόνων βλάβῃ τινα,
Τέτω τὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν,
Τὸν γὰρ τ' ἐοιδὸν εἰς τὴν χεῖρ' ἀνέπει
Γνώμῃ, ἐν εἰδῇ μὲν δὲν αἰμάρτερον.

*Quando ira deorum aliquem laedit, huic primo eripit pruden-
tiam, & sanam mentem, & in deterius mutat consilia, ut non vi-
deat quæ peccat. P. Syrus Mimus: Fortuna quem vult perdere
stultum facit.*

v. 19. Γαῖης ἐν ῥίζῃσιν] Hæc verba non referenda esse ad
Jovem cum antiquis Hesiodi interpretibus præclare monuit
Daniel Heinsius ὁ πᾶν, cui Hesiodus & omnelitterarum genus
plurimum debet. Nihil certius hæc ad Εἶν pertinere bonam,
quam philosophi φιλίαν dicunt, quæ dicitur in terra habitare
inter homines. Inde Empedocles Agrigentinus Physicus anti-
quissimus, qui principia omnium rerum præter quatuor ele-
menta constituit Νεῖκ & Φιλίαν.

Τέσσαρες γὰρ πάντων ῥιζῶματ' ἀπὸ τοῦ ἄκτι·
Ζῆς, Ὀργή, Ἡρῆ τε φρεσὶς, ἡ δ' Ἀΐδωνός.
Νῆψις δ' ἡ δακρυόεις τέλῃ κερύνωμα βρότειον.
Νεῖκ τ' ἐλόμμεν διχὰς τ' ἀπὸ λαῶν αἰ πάντη.
Καὶ φιλίη μὲν τοῖσιν ἴσον μὴκός τε πῶτος τε.

*Quatuor omnium rerum principia primus audi, Jupiter can-
didus, Juno alma, & Pluto, Ac Nestis qua lacrimis tingit hu-
manas scatebras, Et contentio perniciofa qua absque iis par est
ubique. Et amicitia cum his quæ aque longa ac lata est. De
quibus Sextus Empiricus adversus Mathematicos: Ἐξ ὧν
δίδωσι τὰς τ' ὄντων ὀρχαίς· τέσσαρες μὲν τὰς ὑλικὰς, γῆν, ὕδωρ,
αἶρα, πῦρ. δύο δὲ τὰν δευτερίων φιλίαν καὶ νεῖκ. Sex tradit
rerum principia. Quatuor quidem materialia, terram, aquam,
aërem, ignem. duo autem operantia, amicitiam & discordiam.
Vide & Diogen. Laërt. in vita Empedoclis. Latini interpretes
Hesiodi ποτὶν ἀμείων cum ἀνδράσι conjungunt, quasi Hesiodus
dixerit contentionem bonam longe meliorem esse hominibus :*

quos redarguit copula & συνίπεια, quæ ita constituenda. Θῆκε δὲ μιν πολλὸν ἀμεινω scilicet ἔρει Κρανίδης ἐν γαίης ῥίζησιν καὶ ἀνδράσι. Posuit illam longe meliorem in terræ radicibus, hoc est in terra & inter homines. Ἐν δὲ πρὸς ἑαυτὸν repetendum,

V. 20. Εἰς ἔτερον γὰρ τίς τι ἰδὼν ἔργου χαίρει Πλάστον, δὲ ἀπὸ δὲ δρόμου καὶ ἡδὲ φυλάειν] Hic rursus Interpretes male gesserunt suas partes, qui secundum versum sic transfulerunt, ut si δὲ hic esset relativum, quum tamen hic ponatur pro ἔτερον, quod discere poterant ex Moschopulo & Proclo. Glossæ MS Vossianæ: δὲ, ἔτερον, πῶτος. Iners, inquit, videns alium labore divitias invenisse, & ipse eadem ratione opes quærere studet. Eodem sensu inferius:

Εἰ δὲ κεν ἐργάζῃ, τότε σε ζηλώσῃ ἀεργὸς

Παλιδίῳ.

Quod si laborares mox te amulabitur otiosus discedentem.

Tzezes videtur legisse ὡς. Porro in MS legitur δρόμου. quam lectionem tuetur Tzezes, qui propter liquidam μ τὸ ε ο produci contendit. Proclus vero hoc à Græcorum poetarum consuetudine alienum esse in talibus infinitivis affirmat, ideoque τὸ μ geminandum.

V. 23. Εἰς αἴθερον ἀνδύειν] MS I Voss: εἰς αἴφην ἀνδύειν. Sic etiam Moschopulus: Αἴφην ὁ δὲ πρὸ τῶν ὠρῶν ἔστιν αὐτῷ ἀνδρὸς ζῆλον πλεῖστον. τὸ αὐτὸ καὶ βίβλῳ, ἀφ' ἧς βιοῖ τις δηλονότι. λέγεται ὅτι αἴφην ἀνδρὸς καὶ, καὶ τὸ αἴφην ἐστὶν αἴφης. Sic legendus hic locus. Vulgo male & sine sensu δὲ πρὸ τῶν ὠρῶν ἔστιν αὐτῷ. Eadem ratione peccarunt in ἀνδύειν apud eundem Moschopulum v. 32, ubi vide Proclum.

V. 29. Αἰγροῖς ἐπακχοὺς ἐόντα] Græci scholiastæ omnes recte αἰγροῖς explicant ῥημέται καὶ φημῶν ἢ γιν φιλονεικῶν κινημάτων ἐν αἰγροῖς. Latinos vero quis ferat, qui *fori auscultatorem* transfulerunt? quis Latine sciens intelligat quid sibi velit *fori auscultator*? Verte: *concionum auditor*. Αἰγροῖς ἐπακχοὶ sunt homines subrostranei, αἰγροῖοι, Aristophani αἰγροῖς ἀειλίμμοι, circumforanei, concionales, qui, ut Livius ait, *concionibus hærent adfixi & in foro vivunt*: sive ut Cic. 1 de Orat. c. ult. *qui in subselliis habitant*, quamvis ibi loquatur de causidicis. Latinis proprie tales homines canalicolæ. Gell. I V, 20: *Qui jurabat cavil-*

carvillator quidam & canalicola, & nimis ridicularius fuit. Vid. Festum. Ἀγρῆς ἱπακκὸν εἶναι Plauto est *foro operam dare.* Terent. *lites sequi.* Posses tamen etiam exponere ἀγρῆς ἱπακκὸς, *fori auditor*, ut apud auctorem dialogi de causis corruptæ eloquentiæ, quem ego quidem Quintiliani esse nullus dubito. Rationes alias dabo. Is cap. 34, adolescentes, qui in subselliis quotidie nobiles causarum patronos audiebant orantes, vocat *fori auditores*: *Atque hercule, sub ejusmodi praeceptionibus juvenis ille de quo loquimur, oratorum discipulus, fori auditor, sectator judiciorum, eruditus & assuesfactus alienis experimentis, &c.* Sed hic in bonam partem accipitur.

v. 30. ὧρῃ γὰρ τ' ὀλίγη πίλισται] Non est ut recedamus à lectione librorum & interpretum veterum expositione, qui aiunt ὧρῃ ψαλλῶσθαι, & interpretantur φροντίδα, sicut & MS I Vossianus cum Glossis: ὧρῃ νεκίων τ' ἀγρείων τε, ἢ φροντίς διακρίων, δημηγορίων. Verba vero hæc ὧρῃ ὀλίγη πίλισται νεκίων τ' ἀγρείων τε sunt ὀλιγοῦν νείκη καὶ ἀγροῦς. vel ὀλιγοῦν καὶ ἢ νείκη τ' ἀγροῦς τε, non curare debet forenses curas. Πίλισται pro πίλισθαι δεῖ. Sic sæpe præsens accipitur. Eurip. Hec. 163:

Ποίαν ἢ ταύτην, ἢ κείνην εἶχον; *Quam nam, hanc ne an illam eo?* pro εἶχον δεῖ. Quomodo non infrequenter occurrit apud scriptores sacros. Matth. 111: Πᾶν ἔν δένδρον μὴ ποιεῖν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. *Omnia arbor non ferens fructum bonum excinditur & in ignem conjicitur.* Hoc est, excindi & in ignem conjici debet. Exempla passim obvia.

C A P U T II.

Hesiodi obscurus locus expositus contra Græcos & Latinos interpretes. Πραι βί. ὠραῖοι καρποὶ. ὠραῖον ὕδωρ. ὠρα ἵπτος. Lectio antiqua poetæ bis asserta. Εργάζεσθαι. ἔργον. πηδάλιον. Scitum in Pandectæ illustratum repudiata Commentatorum sententia. Gubernacula in navibus veterum duo. Hesiodus emaculatus. Γυροῦσι μαλεδῶνις. Interpretum varii lapsus.

v. 31. ὧρῃ μὴ βί. ὠρῃ ἐπιθῶνός καὶ ἔχεται
 ὠραῖ. βί. ὠραῖ. Latini interpretantur, *victus impotestivus.* Græci vero magistri, *ex singulis anni partibus*

collectus. Quod quidem ferri posset. Nam *ώραὶ καὶ κερπὶ* sunt omnes fructus à terra provenientes qui in mensis secundis apponuntur pro anni & temporis ratione, ut verni flores, æstiva mala, pira, pepones, autumnales uvæ, & quæ hyeme possunt haberi. Antigonus Carystius in vita Menedemi. *Τεργήματα μὲν ἤμεν, ἢ κύμα σιωπῆς· ποτὶ δὲ καὶ τῶν ὀρεῶν εἰσφέρει τὸ π, ὥς μὲν ἦν αὖτις ἢ ῥοία. Ἐπὶ δὲ ταῖς ὥραις, καὶ δὲ τῶν χειμῶν ὡς ἰχθυός.* Pro bellariis dabatur lupinum & sarius faba: *Nonnunquam ex fructibus, quos illa pars anni ediderat, quidpiam apponebatur, æstate malum Punicum, vere ervilia, hyeme canicæ.* Male interpres dipnosophistæ reddit: *ex fructibus horariis.* vid. Galen. de aliment. facult. I I, 2, qui docet propriè Græcis *ὀρεῖς καὶ κερπὶ* dici de talibus *τεργήματα*, non de frumento, de quo hic tamen agi omnes vident. Persuasissimum itaque habeo *ὀρεῖς* βίον esse fructus æstivos, qui *ἐν ὥρᾳ, ἢ γὰρ ἐν ὥρᾳ ἔτης*, æstate, diebus canicularibus tempore messis colliguntur. *ὥρᾳ* enim & *ὥρᾳ ἔτης* κατ' ἐξοχὴν significat æstatem, & quidem adultam, dies caniculares, ut Galenus in variis locis tradit. Hinc *ὀρεῖς* est æstivus. *ὀρεῖς ὕδωρ* apud Hippocratem Galenus ostendit esse pluviam aquam quæ media æstate cadit, καὶ τὸ καιρὸν οὐκ εἶναι ὅν ἐνομιζέσιν ὥρᾳ ἔτης. *tempore illo quod vocant ὥρᾳ ἔτης*, hoc est, dies caniculares. Plinius sane *ὀρεῖς* μέλι vertit mel æstivum, ut pulcre notavit vir Magnus ad Athenæum III Animadvers. cap. 6. Nec aliter capiendum inferius v. 305:

Ὡς καὶ τοὶ ὀρεῖς βίοντι πλὴθυσιν καὶ λιλί.

Ut vincta æstate collecto impleantur horrea.

In sequente versu nescio cur contra manu exaratorum librorum & prisicarum editionum fidem recentiores scribant *τῷ καὶ κερπὶ σιμῶν*. sed video hoc ab H. Stephano profectum qui *κα* putat sejungendum & pro *αὶ* poni. Sed rectius MSS & omnes scholiorum auctores scribunt *καὶ κερπὶ σιμῶν*. cujus libertatis poetica exempla quis desideret nisi puer? Nemo enim ignorat apud Homerum *κεκύθωσι* pro *κύθωσι*, *λελάσσωσι* pro *λάσσωσι*. Levia hæc sunt, fateor, nec monerem, nisi Stephani auctoritas multos in errorem induxisset.

v. 39. *δικλὺν διχῶσαι*] MS uterque & editio Ulpian apud Isiginum, *διχῶσαι*. Stephan. *διχῶσαι*.

V. 43. Πῆδῖος γάρ κεν ἐπ' ἤμεν ἐργάσασθαι.] Verte: *Facile enim uno die tantum quassuisses.* Vulgo: *tantum operatus esses.* Sed ἐργάζεσθαι hic est labore parare, acquirere. Subintelligendum autem ex præcedente versu βίον. quod loquendi genus postea imitatus est Andocides: ἐργάσασθαι τὸ βίον ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ταῖν χροῖν. *Victum quærere juxta suis manibus.* Εὐργάζεσθαι βίον est victum parare, quærere unde utamur, *vitam quærere*, ut Ennius loquitur. *Nautisque mari quærentibus vitam.* Vita Latinis æque ut Græcis βίον est victus, alimenta, quæ ad vitam tuendam pertinent. Et sic hoc loco capiendum, non pro incertis vitæ casibus ex sequentibus liquido apparet. Εὐργάζεσθαι eandem vim quoque apud Platonem tenet: Καὶ τὰ ἐπιτηδεῖα ταύτῃ ἐργασασθῆναι καὶ τὴν οἰκίαν θρίψασθαι. *Et alimenta ipsam quassuram, & familiam sustentaturam.* Hinc & ἐργάζεσθαι simpliciter est quæstum facere, acquirere, ut apud Demosthenem in orat. contra Apaturium: ναυτικῶς ἐργάζεσθαι est quæstum facere pecunia in fœnore nautico collocata. Sic optime illum locum emendavit maximus virorum Salmasius, cui nihil viget par & secundum. Inde ἔργον est lucrum, quæstus. Sophocles:

Αἴψ' εἰδὼν ἔργον ταῦτα θρηνεῖσθαι μέγιστον.

Sed nullum lucrum est ista deplorare. Ubi Scholiastes: εἰδὼν ἔργον, εἰδὼν ὄφελος. Quia vero nullus quæstus est uberior, quam qui ex usuris & fœnore capitur, ἔργον, & ἐργασία κατ' ἐξοχὴν dicitur de fœnore: ἐργάζεσθαι κατ' ἐξοχὴν est exercere pecuniam, fœnori locare, ut recte a viris doctis ostensum est jam pridem.

V. 45. Ἀψα καὶ καὶ πηδαλίον.] Miror omnes versiones Latinas quas mihi videre licuit, πηδαλίον hic interpretari remonem, stivam, quum mihi sit exploratissimum intelligi clavum navis, seu gubernaculum. Glossæ MS Vossii: πηδαλίον αὐχένιον. sed, etsi aliæ deessent rationes, non finit nos dubitare de hac interpretatione v. 627:

Πηδαλίον δ' ἄεργος ὑπὲρ καπνῆς κρεμνίσσας.

Clavum artificiose factum super fumum suspendito.

Ibi præcepta expedit quid hyeme, confecta navigatione, sit faciendum: solebant autem tum clavos in fumo suspendere.

quo credebantur indurari ac a putredine servari, æque ut nunc caro salita fumo induratur. Virg. i Georg.

Et suspensa focis exploret robora fumus.

Aristophanes in Ὀρίσι :

Πρώτα μὲν ὡς φαίνονται ἡμεῖς ἦρ', χειμῶν, ὁπώρας.

Σπείρειν μὲν, ὅταν γέγωνε κρεῖσσ' ἐς τὴν Λιβύην μετὰ χειρῆ,

Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῃ φράζει κρεμνίσαι καθύδιν.

Primum quidē tempora ostendimus nos veris, hyemis, autumni,

Seminare quidem quando grus crocicans in Libyam decedit,

Et tunc jubet navem suspendentem clavum dormire.

hoc est, quum tempus est naves subducendi, clavum suspendendi, & nautæ possunt secure in utramque aurem dormire. Male & ibi interpretes πηδάλιον temonem vertunt. Aristophanem hæc loca Hesiodi, de quibus agimus cum maxime, respicere facile intelligunt omnes, & clare Scholiastes ostendit: Καὶ τὸ πρῶτον τὸ Ἡσιόδειον, αὐτῆς πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῆ καθεῖο. καὶ πηδάλιον δὲ ὡς γὰρ ὑπὲρ καπνῆ κρεμνίσαι. Duae vitam tuendi rationes veteres præcipue coluisse in hoc opere docet Hesiodus, navigationem nimirum & agriculturam. Aut mare exercebant negotiando, aut terram conferendo & colendo. Utroque hoc victum parandi modo, ærumnoso & laborioso essemus levati, inquit poëta, neque in mari jactari cum tanto periculo, neque opere rustico nos defatigari necesse esset, si Deus non occultasset facilem illam victum & amictum curandi viam. Suspenderes clavum fumo, quod solebant hyeme facere, quum clausa essent maria, & naves subductæ, & navigandi studium deponeres, nunquam mare tentares & infidis procellis tuum caput quæstus causa committeres. Nec aliter Proclus. Vidit quoque D. Heinsius sensum hujus loci in Introductione, sed nec ipse in tot suis editionibus foedum hoc mendum expunxit, nec ab aliis editoribus fuit auditus. Hæc de πηδάλιῳ disputatio in mentem mihi revocat Scutum Claudianis temporibus factum, cujus fragmentum nobis servatur lib. XLVI I Π, Tit. I X, l. 3. §. 8 : *Ut si quis ex naufragio clavum vel unum ex his abstulerit, omnium rerum nomine teneatur.* Hic Interpretibus aqua hæret dubitantibus quid per clavos Imperator intelligat, quum non nisi unum in navi clavum esse

existiment. Sunt viri eruditissimi qui docent clavum modo pro *ἄκρῳ ἢ πηδάλῳ*, modo pro toto poni gubernaculo, & clavos hic esse gubernacula clavo annexa. Quod sane ego quid sit non capio. Gubernaculum enim habet unum clavum, nunquam duos. Gubernaculi partes sunt *οἶαξ, φθεῖρ, πτερυγίον, αὐχὴν*. Οἶαξ est clavus, quo, ut Isidorus inquit, regitur gubernaculum. Naves vero veterum paulo majores duo habebant gubernacula, duos clavos, unum in prora, alterum in puppi. Hinc Græcis dicuntur *ἀμφίπυμνοι* tales naves. Petron: *Nunc per puppim per ipsa gubernacula dilabendum est, a quorum regione funis descendit, qui scaphæ custodiam tenet.* Idem: *Pergit interim tempestas mandata fatorum exequi, omnesque reliquias navis expugnat. Non arbor erat relicta, non gubernacula, non funis, aut remus.* Apud Heliodorum V Æthiopic. Theagenes & Chariclea ad Ithacæ promontorium appellitur *τῇ πηδάλῳ ἡμέτερον ἀποβαλόντες*, altero clavo amisso. Lucas Act. xxv i i in Pauli nave dixit in numero multitudinis *τῆς ζευκτηρίας τῇ πηδάλῳ, vincula clavorum.* sed omnium clarissime Hippolytus de AntiChristo quem nuperius edidit Marquardus Gudius, vir doctissimus & mihi conjunctissimus, cui brevi plurimum res litteraria debebit, in elegantissima comparatione Ecclesiæ cum navi: *Θάλασσα ἐστὶν ὁ κόσμος, ἐν ᾗ ἡ ἐκκλησία, ὡς ναὺς ἐν πηλᾷ χαίμαζται μὲν ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου. ἔχῃ δὲ μετ' ἑαυτῆς τὸ ἡμπερον Κυβερνήτην Χριστόν. Φέρει δὲ ἐν μέσῳ καὶ τὸ τέτατον τὸ κατ' ἑξῆς, ὡς τὸ σαρπὸν τῆς Κυβερνήτης μετ' ἑαυτῆς βασιλεύσει. Ἐστὶ δὲ αὐτῆς μὲν πρῶτον ἡ ἀναβολή, πρῶτον δὲ ἡ δύσις· πρῶτον δὲ κύκλον, μεσημβρία. οἶαξ δὲ δύο αἱ δύο ἀφ' ἑκάστης.* Sic enim recte MS Eboracensis. Vide Lipsium ad II Taciti annalem c. 6, Samuel. Bochartum, virum summæ eruditionis, qui in omni doctrinæ genere primas tenet, in Hierozoico opere mirando, & Cl. Schefferum de militia navali. Sed hæc in transcurfu.

v. 48. Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης] MS II ἀγκυλόμητης, quomodo legendum censet Moschopolus: sicut ποικιλόμητης, δολόμητης, quæ tamen in secundo casu inflectuntur ac si primi λήξης esset πηξης. Sic postea in Theog. αἰολόμητης Προμηθεὺς. Apud Hom. πολύμητης, ὄμητης. Proclus tamen secutus auctoritatem Plu-

Plutarchi, qui & ipse olim in Hesiodum Commentarios edidit, quos Gellius laudat Noct. Att. X X, 8, & Proclus frequenter, tuctur ἀγκυλομήτης. Eustathius vero ad Οδυσ. γ, ait utramque terminationem apud veteres inveniri. Illam in ητης esse ἀ μέδω, hanc vero ἀ μῆτις, ἢ βελή.

v. 51. Διὸς παῖς μῆτις ἐστίν] Imperite μῆτις & μῆτις vertunt *consulens*, quum potius sit consilii plenus, consiliorum auctor, μέγα βυλάων ut recte circumscribit Theocritus notante Eustath. ad Iliad. α. Nec hoc prætermiserunt viri eruditi, sed surdis narrarunt fabulam. In præcedente versu παῖς Ἰαπέρις verte: *filius Iapeti*. Gloss. Vetus: Παῖς ὁ υἱός, *Filius*. Non ignoro Latinis quoque poetis puer pro filio dici, ut *Veneris puer* apud Ovidium *Cupido*, *Lætona puer* Horatio *Apollo*, sed in versionibus, quæ in tyronum & Græcæ linguæ non satis peritorum gratiam adornantur, hæc non habent locum. εὖς autem reddidi *egregius*. Moschopulus exponit καλός. Et Hesych. εὖς, ἀγαθός, καλός, μέγας, ἄνυχος. Glossæ MS Voss: εὖς, μέγας. Sane apud Hom. conjungitur εὖς τε μέγας τε. Sic in Ἀΐασι v. 25. εὖς παῖς Ἀλκαίου. *egregius filius Alcei*. ubi Interpretes: *præstans puer*.

v. 55. pro χαίρεις prior liber Vossianus χαίροις.

v. 63. Ἀθανάταις τε θεαῖς εἰς ὅπου εἴσκειν] MS I; editio Isingrini, Tzetzes: ἀθανάτης θεῆς. Idem codex, ut & Palatinus sequenti versu legunt παρθενικῆς pro παρθενικαῖς, quam lectionem Proclus quoque agnoscit. Nec aliter scripsit Hesiodus. Glossæ MS Palatini libri exponunt optime παρθένη. Vossianæ addunt subintelligendum ποιεῖν. Pertinet παρθενικῆς εἶδος ad Pandoram non ad Deas ut vulgo capiunt. Jupiter, inquit, iussit Vulcanum quam celerrime ex luto formare massam, illamque voce humana instruere & viribus, & tanta pulchritudine virginali ut ad formam dearum accedat. Equidem ex vulgata lectione nullum sensum idoneum posse confici facile vident qui animum advertunt.

v. 66. Γηοκόρυς μελεδύνει] Veteres quidem magistri in explicando γηοκόρυς mire ambigunt, sed mihi recte vidisse videntur illi, qui exponunt τὰς μέλη γηοσύνεσις, sicuti præter Moschopulum & Proclum Vossianæ Glossæ, & Phavorinus. Κορεῖν est

est χρυσεῖν, χρυσαπίζειν. Hesych: χρρῖν, χρσμεῖν, χρβαίρειν. Unde & νεωχρῶ, qui templum ornat & tuetur, ædituus. In Actibus Apostolorum Ephesus dicitur νεωχρῶ Ἀρτεμίδῶ, ædituus Dianæ. Sicut & in nummis Græcorum frequenter urbes & populi νεωχρῶι Κασιόρῶι appellantur, quia templa in honorem illorum excitant, quibus ornandis & colendis operam suam devoverant, ut quasi essent Cæsarum æditui, ut monuit vir illustris Caspar Gevartius, sicut Ephesii Dianæ sunt νεωχρῶι, propter illustrissimum & maximi operis templum, quod in ejus Dææ honorem in sua habebant urbe. Γροχρῶι μελεθῶντες sunt curæ quæ totæ in ornando corpore sunt occupatæ. Mulieres vero quo studio magis tenentur quam comendi & excolendi corporis, quibus, ut Plautus, ait, *nulla satis ornandi satietas est*?

CAPUT III.

In Hesiodo tres mendæ deletæ. Idem expositus. Ἀμρυγείης φωνῇ. Jovis dona quomodo rejicienda esse Hesiodus doceat. Θαλίαι τέρπειδαι. Hesiodo versus fugitivus, qui in nullis editionibus conspicitur, restitutus. Antiquissimorum hominum vivendi ratio. Pecus nonalebant. Varro emendatus. Μῦλα, Poma omnes arbutei fructus. Μῦλα pro opibus. Ἐπὶ βυσὶ κτείνεθαι. Homerus explicatus. Hesiodus bis emendatus. Interpretes sæpius reprehensi. Ἡ' ἐξ ἰσχυρῶι.

v. 69. **Ω**ς ἴφατ', οἳ δ' ἐπὶ πόσῳ] Vitia hæc sunt ne in pueris ferenda, & tamen omnes occupant editiones. Scribendum: ὡς ἴφαθ', οἳ δ' ἐπὶ πόσῳ. Nec aliter MSS. Sequentē versu Ἀμφιγυήεις est ἀδὲ γῆα βεβλαμμένῳ. γῆα κατ' ἐξοχλῶ dicuntur manus & pedes. Homer.

Γυώσω μὲ σφῶνι ὑφ' ἄρμυσι ἀκίας ἵππυς.

Frangam quidem pedes celerium equorum ante curtus.

γυώσω enim, ut bene Porphy. ad Homerum observat, est πελαιογείς ποιήσω. Latinis utroque pede claudus, pedibus captus. quod quum a Græcis proprie tribuatur Vulcano, quibus familiarē est ἐπιθεῖν singulis diis & heroibus assignare, iisque uti loco ipsorum priorum, Latini vero careant tali voce, qua illum commode possint exprimere, ut Vulcanum per eam significari intelligant omnes, *Ambiclaudus* enim Latium vetus ignorat,

ver-

vertendum est: Vulcanus. ut *ὀνοσίγαιος* Neptunus. Ridiculus esset qui verteret *Terram concutiens* quum pro ipso Neptuno ponitur. Talia apud Græcos ὅσα κενίς. v. 77. *ἐθέσφι* MS I, pro *ἐθέσφι*.

v. 79. *Εἰ δ' ἄρα φωνὴν ἦκε θεῶν κήρυξ*] Quærunť Græci Magistri quomodo hic Mercurius vocem Pandoræ indidisse potuerit, quum paulo ante Vulcano ejus confectio mandata fuisse dicatur. Itaque *φωνὴν* v. 61 interpretantur *ἔργα φωνῆς*. sed licet hæc exponendi ratio possit probari, nondum tamen essemus defuncti. In præcedente enim versu jam commemoraverat Mercurium Pandoræ pectori inseruisse *αἰμυλίης λᾶγυς*. quomodo vero illos sine voce? & quomodo res ab eodem gesta tanquam diversa a diversis acta narratur? Quid quærimus? *φωνή* hic est ὄνομα, ut apud Hom. II. γ.

Πείαμε δ' Ἐλένην ἐκαλέσασθαι φωνῇ.
Priamus Helenam vocavit nomine. ubi *φωνῇ* perperam *παρέλκειν* docent, & exponunt *vocē*. Gregor. *Μήτι ἡμεῖς ἀδυνάηται τ' ὑψηλοτέρως φωνῆς.* Ne nos increpetis ob verbum insolentius. *ἐνέθηκε φωνὴν* est nomen imposuit. Ita omnino Hesiodum intelligendum ipse docet: *ὀνόμηνε ἢ τινὶδ' ὠνομάηκε Πανδώραν, ἀπέλαυε* autem mulierem hanc *Pandoram*.

v. 86. *Μήποτε δῶρον δέξααζ*] Jovis igitur dona sunt rejicienda. sed egregie hujus loci mentem declarat Plutarchus libello quomodo adolescenti poëtæ sint audiendi, ostendens Διὸς δῶρα esse fortunæ munera: *Ὁ Ἡσίοδος τ' Προμηθεῖα ποιεῖν τῷ Ἐπιμηθεῖ ὡς καλὸν ὀνείρον,*

μήποτε δῶρον

Δέξααζ ὡς Ζηὸς Ὀλυμπία; ἀλλ' ἀποτίμπειν,
ἐπὶ τῇ τ' τύχῃς διωάμεν τῷ Διὸς ὀνόματι κέκληται. τὰ γὰρ τυχερὰ τ' ἀγαθὰ Διὸς δῶρα κέκληται, πλεῖστες, καὶ γαίης, καὶ ὀρεῶς, καὶ πάντες ὅλως τὰ ἐν ἔσσι, αἳ ἢ κληθεὶς ἀνθρώποις ἐπὶ τοῖς χεῖρα καλῶς μὴ δύνασθαι. διὸ, καὶ τ' Ἐπιμηθεῖα φαῦλον ὄντα καὶ ἀνθρώπων, εἰς ταὶ δὲ φυνλάττωα καὶ δεδῖναι τοῖς ἀτυχίας, αἳ φλασσοῦμεν καὶ ἀφθαρτοῦσθαι ὡς αὐτῶν. καὶ πάλιν ὅταν λέγη.

Μήδε ποτ' ἐλομήμεν πενίῃ θυμοφθόρον αἰὲν ὀνείρον.

Τέτλην ὀνειδίζειν, μεμψέμεν δόσι αἰὲν ὀνείρων.

Ζηὸς-

ἦτορδ' ἔτι νῦν ἢ τυχερὸν εἴρηκεν, ὥς ὅτε ἄξιον ἐγκαλεῖν τοῖς ἀλφειῶν
 τὴν τέχην πενομήοις, ἀλλὰ τὴν μετ' ἀργίας, καὶ ῥαθυμίας, καὶ με-
 λακίας, καὶ πολυτελείας ἀπειρίαν, αἰχρὰν καὶ ἰπτονίδισιν ἔσται. He-
 siodius ubi Prometheus inducit fratri Epimetheo suadentem ne a
 Jove ulla dona accipiat, sed ea alio dimittat, Jovis nomen de po-
 tentia fortuna usurpavit. Bonis enim fortuna tribuit appellationem
 donorum Jovis, opibus, conjugiiis, imperiis, & omnibus in
 universum bonis externis, quorum possessio inutilis est recte uti iis
 nescienti. Itaque etiam Epimetheum hominem vitiosum & fa-
 tium cavere sibi jubet & metuere a rebus secundis, damno nimi-
 rum ei & exitio futuris. Iterum ubi ait, Nunquam pauperiem
 perniciosam atimumque excruciantem exprobra homini, quia deo-
 rum munus est. Deorum munus vocat id quod fortuna obtigit. in-
 nuens non esse eos culpandos, qui fortuna injuria pauperes sunt, cum
 ignavia potius, socordia, mollitie & luxu conjunctas divitias in
 turpibus & vituperatione dignis habendas. vide ibi plura, &
 ejusdem libellum de Fortuna in fine. v. 87. pro παρὲς ζηνός MS II,
 παρὲς ζηνός.

v. 96. Ἐν ἀρρήκτοις δόμοις] Merito hæserunt veteres Critici
 in hoc loco. valde ἀκυρολόως dolum appellatur δόμος. Inde
 & Seleucus pro δόμοις scribebat πηδοίς, ut Proclus notat. Se-
 leucum, qui hunc locum sic emendandum judicavit, existimo
 fuisse Grammaticum illum Alexandrinum, qui Romæ docuit,
 & Homericus dicebatur. Hunc enim in omnes fere poetas
 commentarios edidisse Suidas docuit. Quæ a viris doctis affe-
 runtur ad istam translationem asperam molliendam, arguta qui-
 dem sunt & ingeniosa, sed quæ facilius rejici possunt quam
 probari.

v. 99. Αἰχόχε βελῆσιν] Hunc versum inducendum esse re-
 cte Aristarchus & D. Heinsius censuerunt.

v. 102. Νῦνσι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη καὶ ἐπὶ νυκτὶ] MS I,
 ἐφ' ἡμέρη. lege, ἐφ' ἡμέραι. Sic emendaveram, & recte me emen-
 dasse postea ex Plutarcho cognovi, in cujus consolatione ad
 Apollonium sic legitur.

v. 105. Οὕτως ἔπ' πᾶσι Διὸς νόον ἐξαλείμαλ'.] MS I, ἔπ' πᾶσι.
 Sic & Tzetzes. πᾶσι nonnunquam æque περιέλας πᾶσι. Διὸς νόος
 est

est Jovis sententia, consilium, decretum. Hesiodi sententiam Tacitus refert: *Qua fato manent, quamvis significata, non vitantur.* Sequenti versu idem liber: εἰ ᾗ γέλοις.

V. 113. Νόσφιν ἄτερ τε πόνων] In utroque MS abest π. Et sane abesse debet. Τίτzes. πόνων ᾗ τὸ πο κρινή ἐστι συλλαβή. ἔπει γδ τῷ ν αἰμιζόσθην ἐκλείνεται. sic & superius v. 91, in manu exaratis libris legitur. Νόσφιν ἄτερ κακῶν. Ubi H. Stephanus perperam incuriæ editores insinuat. Inferius v. 674. Μὴ μῦθεν οἶνον ᾗ γέον κῆ ἐπὶ κλονοῖ ὄμβρον. Sic MS I Vossianus. vulgo μηδὲ μῦθεν. versu præcedente in nonnullis editionibus legitur ζώσικον pro ἔζων. quod auribus meis magis arridet.

V. 115. Τέροντ' ἐν θαλίῃσιν] Suaviter tempus transigebant in conviviis, nimirum quæ instruxerant ex iis quæ sponte tum ferebat injussa tellus. pro quo statim :

οἱ δ' ἐθέλημεν

Ἡσυχαι ἔργα νέμενθ' σὺν ἰοδολοῖσι πολλέσσιν.

ipsique ultro

Tranquilli quæ collegerant dividebant cum multis bonis.

hoc est, ut Virgilius exposuit, *in medium quærebant*, & iis in orio sine contentione & invidia fruebantur. Hæ sunt illæ θαλίαι. de ἀθροισίᾳ & Deorum epulis Hesiodus hic non cogitavit, quod & ille versus luculenter ostendit: qui in nostris quidem editionibus nunc desideratur, sed olim non desiderabatur in iis, quibus usus fuit Diodorus Siculus. Is in libro V bibliothecæ huic, quem nunc exponimus, istum subjicit:

Ἀφνειὸν μέλοισι, φίλοι μὲν κάρσσι θεοῖσι.

Abundantes pomis cari beatis diis.

Dignus sane est qui loco suo, de quo fuit injuria temporum & hominum deturbatus, restituatur. Cæterum hunc versum male intellexit & interpretatus est vir Græce doctissimus, Laurentius Rhodomannus. Ἀφνειὸς μέλοισιν vertit: *felices gregibus*. μέλα hic non sunt greges. Nam quamvis pastoritia vita sit simplicissima, & aliis vitam tolerandi rationibus vetustior, ignorata tamen fuit antiquissimis illis hominibus, qui sub Saturno dicuntur egisse. Hi enim iis solum se tuebantur, quæ terra sponte ad eorum victum ferebat. Omitto Ovidium, aliosque poëtas.

Var-

Varro II de R. R. cap. 1: *Et homines & pecua quum semper fuisse sit necesse, natura, (sive enim aliquod fuit principium generandi animalium, ut putavit Thales Milesius, & Zeno Cittieus, sive contra horum principium exitit nullum, ut credidit Pythagoræ Samius, & Aristoteles Stagiritis) necesse est humana vita a summa memoria gradatim descendisse ad hanc aetatem ut scribis Dicaearchus: & summum gradum fuisse naturalem, quum viverent homines ex iis rebus quæ inviolata ultero ferret terra: ex hac vita in secundam descendisse pastoritiam, & fexis atque agrestibus, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque collegerant ad usum, sic ex animalibus, propter eandem utilitatem, cum qua possent silvestria deprehenderent, concluderent & mansuofacerent. Sic hic locus legendus & interpungendus videtur, in quo tamen emendando Gronovio τῷ πρώτῳ debentur, collegerant, & mansuofacerent, quæ reposuit pro colligerent, & mansuofecerent. Tò cum intellectu revocandum ad superiora; quæ scripssisset: pastoritiam: cum, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque in usum colligere consueverant antehac, sic ex animalibus silvestria quæ possent caperent, septo custodirent, mansueta redderent. Hic videtur supervacuum vel quod prius posuerat *e feris & agrestibus*, vel quod post dixit, *ex animalibus silvestria*. At hæc est illius repetitio propter ὑπερβαίνειν, sensui magis quam verbis conveniens. de quo genere Gronov. ad Senec. I, de ira, 3. Μῆλα autem hoc loco sunt omnes arbutei fructus, qui edules sunt, sicut apud Latinos poma. Nam & nuces, & ficus, & uvæ πείρουρα mala dicuntur. vid. leg. CV de verb. signif. Varro cap. 59 lib. I de R. R. profitetur se acturum de pomis condens, & ibidem tradit, quomodo pira, rapa, nuces juglandes sint servandæ, quia rapa, pira, nuces in pomis numerabantur. Hesych. Μῆλα παντὸς δένδρου καρπὸς, ἐξαιρέτως δὲ τῆς μηλιάς, καὶ πάντως τὰ δένδρα. In hoc ipso verbo offenderunt inferius Latini interpretes, sed ratione diversa v. 162:*

Ἄλσος μερναρδύς μῆλων ἔτεκ' Οἰδιπόδιον.

Perdidit pugnantes propter oves Oedipi.

sed non pugnabant propter oves, sed propter opes, regnum, fa-

cultates Oedipi. De quo Græci Magistri: Μηλα, κλίσεις, θείας, βασιλείας. Hos Latini debebant sequi. Veterum enim divitiarum in pecudibus, præcipue in ovibus. Varro dicto loco libri secundi: *In quæis* (nimirum animalibus agrestibus, quæ comprehendebant & mansuefaciebant) *non sine causa putant oves assumptas, & propter utilitatem, & propter placiditatem.* Non longe post: *De antiquis illustrissimus quisque pastor erat, ut ostendit Græca & Latina lingua, & veteres poëta, qui alios vocant πολυάριος, alios πολυμήλεις, alios πολυδάκτας, & quæ sequuntur.* Sic apud Hesiodum inferius πολύμηλος est opulentus. Cæterum in hoc, quem reposuimus, versu, φίλοι μὲν κέρουσι θεοῖσι, idem est quod δαίμονες. Sic & intelligendum in disticho illo in Epictetum:

Δῦλον Ἐπίκλητον γυρόμενον, καὶ σὺν ἀνείηρον

Καὶ πνίλον ἴσον, καὶ φίλον ἀθανάτοις.

Servus Epictetus sum, & corpore mutilus, & paupertate latus, & tamen deis carus, id est, felix. Terent. *Solus es quem dii diligunt.* vid. Meric. Casaub. præfationem in accuratissimam Epicteti editionem a se editam. Porro quod viri docti notant ἐπὶ βυσὶν κλείεσθαι ἢ θνήσκειν esse in prima pueritia occidi, mori, id vero ex exemplis, quæ afferuntur, non potest intelligi. Nihil aliud verba, quæ Iliad. ζ leguntur, volunt, quam illos deprehensos esse apud armenta & gregem, ibique occisos. Alioquin κλείεσθαι ἐπὶ οἷσιν eandem haberet vim. Iliad. υ vero Æneas non ait se metuere Achillem, quod aliquando cum eo esset congressus ἐπὶ βυσὶν, sed contra ea Æneas ibi excusat certamen cum Achille ineundum, quia jam olim expertus sit vim Achillis, & robur ejus hastæ, quum salutem suis debuerit pedibus servatus Διὶ λαοψυχῶν γένει

Ὅτε βυσὶν ἐπλήυθη ἡμετέρησιν.

quum armenta nostra invasisset, inquit Æneas. quod & ipsum Achilles ei postea exprobrat:

Ἦδη μὲν σέ γε (φημι) καὶ ἄλλο τι διὰ φόβου

Ἦ ἔ μέμνη ὅτε πρὸς σε βοῶν ἄπο μῆτων ἐόντα

Σῶσα κατ' ἰδαίων ὀρέων ταχέωςι πόδεςσι

Καρπαλίμως; τότε δ' ἐπὶ μέγα παλίζεις φάτων.

Jam

Jam enim te puto & alias hasta terrui. An non recordaris quando te apud boves solum existentem repuli ab Idaeis montibus vel locibus pedibus celeriter. Tunc vero non convertebaris fugiens. Vides nullam hic reconditæ notionis formulam latere, sensum esse simplicissimum & apertum.

v. 122. Τοῖ μὲ δαίμονες] Aristides, Plutarchus de oraculorum defectu, Plato in Cratylō, & V de legibus hos versus sic legunt :

Τοῖ μὲ δαίμονες ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι τελέθουσιν

Ἄγριοι, ἀλιξίπτεροι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quam lectionem vulgatæ præferendam existimo tot summorum virorum auctoritate munitam.

v. 124. Οἱ ῥα φυλάσσουσὶ τι δίκας] MS I φυλάσσουσιν. Sic hic versus legitur inferius, 254, & 233 :

Τίκλυσιν ᾗ γυναικες ἐογκήτοι τέκνα.

Hom. Il. α. Στήθεσσι λαοίοισι Διὸνδεχα μετμήχεξεν. Infinita hujus paragoge exempla ex Græcis poetis facile colligas.

v. 125. Ἡ ῥε ἐσθλὰ μοῖραι] Retinenda est antiquior versio : *aëre induti*. Virgil. *obscurō aëre septi*, hoc est oculis subducti sunt ut a nemine possint videri. Versu sequente, *ῥεος βασιλείων* non est regale munus, sed regius honor. Hinc postea de aurei sæculi dæmonibus dicit, illos quidem his esse inferiores, nec regia majestate illustres, ἀλλ' ἔμπεδος πμὴ καὶ τοῖσιν ἐπηδεῖ. *Varnum etiam hi honore sunt conspiciuntur*. Cur autem dæmonibus tribuatur regius honor hanc rationem affert Plutarchus libro de defectu oraculorum, quia βασιλικὸν τὸ αὐτοῖς ποιεῖν.

C A P U T IV.

Φυὴ νόημα. Hesiodus expositus. Muliebris educatio puerorum inter mala argentæ ætatis. Μίτρεον ἥεν, θαλάσσης. Elegans Græcorum poetarum periphrasis. Hesiodo vetus lectio restituta. Ejusdem vexatus locus expositus. Dæmones mori exalta certa periodo. Dæmonum sunt diversi gradus. Ἀθάνατοι δούτεροι. Secundus. Καλίσθευ. Ἀπλῆσσι. Εὐεργεῖς. Διμῶ. αἰδῶ. Κρυφόν. Γενεά. varii interpretum errores ostensi.

v. 129. Ὑπὲρ φυλὴν ἐναλλύκειον ἔτε νόημα.] Verte : *Neque corporis habitu simile neque ingenio*. Φυὴ hic non est

est sola statura & proceritas corporis sed conjuncta cum dignitate formæ, ut recte Græci magistri docent. Νέμους est ingenium. Glossæ MS Vossianæ: νέμους φρένησις. Homero φρένις. Iliad. α.

ἵππ' αὖ ἔθ' ἐν ἰσχυραίων

Οὐ δὲ μῖτος, ἀδὲ πολὺν, ἔτ' δ' ὄφ' φρένας, ἢ τί π' ἔργα.

quoniam illi non est inferior, neque corpore, neque forma, neque ingenio, nec operandi peritia.

v. 130. Ἀλλ' ἔκαστ' ἄν' ἰσχυρῶς] In I MS ἄν' desideratur. Viri doctissimi ἀλλ' hic accipiunt pro ἀλλ' ὅμως, quasi poëta dixerit inferiorem quidem hanc ætatem esse & deterioorem superiore, hoc tamen habuisse bonum, quod pueri aliquamdiu simpliciter, sine malo, & ἀνέως apud matres fuerint educati, ut hanc longam ἐν γυναικωνίπῳ ἀγέλαδ' habuerit inter notas & bona hujus ætatis, quibus sequentem antecellat. quod plane poëtæ menti adversatur, qui maternam educationem depravationi hujus sæculi adscribit, ex quo appareat longe deterioorem esse hanc ἡσυχίαν priore aurea, quia pueri diu in Gynæceis latitent, & in sinu matrum adolecant, & corroborentur, qua muliebri educatione redderentur molles, imperiti, offæminati. Inde ait pueros evadere μέλας ἡπίους valde rudes. Quo nomine Plato quoque educationem filiorum Regum Persiæ reprehendit. Quid verbis opus, res loquitur. Nec veteres unquam aliter hunc locum ceperunt.

v. 131. Ἡΐς μίτρον ἔχον] Interpp: *Pubertatis terminum attigisset.* Hesych. quidem μίτρον dicit esse πῖτος sed poëtis ἥϊς μίτρον nihil aliud est quam ipsa ἥϊς. Sic inferius μίτρον γαλάκτος est γάλακτα. Hom. μίτρον κείδ' ὄν, κείδ' ὄν. In epigraphio Hesiodi, quod Pindaro adscribitur μίτρον σοφίης est σοφία, ut ibi legendum inferius ostendemus.

v. 134. Ἀλλ' ἔχοντες Ἀφροδίτας] MS I, ἀφροδίτην.

v. 135. Ὅσον γὰρ ἀπ' ὀδύσσεος] Hi sunt mollis istius maternæ educationis fructus. *Nihil magis facit inasensitas,* inquit Seneca, *quam educatio mollis & blanda, ideo unicis, quo plus indulgetur, pupillisque quo plus licet corruptior animus est.*

v. 140. Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι] MS I, Τοὶ μὲν τοὶ χθόνιοι. Nonnulli

nulli codices quod Stephanus notat: ἐπιχθόνιοι, quam lectionem Tzezes tuetur. Nihil verius, quamvis alteram sequantur Proclus, Moschopulus, & omnes quas vidi editiones. Verum si argenteæ ætatis homines postquam mortem obierunt sunt ὑποχθόνιοι δαίμονες, quinam sunt πρῶτοι ὑποχθόνιοι, quod Tzezes merito urget. Vir magnus multus quidem est in afferenda lectione vulgata, præfatus δαίμονες δαίμονες hic coniungendum, non δαίμονες ὑποχθόνιους. ex illa enim lectione hanc absurditatem nasci, quod tum δαίμονες etiam cum θνητοῖς sit coniungendum: hinc vero confici primos etiam fuisse θνητοὺς contra doctrinam Platoniceam. Sit contra doctrinam Platoniceam, non tamen est contra Hesiodi, qui dæmonas quoque exacta certa periodo mori cecinit. Plutarchus de oraculorum defectu: Ο' Ἡσίοδος οἶσται καὶ Ὀδυσσεὺς ποτὶ χρόνων γένεσθαι τοῖς δαίμονι τοῖς τελευτῶσι λέγει ὅτι ἐν τῇ τῇ Ναϊδὶ ὡς οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἀντιπρόσθετον.

Ενὶ αἰ τοῖς ζώοντιν ἀνθρώποις λαχόντων κερμάτων

Ἀνδρῶν ἡρώτων· ἑλκῶν δὲ τε περὶ κέρων.

Τρεῖς δ' ἑλκῶντες ἡρώτες γηρόντες. αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ

Ενὶ αἰ τὸν κέρωντες· δίκῃ δ' ὑμῖν τὸν φοῖνικα.

Νύμφαι ὑπὸ λόντοισι, κύρῃ Διὸς ἀνθρώποις.

Hesiodus certis temporum conversionibus mortem dæmones oppetere censet, & tempus etiam sub involucri proponit. hac sub Ναϊδὶ persona loquens: Novem hominum vegetorum ætates garrula cornix vivit, cervus autem quatuor cornicum, tres autem cervi corvus. Sed phoenix novem corvorum: vos autem Nympha formosa, Jovis filia decem phœnicum. vide ibi plura. Sane primos δαίμονας ætatis aureæ fuisse quoque θνητοὺς an non ista verba ostendunt? v. 116:

Θνητοὶ δ' αἰς ὕπνῳ διδμημένοι. Moriebantur vero tanquam somno obruti. & v. 121:

Αὐτὰρ ἐπεὶ κεῖν τῷτο γῆν καὶ γαῖαν καλόντες.

Verum postquam & hoc genus terra texit. hoc est ὡς ἀφροδικῶς ἀπώσσει, inquit Tzezes MStus Vossii, in edito enim hæc desiderantur. Verborum autem Hesiodi hæc est συνίπσις. Τοῖς μὲν καὶ θνητοῖς καλόνται δαίμονες ἐπιχθόνιοι. Hi beati mortales secundi sunt terrestres scilicet dæmones: hoc est secundi

gradus, inferiores illis dæmonibus, qui ex aurei sæculi θνητοῖς sunt orti. qui quidem non regium honorem sunt adepti, ἀλλ' ἔμπης πρὶν καὶ τοῖσιν ἐπιθεῖν. *sunt tamen & hi in dignitate constituti.* Dæmones esse diversorum graduum nemo dubitat. Εἰσὶ γὰρ ὡς ἐν ἀνθρώποις, inquit Plutarchus, καὶ δαίμονες ὁμοίως διαφοραί. *sunt enim sicut inter homines, sic etiam inter dæmones diversi virtutum gradus.* Δαίμονες δ' ἄλλοι sunt inferioris loci & ordinis dæmones, ut δ' ἄλλοι ἀνθρώποι, dii inferiores, minorum gentium, apud Maximum Tyrium: dissertat. x v i: Θεὸς μὲν οὐκ αὐτὸς καὶ χεῖρον ἰδρυμένο, οἰκονομεῖ τ' ἕρπον καὶ τὴν ἐν ἕρπον τάξιν. Εἰσὶ δ' αὐτῶν φύσεις ἀθάνατοι δ' ἄλλοι ἐν μετρίῳ γῆς καὶ ἕρπον περικυβέτοι, οἷον μὲν ἀδινέστεροι, ἀνθρώπων δ' ἰσχυρότεροι, &c. Deus quidem eodem in loco manens, cælum regit, omniaque in eo ordinat ac disponit. Immortales autem quasdam habet potencias, quas secundos immortales vocat. Hi sunt Deo infirmiores, hominibus vero potentiores. Sic & servi apud Flo- rum I I I, 20, secundum hominum genus, quasi sint viliores & inferiores aliis hominibus: Enimvero servilium armorum dedecus feras. Nam & ipsi per fortunam in omnia obnoxii, tamen quasi secundum genus hominum sunt. Cic. I I I de off: quasi secunda quadam honesta esse dicunt. Et tela secunda apud Ovid. superi vocant illud fulmen cui dextra cyclopi flammæ & iræ minus addidit. Inde & illæ locutiones apud Græcos δ' ἄλλοι ποιεῖν, πρὶν, ἄγειν, postponere. Lucian. Εἰ μὲν δ' ἄλλοι ἄγεις Ἑρμῖον, si Hermioni me postponis. Καλέονται vero hic est εἰσὶ. Superius v. 122 dixit δαίμονες εἰσιν ἐπιχθόνιοι, hic dicite eodem sensu καλέονται ἐπιχθόνιοι. In sacris litteris καλέονται ὑοὶ Θεοῦ, hoc est, ἔσονται. Apud nostrum inferius v. 1715:

Μηδὶ πολὺν χρόνον, μηδ' ἄξιον καλέου.

Nec vero multorum hospes, neve nullius sis.

De quo loquendi genere sacris pariter & τοῖς ἑξω scriptoribus familiari plura pridem præceperunt viri magni, Casaubonus ad Theocritum, & Grotius ad Novum Fœdus.

v. 149. Ἀπλάστῃ] Latinis sunt *inconditi*, qui moribus sunt inculti. Tzetzes ἄγριοι. Cic. *vasti & agrestes.* v. 149 Uterque codex MS: πῶς αὖτε μέλεισιν. versus sequens in primo sic se ha-

bet:

bet: τῶν δ' ἑὸ χαλκία τούχα, χαλκιοὶ δὲ τοὶ οἴχοι. vers. vero 151 idem liber μέλας pro μέλας.

v. 153. Βῆται ἐς Ὀρώεντα δόμον κρυερὴν αἰδῶα] Εὐρώεις δόμος multis antiquis & recentioribus est παλατὺς, laxa, ampla domus. Et sic C. Barthius Adversar. XXX, 13, qui hoc loco utitur ad firmandam correctionem Horatii, in quo pro *domus exilis Plutonia* substituunt *domus exilis Plutonia*. Sed hanc emendationem merito rejecit Vir magnæ & diffusæ eruditionis Johannes Gerhardus Vossius, qui docuit sedem exilem Plutonium Horatio non esse amplum illud mortuorum receptaculum, sed sepulchrum. quod certissimum. Ὀρώεις hic est squalidus ab Ὀρώς situs, squalor. ut Virgilius *locum senta situ* dicit: aut tenebricosus. Glossa MS Vossii: Ὀρώεντα, σπολεινόν. Suidas: Ὀρώέντα, σπολεινά, ζοφώδη. Sic & Hesychius & Etymologicum Magnum. Sophocles Ajace Flagellifero v. 615: Αἰδῶλον Ἀῖδαν, Homerus & noster in Theogon. ζοφὸν ἠερόεντα, Æschylus Prometh. 432: Κελαινὸς αἰδῶ μυχός. Latini sæpe *caca tartara*. Inferius in Theogonia v. 729:

Εἴθε τοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζοφῷ ἠερόεντι

Κεκρύφαται, βυλῆσι Διὸς νεφεληγερέτα,

Χάρα δ' ὦ Ὀρώεντι.

Illic dii Tisanes sub caligine opaca

Abconditi sunt, consilio Jovis nubes cogentis,

Loco in squalido.

sic & v. 739. Κρυερὸς vero non est meo judicio frigidus, sed dirus, illætabilis, horrendus, ut in Theog. 657 δ' ἤ κρυερὸς, grave damnum, & 636 πόλεμος κρυόεις, horrendum bellum. In Ἀσπιδι κρυόεις Τάρταρον, eadem ratione dicitur, pro quo in eodem carmine: τυκτὸς ἐρμευῆς οἰκία θειά, ποτὶς ὀβσcura domus horrendά. Hesych: Κρυερὸν, φοβερὸν, μισητὸν, αἰναιδὲς, φοβερὸν, ἐλπίστον, οἰκτρὸν, θειὸν, χαλεπὸν, ποιηρὸν, κακὸν, δύχερες.

v. 156. Αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ἔτ' το γένος] Quæ viri docti de Ἀλφειῶν λαῖς hic subtiliter disputant inter λέξεις diversarum ætatum ego sane ut ex poetæ verbis cogi possit nullus video. Tertiæ enim ætati illum ipsum poetâ ἐπιφωνεῖν, quod iis, quibus λέγειν adsignasse dicitur. Αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ἔτ' το γένος κ' γὰρ καλῶς.

v. 162. Προτέρη ἡσεί] Verte: *priori aetati*, non *generationi*, ut vulgo. Qui error passim quoque obviis in sacrarum litterarum interpretibus. Γενεά Latinis est aetas, quod Homerus dixit

Τῷ δ' ἡδὴ δύο μ' ἡσεί μερόπων ἀνθρώπων

Ε' φθιάδ'

hoc Ovidius interpretatur XII Metam: *vixi Annos bis centum, nunc tertia vivitur aetas*. Horatio est ævum, cui Nestor perhibetur *senex ter auro sumēsus*. Ante Olympiades Græci per ἡσείας rationes temporis colligebant, ut Porphyrius ostendit, qui ἡσείαν definit *πλὴν τῆς πίστεως καὶ ἡσείαν τελείωσις*. sicut & Plutarchus, qui quum dixisset Heraclitum *ἐπὶ τελευτῇ πνεῖν τὰν ἡσείαν*, subiicit, *ὅτι ἡ χρόνος ἡσείαν περιέχει τὸ ἐξ αὐτῆς γενησὴν μὲν ὁ ἡσείας*. spatium quod a natali pertinet ad tempus generationi aptum, quod circumscribunt triginta annis. Alii tamen productiores, alii fecerunt angustiores ἡσείας. sunt enim qui uno anno, sunt qui septem, decem, viginti, quinque & viginti, triginta, sunt & qui centum annis definiunt ἡσείαν. Quo sunt antiquiores tanto sunt longiores, monente eodem Porphyrio.

C A P U T V.

Versus Hesiodi fugitivus ex MSC & antiquis Interpretibus revocatus & suo loco repositus. Saturnus Rex Heroum in beatis Insulis. Hæ in Oceano locatæ. Hesiodus bis restitutus, & aliquot locis expositus. Παλιθρησσία. Elegans futurorum usus. Θεῶν ὅπερ. Hesychius correctus. Ὅπιν ἵχεν. Οὐπερ. Εἰδέν. Hesiodo denuo medela. Φύλα Θεῶν. Tractio versuum in Hesiodo observata. Versio Latina sæpius castigata.

v. 169. ΤΗΛΕΪΠ' ὠπανάτων τίσι Κρόνῳ ἰμβασίλῳ] Hunc versum ex MSto I I hic reposui, quem olim quoque in antiquis extitisse exemplaribus, sed a nonnullis fuisse ejectum cum sequente tanquam ineptum, & qui Hesiodo sit indignus, Proclus testatur. Quorum iudicio si stamus, proximus etiam versus est expungendus. A Tzeze sane non videtur agnitus esse, nisi credibilis sit alterum illum quem cum hoc prisca Critici ὠπανάτων etiam nunc desiderari, sicut quem nunc ex MS reponimus, in editionibus desideratur, propter illam causam quam Proclus nobis ostendit. Eam tamen mihi non probant acerbi illi

illi censores, quorum obelis quam multi confoderentur si ad hanc legem essent exigendi. Plures enim hoc longe deteriores in Hesiodo reperiuntur. Quin hunc optimis non dubito accensere. Quid enim siue verba spectes, numerosus, siue sententiam, pulchrius? Imperium autem in heroes in beatis insulis degentes veteres Saturno tribuunt. Inscriptio elegantissima monumenti Regillæ uxoris Herodis:

Ἡσι πρὸς ἱερὸν αἶθρ' ἐν ζώνοιο γαυναίης

Ἀγκιστρῇ, αὐτῇ δ' μεθ' ἡρώησι νύκτασιν

Ἐν μακάρων νήσοισιν ἵνα Κρόν' ἐμβασιλεύῃ.

Quibus (sc. deabus) sacra hac statua pulchra fœmina

Dedicata est. Ipsa vero inter heroidas habitas

In beatorum insulis, ubi Saturnus regnat.

Ultimus versus ex isto Hesiodi est expressus. Salmasius dubitat an usquam legatur beatas insulas fuisse sub Saturni imperio. Sed præter Hesiodum Diodorus Siculus etiam lib. I II hoc tradit.

v. 171. Παρ' Ὠκείανον βαθυδίνῳ] Græci Magistri Ὠκείανον hic locant & exponunt ἐν τῇ αἰετῇ. poterant aliud agere. Poëtæ enim beatas insulas statuebant in Oceano. Horat. libro IV carm. 16.

Nos manes oceanus circumvagus: arva beata

Petamus arva, divites & insulas.

v. 173. Τεῖς δ' ἴπυς] Restitui lectionem veterem, quam MS I, & Tzetzes nobis servavit: τεῖς ἴπυς. Sic inferius τεῖς ὕδαϊς παρέχιν. vidit & H. Stephanus.

v. 174. Μήκισ' ἴπυς ἀφελόν] Ordo verborum quem in his binis versibus Tzetzes instituit tam ineptus quam sensus quem ex iis conficit. Ait enim Hesiodi voti hunc esse sensum se maluisse mori ante heroici seculi exitum, quam post illum nasci. Sed hoc ab Hesiodi mente alienum plane est, qui optat ἡ πέμπτη θωρεῖν quam quinta ætas ingruerit, ἡ ἵκτης γένεσθαι, quam meliora scilicet tempora resflorescent. Persuasum enim habebant poëtæ & plerique Philosophi, præcipue Platonici, exacta hac misera ætate παλιγγενεσίᾳ futuram, omnia reitura in suos ortus & pristinam felicitatem. Inde Probus ad illud Virgilii,

Ultima Cumæi venit jam carminis ætas.

notavit Cumæum carmen esse carmen Hesiodi, quod sic dicatur

a patre Dio, qui Cumæus fuerit. Sed quid his immoramur? Nihil est in poetis decantatius, qui tamen omnes videntur hanc opinionem ex isto Hesiodi loco hausisse.

v. 178. Εὐ τ' αὖ γενόμεροι πολιορκέσθαι τελέθωσιν] Insulse interpretes Latini: *Postquam facti circa tempora cani fuerint. An γένεσθαι πολιορκέσθαι τελέθωσιν* est fieri canum? quid absurdius fingi potest? γενόμεροι sunt τεχθέντες. Sic autem verte: *Quum vix nati canescant*, hoc est senescant, quum vix postquam lucem adspexerunt senio conficiantur. Hinc paulo post αἶψα γηροσκόποις τοκῆας appellat. Conqueritur de vitæ brevitæ, cui quintæ hujus ætatis homines sunt obnoxii, quod celeriter tacitis consenscant annis. Hoc est de quo toties conqueruntur poetæ, meliores annos esse fugacissimos. Theocritus: Μὴ καυχῶ τάχα γάρ σε περιέχεται, ὡς ὄναρ, ἥδη. *Noli superbire. celeriter enim te relinquit, tanquam somnium, adolescentia.* sed hæc Anthologiarum scriptoribus relinquamus.

v. 180. Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίως] Non hæc referenda sunt ad εἶδος ὁμοιότητος, ut non nemo facit, sed ad γνώμης. Loquitur de discordia & dissensione animorum, quæ miseros mortales hujus ætatis sic exagitat, ut omnia sint ὑπελα, nusquam candor, fides, infusus amor, ne inter parentes quidem & liberos. Ovid.

Filius ante diem patrios inquit in annos.

Glossæ MS Vossii: ὁμοίως, ὁμογνωμων. Græci magistri, ὁμοίως, ὁμογενήκης, σύμφωνος. Alia ratio est inferius, v. 235:

Τίλινον ἢ γυναικὶς εὐκρίτα τέκνα γινώσκουσιν.

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos.

Hic utique loquitur de εἶδος ὁμοιότητι. Liberi enim qui parentum os referebant habebantur pro nota & argumento maternæ pudicitiz. Horat. I V, 6:

*Nullis polluitur casta domus stupris,
Mos & lex maculosum edomuit nefas,
Laudantur simili prole puerpera:*

Culpam poena premit Ceres.

Cui non dictus Hylas?

v. 185. Ἀπμήσυν[ι] Barbare interpretes: *Dehonorabunt.*

Ἀπμή-

Ἀπμήσους autem est ἀπμαῖν φιλήσι. sic & versu sequente μέμψον) est μέμφειν φιλήσι, & vers. 189, ἵπρ' ὃ δ' ἱπρὸν πόλιν ἐξαλαπάξει, est ἐξαλαπάζειν εἶναι solet expugnare. vers. 225: οἱ τί μιν ἐξιδάσωνσι, qui ipsam expellere solent, sic ex MSS ibi legendum. & v. 323:

οἷα τε πολλὰ

Γίνεται, αὐτ' ἂν δὴ κέρθ' ἰόν ἐξαπατήσῃ, id est, ἐξαπαταῖν φιλεῖ. & mox v. 327:

Ἴσον δ' ὅς θ' ἱκέτῳ ὅς τε ξείνον κακὸν ἔρξει.

hospitem malo afficiet, hoc est afficere solet. Sic & Latini hoc tempore utuntur, hinc in versione retinui. Horat:

Non hic cuiquam parces amico.

hoc est, parcere solet. Pers. Sat. 11:

At bona pars procerum tacita libabit acerba.

hoc est, libare solet, ut bene ibi πολυμυγῆσαι) Casaubonus, quem vide, qui & Hebræos hoc genere loquendi usos esse docet, a quo nec Græcos abhorrere a nemine quod adhuc memini observatum, hi loci Hesiodi argumento sunt. Aoristis quidem hanc vim inesse tralaticium est, ut & apud nostrum 240:

Τοῖσιν δ' ἑρμῶθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμος Κροταῖον.

Illis autem cœlitus magnus importare solet malum Jupiter.
& sæpe alias. Theogon. v. 87:

Αἶψα τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπιστρεφόμενος κατέπαυσε.

Statim etiam magnam contentionem scite dirimere solet.

v. 187. Οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες] Imperite interpretes: Neque Deorum oculum veriti. Verte: neque Deorum iram veriti. Inferius v. 252, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγρυντι, deorum animadversionem non curantes. Ubi iterum interpretes sine sensu: Nullam Deorum reverentiam curantes. Homerus Iliad. π.

Οἱ βίη εἰς ἀγορῇ σκολιὰς κείνωσι θεμιστας,

Ἐκ δ' οὐκ ἐλάσσωσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγρυντι.

Hic Interpretes: Deorum rationem nullam habentes, quod ferri posset, ut apud Herodotum Calliope: ἔτι δαιμόνων ἔτι θεῶν ὅπιν ἔχοντες. Neque genitorum neque deorum rationem habentes. At Οἶσος. φ. v. 29:

Σχέτλιοι ὑδὲ θεῶν ὅπιν ἠδίστου ὑδὲ τρυφίζων.

Inter-

Interpres rursus inscite vertunt: *deorum providentiam reuerentiam*. In omnibus his locis ὅτις est ira, poena, vindicta, animadversio. Hesych: ὀπίδα, ἐπιπροφῶν, ἐντροπῶν. Item: ὅτις, ἐπειροφῇ, φωνή. Corruptissime. lege: ἐπιπροφῇ, πεινῇ. Noster in Theogonia, 222 de Parcis:

Οὐδέποτε λήγουσιν αἱ δεινοῖο χόλοι,

Περί γ' ἀπὸ τῶ δύνανται κακῶ ὅτιν ὅς τις ἀμείβῃ.

Non ante deponunt dea gravem iram,

Quam ab illo poenas sumserint magnas qui peccavit.

Unde & Nemesis ὅτις, & Ionice Οὐτίς dicitur in Inscriptione Herodis Attici:

Ἡ τ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ἐλάεισιν Ῥαμνυσίας Οὐτίς.

Quae facinora hominum punis Rhampusias Uti.

Ut bene emendavit & exposuit maximus Salmalius. quam appellationem Nemesis quidem ἀπὸ τ' ὀπι accepit, non tamen hoc nomine, quod ὅτιν seu curam gerat rerum humanarum, sed quod animadvertat & puniat mala & improba audacium & insolentium hominum facinora. quas Nemesis partes esse nemo ignorat. Εἰδέναι apud Hesiodum sunt Φοβύμοι. Hesych. αἰδέειν, ἐφοβῆν. v. 190 pro ἐξαλαπίξει MS II, ἐξαλαπίζει. Male.

v. 199. Ἀθηνάων μὲν φύλον ἴτην] φύλοι ἐνικῶς apud Græcos scriptores in hac notione non legitur. Itaque hic locus mihi mendii dudum fuit suspectus, quod deterisit MS I I, ex quo legendum φύλ' ἴτην. ἴτην fuit etiam in codice Palatino & conspicitur in margine Stephanianæ editionis. Hinc & statim ὤλιπνεν non ὤλιπνεν. Ἀθηνάων φύλα sunt dii. & sic vertendum, non ut vulgo: *familia Deorum*. sic superius φύλ' ἀνθρώπων sunt homines, φύλα γυναικῶν mulieres.

v. 207. Δαιμονίη ἢ λίλαης] MS I λίλαης. probat Tzetzes.

v. 210. Ἀφρον δ' ὅς κ' ἐθέλοι] Versum istum & sequentem obelis suis confodit Aristarchus, quia brutis non convenient *γνώμαι*, sententiæ. Et mihi videtur absurdum. Ἐπιμύθια enim ἀλογιστοῖς solent addi. Itaque jam olim persuasum mihi fuit accuratius de hoc loco cogitanti ab antiquissimis temporibus hos versus laborare traiectione, qui sic restituendi sunt suo ordini:

Δαίμων

Δείπνον δ' αἶψ' ἐθίλω ποιέσμεναι, καὶ μεθήσομαι.

Ὡς ἔφατ' ἀκυπνίτης ἱρή παυσίπτερ' ὄρεϊς.

Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθίλοι παρὲς κρείσσους ἀνιφριζέειν,

Νίκης τι τίρωμαι, παρὲς τ' αἰχμαῖσι πάχρ'.

In hac opinione me confirmavit Manuscriptus prior Vossianus, in quo idem ordo servatur, nisi quod sequens versus Ὡς Πίρση, σὺ δ' αἶψα δίκης male præcedat ἐπιμύθειον. Sic enim ille libor, recens quidem, sed ex optimo exemplari descriptus hos versus digerit:

Ὡς ἔφατ' ἀκυπνίτης ἱρή παυσίπτερ' ὄρεϊς.

Ὡς Πίρση, σὺ δ' αἶψα δίκης μηδ' ὕβρει ὀφθαλμοῖς.

Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθίλοι, &c.

Tæces totam hujus fabulæ, quæ eodem ordine in exemplaribus ejus tunc descripta erat, ut nunc in nostris, σπώπεξω damnat, non verborum, quasi aliquid σόλοιον, aut σόλοιονφανὲς hic sit commissum, ut viri docti ceperunt, sed sententiæ & totius orationis, quæ non videtur commode cohærere. hinc & ipse versus alio locat ordine, quam quem vulgo tenent. vide ejus Commentarium.

CAPUT VI.

Ἐθλός. Bonus. Δειλός. Hesiodus ter explicatur. Ἰδεῖται ἥμεν. Ἐξελάσσοι. Ἔργα θαλίης. Hesiodus quater emendatus. Ἀπαυροῖν. Ἐπαυροῖν βασιλῆα, ἀνδρὸς, κακορραΐας. Interpretum Homeri & Hesiodi aliquot errata. Κυδρεῖς. Οὐνοτάζειν δίκην. Πιστυνός. Hesiodi non intellecto loco lux. Δίκαια. Ἀλύθεα. Βλάπτειν δίκην. Versus Hesiodi suppositivus indicatus.

V. 214. **Υ**βρεις γάρ τε κακὴ δειλὴ βροτῶν. καὶ δὲ μὲν ἱθλός ἦν ἰδίας φερέμεν δυνάμει. Ἐθλός, ut recte vidit Plutarchus hoc loco est ὁ τῇ τύχῃ καὶ τῇ δυνάμει πλεόνων, potens, nobilis, dives, ut apud Latinos, *bonus*. Flor. l. 7: *Ipse insensatum cadibus, in omnes superbia, qua crudelitate gravior est bonis, grassatus*. Plaut. Curc. IV, 1, 14: *In foro infimo boni homines atque divites ambulant*. Cic. IX ad Att. 12: *Ædiles ludos parant: viri boni usuras perscribunt*. Apud quem infinita sunt fere exempla. Δειλός contra est tenuis, inops. Glossæ MS Vossii, & Græci ma-

ci magistri Δειλῷ, ἀγῶνι, ἀδινεστέρῳ. Hunc sensum esse hujus loci ex præcedente fabula quoque intelligitur. In versu antecedente ἀκυσ δίκης est obtempera justitiæ, sequere justum. inferius v. 273 ἐπακύνει δίκης.

v. 219. Αὐτίκα γδ τρέχῃ] Hunc versum optime ὁ πᾶν interpretatur. significat enim Hesiodus religionem jurisjurandi, qua se judices obstringunt, violari, simul ambitioni subscribunt aut gratiæ, aut largitionibus corrumpuntur; hanc vero læsam fidem sacramenti sequi pœnam perjuris debitam. Nam versu sequente ἐλαφρότης est ἀγροσύνης βιαιότης, σὺν βίᾳ, jus quod aut gratia inflectitur, aut potentia perfringitur, aut pecunia adulteratur, & violente opprimitur, ut Cic. inquit.

v. 222. Ἡθὺα λαῶν] stultissime interpretes: *mores populi*. Ἡθὺα hic sunt ἀγροσύνη, τόποι, vici, domus, sedes populi qui tales injustos habent magistratus. v. 525:

Εἴ τ' ἀπύρρον οἶκον καὶ ἐν ἡθούσι λουθαίοισιν.

In frigida domo in adibus tristibus.

Nihiltritius.

v. 224. Καὶ σὺν ἰθεῖαν ἔνι μόν] Ridicule interpretes: *neque recte distribuantur*. Ἰθεῖαν νέμειν Aristoteli V Ethic. est δίκαια νέμειν, jus reddere, in sequente versu δίκας διδόναι ἰθεῖας, *rectam ferre sententiam*. Optime hunc locum interpretatur Eustathius ad Iliad. ψ,

Εἰδ' αὖ γ' ἐγὼν αὐτὸς δικάζου, καὶ μ' ἔπειτα φημί

Ἄλλοι ἐπιπλήξουσιν Δαναῶν ἰθεῖα γδ ἔσται.

Age ipse judicabo ἔνι μοι nullum puto

Reprehensurum Græcorum. rectum erit iudicium.

Ubi Eustathius notat ad ἰθεῖα subintelligi δίκην. Τὸ δ' ἰθεῖα ἐλλειπῶς καὶ αὐτὸ εἴρηται. Εἰληπταὶ γδ ἀπὸ κρινεῖ τὸ δίκην ὀνομαζομένην δίκασιν ὁρμήσιν. εἰς δ' οὐκ ἐπὶ τῇ τοιαύτης λέξεως χρῆσιν καὶ Ἡσίοδος τὸ ἰθεῖαν ἔνι μόν, ἥτις τὴν δίκην δίδωμι. In hoc versu legitur in utroque MSto οἱ τε μιν ἐξελάσσωσι pro ἐξελάσσει. Optime. Hom. Iliad. π.

Οἱ βίη ἐν ἀγορῇ σκολιὰς κέρωνσι θέμιστας,

Ἐκ δ' ἐκείνῳ ἐλάσσωσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγροντες.

v. 231. Θωλήεις δ' μεμηλότα ἔργα νέμονται] Hic vero mirifice

Inter-

Interpretes: *In conviviiis autem partis opibus fruuntur.* Unde hanc versionem exculpsérint, quid viderint, legerintque ego quidem exputare nullus possum. Quid enim a poetæ verbis comminisci poterant remotius? ubi partarum opum mentio? Hinc non immerito olim a viris doctis hæc versio fuit impro-
bata. sed nec hi, quod pace illorum dixerim, plus viderunt. Volunt *ῥαλὴς μεμελὸς* esse per idiotismum poetis familiarem *ῥάλλον*, legendumque *ῥαλὴ μεμελότης* ac vertendum fructus colligunt florentes. Hæc quidem eruditionis & acuminis specie blandiuntur, sed revera a Græcæ linguæ indole abhorrent & mente poetæ. Sensus est simplicissimus per *ῥαλὴς μεμελότης ἔρ-
ζα* intelligi ipsa convivια, sicut *ἔρζα Ἀφροδίτης* sunt *συναίσια*. *ἔρζα Ἀρη* bella: seu opera pertinentia ad convivια, quæ grata sunt convivis. *ῥαλὴς μεμελότης ἔρζα νέμονται*, exercent opera grata convivis est id ipsum quod superius dixerat *τέρποντ' ἐν ῥαλὴς* convivια celebrant. *Νέμεαδ' ῥαλίας* ut apud Pindarum *νέμεαδ' αἰῶνα*. *Δάκρυες νέμονται αἰῶνα*. hoc est *ἀλάγυσι*, ut scholia antiqua exponunt. Nimirum qui justitiam colunt, illos poeta affirmat, aureæ ætatis hominibus similem vitam agere, in perpetuo gaudio sine curis & mœrore. Hinc & addit illos non currere per maria & undas, sed contentos cœnis terrestribus, & post quas non lavandæ sunt manus, & quos humus fert fructibus pasci, æque ut illi beati seculi mortales. Proclus sic hunc locum intellexit: homines justos vivere semper in conviviis, & in iis agere opera ad agriculturam pertinentia. In MS I legitur *ῥαλίας*. In 2 *ῥαλὴς*, in casu secundo. In præcedente versu liber I: *ἰσοδίκησι*.

v. 233. *Ἄκρη μὲν τε φίρβ βαλάνυς, μέοση ᾗ μελίσσας*] MS I *ἄκρη, μέοση*. Videtur Tzezes hanc lectionem agnovisse, qui exponit *ἐν ἄκρη, ἐν μέοση*. Vulgata tamen lectio melior. v. 237 *προϊέσσονται* MS I *νύσσονται*.

v. 240. *Πολλὰ κὶ νῆ ξύμπασσι πόλεις καὶ αὐτὰ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ*] MS I, *αἰπήρεα*. Sic legit Æschines oratione contra Ctesiphontem, Tzezes, antiquus scholiastes Pindari ad Pythionic. 111: Eustathius ad Iliad. α, cujus verba sunt: *ἵνα λέγη σεμνῶς καὶ δὲ Φήμω, πάντες ἐπαύονται βασιλῆως τῆς τε καὶ καὶ τὸ*.

Παλαιὰ καὶ ξύμπτουσι πόλεις καὶ ἀνδρὲς ἀπύρου.

ἔσθαι ὅτι τὸ ἀπυρεῖν τινῶν τὸν δὲ τῷ Ὀμηρικῷ ἐπυρεῖν, διὸ καλῶν ἐ-
αὐτῶν ἐρμηνεία. Apud Hesiodum inquit ἀπυρεῖν eandem vim
habet quam apud Homerum ἐπυρεῖν. Ecquis dubitet Hesiodum
scripsisse ἀπύρου quod postea scioli moti vocis insolentia in hac
notione mutarunt? Ἐπυρεῖν enim pro ἀπολαύειν pœnas dare,
damno affici frequenter apud Homerum aliosque legerant, sed
ἀπυρεῖν in hac significatione non nisi in hoc Hesiodi loco, nisi
me fugit memoria, reperitur. Alioquin pro ἀφαίρειν & apud
Homerum & apud nostrum sæpius legitur. Non dubitavi red-
dere suam lectionem Hesiodo fundatam tot antiquorum scri-
ptorum auctoritate, quamvis editi libri repugnent omnes. Cæ-
terum verba illa Homeri, ad quæ Eustathii scholion laudavi-
mus, Iliad. α, ἵνα πάντες ἐπυύρωνται βασιλῆϊ, Latini inter-
pretes transtulerunt: ut omnes fruantur rege. poterantne insul-
sus? ἐπυύρωνται βασιλῆϊ est plectantur propter regem, luant
regis stultitiam. Nec melius. Iliad. ζ,

Τάτῃ δ' ἔτ' ὅτ' νυῖ φρένας ἔμπεδοι· ὡδ' δ' ἐπίσσω
ἔσονται· τῷ κ' ἐν μιν ἐπυύρησθαζ' οἶμι.

*Huius enim neque animus constans est, neque in posterum
Erit; idcirco ipsum pœnas daturum puto.*

Sic vertendi hi versus. Iliad. σ.

Οὐ μέν οἱδ' εἰ αὖτε κακὴ ῥάφης ἀλεγεινῆς
Πρώτη ἐπυύρηται.

*Nescio an non insidiarum infeliciū
Prima pœnas luet.*

Similiter peccarunt Latini interpretes inferius apud Hesiodum
v. 419: Πλείον ἤ νυκτὸς ἐπυρεῖ, hoc est, *magis autem nocte la-
boras*, subintelligitur hic καμάρτυ. πλείον καμάρτυ ἐπυρεῖ ma-
jores capit labores. Illi inepte: *magis autem nocte fruitor*. Ἀπυ-
ρεῖν, & ἐπυρεῖν βασιλῆϊ, ἀνδρὲς, κακὴ ῥάφης sunt locutiones
concisæ, in quibus subintelligitur κακὸν & ἐν, aut ἔνεκα. ut inte-
gra sint ἐπυρεῖν κακὸν ἔνεκα βασιλῆϊ, ἐν κακὴ ῥάφης. sane κα-
κὸν additur Ὀδυσσ. σ.

Μή τις τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπυύρης.

Ne majus malum capias. Sic & ἐπυύρησθαι ἀγῶνι apud Andoci-
dem.

dem. Similiter inferius Theog. v. 882, *κεῖνισθ' ἡμῶν* sc. *ἐντα. certare de honoribus*. Tales ellipses Græcis scriptoribus tam qui soluta, quam pedibus constricta utuntur oratione, non sunt infrequentes.

v. 248. *Καὶ φερέσθαι καὶ αὐτοὶ τινὲς δίκην*] est, *Considerate et ipsi hanc poenam*, quæ injustis magistratibus & iniquis infligitur hominibus. Respicit enim ad illam *δίκην*, de qua paucis abhinc versibus egerat:

Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται δ' ὕποπαζός.

sane quam inficere Latini interpretes hic: *Considerate hanc justitiam*.

v. 256. *Συγλιῶς ἐνοῶζον*] *ἐνοῶζον* Eustathius exponit *μεμφέμεν*. Hesych. *ἐκφωλίζον*, *ἐνείζον*. Proclus *ἐνδοξαροῦται*, ut apud Cic. *adulterare pecunia jus*. quod qui faciunt contumelia deam afficiunt. Paulo ante *ἐνδοκλίειν δίκας* Cic. est *inflectere jus gratia*.

v. 257. *Κυδὴν τ' αἰδῶν*] MS I I *κυδὴν*, & Proclus: *ἀπὸ τ' ἐνδοῦ*, inquit, *γίνεται κυδὴς*, καὶ *κυδὴν*, αἷς *ἀπὸ τ' ἐχθροῦ ἐχθρός*. Sic & Etymol. Magni auctor & Hesychius: *κυδὴν*, *ἐνδοξοῦ*, *σιμνὴν*, *πρέμια*, *ἐνέμεν*. Hom. *Διὸς κυδὴν περὶ σφίγης*. *Κυδὴς* nihili vox est.

v. 260. *Ἀπειθαλίας βασιλείῃ*] Uterque MS Vossianus, Palatinus, editio Isingrini: *βασιλείῃ* probante Tzeze qui ait *λη* & *ων* coalescere in unam longam.

v. 265. *πρὸ οἱ αὐτῆς* MS I, *οἱ δ' αὐτῆς*.

v. 267. *Πάντα ἰδὼν Διὸς ὄφθαλμοῖς*] Hunc cum sequentibus sex versibus expungit Plutarchus. vide Proclum.

v. 273. *Δίᾳ περὶ κέρωνον*] MS I. *Δίᾳ μετ' ὀρένῃ*. Glossa MS. *βυλδὸ κλην*.

v. 277. *Οἰωνοῖς πιτεινοῖς*] Uterque Codex Vossianus: *πιτεινοῖς*. Sic etiam Moschopuliani codices: *πιτεινός*, inquit, *ποιητικῶς*, *κεινῶς* ἢ *πληθὸν* καὶ *πιτεινόν*. Apud Porphyrium de abstinentia animalium extat quoque *πιτεινοῖς*.

v. 280. *Εἰ γάρ τις καὶ ἐγγὺς τὰ δίκαι' ἀγροῦναι Γινώσκων*] Nec Græci nec Latini interpretes hunc locum ceperunt. *δίκαια* non sunt justa, quod omnes existimant, sed *ἀληθῆ* vera ut ex *ἀνὴρ γέσθ* patet.

patet. Verum autem pro justo, & justum pro vero in utraque lingua frequens esse in tanta litterarum luce multis docere putidum est. Priscianus lib. XVIII: *Justum pro vero & verum pro justo frequenter tam nos quam Attici ponimus*. Inferius 768. ἀλήθεια pro justitia:

Εὐτ' αὖ ἀληθείῳ λαοὶ κρίνοντες ἄρχουσιν.

Cum in rebus agendis populus est occupatus. in jure dicendo. κρίνειν ἀλήθειαν est, res agere, jus dicere. Hinc & in sacris μωμωνᾶς τ' αἰδικίας, & μαμμωνᾶς αἰδικῶς, sunt opes non veræ, fluxæ nimirum & hæ caducæ, quæ opponuntur μαμμωνᾶ ἀληθινῇ, opibus veris, divinis scilicet. Et in lingua Hebræa, Syra, & Arabica una eademque voce justitiam & veritatem denotari præclare docuit vir insignis Ludovicus de Dieu.

v. 283. Εὖ δ' ἔδικλῳ βλάπτας] βλάπτειν δικλῶ est hic justitiam impedire, falsum scilicet testimonium perhibendo; impedire ne judices possint secundum illum dare a quo jus & fas stat. Sic βλάπτειν apud Homer. Οἶδας. H.

Αὐτὸς ἰὼν δ' ἔχ' ἡδὲς ὑπὸ ζυγῶ, μὴ πν ἱταίρην
βλάπτῃ ἐλαυνόντων, ὅπντε πωρρηῖατ' ἐρετμοῖς.

Ipse iuit per navem sub transstris ne aliquem sociorum

Impedires propellantium navem, quia properabant, remis.

Utrouque Latini interpretes male: *laderent*. Apud poetam hunc alibi quoque hujus significationis βλάπτειν occurrunt exempla.

v. 288. Ολίγη μ' ἴδδιν] Plato I I de Rep. legit λείη, optime.

v. 291. Εἰς ἄχρον ἵκηται] Hunc locum miror inquinatum etiam nunc in omnibus circumferri editionibus, quum pridem sit emaculatus ab Heinio, Scaligero, Meursio, qui ἵκηται legendum esse præceperunt, ut omnes veteres interpretes qui explicant ἱλθῇ. sed jam olim Erasmus in adagiorum farragine rectam lectionem proposuerat, & in versione secutus erat. Lucianus in νεκυομηνίᾳ hos versus Hesiodi vocat πάνδημος ἔπη celebres & omnibus notos.

v. 293. Ος αὐτῶς πάντα νοήσῃ] Hæc inepta lectio omnes fœdavit editos libros. Antiquam tamen & veram nobis servavit Aristoteles I Ethic. ad Nicom. cap. 4. Clemens Alexandrinus

III Pædagog. cap. 8. Aristides in λόγῳ πρῶτῳ Πηλοεκάῃς, Plutarchus alique qui & hic pro αὐτῷ legunt αὐτὸς, & v. 296: ὃς δὲ καὶ μὴτ' αὐτὸς νοεῖ. Et Zeno in sua imitatione:

ΚαὶνΘ μὲ πᾶν ἄρατος· ὃς δ' εἰπὼν τι πῆχται,

Ἐδ' ἄλως δ' αὖ καὶ καὶ εἰνΘ· ὃς αὐτὸς πᾶν ἄρα νοεῖ.

Sic enim isti versus leguntur apud Diogenem Laërtium. Hos tantos auctores qui non sequitur, nē ille miser iratis Musis natus est. Et licet absque his esset, ipsa tamen Græcæ linguæ indoles facile non oscitantem lectorem depravationis, quæ nostras editiones contaminat, admoneret.

293. Θεωσιμάδῳ τὰ κ' ἐπει[α] Non agnoscitur hic versus ab omnibus illis antiquissimis scriptoribus, quos hoc loco usos esse diximus, nisi ab Aristotele. In vetustis tamen codicibus fertur desiderari. Sane nec Eustratius qui reliquos exponit, hujus meminit, ut & alii prisca Aristotelis interpretes. nec Latinis fuit cognitus qui hunc locum in sua transtulerunt scripta. Liv. 32: *Sape ego audiui milites eum primum esse virum, qui ipse consulat quid in rem sit: secundum eum qui bene monenti obediat: qui nec ipse consulere nec aliori parere sciat esse extremi ingenii.* Cic. in Cluentiana: *Sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit veniat in mentem: proxime accedere illum, qui alterius bene invenis obtemperet.* Hesiodi tamen Græci interpretes in suis libris illum invenerunt, ut ipsorum declarant explicationes. Hinc vero apparet non heri aut nudius tertius, sed ante multa sæcula hunc versum esse Hesiodo subjectum. Supposititium enim esse & poeta indignum ego quidem nullus dubito.

CAPUT VII.

Hesiodi insignis locus explicatus contra omnium interpretum sententiam. Ἐν θυμῷ βάλλεται. Ἀκύν. Μίτρεα ἔργα. Hesiodo & Theocrito lux. Μιτρεὺς λέγειν. ΜίτρεΘ. Commodus. Epitaphium Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, emaculatur. Μίτρεα σπρίνς. Hesiodus sæpe expositus, aliquoties emendatus & ab interpretum inscitia vindicatus. Ὁπάζειν, χατοπάζειν. Tzezes emendatus. Καί. Εὐνῇ. Ἀλισταίνειν. Γέρος ἔδδς.

v. 295. **M** H'τ' ἄλλω ἀκύνῳ ἐν θυμῷ βάλλεται] Ex versione Latina & interpretibus Græcis hujus loci sensum

nemo eruat. Quid enim est? *Neque alium audiens id in animum admittit.* Notissimus Hellenismus omnes fugit. Ἀκούων ἐν θυμῷ βάλανται, est ἀκούειν ἐν θυμῷ βάλανται. neque alii parere in animum inducat. Ἐν θυμῷ βάλανται est in animum inducere, ut βέλανται εἰς τὸν θυμὸν apud Chrysostomum qui in animum induxit, & ut faceret consilium cepit, ut eleganter notavit vir magnus Gu. Budzus, quem tamen miror in eodem loco hunc Heliodi versum exponere: *nec cum ab alio audiveris animadveritis & in memoria versat.* sed ἀκούειν, hic esse parere, obsequi, dicto audientem esse, ut sæpe, & ex sensu verborum & interpretatione Livii, qui alii parere sciat exposuit, facile erat animadvertere. In eundem impegerunt lapidem interpretes inferius v. 709:

Εἰ δὲ κεν ἀρχῇ

Ἦν ἢ πρῶτον εἰπὼν δὲ τοῦ θυμοῦ, ἢ κεν ἐξ ἑξῆς.

Si autem ceperis aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere. vulgo vertunt: *si ceperis locutus, faciens.*

v. 300. Εὐστράτου Δημήτρε] Græci magistri nescio quas comminiscuntur ineptias cur Ceres εὐστράτου dicatur, quas excutere non est operæ. An hoc ulli poetæ interpreti potest obscurum esse, Cereri dedicari coronas spiceas, & illis semper ornatam eam Divam conspici? Nummus aureus.

vide & argenteus apud Fulv. Ursinum in familia Cassia.

Ovid. *Festapia Cereris celebrabant annua matres,
Illa, quibus nivea velata corpora veste
Primitias frugum dant spicem festa suarum.*

Tibullus: *Flava Ceres tibi sit nostro de rure corona*

Spicem, qua templi pendens anse fores.

Horat. carm. sæculari:

Fertili frugum pecorisque talibus

Spicem donet Cerevem corona.

v. 302. Ἰκεῖλ[Ⓢ] ὀρεμῶ] Malui, *similis cupiditate*, quam cum interpretibus studio. Tzezēs δὲ γλῶ exponit. Hesych. Ὀρεμῶ, βυλῆ, ἐπιθυμία. Κόθυρ[Ⓢ] est vocola μωήρης, de cujus expositione varia vide Proclum. Hesych. Κόθυρ[Ⓢ], δόγος, ἀκιντε[Ⓢ]. Eadem Phavorinus, & addit: κόθυρ[Ⓢ] κὶ ὁ κλέπτης κὶ ὁ κρύπτης.

v. 305. Σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔπο μέτελα κοσμοῖν] Verte: *Tibi vero cura sit opera decentia curare.* ἔργα μέτελα sunt, ut bene scholiastes Vossianus, ἔργα περὶ πνί[Ⓢ], sive, ut Tzezēs, με ἀπὸ πνί[Ⓢ]. Monet fratrem ne otii ac ignaviae blanditiis malis rebus & operibus animum applicet, & cupiditate auferatur alieni laboris fructus intercipiendi, ut fuci illi qui miserorum sudore & laboribus pascuntur, sed potius in talibus occupetur operibus quæ se virosque bonos decent. Hæc sunt μέτελα ἔργα quæ opponit ἔργα ἀειργῶν. Μέτελα[Ⓢ] esse μέγας, ἔξοχ[Ⓢ] in animum equidem ego inducere non possum, quum potius veteribus Criticis sit μικρὸς. Hesych. μέτελοι, μικροὶ. μετρεπαθὴς μικρὸ πάχων. Apud Platonem vero μετρίως λέγειν est convenienter loqui, commode dicere & pro reidignitate, quæ maxime ad rem faciunt, ut apud Thucydidem lib. 2: Χαλεπὸν γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν, ὃ ὃ μάλιστα κὶ ἡ δόκησις τ' ἀληθείας βεβαιεῖται. Ibi optime Scholiastes vetus: μετρίως, συμμέτρως, ἀξίως. In Theocriti epigrammate: μέτελα[Ⓢ] ὡς ὃ πᾶσι, non est, excelluit in omnibus, sed, moderatus fuit in omnibus, modum in omnibus rebus tenuit, fuit ubique modestus. Hi enim dicuntur μέτελοι. Hesych: μέτελοι, ἐπιεικεῖς. Apud Demosthenem μέτελοι & ἐπιεικεῖς conjunguntur. Quod hominum genus quia singulari morum facilitate est & humanitate, μέτελοι τὰ ἦν Aristoteli I V Ethic. dicuntur homines commodi, faciles, homines commodis moribus. Cic. pro Muræna: *Nemo Catone proavo tuo commodior, comior, moderatior fuit, ad omnem rationem humanitatis.* Id de amicitia: *Atque hoc quidem videre licet, eos qui antea commodius*

fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari. Epitaphium vero Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, scœdissime deformatum est. Vulgo sic legitur:

Χαῖρε δὲς ἡγήσας, καὶ δὲς ταφῆς ἀνελκομένης
 Ἡ σὶοδ' ἀνθρώποις μέτρεον ἔχων σφίης.

Cælius vertit:

Salve cui pubes, tumultusque bis obigit unus,

Tu sapias Hesiode, quantum homini sapere est.

Sic quidvis ex quovis potest verti. Quid est ἀνθρώποις μέτρεον ἔχων σφίης? Qui ἰλλαιπῶς ἀνθρώποις pro ἐν ἀνθρώποις positum contendunt, illi silices possunt concoquere. Nihil hac lectione absurdus. Veram, elegantem, dignam auctore illius epigrammatis, quicumque sit, accipe ex MSto Vossiano:

Ἡ σὶοδ' ἀνθρώποις μέτρεα χῶν σφίης.

Hesiode hominibus tradens sapientiam, sive praecepta sapientia.

Toridem litteris in illo Codice scriptum legimus, nisi quod corrupte. Ἡ σὶοδὲς pro Ἡ σὶοδ'. μέτρεα σφίης est loquendi genus poetis familiare pro σφίη, ut supra μέτρεον ἡβης, pro ἡβη. v. 131. vide ibi notas.

v. 314. Δαίμονι δ' οἷον ἔχῃ] Interpretes Græci mire hic argutantur. Omnes δαίμονια capiunt pro τῷχη, hoc, ut videtur sensu, cujuscunque sortis & conditionis fueris. Δαίμονις hic esse quod Æschylo κρείπτης, non assequor. Est, ut verum fatear, mira locutio, quam ita judico exponendam esse: τοῦτ' οἷον ἔχῃ σου οἷον δαίμων. hoc est, ἵσῃ εἰς θεῶν similis Deo es. ut apud Xenophontem: χαλεζόμῳ οἷον σοι ἀνδρὶ, pro χαλεζόμῳ τοῦτ' ἀνδρὶ οἷον σὺ. & apud eundem: ἡμεῖς ὃ ἑγνωνῶν τοῖς οἷοις περὶ ἡμῖν, καὶ ὑμῖν χαλεπὴ πολέμια εἶναι δημοκρατίαν. pro τοῖς τοῦτοῖς οἷοι ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ut hæc duo loca Stephanus recte exponit. Sensus poetæ est, si labore tibi victum compara-veris, beatus eris. Terent. *Deus sum si ita est.*

v. 318. Ἡ δ' οἰνήσι] MS I, ἡδ', II, ἡτ'. lege: Αἰδὼς καὶ ἀνδραγμέζα σίνετα, ἡδ' οἰνήσι. Pudor alius vehementer obest, alius vero prodest. Versu sequente in utroque MS. πρὸς ἀνελκίαν, & πρὸς ὄλβον. nisi quod in secundo vitiose ὄλβον. Ὀλβον etiam Palatinus codex habet, utrumque Tzezès & Stobæus.

v. 321. Χερσὶ] Latini hoc unitatis numero malunt exprimere *Manu agere*. Florus: *Matrimonia manu capta*. nihil notius. v. 326: Ἀνίρα τῆς tritissima poetis Græcis enallage pro ἀνίρ⊕. ὅ. utrumque Latinos interpretes fugit. pudet hæc annotare.

v. 324. Αἰδῶ δὲ τ' ἀναιδείῃ καὶ παύξει] MS I Voss. αἰδῶς δὲ τ' ἀναιδῆ καὶ παύξει. alii libri αἰδῶς δὲ γ' ἀναιδείῃ καὶ παύξει, quod probat vir doctus & exponit: *pudor impudentiam sequatur, id est posthabeatur*. sed ego vulgatam lectionem retineo, quæ sic exponenda: *Pudorem vero cum impudentia viceris*. Ὁ παύζειν & καὶ παύζειν est sequi jubere, ut victores solent victos, aut domini jubere solent servos sequi. Apud Hom. ὁπάσας teste Eustath. est δὲ ἑπίαξ. Hefych: ὁπαζόμεναι, ἡραπείασι. ὁπαδὲς ἀκρόλυθ⊕, δῦλ⊕.

v. 326. Π' εἶα τί μιν μαυρῶσι θεοὶ] MS II: Π' εἶα δὴ μιν ἀμαυρῶσι. Proclus etiam videtur ἀμαυρῶσι legisse.

v. 328. Κακὸν ἔρξῃ] MS II: ἔρξῃ cum editione Isingrina & pluribus aliis antiquioribus. sed rectius ἔρξῃ legitur. a ρέζω est ρέξω, & κῶ μιπάθειον ἔρξω, ut bene veteres magistri. Tzezæ hic scæde corruptus est. Ἴσται, inquit, τῶ ἐπὶ ἔρκω δρᾶ, ὅς περ εἰς ἐκείδοντα καὶ εἰς φίλον, ἢ εἰς ἀποδοπὸν [ὡς ἔρξῃ] καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Heinsius legit pro ὡς ἔρξῃ, λέξῃ καὶ ποιήσῃ. Scaliger uncis inclusit. Uterque male. Scribendum: ἀποδοπὸν ἔρξῃ, καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Exponit quid sit ἔρξῃ. καὶ est ἤγυν, hoc est, exponendi vim habet. ut paulo post: τῶ καὶ πνός. τῶ hoc est πνός. Aristoph. Pluto: Κακῶς ἔπερσεν καὶ πίνης λῶ. Male egit, hoc est, pauper erat. sic καὶ millies apud priscos Græcorum scriptorum interpretes. Emendationem nostram video firmari MSto Vossiano.

v. 329. Κρυπαδῆς Ἀνῆς] est, *furtivi concubitus*. inepte interpretes: *secreti lecti*. Εὐνὴ enim est *συνουσία*. Hom. Iliad. Ω.

Τέκνοι ἐμὸν, τίο μέλει ὀδυρόμεν⊕ καὶ ἀχόων
Σὺ δ' ἔδωκα κροδίλῳ, μεμνημέν⊕ ὅδ' ἐπὶ σίτῃ
Οὐτ' Ἀνῆς.

Mi fili quamdiu lamentans & dolens tuum cor comedis, neque sibi neque Veneris recordans. Ubi interpretes æque imperite

δὲνλὸν cubile verterunt, ut hoc loco. Hos tamen potuisset hujus erroris admonuisse Eustathius si ipsum consulissent. Qui asserat δὲνλὸν esse μίξιν præfatus propterea nonnullos hos versus ἀθεῖν, quia οἱ ἀθληταὶ τὸ ἔσθλιν πέντε καιρὸν σὺν ἐπλησίαζον τῇ γυναικί. sed & quæ statim sequuntur δὲνλὸν Homero esse συνυσίαν ostendunt: ἀγαθὸν ὃ γυναικί παρ' ἐν φιλότῃ μίσγασθαι. Bonum vero est cum muliere consuescere. Phavorinus: Εὐνλὸν ἢ μίξιν τλὴν καὶ τλὴν δηλοῖ αἰκία καὶ τλὴν συνυσίαν, αἷς ἐν τῷ δαυτέρῳ τῷ γυναικίαι παρ' ἐν τῷ ἰπποκράτῃ. Hinc & δὲνλὸν est μίσγασθαι γυναικί. Iliad. β. θεὰ βροτῶν δύνθεισιν. Odyss. ε. παρ' ἀνδράσιν δὲνλὸν est cum viris consuescere. Paulo in litteris ad Romanos exaratis καὶ τῇ eadem ratione est συνυσία, cum cap. XIII vertat ἀειπαλεῖν ἐν κρίταις καὶ ἀστυγείαις.

v. 328. Ἀλιτρώνεται] Reposui ex MS II & vetere Palatino, ἀλιτρώνεται. vide Etymologicum Magnum. v, 330. γῆρας ἔδδς est ipsa senectus. Nec aliter Latine debet exprimi. Tales periphrases innumeræ apud priscos Græcos poëtas occurrunt, ut de multis jam nos ipsi & alii viri docti monuerunt. Pleræque abhorrent ab usu & consuetudine Latinæ linguæ, in quam illas verbum de verbo exprimendo transferre imperitia est.

CAPUT IX.

Θύειν. Vetustissima sacrificia gramen, & alia quæ tellus producit, non animalia. κλήρες ager. Χερμὶ ἰσχωρίον. Χώρες. Χωρίτης. Tzezes & Proclus correcti. Μετρίδης. Καί. Hesiodus ter emendatus. Ἀφ' ἑδῶ πῖδς. ἐλαδίων. Obnoxius. Θυμὸς ἐν φρεσὶ. Multæ interpretum hallucinationes.

v. 337. Σ Πονδῆσι θύεσι τιλάσκεαδ] MS II, editio Stephani, Iungri, aliaque meliores: θύεσι. Itaque ut versus constet legendum πονδῆσι θύεσι. Proclus etiam sic legisse videtur: Καὶ ἀγλῶς, καὶ κατὰρῶς, καὶ θύεσι καὶ πονδῶς ἐλασκομῆς. Latini vero interpretes pessime vertunt: *Libaminibus atque hostiis placæ*. Atqui de hostiis jam dixerat præcedente versu: ἐπὶ δὲ ἀγλαὰ μηρία καίειν. *nitida femora adole*. Sic interpretare. ἀγλαὰ sunt nitentia adipe, qua cooperiebantur ut docet in Theog. Stulte igitur hic rursus hostias inculcet. Θύειν Græcis est θυμίσμα, odoramentum, odores, qui diis adolentur, quod

quod proprie vocant θύειν, hoc est odoramenta accendere, quibus solis olim faciebant. Synes. hymno VII: de Magis:

Ἄγε δῶρα κομίζετι,
Σμύρνης ἐναγίσματά,
Χρυσὸν τ' ἀναθήματα,
Λιβάνια τε θύῃ καλὰ.

Eia munera ferte Myrrha libamina, Aurique donaria, Thurisque odores suaves. Θύειν enim est θυμῶν suffire ut tradit Porphyry. I I de abstinentia animalium. Postea ad alia quoque quæ diis offerebantur munera translatum, & tandem ad victimarum mactationem. Porphyry. II de abstinentia animalium: Δένδρα μὲ γὰρ δὴ παρὰ ζώων ἀνιδύκειν ἢ γῆ· τὸ δίδρωι καὶ πόλυ παρῶθεν τὴν ἐπιτειον χλυνωμένην πᾶσαν, ἥς δρεπόμενοι φύλλα καὶ ῥίζας καὶ τὰς ὅλκας τὴ φύσεως αὐτῶν βλαστὰς, κατέκαιον ταύτην τὰς φαιτομένης ἔρανας θύειν τῇ θυσίᾳ δεξιόμενοι, καὶ ἀφ' οὗ πυρὸς ἀπαγαγόντες αὐτοῖς τὰς πικρὰς. ταῖσι γὰρ καὶ τὸ πῦρ ἀθάνατον φυλάττομεν ἐν τοῖς ἱεροῖς, ὃν μέλισται αὐτοῖς ὁμοιωμένοι. ἐκ γὰρ τὴ θυμιάσεως τὸ ἀπὸ γῆς, θυμιατῆρά τι ἐκάλεον, καὶ τὸ θύειν, καὶ θυσίας. ἀ δὲ ἡμεῖς ὡς τὴν ὑπερὰν πλημμέλειαν ἐκφαίνοντες ὅσοι ὁρῶντες ἐξακρόμεν τὴν ἀφ' οὗ ζώων δοκῶσαν θερμότητα καλεῖντες θυσίαν. Terra prius arbores quam animalia protulit: ante arbores vero gramen quotannis nascens, cujus folia & radices, totaque illius natura germina colligentes flammis adolebant: hoc sacrificio Deos visos coelestes excipientes, & per ignem honores illis reddentes immortales. His etenim ignem perpetuum, cum sit iis simillimus, in templis asseruamus. At ex eorum quæ terra nascuntur sufficientis in sacris adhibitæ, acerram θυμιατῆρον appellarunt, & sacra facere θύειν, & sacrificia θυσίας, quæ omnia nos non recte interpretamur, quasi erroris illius qui postea irrepset, essent indicia, ideoque eum, qui ex animalium mactatione videtur esse, cultum θυσίαν vocamus. Idem inferius eodem libro: Ἐπεὶ καὶ Ἀπόλλων παραινῶν θύειν καὶ τὰ πατρία, τέτιον καὶ τὸ ἔθνος τὸ πατέρων, ἅπαν ἄγειν ὅμοιον εἰς τὸ παλαιὸν ἔθνος. Τὸ γὰρ παλαιὸν ἀφ' ἀπάντων καὶ τὸ κατεπὼν ἡμῶν, ὡς ἀπιδείξαντες. Ὅθεν καὶ θυσίαν καὶ θυγατρίαν, καὶ θυμέλειαν ἐκαλεῖν, καὶ αὐτὸ τὸ θύειν & θυμῶν εἶναι, καὶ οὗτω παρ' ἡμῶν λεγόμενον ἐπιθύνειν. ὃ γὰρ ἡμεῖς νῦν θύειν λέγομεν εἶδειν ἔλθον. Εἰδὼν

Ἀπὸ λαοῦ πολλοῦ ἐκ τῶν πατρῶν ἢ αἰῶν. Quia etiam Apollo cum precipit sacra facere secundum patrios, id est patribus receptos ritus, ad antiquum morem nos reducere videtur. Vetus autem sacrificandi mos erat per placentias & fructus, uti demonstravimus. Unde sacrificia θυσιάαι, & θυσίαι, & θυμέλαι dicebantur, & ipse actus sacrificandi τὸ θύειν, idem valuit, quod suffire vel adolere, quod nunc vocatur ἐπιθύνειν. Quod enim nos θύνειν dicimus, illi ἔρδειν dicebant. Θύνειν igitur est suffire. hinc θυῶν est odoramentum, unde Latinum thus, ut a πῦρ pus, ut ostendit vir maximus ad Solinum. quia præcipue in sacrificiis postea thure sunt usi. Inde nobis etiam thus πυρροῦς dicitur, quasi sacer fumus, sicut in Germania festi dies quibus natalis Christi celebratur, *wynacht*, hoc est sacra nox ab illa nocte, quam præcipue colunt, quia in illa Christus natus esse creditur. Galenus θύη optime exponit θυμιάματα, αἰρώματα. Proclus & Moschopolus hoc loco ψυστά. Eustathius πίμματα. Postea enim ad omnia quæ diis offerebantur translatus, ut & θύνειν. Sed hic in propria notione capiendum.

v. 339. Ὅφρ' ἄλλων ἀντὶ κλήρου] Interpretes: ut aliorum emas sortem. Male. vertendum: ut aliorum emas agrum. Κλήρῳ est fundus, ager, possessio, quia agri sunt præcipua facultatum & bonorum, quæ possident homines, pars. Κλήρῳ omnia bona significat. Hesych. κλήρῳ, εἰσία. proprie tamen bona quæ hereditate venerunt, ut Latinis fors. Liv. Puer in nullam sortem bonorum natus, est qui non habet patrem in cujus patrimonium successionem speret. Consortes ὁμόκληροι, ejusdem hæreditatis participes, cohæredes. Olim enim sorte hæreditas dividebatur. Postea omnia bona quæ possidemus quacunque ratione parta, & κατ' ἐξοχὴν agri, possessiones dicuntur κλήρῳ. Theocritus Ἡρακλίσκω.

Ὅππῃ κλάρον ἄπειρα καὶ οἰνέπιδος μέγα Τυδίδης
Ναῖς.

Quum omnem agrum & viniferum latum solum Tydeus
Teneret.

Herodot. Melpom. φθείρων τὸ Συρίων τὰς κλήρας. Syrorum agros vastans. Hinc & κληρῶχος apud eundem est colonus, cui data pars agri colenda & possidenda.

v. 341. Εὖ γάρ τι καὶ χερσὶ ἐξώλειον ἄλλο γήνηται.] *Si enim tibi negotium aliud rusticum inciderit.* Sic hic versus exponendus. Vulgo inepte: *Si res aliqua fortuita eveniat.* Χερσὶ ἐξώλειον, est res, quæ ad agrestes, & ruricolos pertinet, opus & negotium rusticum. χωρὰ enim & χωρὶς est vicus, pagus, ager. Hesych: χωρὶς, ἀγρός. χωρείτης est rusticus. Idem: χωρείτης, ἀγρώτης, ἀγροικὶς. χωροβάλλειν in agro spatari. Chorobates apud Vitruv. instrumentum quo agros metabantur, Latinis gruma, quamvis & aquis librandis inserviret. χωρίον villa, prædiolum. Proclus legit olim ἐκώμιον, uti ex ejus explicatione apparet, quamvis vulgo legatur ἐξώλειον. ἐκώμιον vero idem est quod ἐξώλειον, nempe quod in eadem κώμη geritur. Posses quidem etiam exponere ἐξώλειον οἰκείον, ut sit negotium in tuis ædibus incidens, domesticum. Suid. ἐξώλειον οἰκείον. Sed altera præstat interpretatio. Rustica enim hæc præcepta sunt, quæ χωρείταις dantur.

v. 346. Πῆμα κακὸς γείτων] Ad quod confirmandum Proclus & Tzetzes afferunt Αἰτωλὺς καὶ Ἀκαρνανίας, Καρχηδονίης καὶ Βυζαντίης, qui propter vicinitatem mutuis cladibus & damnis perierint. Sed quid audio? Num Carthaginienſes & Byzantini tantis locorum intervallis disjuncti sunt vicini? legendum Χαλκηδονίης. Chalcedon enim contra Byzantium sita. Mox Tzetzes: δεικνυσι τὴν Πλάτωνα. Θεμιστοκλῆς γὰρ φασιν ἢ Πλάτωνα πιπρώσκοντα τὸ ἀγρὸν λέγειν, ὅτι ἀγρὸν ἔχῃ γείτονα. Non hoc Platonis dictum est sed Catonis; legendum igitur Κάτωνα. Sic etiam Vossianus codex. Sed hæc præstat differre ad interpretes ex quibus infinitas pœne mendas eluimus.

v. 347. Εὖ μὲ μετρεῖσθ] Glossæ MS Vossii: καλῶς δανείζεσθαι. Hesych. μετρεῖ, δανείζει. μετρεῖσθ, δανείζεσθ. Μετρεῖσθ est sub usura mutuum petere sive mensura, sive pondere, sive numero constet. Cic. I de off. *utendum accipere vertit: Quia si ea que utenda acceperis, majore mensura, modo possis, jubet reddere Hesiodus, quidnam beneficio provocati facere debemus.* Male ergo interpretes: *Recta mensura mutuum accipe*, quasi de iis solis rebus loquatur poëta, quæ mensura consistunt, ut multis docuit Salmasius libro de Usuris. Inferius v. 396:

ὧς καὶ νῦν ἐπ' ἐμ' ἔλθης, ἐγὼ δὲ τοι ὅκ' ἐπιδώσω
 Οὐδ' ἐπιμετήσω.

*Sic ut nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius donabo,
 Nec amplius mutuum dabo.*

Glossæ Vossianæ MS: ἐπιμετήσω, δανείσω. Proclus. ἔχῃσω. bene. Notant enim veteres Grammatici χεῖσται ἐπὶ φίλων dici, δανείσται ἐπ' ἀλλοτρίων. Suidas: Δανείσται ταῦτα τὸ χεῖσται αἰρεώ-
 περον. Τὸ μὲν γὰρ χεῖσται ἐπὶ φίλων, τὸ δὲ δανείσται ἐπὶ ἑτέρων. Antiquissimis certe scriptoribus δανείζειν, non est scœnori loca-
 re, sed mutuum dare sine usuris.

v. 353. Τὰ παλαιὰ καὶ παλαιά] An hoc est quod interpretes volunt, *mutuam te munus*? Quanto rectius Græci magistri *invisentem invise*. Qui eo, inquit, ingenio sunt, ut mutuis amicitiae & consuetudinis commerciis delectentur, cum iis cole amicitiam. Idem sensus versus sequentis: qui libenter sua cum aliis communicant, iis tu libenter impertire, si quibus opus habuerint. v. 351 MS I, ἴσα ἄτησιν.

v. 357. Καὶ μέρω δάη] Revocavi pristinam lectionem ex MS II & Proclo, qui legunt καὶ μέρω δάη. Καὶ, quod interpolatores fugit, est καὶ, καίπερ, καὶ εἰ, ut statim: καὶ τὸ σμικρὸν εἶν. *et si sit exiguum* Aristoph. Plut. Εἰ δὲ σύζυγος λάβω πῶς καὶ σύκινον, ἢ ἰχθυὸν τῶτον θέν ἐγὼ ποιήσω τήμερον. *Si socium cepero aliquem et si imbecillum, potentem tamen hodie faciam.* Pro quo scriptores orationis solutæ malunt dicere καὶ τοι, καὶ τοιγα. v. 358, αὐτὸς est ἐθέλων libens, uti in aliis locis accipi viri eruditissimi docuerunt.

v. 359. Ἐπὶ σμικρὸν καὶ ἄλλο] MS σμικρὸν. quod verum est. Tzezès Versu ab hoc secundo: ὅς δ' ἐπ' εἰνὸς φέρει. v. 382: ἔρπον τ' ἐπ' ἔργῳ ἐξαίρετο. Subscribunt Moschopolus & Tzezès, & veteres scriptores plurimi qui hunc locum laudant.

v. 364. Ἀνέρω κηδὲ.] est *hominem sollicitum habet*, non *ledit*. Hom. κηδὲ ἔσθ' ὅρμον. *Animum sollicitat.* sequente versu, βλαπτε-
 ρὸν est damno, periculis & variis casibus obnoxium. perperam interpp. *noxium*. Sic etiam Latinis *obnoxius* simpliciter, est oportunus injuriæ. Flor. III, 20, *Et ipsi (servi) per fortunam in omnia obnoxii*. Lib. IV, 4: *Cum intra decem & octo annos.*

generum & obnoxium & opportunum injuria juvenem videret. Phædrus: *servitus obnoxia, quia, quæ volebat, non audebat dicere.* Senec. ep. 61 corpus humanum vocat *obnoxium domicilium animi.*

v. 367. Ἀρχόμενος ἢ πίθου καὶ λήγοντος κορίσματος.] Stulte Latini interpretes: *Incipiente vero dolio & desinente saturato te.* Quid incipere & definere dolium Latinis auribus sonet ego non exputo. Verte: *Quum relinitur dolium, & fere est epotum, saturare.* Ἀρχόμενος πίθου est ἀνοίγειν πίθον, Theocrito Ἀρχόμενος, Terentio *relinere dolium.* Longe ineptius inferius ἐν ἡμέραις v. 51. ἀνοίξω ἀρχόμενος πίθου vertunt: *optimam implendis doliis, quum sit, optimam aperiendis doliis.* vtrf. sequ. διελθὲν u-terque MS, ut bene restituit Heinsius.

v. 369. Μιᾶδος δ' ἀνδρῶν.] Hic cum sequentibus duobus verbis in MSto primo non comparet, & expunctos olim fuisse a nonnullis Proclus testatur, a Plutarcho tamen vindicantur & probantur. vide Proclum.

v. 376. Μυνοῦντες ἢ πάντας αἰῶνες.] MS I αἰῶ, cum glossa ἐπαίρη. Pulchre D. Heinsius observavit hos versus esse transpositos, & eleganter illos exponit, quem vide. Sine MSS auctoritate nihil tamen sustinui mutare.

v. 381. Ἐν φρεσὶν ἦσιν.] MS I σοῖσιν. II: σῆσι. leg. φρεσὶ σῆσιν. θυμὸς ἐν φρεσὶν, ut apud Plautum: *Mens animi.* & Catullum: *Nec potis est dulces Musarum exponere factus Mens animi.*

CAPUT X.

Distinctio vulgaris librorum Hesiodi deleta. Hesiodus bis emendatus. Veteres nudi faciebant opus. Ἔργα καὶ ἀποκαταστάσεις. Proclus emendatus. Οἱ ποιεῖ Τιμώδον. Χρήματα. Χρηστέα. Nicolai Damasceni locus vindicatus. Ἄλιαν interpretes ter reprehensi. Τυλῶν, πύλιν. Quærere. Ἔργον. Opus. Ὁξύς ἡλίος. Sol acutus. Sol acris. Sirius acris. Claudianus emendatus. Χιῶν Ὁξύς. Ζῶν pro cœlo. Lapsus crebri interpretum indicati.

B 16 λίον β.] Expunxi hanc distinctionem quam & codices manu exarati, & veteres scriptores cum interpretibus ignorarunt. In primo Vossiano hic omnia perpetua & continua serie sine

sine ullo distinctionis vestigio perscripta sunt: sicuti & in Procli commentario manu exarato, quem mihi utendum dedit Marquardus Gudius noster. In secundo non nihil quidem spatii inter versum 383 & sequentem intercedit, ut possit capere indicem hunc, qui vulgo præponitur. sed nec hic nec alii, si qui sunt, libri nobis tanti sunt, ut istam distinctionem $\chi\theta\epsilon\varsigma\ \kappa\epsilon\ \sigma\tau\acute{\omega}\lambda\omega$ natam ferendam existimemus ingratis totius antiquitatis quæ nullam hujus operis divisionem in duos libros agnoscit.

v. 389. $\epsilon\gamma\gamma\acute{\omega}\theta\iota\ \tau\alpha\iota\epsilon\gamma\acute{\omega}\sigma\tau\prime$] MS I & II: $\tau\alpha\iota\sigma\tau\acute{\alpha}\iota\omega\sigma\tau\prime$ nisi quod in secundo addatur $\sigma\iota\nu$. & sic versu abhinc tertio uterque pro $\tau\alpha\iota\iota\upsilon\sigma\iota\nu$, $\tau\alpha\iota\iota\omega\sigma\iota$. Est hæc Dorum dialectus. vide supra ad v. 224. In hoc ultimo versu liber secundus inserit $\delta\epsilon$: $\text{Ναίωσι} \cdot \text{γυμνόν} \delta\epsilon \text{σπείρειν} \cdot \text{γυμνόν} \delta\epsilon \text{βουλεῖν}$.

v. 392. $\Gamma\upsilon\mu\acute{\nu}\text{ον} \delta\epsilon\ \acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\delta\chi$] MS I Vossianus, & Codex Palatinus: $\acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\epsilon\iota\nu$. Sic etiam in carmine, quod dicitur certamen Homeri & Hesiodi. Nec aliter Proclus legit: $\acute{\Lambda}\mu\theta\acute{\omega}\epsilon\iota\nu$, $\sigma\omega\alpha\theta\rho\acute{\iota}\zeta\epsilon\iota\nu$, $\eta\ \theta\epsilon\lambda\acute{\iota}\zeta\epsilon\iota\nu$. Illud enim $\acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\delta\chi$ quod in edito Procli Commentario præcedit $\tau\acute{o}\ \acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\epsilon\iota\nu$ a sciolo ex Hesiodi vulgaris editionibus insertum esse puer admodum vidi. & recte me vidisse codex postea manu exaratus Marquardi Gudii ostendit: qui illud $\acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\delta\alpha\chi$ non agnoscit. In quo & paulo ante legitur, $\gamma\upsilon\mu\acute{\nu}\text{ον} \delta\epsilon\ \acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\epsilon\iota\nu$] $\acute{\omega}\varsigma\ \acute{\alpha}\nu\ \sigma\pi\epsilon\iota\rho\epsilon\iota$. non ut vulgo $\acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\delta\chi$, quod ab imperitis in Hesiodo primum suppositum qui secundam ab ultima in $\acute{\alpha}\mu\theta\acute{\omega}\epsilon\iota\nu$ non producte poni sibi persuaferant. Cur vero nudis arandum, ferendum & metendum esse præcipiat Hesiodus, sicut & cum secutus Virgilius Georg. I: *Nudus ara, sere nudus*, docet Servius: *Nudus ara, id est, adeo sereno caelo, ut vestimentis non egeas. Nam dicit nudum esse debere, quasi aliter non oporteat aut possit: sed sub tanta serenitate dicit hac agenda ut et amictus possit contemni.* quam explicationem Servius debet Proclo, cujus priorem expositionem vide: binas enim hujus loci affert. Sed prior verior est. Veteres tamen nudos plerumque fecisse opus ostendit Plutarchus in vita Catonis Majoris: $\Pi\upsilon\theta\acute{\iota}\mu\epsilon\tau\text{ρον} \cdot \eta\ \tau\acute{\iota}\lambda\omega\ \alpha\upsilon\tau\epsilon\rho\acute{\iota}\omega\varsigma\ \kappa\epsilon\ \delta\acute{\iota}\alpha\tau\tau\alpha\iota\ \alpha\upsilon\tau\acute{o}\varsigma\ \sigma\acute{\omega}\delta\epsilon\ \tau\acute{o}\ \sigma\iota\kappa\epsilon\ \tau\acute{\omega}\nu$, $\kappa\epsilon\ \gamma\upsilon\mu\acute{\nu}\sigma\tau\alpha\varsigma\ \epsilon\chi\eta\gamma\upsilon\mu\acute{\nu}\alpha\tau\alpha\ \acute{\omega}\pi\ \sigma\pi\epsilon\iota\rho\acute{\iota}\ \mu\acute{\iota}\ \epsilon\iota\varsigma\ \acute{\alpha}\nu\sigma\tau\epsilon\rho\acute{\iota}\ \beta\alpha\delta\acute{\iota}\zeta\epsilon\iota\ \kappa\epsilon\ \pi\alpha\rho\acute{\iota}\sigma\tau\alpha\tau\tau\alpha\ \tau\acute{o}\iota\varsigma\ \delta\epsilon\sigma\mu\acute{\rho}\alpha\iota\varsigma$, $\epsilon\pi\alpha\gamma\epsilon\lambda\theta\acute{\iota}\omega\ \delta\epsilon\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\acute{o}\ \chi\omega\epsilon\acute{\iota}\omega\varsigma$, $\acute{\alpha}\nu\ \mu\acute{\iota}\ \eta\ \chi\epsilon\iota\mu\acute{\omega}\nu$, $\epsilon\chi\alpha\mu\acute{\iota}\delta\alpha\ \lambda\alpha\beta\acute{\omega}\nu$, $\theta\acute{\epsilon}\rho\mu\epsilon\varsigma\ \eta\ \gamma\upsilon\mu\acute{\nu}\text{ος}$

γυμνὸς ἐργασάμενος μὴ τ' εἰκετῶν, ἐδιδότ' αὐτὸν ἄλλον ὁμῶς κα-
θήμενος, καὶ πίνειν τ' αὐτὸν οἶνον. Cuius cum labores & rationes vi-
vendi acceperisset (Valerius Flaccus) a servis, mirareturque cum
narraret illi mane eum forum adire, & præsto esse ejus opera u-
sentibus: regressum ad villam tempore brumali vestitum exomide,
aestate operari cum servis nudum, eadem mensa, eodemque ve-
sci pane, atque idem vinum bibere. Et Aurelius Victor in Quin-
ctio Cincinnato: Quintilius Dictator dictus, ad quem missi
legati nudum cum arantem trans Tiberim offenderunt, qui insi-
gnibus sumptis Consulem obsidio liberavit. & apud poetam: nu-
di messores.

v. 397. Θεοὶ δις τεκμήρα εἰσι] Per Deos Græci hic intelligunt
alii stellas, alii elementa, qui non sunt audiendi. Dii, inquit He-
siodus, labores hominibus imposuerunt.

Ἐφ' οὗ μ' ἰδεῖς, ὅς τις ἔ ποιεῖ βροτῶν.

Nemo enim est mortalium qui non laborat. ut Sophocles ait.
Hoc autem a diis, qui secundum Epicharmum τ' πάντα πωλεῖ-
σιν ἡμῖν πάντα πέργαθ' , labore omnia bona nobis vendunt.
Quod hauserunt ex Mose ut infinita alia, apud quem ad Adamum
ipse Deus: Ἐν ἰδρῶτι ἔσθωσιν σὺ φάγη τ' ἄρτιον σὺ. Ἐργα δ' ἐ-
τεκμαίρια εἰσι, est labores imponere. δ' ἐτεκμαίρειν, τεκμαίρειν
non solum est σημεῖον εἶναι, sed & καὶ σκοπεῖν εἶναι. Etymologici Ma-
gni auctor: τεκμαίρειν σημαίνει τὸ καὶ σκοπεῖν εἶναι, καὶ τὸ σημεῖον εἶναι.
Superius v. 228: αὐτοῖς

Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται Εὐρύππη Ζεύς.

Ipsis

Molestum bellum immittit omnia videns Jupiter.

Recte Glossæ MS. hoc loco δις τεκμήρα εἰσι, ὥς σὺ πείρασθαι.

v. 402. Χερῶν μ' ἔ περήξεις] Terent. Adelph: Nunquam rem
facies, abi, nescis inescare homines.

v. 405. Οἶκον μ' ἐπείσσει γυναικί π'] Non hic ab Hesiodo
intelligi uxorem, ut vulgus cum interpretibus Latinis accipit,
sed ancillam, quæ domum custodiat, versus sequens arguit, qui
hanc γυναικί κτήν τ' ἔχουσαν ἐμψυχὴν emptam non nuptam appellat,
quod olim monuerunt ad hunc locum veteres magistri. Ari-
stoteles quidem in Oeconomicis & Politicis γυναικί sumit pro
uxore,

uxore, non véro κλητῶ, ut viri docti affirmant. Nec judicandum est Philosophorum principem Hesiodi mentem non habuisse exploratam: sed potius cum hunc versum suo voluisse accommodare instituto, ut sæpe solent Philosophi. Nam Mureto, homini quotquot a renatis litteris fuerunt, disertissimo & elegantissimo, qui auctoritate Aristotelis permotus sequentem versum tanquam supposititium jubet expungi non est ut suffragemur, si vera sunt quæ Timotheus apud Proclum de Aristotele commemorat, illum nimirum adductum hac Hesiodi sententia post obitum uxoris cum Herpylide ancilla consuevisse & ex illa sustulisse filium. quamvis & hic Aristoteles maluerit suo obsequi ingenio & auctoritate Hesiodi suam tueri vivendi rationem quam poëtæ monita sequi. Nam poëta nec de pellice, nec de uxore loquitur, sed de famula pretio comparata. vide Proclum, apud quem pro οἱ δὲ Τίμαιον legend. οἱ δὲ Τιμόθιον. de quo Diog. Laërt. in vita Aristot. οἱ δὲ Τιμόθιον vero non sunt Timothei discipuli, sed ipse Timotheus Atheniensis, qui vitas Philosophorum a Diogene Laërtio toties laudatas memoriz prodidit. οἱ δὲ τὸ Τιμόθιον, elegantissimo idiotismo est ipse Timotheus. ut apud Polyb. οἱ δὲ Ἄνωνα καὶ τὸ Βάρκασ est Anno & Barcas. οἱ ἀμφὶ τὸ Κερίππια καὶ Σιμμία apud Ælian. Crito & Simmias. & mille talia.

v. 402. Χρημέτα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρμυρα ποιήσας] Homeri, & Hesiodi tempestate χρημέτα notabant omnes facultates, omnia quæ in bonis habebant, non nummos aut pecuniam, cujus usus tum adhuc erat Græcis ignotus. hoc loco autem singulari notione significat οἰκητήρια σκάφη, instrumentum domesticum, supellectilem, utensilia. nimirum διὰ τὸ χρηστίας. propter eandem causam ab Alcæo in Pasiphaë χρηστήρια σκάφεια dicuntur. quamvis Plato Comicus in Hellade illa tantum vasa, quibus utebantur πρὸς γεωρίαν καὶ θυσίαν dixerit χρηστήρια, recte tamen etiam omnia πᾶσι κατ' οἰκίαν χρησίμια appellari χρηστήρια docuit Pollux X cap. 1. Sane in hac notione legitur apud Nicolaum Damascenum in fragmento historiae universalis, quod Stobæus nobis servavit; Ἀρίστοι τὸ ἐμψύχων ἐδὲν ἀποκλείουσι. καὶ ὁ κρεμίσια τὸ χρηστήριον ἐν χειρὸς ἐλυτοῖς φυλάττει. Ari-

roni nullum animal mactant. Vasa figulina ad quotidianos usus parata in aureis involucriis custodiunt. Sic rectissime hunc locum vertit, Vir incomparabilis quem honoris causa nomen, Henricus Vallesius. Bene se omnia habent. *χετήρια* sunt vasa, domestica, utensilia, sive sint pretiosa, sive vilia, & nullius rei. Eadem autem ratione ut *χετήρια* sic & *χεύματα* omnem notant supellectilem, κατ' ἐξοχὴν tamen de vasibus & sacra templorum supellectile frequenter accipiuntur. *Ælian.* Ποικιλ. ἱερ. lib. 1. cap. 20: Διόνυσος ἐξ αἰπάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χεύματα. Ubi Gesnerus vertit: *Dionysius ex omnibus Syracusarum templis & delubris per sacrilegium pecuniam abstulit.* Paulo post: Τὰ δ' Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Λευκοθέας αἰπάντα ἐσύλησε χεύματα. Ubi rursus interpres: *Universas Apollinis & Leucothea pecunias nefario scelere abripuit.* Pessime. cum utroque loco significentur vasa sacra diis illis consecrata, quæ abstulit Dionysius, sicut inter illa commemoratur ibi mensa sacra Apollini dedicata. Lapsus quoque est idem vir doctissimus in interpretatione hujus vocabuli in lib. VI, cap. 9: Ἀριστοτέλης αὐτοῦ δασυάρου τὰ ἐν τῇ πατρὸς χεύματα ὤρμησιν ἐπὶ στρατείαν. *Aristoteles abliguritis omnibus pecuniis, quia ex hereditate parentis ad ipsum venerant, in militiam profectus est.* Vertendum erat, *consumptis omnibus facultatibus.* quamvis non ignorem pecuniam apud Latinos etiam pro toto patrimonio capi, sed interpretem de nummis solum cogitasse, cum ita verteret, satis constat.

v. 408. Ὁ δὲ δρῆνται σὺν τῇ πλῆ [MS I Voss. ὁ δὲ δρῆνται σὺν τῇ πτῷ. quod glossæ MS explicant: *σελοπὴ & γεωργικὴ ὀργάνων.* Videntur sane veteres dixisse πλῆν & πλῆν. *Hesych.* πτῷ-*θαι*, *σερήσασθαι*. Apud eundem tamen legitur etiam *τήπη*, *ἀπορία*, *ἰνδεια*, *στῆσις*. *Τητώμνη*, *σερομνη*. *Τητώμνη*, *σελοπόμνη*. Auctor Etymologici magni: *πητῶ* Ἡσιόδου. *σημαίνει τὸ ζηεῖν.* ἐν τῇ πτῷ σημαίνει τὸ ζητῶ γίνεται καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ πτῷ, πτῷ, καὶ κατ' ἐξοχὴν τητῷ, & quæ sequuntur. Platoni III de leg. φρενῶν τητώμνη, sunt mente capti. *Sophocles Philoctete*: *πλῆν αὐτῶς οἶκος τῷ ἱμῶν τητώμνη.* *Navigo ad meam*

meam patriam meis rebus privatus. Sicut autem τῷ proprie est quæro, deinde careo, destituor, sic & Latinis quærere est abesse, desiderari. Senec. ep. 51: *Lugdunum quod ostendebatur in Gallia quaritur.* Petron. de Eunuchis: *quærit se natura nec invenit*, hoc est, desideratur suum opus, quæ marem condidit, nec tamen invenit marem esse, quem fecerat. Stat. Theb. II: *Jam trepidi se se quarunt numerantque.* Cic. act. II in Verr. cap. 10: *Nego esse quicquam a testibus dictum, quod aut vestrum avaritiam esses obscurum, aut cuiusquam oratoris eloquentiam quæreret.* hoc est, ad quod explicandum desideretur vir disertus. dicere quod quærat eloquentiam est infantem esse, indisertum. Nam quæ quæruntur non adsunt. Hinc & Plauto in *quæstione esse, quæstioni esse*, est abesse, non præsto esse, in Pseud. Cistellaria, & Catina. Hinc & illæ venustæ locutiones *Siciliam in Sicilia*, apud Cic. in *epulis epulas* apud Ovid. *Samnium in Samnio* apud Flor. *pontum in ponto quærere* apud Manilium, de quibus Cl. Gronovius in observationibus.

v. 409. Μινύθη δὲ τοι ἔργον] hoc est, ne cum tempus effluerit, non possis opus, quod tum faciendum erat, facere. ἔργον κατ' ἐξοχὴν hic est opus, labor rusticus, qui impenditur agro colendo, ut & versu sequente & ipso indice libri hujus ac infinitis aliis locis. Florus I, 9: *Medium erat forte tempus sementis, cum patricium virum immixtum aratro suo lixior in ipso opere deprehenderet.* Apud Terent. Cic. *opus facere*, de opere rustico. Hæc trita sunt.

v. 411. MS uterque ἄτησι.

v. 414. Ἡμεῖς δὲ λήγῃ μὲν ὀξέειν ἡλείοιο] Ὀξὺς ἡλείοιο non est celer ut Græci volunt magistri, sed θερμός, fervens, ardens, acer. Pindar. Olympionic. 7:

ἔχ' τί μιν ὀ-

ξεύειν ὁ γλυκὺς λικὸς ἀκτίνων Πατρὸς

Πῦρ πνέοντων δ' ὀξὺς ἵππων.

Habetque ipsam (Rhodum) fervidorum genitivus radiorum pater, ignem spirantium dux equorum. Aratus de Sirio:

ἢ ὅτι ἄρη

Ἀτίει βίβληται δεινὴ γλῶσση, ὅς ῥα μάλιστα

ὀξεία

Ὀξεία σειραία, καὶ μιν καλέουσ' ἄνθρωποι

Σείραον.

Vertit Avienus:

Æstuat in mente, multus rubor imbuit ora

Stridit anhelanti face pestifer aëra motu,

Torret & immodicis terras coquit ignibus astri.

Horum imitatione Horatius solem ferventissimum dixit *acutum*. lib. I. ep. 10.

Est ubi plus tepeant hyeme? ubi gravior aura

Leniat & rabiem canis & momenta leonis,

Cum semel accepit solem furibundus acutum?

Lib. I. Sat. 6 vocat *solem acrem*.

Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum

Admonuit.

Lucret. VI:

Hunc homines fontem nimis admirantur & acri

Sole putant subter terras fervescece raptim.

Florus II, 6: *Observato loci genio quod & sol ibi acerrimus, & plurimus pulvis.* Restituenda est hæc vox Claudiano. In epigramm. de erythrallo, cui aqua inerat:

Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius acris.

sic enim hic versus legendus. Vulgo circumfertur: *Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius axis*, sine sensu. In nonnullis codicibus est *ardens*, quos sequitur Nicolaus Heinſius, vir suavisſimi ingenii & summæ eruditionis, qui in carminibus novis pangendis, & veteribus castigandis ac suo decori restituendis nulli, qui in hoc studiorum genere elaborant, est secundus. Mihi tamen *ardens* videtur glossa & explicatio ἡ *acris*, quod vitio descriptorum transiit postea in *axis*, quod non frustra tot codices retinent. Sicut vero hic ὀξύς ἡλίος, sic contra apud Pindarum χαλὴ ὀξεία, nix acuta, ut apud Horatium *frigus acutum* est vehemens, & *acris hyems*, sæva. Omnia enim quæ penetrant & vehementer lædunt Latinis dicuntur *acuta*, *acris*, Græcis ὀξεία.

v. 415. Καύματα ἰθαλίμην] est ἰδρωτὰ κινῆναι, ut melius omnes Græci, quam Latini, qui stulte: *caloris humidi*. Hesych: ἰθαλίμην καύματα τὸ ἰδρωτὸς πεῖον.

v. 415. Μαστιγωμένης ὀμβρῆς ἡσυχίας] ζῆλος ἰσχυρότης] MS I.

ὁμβροῦσαν. Græci magistri nescio quid de Jove cœli & pluviarum domino hic nugantur, cum Jupiter hic sit, ut sexcenties poëtis, cœlum, ær. inferius 488:

Τῇ μὲν Ζεὺς οὐοὶ τείτῃ ἡμέλῃ, μὲν δ' ἀπλήγῃ.

Tunc Jupiter pluat triduo, neque desinat.

v. 564: Εὐτ' ἂν δ' ἐξήκοντα μὲν τροπὰς ἡλείοιο

Χεῖμερ' ἐκπιλίσῃ Ζεὺς ἡμέλῃ.

Cum autem sexaginta post conversionem solis

Hybernos perfecrit Jupiter dies.

Theocritus: Χ' ὡ Ζεὺς ἄλλοτε μὲν πύλῃ αἰθέρι, ἄλλοτε δ' οὐ.

Jupiter alibi est serenus, alibi pluit.

Horat: Niveſque deducunt fovem. Sed hæc quis ignorat?

v. 416. Μῆτις δ' ἐπίπτεται βρότον Ζεὺς] Perverterunt sensum hujus loci interpretes, cum vertunt μῆτις ἐπίπτεται, *mutatur*. Vertendum: *movetur*. Facilius, inquit, movetur corpus autumnino, quia vires suas jam recepit, quas nimii solis ardores attriverant, ut pares nunc possint esse laboribus ferendis, & matris cædendæ.

C A P U T XI.

Σείρει pro sole & quovis sydere. Hesiodi aliquot loca illustrata. Ἀθιωαῖναι δμῶες. Ἐργάνη. Θιάδ' ἀγροῦ. Αὐτόζυμος ἀγροῦ. Buris. Γύνη. Πικρὸς ἀγροῦ. Ἑλνυμα. Ἰστροδὺς. Interpretum crassi aliquot errores. Pollux emendatus & mox Hesiodus. Ἑλνυμα βίας. Ἀγροῦ. Ζεὺς. Χρόνιος. Pluto & Proserpina dii agricolarum. Pluto divitiarum dator. Hesiodo rursus medela.

v. 417. Η' γὰρ τίτι Σείρει ἀστὴρ] Sirius hic non est caniculæ sydus, sed sol, ut non solum antiqui interpretes Hesiodi; sed & Suidas interpretatur: Σείρ, σιμὸς ὁ ἥλιος, οἱ δὲ καὶ Σείρει. Noster inferius vers. 587:

Ἐπεὶ κεφαλῇ καὶ γένεσσιν Σείρει ἀστὴρ.

Quoniam caput & genua sol affligit.

In Theogonia, v. 152:

Ὅστι δὲ σφι περὶ ῥινόιο σαπίειν

Σείρει ἀζαλίῃ καλαυῇ πύθει αἶψα.

Ossa autem ipsis pelle circum putrefacta sole sub torrido in nigra
putre-

putroscunt terra. Archilochus:

Πολλὰς μὲν αὐτῶν σείει καὶ θανάτει

ἔξυς ἐλάμπων. *Multos illorum sol siccabat acutum splendens.* Sic hunc locum capiendum esse docet Hesych: Σείει κωδὸς δίκω. Σοφοκλῆς τ' ἀγρῶν κωά. ὁ δ' Ἀρχίλοχ' τὸν ἥλιον, Ἰῶκος δ' πάντα τὰ ἀγρῶ. Idem: Σείει ὁ ἥλιος, καὶ ὁ δ' κωδὸς ἀγρῶ. Lycophron in Alexandra de corpore Ajacis in littus e mari ejecto: Ἐκδ' ἑρσορδόνι κω ἀκτὺς Σείει καὶ θανάτει. *Cadaver expulsum siccabit solis radius*, quod & observavit Vir eximius & singularis eruditionis Hadrianus Junius in animadversionibus. Quin & Virgilium sic interpretantur ὁ τυχόντες,

Fam rapidus torrens sitientes Sirius Indos Ardebat cælo.

Non solem autem, sed etiam omnia sydera dici Σείει ex Ibyco modo docuit Hesychius. Inde & Latinorum *sydus a seir* esse ingeniose nuper ostendit χαρίεστος Tanaquillus Faber ad Dionysium Longinum.

v. 419. Πλείον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ] MS I. ἐπαυλεῖ. corrupte. De hujus loci interpretatione ambigitur. Alii enim ἐπαυρεῖν νυκτὸς πλείον exponunt πλείον ἀπολαμβάνειν καὶ ἀπολαύειν τ' νυκτὸς, plus nocte frui, diutius quiescere, qui respiciunt illam pervagatam poetarum opinionem, solem noctu strigare & quiescere. Hos sequuntur Latini. Alii πλείον ποιεῖν καὶ φέρειν ὑποκρίτω τ' ἡς majores capere labores sub terra in opposito mundi latere quod dum peragrat, quod verum esse ex oppositione liquido apparet: brevi tempore, inquit, super nostra conspicitur terra interdiu, noctu vero majorem capit laborem. vide quæ supra notavi ad vers. 238.

v. 422. Μεμνημέν' ὤρειν' ἔργων] MS I. ὤρειν' ἔργων. Vers. seq. MS II Οὐρανὸν μὲν τελεπιδίω καὶ πῆλιν. Idem v. 425: ἀπὸ κινσφύρακι πύργου.

v. 429. Ἀθηναίης δμῶδες] Quæ hæc est vesania Ἀθηνᾶϊαν habere pro Attica Cerere, quod Latini fecerunt interpretes. Quis unquam fando cognovit Ἀθηνᾶϊαν dici Cererem? Estne qui ignoret Minervam esse præsidem artium & opificum, imprimis vero architecturæ, indeque dici Ἐργάνην, cujus simulacrum erat apud Thespianes, cui Plutus assistebat, quo significabatur

batur opibus illam deam cumulare suos cultores strenuos nimium opifices. vide Pausan. in Boeoticis & Aristid. hymnum in Minervam. Julianus Imperator in fragmento orationis, p. 531 edit. Petav. Ο ἔπειτα ὅσα ἐργία τ' Ἐργαῖης Ἀθλῶας δῶκε. *Videte quos opificis Minerva in nos derivata sint munera.* Ἀθλῶας δμῶς est τέκτων, faber qui aratra faciebat. Sequenti versu πλάσας ἀρσασήρεται est ἀρσασήρη ut supra vers. 1. ἐνέπετε κλείουσαι, pro κλείετε. In MS I Voss. est ἀρσασήρεται. v. 432 θεῶν ἀρσας non est disponere aratra, sed ποιῆν, καθίστασθαι, ut sexcenties apud Græcos scriptores tam vinctæ quam solutæ orationis ἡγήμι pro ποιῶ usurpatur. inferius v. 518: τροχάδον ὃ γέροντα πύθῃσι. *incurvum vero senem facit.* & v. 556 χρῶτά τε μυδαλίον θείη. *Corpus madidum faciat.* Equidem Latina hac Hesiodi versione nihil est insultius, & imperitius, in qua vix ullus versus legitur sine gravi hallucinatione. vide quam inepte mox duo illa aratrorum genera αὐτίγων & πηκτῶν exponant v. 432:

Δοιά ὃ θεῶν ἀρσας ποιησιμὸν κατ' εἶκος

Αὐτίγων κὶ πηκτῶν. *vertunt:*

Bina vero disposito aratra domi laborans

Dentatum & compactum.

Quid est aratrum dentatum? An quod dentale habet? Nonne & πηκτῶν habet dentale? Hunc errorem facile potuissent declinare, si veterum consulissent expositiones, quæ docent αὐτίγων ἀροτρον esse quod habet burim suo apte ingenio curvam, illamque non clavis affixam temoni & dentali, sed quod totum ex uno ligno conficiebatur. de buri Virgil. I Georg:

Continuo in sylvis magna vi flexa domatur

In burin, & curvi formam accipit ulmus aratri.

hoc est ulmus seu ulmi ramus inflexus natura sua a rustico continuo seu per aliquot annos semper magis magisque inflectitur, ut sic curva adolescat in burim, ut naturaliter curva & apta sit ad burim. Buris vero sive *buræ* Græcis γῆς, est proprie infima pars temonis, male vulgo *dentale* exponitur a viris doctis, cum dentale aptetur buræ; Hesych: Γῆς τὸ κατώτατον μέρος τῆς ἰσοπέδως ἐν τῷ ὄροτρον. αὐτίγων ὃ τὸ μὴ αὐτίγειν, ἀλλ' ἐξ ἐνὸς ξύλου

Γῆς

Τύης est infima pars temonis in aratro. Αὐτόγυνον est non compositum, sed ex uno ligno. Inde & Proclus ad h. l. λέγεται ὅτι γυνὴ ὅτι αἰὶ ὡδὴ τὴν γλῶττιν. Αὐτογῶν opponitur ἀρορεὶ πηκίδι, quod non ex uno ligno, sed variis est conflatum & compactum. Eratosthenes in Architectonico utrumque describit apud Scholiasten Apollonii Rhodii: Δύο δρότρων εἰσὶν εἶδη· τὸ μὲν πηκίδιον, τὸ δὲ αὐτόγυνον· πηκίδιον μὲν τὸ ἐκ συμβολῆς ἔχον τὸ ἔλυμα. ἔστι δὲ ἔλυμα, ἐν ᾧ ὁ ὕψις ἐνπίθεται. τὸ δὲ ξύλον τὸ ἀπὸ τοῦ ἔλυματος τείνει ἐπὶ τὰς βόας, γυνὴ καλεῖται. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ γυνὴ ἰσοβοῦς. ὅτι δὲ ζυγὰ τὰ ἐπὶ τὰς ἀνέχοντας τὸ βῶν ἐπιλήψιδρα οἱ μὲν ζεύγλας, οἱ δὲ μίοναδας λέγουσι. Τοῦτον μὲν τὸ πηκίδιον. αὐτόγυνον δὲ ἐστὶν ἑπὶ τὸ ἔλυμα ὅσα ἐστὶν ἐκ συμβολῆς. Sunt duo aratrorum genera: quorum alterum compactile, alterum non compositum. Compactile quidem habet dentale quod cum aliis committitur. Est autem dentale cui vomer includitur. Lignum vero quod a dentali extenditur ad boves vocatur buris, quod vero a bursa temo. Illa vero pars jugi, qua cervicibus boum imponitur alii vocant ζεύγλας, alii μίοναδας. Tale quidem est compactile aratrum. Non compositum vero est, cuius dentale non committitur, nimirum clavis & arte cum aliis aratri partibus, sed est unum lignum ex quo dentale, buris, temo. Inde apparet quam egregios interpretes egerint in versibus paulo præcedentibus exponendis, qui de Græco Latinum fecerunt Hesiodum:

Εὐτ' ἂν Ἀθλωαῖης δμῶϊς ἐν ἔλυματι πήξας

Γόμεφοιζιν πλάσας περσσεύεται ἰσοβοῦτι.

Nempe cum Attica Cereris famulus temoni insigens Clavis ad-
iunctum stiva aptaverit. Quot fere verba tot errata. De Atticæ Cereris famulo ante dictum. Num ἔλυμα est temo, ἰσοβοῦς stiva? Perverterunt omnia, stiva est postrema aratri pars, Græcis ἰχάτλη· ἰσοβοῦς prima illa temonis nimirum pars, quæ inter boves protenditur. Ἐλυμα est dentale. Eratosthenes: Ἐλυμα ἐν ᾧ ὁ ὕψις ἐνπίθεται. Ἐλυμα est cui vomer inducitur. Proclus: Ὑψις ἐστὶ τὸ σίδηρον αὐτὸ τὸ ἐν τῇ δρόσειαν χρίζον τὴν γλῶττιν ὅτι τῇ ἔλυματι περιέχεται ἀνωθεν ἐμβεβληµένον εἰς αὐτὸ τὸ κοῖλον ὄν. Ὑψις est ferrum quo in arando terra scinditur. Hoc vero adaptatur ἔλυματι superius injectum ubi cavum est. Ἐλυμα

Latinis dicitur dentale. Servius: *Dentale est lignum in quod vomer includitur*. Varroni dens dicitur, lib. IV de Lat. lingua: *Rutrum ut ruitum a ruendo: aratrum quod eruit terram. Ejus ferrum vomer, quod vomit eo plus terram. dens quod eo mordetur terra*. Alii tamen in medio aratro ἔλυμα locant, & sic appellant commissuram qua γῆς & ἰσθοδὺς conjungitur. Tzezēs: Ἐλυμα τὸ μέσσι δ' ὁρώτεα, ὅπῃ ὁ γῆμαθ' βληθεὶς συνηλαῖ τ' γῆν καὶ τ' ῥυμόν. *Ἐλυμα est medium aratri, ubi clavus impraectus committit burim & temonem*. Proclus paulo ante: ἔλυμα μέσθ' π' δ' ὁρώτεα ἐν τῷ μέσθ' ὄν, ἐνθα συμβάλλεται ὁ γῆς τῷ ἰσθοδί. ἔλυμα δ' ὡς τὸ ἐλύειν ὅ ἐστι καλύπτειν. *Elyma pars aratri in medio, ubi committitur buris cum temone*. Dicitur autem ἔλυμα ab ἐλύειν, quod est, tegere. Verum hanc observationem non esse Procli, sequens annotatio ostendit quæ accurate δρόρεθ' καὶ σκοδῶ docet, ejusque partes enarrat. inde tamen hausit Etymologici magni auctor qui iisdem verbis utitur. In hunc vero errorem hos omnes induxerunt male intellecti Hesiodi versus, quos modo produximus: Εὐτ' αὖν Ἀθλωαῖης δμῶδες &c. Hos isti Grammatici ita ceperunt quasi ἐν ἐλύματι impingeretur & ἰσθοδὺς & γῆς, quæ partes per ἔλυμα conjungerentur. Sed falsi sunt. Hesiodus dicit: burim inventam impinge dentali, illique buri adapta clavis temonem. Pollux lib. I, cap. 13: ὃ ὁ ῥυμός ἐν ἡμερῶσι ἔλυμα. τὸ δ' ὁρώσιν σιδήρειον ὕνις. ἧς τὸ ἀκρον ὕμφο. ὃ δ' ὁ ῥυμός ἡμερῶσι ἐν τῷ γ' τὸ μ' ἐπισημπεῖς αὐτῷ, ὃ ὑπολείνεται, τὸ ἔλυμα γῆμαθ' ὁρόν, γῆς. τὸ δ' μτ' τ' γῆν ἰσθοδὺς. *Cui temo adaptatur ἔλυμα, dentale. terram vero arans ferrum ὕνις, vomer. cujus suprema pars ὕμφο. Temo vero aptatur ex his partibus. Pars ejus curva, cui subnectitur dentale clavis adfixum, γῆς, hoc est buris vocatur. quod vero post burim, ἰσθοδὺς, hoc est temo*. Sic autem legendus hic locus. Vulgo legitur: ὃ ὁ ζυγὸς ἐν ἡμερῶσι ἔλυμα. quod falsum. vide & Favorinum & præcipue Proclum ad hunc locum. Sed de hac aratrorum antiquorum forma & confectioe alibi pluribus egimus.

v. 436. Δρυὸς ἔλυμα, πείνοιο γῆν] MS uterque: πείνοιο γῆν.

v. 450. Χάμαθ' ὥρην Δεικνύει ὁμῶς ἐν] Emenda ex Latino

latino & Vossiano codice I, aliisque ὀμβρηρῆ, imbriferi, pluvialis.

v. 452. Εἴληας βόας] Hesych: εἴληας εἰληαυερόντας, ἐπιχαμπῆ τὰ κέρατα ἔχοντες. qui cornua habent introrsum reflexa. quæ vera notio est hujus vocis. Latinis dicuntur camuri. Philargyrus ad Virgil. III Georg. v. 55:

Et camuris hirta sub cornibus aures.

Camuri bouum sunt qui conversa introrsum cornua habent: quibus contrarii patuli, qui cornua diversa habent: lævi quorum cornua terram spectant. His contrarii licini, qui sursum versum cornua habent. Eadem Servius habet nisi quod male lævi apud hunc omis- sum. Patuli enim sunt qui cornua diversa habent, hoc est extror- sum flexa, qui opponuntur camuris, lævi vero licinis. Festus: Camara & camuri boves a curvatione, & Græco καμπή. boves nimirum camuri a curvatione cornuum camurâ sic dicuntur.

v. 454. Ἀπανήσας] MS I, ἀπανήσας. MS II: ἀπανήσας-
δαι. quasi ab ἀπανέομαι. sed ἀπανήσασθαι videtur quoque Proclus agnoscere: Τὸ γὰρ αἰτήσας ἀγχεῖς ἐστιν. ἀλλὰ τὸ ἀπανή-
σας καὶ μὴ δεῖναι ἀγχεῖς εἶναι. Sed vulgata præstat.

v. 459. Εὗτ' ἂν ᾗ πρῶτος ἄρουρος] MS uterque, & Proclus: εὗτ' ἂν δὴ. quos sequor. ἄρουρος hic est tempus arandi, non ipsa aratio, ut messis, sæpe messis tempus: πληθύουσα ἀρουρῇ, tem-
pus quo maxima est in foro hominum frequentia: prima fax, tempus quo vesperi faces accenduntur, & mille talia. Versu se-
quente MS uterque δειπνῇ ἐφορμηθῶναι.

v. 462. Εἴαρε πολεῖν] Uterque codex: πολεῖν. Glossæ prio-
ris, πῶλῳ, ἀνάσσει. Nonnulli legerunt ἦε πολεῖν. quæ pro
varia lectione prioris libri margini erant adscripta. Nihil muta.
vide supra ad vers. V. Hesiodum Ennius imitatur, qui eadem
ratione dixit polire agros pro vertere. hoc enim est a πολεῖν. in-
de & interpolare.

v. 465. Εὐχόμενος Διὶ χθονίῳ] Interpp. Latini: Supplicem Jovis
terrestri. Quis nam ille terrestris Jupiter? Quæ Tzezæ de sua
εὐχόμενος inculcat hic & aliis pluribus in locis, nugæ sunt.
χθονίῳ Ζεὺς est Jupiter inferus. χθόνια Græcis dicuntur quæ
sub terra sunt, καὶ χθόνια. χθόνιοι θεοὶ sunt dii inferi. Hinc sæpe

in Græcis inscriptionibus ΧΘΟΝΙΟΙΣΘΕΟΙC. quod in Latinis est *dis manibus*. In aliis vero θεοῖς καὶ χθονίοις. Sicut apud Homerum καὶ χθόνιος ζῷς est qui nostro χθόνιος. Æschylo in ἰκτ. v. 164 dicitur ζῷς κεκμηκότων. *Jupiter mortuorum*. Hesych: χθόνιός ζῷς ὁ αἰθῆρ. Ab aliis Græcis poetis dicitur & χθόνιός βασιλεύς. In Theog. 767: θεὸς χθόνιός. Et Proserpina dicitur χθονία scilicet βασιλίσσα. regina infera. Euripidi Furiae sunt χθονίαι θεαί. Nec hoc ignoravit Proclus, sed cur Pluto ab agricolis sit invocandus nesciuit. Id vero inde est quod Plutonis ditioni & potestati subjecerint terram, illumque crederent esse datorem illarum divitiarum quæ ex terra proveniunt. Onomacritus hymno in Plutonium, qui sub Orpheï nomine circumfertur:

Πλάττω δὲ τῶν ἄνθρωπων βροτῶν καρποῖς δίδωμι τῶν.

Divitias largiens humano generi fructibus annuis.

Cic. II de natura deorum: *Terrena autem vis omnis atque natura Disipatri dedicata est: qui dives ut apud Græcos Πλάτων, quod recidant omnia in terras, & oriuntur e terris.* Plutus in Timone Luciani ad Mercurium: Οὐδὲ ὁ Ζεὺς ἀλλ' ὁ πλάτων δόσιν δίδωμι με παρ' αὐτὰς, ἅτε πλάττωτος καὶ μεγαλόδωτος καὶ αὐτὸς ὢν. δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ ὀνόμαζ. *Non Jupiter, sed Pluto me mittit ad eos, qui & ipse divitiarum dator est, & magnorum largitor, quod suo etiam nomine declarat.* Nimirum sicut πλάτων apud Græcos a πλάττω δόσις, sic propter eandem rationem Latinis Dis dicitur, quod divitiarum dator sit. Refert huc quoque Arnobius raptum Proserpinæ ex veteribus Mythologis: *Ille qui raptam Dite a patre Proserpinam dicit, non ut veris, in turpissimos appetitus viraginem dicit raptam; sed quia glebis oculimus semina, isse sub terram deam, & cum orco significat foedera genitalis conciliare foetura.* vide & Porphyrium apud Eusebium de præparat. Evangelica lib. III, cap. 3. Hinc & Proserpina numinibus agricolarum accensebatur. Augustinus IV de Civit. Dei, cap. 8: *Præfecerunt Proserpinam frumentis germinantibus.* Arnob. III adversus gentes: *Et quod sata in lucem proserpant cognominatam esse Proserpinam.*

v. 466. Ἰστέον ἀκμῶν] Delenda hic distinctio. Nam ἀκμῶν
Δι

Διὶ χθονίῳ pertinet ad versum sequentem, δρχόμεναι πρῶτ' ὄρεσιν. Incipiens arationem supplica Plutoni, ut opus fortunet. Ἀρόρε. recte MS secundus. In primo ut & editionibus δρόρεν. perperam. Supra v. 384:

Πληϊάδων Ἀτλαγούρων ἐπιπλοομένων
 Ἀργαῶν ἀμειβεῖσθ' ὄρεσιν ἢ δυοσορμείων.
*Pleiadibus Atlante natis exorientibus
 Incipe metere, arare vero occidentibus.*

CAPUT XII.

Hesiodus ter emendatur, semel Proclus. Μίσσαρον, μέσσαρον. Pollux emaculatus. Εὐδημεσίην, κακοδημεσίην. Βίοντι αἰρήμεναι. Εὐοχθείων. Η'ελίε τροπαί bruma. Hesiodi locus non intellectus adhuc exponitur. Η'ἄρον ἀμειβ. Κάθεσθ. Sedere. Desidere. Οὐχ ἴδ. Χαλκήιος Θῶκος. Λίχαι. Stationes. Atheniensium Garrulitas & nimium novarum rerum studium. Λεχῶν multitudo Athenis. προσλέγειν κειν. Δεικνύειν. Ostendere. Μίμνη γαῖα. Orpheus emendatus. Καλιῶ.

v. 469. **E**ἴδρουσι ἐλκόντων μεσάων] lege ex utroque MS μεσάων. Jam olim de lectione hujus loci incertos animi fuisse viros eruditos, qui in hoc scriptore non negligenter sunt versati, Proclus ostendit, qui utramque lectionem affert & exponit. Vulgatam ut tueatur ibi vide. De hoc nostra sic disputat: Ελκόντων μεσάων] (sic lege ex MS Gudii, vulgo male μεσάων) πρὸ μέσσαθα μεσάων, λέγονται ἢ αἱ τῆ ζυγῆ γλυφαί. Καὶ ὁ Καλλιμάχ. μέσσαθα βῆς ὑποδύς. Ελκόντων τ' βοῶν τὸ ἔνδρουσι τ' μεσάων, τ' ζυγὴν ἐν αἷ αἱ γλυφαί, ἔθνα οἱ αὐχῆς τ' βοῶν δίδονται. Sed melior hoc loco Tzetzes: Εὐχῃ τῇ χθονίᾳ εἰμμερμένη ὅταν ἀρετὴ δροσραῖν, καὶ οἱ λῶροι τῆ ζυγῆ ἐλκωσι τὸ ῥυμὸν δηλοῖσι τ' βοῶν κινεμένων. *Precare temonem, bobus scilicet mouentibus.* Est enim μέσσαρον & μεσάων lorum quo boves alligantur temoni. Pollux I, 13: ὁ πλάτης ἰμῶς ὁ τῆ ζυγῆ πρῶτα καὶ πτόμος ἐλκείον, καὶ μέσσαρον, καὶ μέσσαρον (sic lege ex MS) καλεῖται. καὶ λαμβάνουσιν ἢ αὐτὸν ὅταν πρὸς ἐλκῶσιν εἰς τὴν ζυγὴν τρέψῃ, περιέδωκεν ἐλκύνω ἰμμάλοντες ἢ καλεῖται ἑμμερῶν ἢ ἔνδρουσι. *Lorum latum jugo adnexum vocatur*

vocatur ἰχθυόιον; & μίσατοι, & μίσατον, quo utuntur cum in jugi foramen immittunt paxillum ligneum, quem ἑμβρυον aut ἑδρυον vocant. Valde apposite ad hunc locum. Sane ἑδρυον Proclus quoque δρυῖνον πασσαλίσκον quernum paxillum exponit, qui infligitur foramini jugorum ne lora, quæ temonem trahunt & boves illi alligant, excidant. Plerisque tamen est ipse ἰσθόδης, seu ῥυμός. sed, puto, συνεκδοχικῶς, ut postea temo pro ipso aratro.

V. 421. Εὐθημοσύνη γδ ἀρίστη] Uterque codex εὐθυμοσύνη, sicut & sequente versu κακῇθυμοσύνη, qui tamen non sunt sequendi. nec Latini interpretes, qui imperitissime vertunt *industria*, & *ignavia*. Diu est quod non solum Proclus, sed viri etiam nostræ ætatis doctissimi clamarint, εὐθυμοσύνη esse concinnam rerum dispositionem, cum omnia recte & ordine geruntur & collocantur; κακῇθυμοσύνη vero ordinem confusum, cum res male digeruntur, nihil via & ratione agitur, nihil loco sit. εὐθήμοις, qui omnia bene & ordine disponunt. Æschylus Choëphoris:

Δμωαὶ γυναικες δαμώτων εὐθήμοις.

Ancilla domum ordinantes.

Scholias tes antiquus: Τῷ τ' ἐστὶν ὑπερίσθις δὲ πλεῖσται τὰ καὶ τ' οἴκῳ. vide viri sine dubitatione doctissimi P. Leopard. Emendat. lib. V, cap. 2. In eodem versu in MS I legitur ἀερεμὴ καὶ ἀερεῖ-
πῶν.

V. 474. Βιότοις ἐρδύμενον] Si Moschopuli interpretatio accipienda legendum ἐρδύμενον. Tradit enim Hesiodo positum esse pro ἐρδύμενον idque esse abundantem, ab ἐρυγή quod significet copiam divitiarum, per translationem a stomacho petitam, qui non ructet nisi cibo sit repletus. Sed hæc per quam dura est translatio & inconcinna. MS Vossianus legit βιότῳ αἰρδύμενον, *victu fruentem*. quæ quin vera Hesiodi lectio sit nullus dubito. Est constructio Attica, ut ἔφαγε τὸ δότῃ, qua lectionem vulgatam etiam tuetur Moschopulus. videtur confirmare Proclus, qui ἐν πόντῳ ἔχεις καὶ περὶ, sicut & Tzezès, qui μετὰ λαμβάνοντα τὸ βιότοις καὶ τὸ ζῶντος exponit, quamvis apud hos etiam legatur ἐρδύμενον.

v. 477. Εὐόχων] Reponē ex Proclo, Moschopulo, Eustathio, & antiquioribus nonnullis editionibus εὐοχίων, bene instructus cibis. vidit & D. Heinsius & Isaacus Casaubonus ad Athenæum.

v. 479. Εἰ δὲ καὶ ἡλίαιο τροπαῖς δρόης] Per ἡλίαιο τροπαῖς hic intelligi χειμερινὰς liquido constat. Vertendum ergo: *se brumis araveris*. Cic. II de nat. deorum c. 7: *Solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci*. Veteres solstitium æstivum κατ' ἐξοχὴν solstitium dicunt: quod vero vulgo hybernum solstitium appellatur, melioris ætatis scriptores appellant *brumam*.

v. 480. Ἡ ῥῆμον ἀμήσεις] Ἡ ῥῆμον ἀμαῖ non est quod omnes Græci Latinique volunt sedere in merendo propter culmorum raritatem & brevitatem. Non vidi interpretem, qui hunc locum intellexerit. Ἡ ῥῆμον ἀμαῖ est tempore messis, cum alii occupantur & exercentur in demetendis & congerendis frugibus, otiosum esse, nihil habere quod agas, quia ager nullos tulit fructus ob serotinam arationem. Græcis enim & Latinis *sedere* est otiosum esse. Demosth. Philipp. I I: πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμαὶ εἰς τὸ πλεονεκτήσειν τοῖς ἑσθλοῖς ἔχουσιν ἑρῶ ὑμῖν ἐνέουσαι ἢ ἐκείνῳ· ἀλλ' οἵμαι κατ' ἡμέραν εὐδὴν ποιεῖντες. *Plures occasiones rei bene gerenda se nobis offerunt quam Philippo, qua sunt significationes benevolentia Deorum erga nos. sed sedemus ut video, nihil molientes*. Non longe post: Τὰς μὲν ἄλλας σιτώμεν πολλὰκις παίζουσι, καὶ κατ' ἑκάστην ἐν μέρ. τὰ δὲ ὑμῖν τε καὶ αὐτῶν δόλοιοι καὶ κατ' ἑκάστην. *Alios plerumque universos ac singulos conservastis, nunc amissis vestris sedetis*. Bacchylides: εὐδ' ἔδρας ἔρουν εὐδ' ἀμβολᾶς. *Non est sedendi tempus & cunctandi*. pro quo Homerus εἰχ' ἔδρας, *non est sedendi tempus*. Iliad. ω.

Ἡ ῥῆμον γὰρ

Θήσονται παρὰ αὐτὸν μάχην ἰλίκωντες Ἀχαιοί
 Ἀχαλῶσι γὰρ οἷα κατ' ἡμέρας, εὐδὲ διώωνται
 Ἴχουσιν ἰσχυρὰς πολέμους βασιλῆες Ἀχαιῶν.

Mane autem committent pugnam circa urbem nigris oculis Græci. Hi enim indignantur sedentes, neque possunt continere cupidos pugnandi Græcorum reges. Cic. pro Rosc. *Cum jam proscriptionis mentio*

mentio nulla fieret, cum etiam ii qui antea proscripti erant, sederent, nomen refertur in tabulas S. Roscii. Id. in Pison. An potest ulla esse excusatio non dicam male sentienti, sed sedenti, dormienti in maximo reipublica metu consuli? In Verr: Quid sedes Verres? quid spectas? Lib. XVI epist. ad fam. 3: Iis enim ventis isthinc navigatur, qui si essent nos Corcyra non sederemus. Sic & desidero, & residere: hinc deses, reses, desidia. Terent. Frustra ubi totum desedi diem. Sueton. Jul. A quo ad arcessendam classem in Bithyniam missus, desedit apud Nicomedem.

v. 485. Εἰ δὲ καὶ ὅψ' ὀρόσηε] MS I ὀρόσεις.

v. 490. Οὐτῷ καὶ ὁψαρότης παρωπρότη ισφαρίζοι] MS I, παρωπρόπ ισφαρίζοι. MS II, ισφαρίζοι.

v. 493. Παρ' δ' ἰθὺ χαλκίον θῶκεν] Interpretes: Præter autem aneam sedem. sed vertendum: officinam arariam, seu ferrariam quæ omnibus patebant, in quibus solebant pauperes confabulari, quin & dormire. Homerus Odyss. σ vocat χαλκήϊον δόμον, ubi Melantho ad Ulyssæm, quem pro mendico habebat:

Οὐδ' ἐθέλεις ὄνειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθόν

Ἥ ἐπεὶ ἐς λίχλυν.

Non vis cubitum ire in fabri ferrarii officinam aut aliquam tabernam. vide ibi Eustath. Θῶκεν enim hic idem est quod δόμον, officina, taberna, locus ubi commoramur. Noster alibi:

Φύγειν δ' οὐκ οἶσιν θῶκεν καὶ ἐπ' αὐτῷ κοιτῶν.

Fuge opacas domos & matutinum somnum. Hinc θῶκεν est commorari in aliquo loco. Hesych. θῶκεν, καὶ θηται, ὁμιλεῖ. Λίχλαι sunt porticus, basilicæ, tabernæ, aliaque loca publica in quibus otiosi confabulandi causa conveniebant. Latini vocant stationes. Plin. II, ep. 9: Prenso amicos, supplico, ambio domos, stationesque circumeo. Sueton. Neron. 37: Salviano Orfito objectum est quod tabernas tres de domo sua circa forum civitatibus ad stationem locasset. Posterioribus temporibus scholas dixerunt, ut multis docet Vir summus, Thomas Reinesius ep. 36 ad Rupertum. Tales λίχλαι & stationes Athenis trecentas & sexaginta fuisse Proclus ad hunc locum testa-

testatur. Quod nemo mirabitur qui meminerit Atticos fuisse valde garrulos, novæque audiendi præcipue de aliorum vitæ rebus percupidos. Dicæarchus ἐν βίᾳ ἐκείνῃ. Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πάντες παῖς λαλιᾶς, ὑπελαοί, συκοφανταῖς, ὡς ἔφηρηται ἔξενικῶν βιῶν. Athenienses sunt valde dediti inanibus confabulationibus, occulti, sycophantæ, exploratores vitæ aliorum. quod confirmant egregie verba Lucæ in actibus Apostolorum. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημῶντες ξένοι εἰς εὐδὴν ἔτιρον δικάζον καὶ λέγειν ἢ καὶ ἀκρίβειαν καὶ ἀνέτην. Athenienses autem omnes iniquissimi peregrini nulli alii rei vacabant, nisi aut dicendis aut audiendis rebus novis. Probo vero hic lectionem, quam ex antiquo codice primus prodidit G. Canterus, ἐπαλία λέγω. Eam agnoscit quæque codex Vossianus primus cum interpretatione θεμελίω φλυαρίῳ.

v. 499. Κακὰ πρὸς λέγειν ἑαυτοῦ] Latini interpretes in recentioribus editionibus: *animum suum increpat*. perabsurde. quanto rectius antiquiores: *mala versat in animo*. Προσλέγειν κακὰ est κακὰ ἐνοεῖν ἐν ἑαυτῷ ψυχῇ ut recte Græci magistri. nimirum cogitare de furtis, latrociniiis, sacrilegiis aliisque malis vitæ tuendi artibus, ad quas compellit paupertas, quæ crimina suadet ingeniiis, ut Silius ait. Sicut autem λόγῳ, λέγω, ἀφ' ἐλέγχου. φράζω, φημί, sic & προσλέγω non solum de oratione, sed & ratione & cogitatione dicuntur.

v. 502. Δείκνυς δὲ δρώσῳ] Præclare D. Heinſius docuit δείκνυς hic esse dicere. Sic & Latinis ostendere. Cic. V ad fam. 12: Cum mihi sæpe ostenderis te accuratissime nostrorum temporum consilia & eventus litteris mandaturum. hoc est, dixeris, declaraveris. lib. IV, ep. 1. Eadem omnia quæ a te de pace & Hispaniis dicta sunt ostendi me esse dicturum. Lib. I. ep. 9: In eo ipso quod te ostendis esse facturum, dicis, scribis. pro γίρει MS I, γέρας.

v. 508. Μέμνυς δὲ γαῖᾳ] Hunc locum optime exposuit vetus Scholiastes Nicandri ad Theriacῶν v. 626, qui contendit μέμνυς hic est clauditur, constringitur gelu terra, ἐπεὶ δὲ πάντα ἐν χειμῶνι σωεσπληνῶντα εἰσὶ καὶ ἡσπασπληνῶντα. quod omnia hyemis tempore clausa & constricta frigore rigeant. vide Proclum

clum quoque ad hunc locum. Orpheus in descriptione hyemis, quam Heliodum hic aiunt esse imitatum :

Πολλὰν ἔργονθιν καὶ ἱπάρτεας ἐκ νεφελῶν
 Τῇμεθ' ἐπὶ ῥινωτῶν φηγαῖς καὶ δένδρεσιν ἄλλοις
 Οὐρεσί τε, σκοπέλοις τε, καὶ ἀνθρώποις ἐρεθύμοις
 Πηγυλίδες, καὶ ἴσονται ἀμειδίτες. αἱ δ' ἦ ῥ' ὄντως
 Τρέψουσιν καὶ θῆρας ἐν ἔρσι, καὶ δὲ τις αἰδρωῶν
 Προβλώσκειν μεγάρων δυνάταται καὶ γῆα δαμνοθεῖς
 Ψυχῇ λουζαλίῳ· πᾶχνη δ' ὑπὸ γῆα μέμυκε.

Multa de cælo & crebra ex nubibus Tunc incidit fagus & aliis arboribus montibusque & rupibus & hominibus mœstis Glacies, & erunt adspectu tristes. Illa enim affigit & animalia in montibus neque mortales prodire ex adibus possunt, quia membra uruntur frigore acri, geluque membra constringuntur. In tertio versu scripsimus ἀμειδίτες. sicut apud poëtam ἀμειδίθης νύκτες, tristes noctes. Latinis, tristis hyems. vulgo legitur sine sensu: ἀμειδίτης. Sed hoc vitium D. Heinsum quoque deprehendisse postea cognovi.

v. 503. Ποιήσθαι καλιὰς] est extruite ædes, tuguria. καλιὰν enim & καλιοὶ sunt ædiculæ, casæ. sic & supra v. 305.

Ὡς καὶ τοὶ ἁγῶν βίοντες πλῆθυσιν καλιὰν.

Ut tibi aestate collecto victu impleantur tuguria. quamvis proprie ibi dici de horreis veteres notent. Hesych. Καλιὸν πρὸς οὐτίλῃ οἰκήματα. Idem: οἱ μικροὶ οἶκοι καλιὰν καὶ καλίδια. Vulgo νιδος componite vertunt. Novi idem apud Latinos interdum etiam nidos dici tenuiores ædes, & quosvis secessus, sed in versione præstat propriis uti vocabulis.

v. 510. Πιλιᾶ] MS I, πιλιδᾶ, II Codex: πιλιᾶ. quod non improbem. Hinc πιλιᾶς apud Homerum teste Eustathio est ἀποσπίλων. Et πιλίω. Hesych. πιλίῃ, πίπιζ, ἐκλείνθ.

v. 513. Ἀλλὰ νῦν καὶ τῷ ψυχρῶς ἐὼν ἀλγῆσι] Non intellexerunt hujus loci sensum interpretes cum vertunt: *quas nihilominus frigidus existens perflat.* Verte: *sed & has frigidus valde perflat.* Τῶν hic ut sæpe apud poëtas pro τέτων. quod & Moschopulus monuit & auctor glossarum ineditarum codicis Vossiani. Δασύστερα & πινύτρεα vulgo interpretantur *hirsuta.* sed Latinis

nis non dicuntur hirsuta quæ villosas habent cutes, sed quæ setosæ, ut porcorum, aprorum, echinorum. Cic. de nat. Deorum: *Quarum animantium alia coriis tecta sunt, alia villis vestita, alia spinis hirsuta.*

CAPUT XIII.

Ἐπιεταῖον. Ἀνόστος. Κυάνεος niger. Πανίλλως. Μυλῆαν, Μαλκίαν. Crates correctio in Hesiodo probata. Proclus correctus. Crates Mallotes. Νιξ. Hesiodus leviter emendatus. Χλαῖνα, lana. Πῖλοι. Ἀργακίδες. Pollux emendatur. Πιλωλῆα. Πόδια. Ἀναξυρίδες. Σκελέα. Rursus Polluci duo loca restituta. Διρδέα.

v. 517. ΟΥῖκ' ἐπιεταῖα τέλῃς αὐτῶν] Ἐπιεταῖα τέλῃς Latinis interpretibus sunt appui villi. Sed Græci erant audiendi qui bene explicant διασείω, ἔδωλειπασαι, συνεχεῖς, villi densi, spissi, quibus opponuntur rari. Ἐπιεταῖος sæpe est affluens, copiosus. Hesych: Ἐπιεταῖον, συνεχές, ἀδιάληπτον, ἀσφατῆρον δὲ παλιν ἔχον, διαλείας. Homer. Οδυσσ. δ. Ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπιεταῖον γάλα θῆλξ. Sed semper præbent copiosum lac mulgendum. Οδυσσ. δ.

λίω γὰρ αἰκελίως ἔδαμν' ἰδὼ
Κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἐπεὶ ἐκρυμδὴ κ' ἔνῃα
Ἦεν ἐπιεταῖον.

Miserrime vexatus in fluctibus immensis quoniam commeatus abundans non erat in navibus. vide ad utrumque locum Eustathium.

v. 520. Ἐνθ' ἐφίλη ᾧ μὲν μήτις μίμν] MS primus: ἔνθ' ἐφίλη μίμν ᾧ μὲν μήτις κεδνῇ.

v. 524. Ὅτ' ἀνόστ' ὃν πόδα τέμν] Antigonus Carystius in ᾧ δὲ συναγωγῇ, cap. 25 legit τέμν. Ὁ δὲ πολὺ πῦς, inquit, ἐν τῷ χειμῶνι τὰς πλεονάσας αὐτῷ κατεδίφ' τὰτ' ἐστὶν

Ἡμεῖς χειμεῖον ὅτ' ἀνόστ' ὃν πόδα τέμν. Polypus hyeme suos comedit cirros. Hoc significat: Tempore hyberno quando exossis Polypus suam pedem arrodit. Quod Hesiodus πόδα πολὺ ποδ', hoc Antigonus πλεονάσας nominat, Philes

vero & Ælianus *πλοκάμους*. Inde proverbium cuius Hesychius meminit: Πολύποδ' ὁ δίκλιν αὐτὸς ἰαυτὸν καὶ φαγών. Observatu vero dignum est quod notavit Proclus *ἀνίστασθαι* esse Lacedæmoniorum vocem, sicque eos appellasse *πολύποδα*.

v. 527. Κυανέων ἀνδρῶν] Κυανέων quidem proprie est cæruleus *ἑρπιδειδὲς χροῖμα*. Κύανων enim est color cæruleus: sed sæpe etiam ponitur pro nigro. Hesych. Κυανέων μέλας. Κυανὴ μέλαινα, φαιά. Dionysius Characenus v. 586.

Μέσφ' ἐπὶ κυανέης νοτίῳ ὁδὸν αὖτις ἐλάσση.

Donec ad nigros (æthiopes) australem viam rursus confecerit. De Indis v. 1112:

Τὸ γαίης νείσται ἤ ὑπὸ χροῖα κυανέου

Θεωρίστον λιπώντες.

Quare terra habitatores quidem corpore sunt nigro mire pingues.

v. 528. Πανέλληνισσι] Non vertendum universis Græcis ut vulgo; sed simpliciter Græcis. Πανέλληνας enim tempore Hesiodi, Homeri, Archilochi appellabantur Græci ad differentiam *Ἑλλήνων* proprie sic dictorum. Hellenes autem tum temporis dicebantur Phthiotidis incolæ, quod nomen acceperunt ab Helene Deucalionis filio, qui illius partis Thessaliæ Rex fuit. Ante hunc nominabantur *Γραικοί*, quod Latini retinuerunt. Hinc Homerus Achilles populares & subiectos vocat Myrmidones & Hellenes. Achilles autem imperabat Phthioidi. Hi itaque cum proprie dicerentur *Ἕλληνας*, reliqui Græciæ populi dicti sunt *Πανέλληνες*. vide Thucydidis proœmium, Strabonem lib. VIII, Apollodor. lib. I biblioth.

v. 530. Ἀντὶν μυλιόωντες] Suidas: μυλιόωντες, ῥηηνῶντες. Proclus: *διασθεμνόμενοι καὶ συγκυφέντες ὑπὸ τῆς κρύως*. ut apud Phædrum: *Musca contraëta frigore*. Alii tamen omnes μυλιῶν putant esse *κινῶν καὶ συγκρῆσιν ὁδόντες ἀπὸ τῆς ψυχρότητος*, quod Matthæo est *βρυγμὸς ὁδόντων*, Tertulliano *frendor dentium*. Sed frigus ferarum æque ut hominum dentes collidere quis vidit, quis tradit? Mallem itaque cum Crate legere *μαλκιδόωντες*. Μαλκιδῶν, μαλκιδῶν, μαλκιδῶν est frigore rigere, ἀλλ' ὑψὸς μὴ ἔχειν οὐκ κινήσει δυνάμει χροῖας. ut Etymologici magni auctor exponit. Aratus:

Τότε δὴ κρύθ' ἐκ Διὸς ἔσι

Ναυτὴ μαλκιδῶντι κακώτερον.

Vertit Cæsar Germanicus :

Tunc rigor, aut rapidus ponto tunc incubat Auster,

Tarda ministeria. & nautis tremor alligat artus.

Ad hanc quoque lectionem puto pertinere Procli expositionem illam, διατρεφῶμενοι καὶ συγκυφέντες. Sic lege, non συγκαφέντες. Apud eundem corrupte quoque legitur Ἰσκραίης, pro Κράτης. Cratis enim Mallotæ Grammatici Pergameni celeberrimi, qui Aristarchi æmulus fuit & perpetuus adversarius, hæc est lectio non Isocratis. Etymologici Magni auctor: Μυλιδῶντες. Ἡ σίο-
δ' οὐ τὰ χεῖλη κινῶντες, ἀπὸ τῆ ψυχρότητος ἢ συνάγοντες, ἢ τὰς μύλας συγκρούοντες. Κράτης δὲ γράφει μαλκιδῶντες. Ἐστὶ δὲ τὸ ἀφ' ψυχ' οὐ μὴ ἔχειν ἀκίνητον διωκτὴν χρησσοῦ.

v. 534. Νίφα λευκῶ] Omnes tradunt νίφα dici per ἀπικρ-
πῶν pro νιφάδα, quod mihi nulla ratione probatur. Non dubito esse accusativum verum obsoleti nominativi νίψ, νιφός, unde Latinum *nix*. Hoc quidem nomen interiit ut infinitæ alix omnium fere linguarum origines, de quibus vide eruditam diatriben doctissimi Christiani Daumii nostri. Ab hoc antiquato νίψ est νίφω, & νιφολῆτης Ἀλπης in Antholog. Alpes nive conspersæ.

v. 537. Χλαῖναν τε μαλακῶ] MS II, χλαῖναν μὲν μαλακῶ. Sic metro consulitur. Glossæ MS exponunt ἱμάτιον παχὺ. recte. Latinis dicitur læna non chlæna, ut Hesiodi interpretes. Erat vestimentum crassius quo utebantur ad arcendos imbres & frigus. Varro IV de L.L: *Lana quod de lana multa. Duarum enim togarum instar: ut antiquissimum mulierum ricinium, sic hoc duplex virorum.* Sed in veriverbio labitur Romanorum doctissimus. Est enim læna a Græco χλαῖνα, sine dubio, abjecto χ, sicut ab antiquo γλαῖ γλακτὶς est lac.

v. 541. Βοὸς ἴφι καὶ μέροιο] Omnes Græci recte exponunt bovis nec senio nec morbis confecti, sed qui in ipso robore & flore ætatis occiditur, cujus corium calceis, qui non facile deteruntur, & contra frigus maxime muniunt, sit aptissimum. Veteres ex crudo corio calceos conficiebant, Latinis perones dicuntur.

Υ. 542. Πίλοις ἐνθός πυκνάσαι] Quis non miretur stuporem interpretum, qui reddunt: *pilis intus condensans*. Quis unquam fando audivit πῖλῳ Latinis significare pilum? πῖλοι sunt lanei calcei, qui sub peronibus inducebantur ad arcendum frigus. Latinis dicuntur *udones*. Ulpianus Π. de auro & argento legato: *Alia causa est udonum, quia usum calceamentorum praestant*. domi nimirum cum non prodirent; sicut & soleæ. alioquin calcei cum prodirent in publicum semper superinducebantur a Romanis, ut ostendit Salmasius ὁ πᾶν ad Lampridium. sunt etiam laneæ fasciæ pedules, ut inferius ostendemus. Quicquid enim ex lana coactili conficiebatur dicebatur πῖλῳ. tam capitis tegumentum, ut statim υ. 546 quod hinc Latinis etiam pileus dicitur, quam pedum. Pollux VII, c. 33, sect. 4: Οὐ μόνον ὁ ἐπὶ τῷ κεφαλῶν ἐπὶ λήδεω πῖλῳ ἕτως ἐκαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ὁ τοῖς ποσὶν, ὡς δηλοῖ Κρατῖνῳ ἐν Μαλθακῆς λέγων. λευκὰς ὑποποσὶν ἔχον πύλας. Ὅτε Πλάτων ἐν συμποσίᾳ. Καὶ δρυακίδας τοῖς πύλοις περιτίθησιν, ἐνελιγμένον τὰς πόδας εἰς πύλας τε καὶ δρυακίδας. Non solum quod capiti imponitur πῖλῳ dicitur, sed & quod pedibus inducitur, ut Cratinus ostendit in μαλθακῆς. Albos sub pedibus calceos laneos habens. Sed & Plato in symposio etiam δρυακίδας cum πύλοις conjungit: Involutum pedes in calceos laneos & agninas pelles. Sic lege. Ἀρυακίδες erant calcei ex pellibus agninis (δρυακίς enim est agnina pellis cum ipsa lana) quibus hyeme utebantur, sicut πῖλοι ex lana coactili. Udonες apud Martialem lib. XIV ex hircinis pilis confecti narrantur:

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti,

Cinyphio poterit planta latere sinu.

Cinyphius sinus est calceus ex caprinis pilis contextus. Πύλας Æschylus & Sophocles dixerunt πύλωρα, Critias πόδια. Pollux VII, 22: Ἀὖ τὴν πόδια Κελτίας καλεῖ, ἢ τε πύλας οἰητοῖν, ἢ τε ἐνελήματα ποδῶν, ταῦτα πύλωρα καλεῖ ἐν Φοινίσσας Αἰχουλῳ.

Πύλωρ τῶν ἔχουσιν οὐχέτις ἐν δρυακίαις,

τὰ δὲ πύλωρα εἶδῳ ὑποδήματι, ὥς τὰς τὰς πόδια, ἀ τὰ τὰ τὰς ἀναξυρίσιν, ἃς σκελίας ἐνοιοι ἀνομάζουσιν. Κράτης δὲ ἐν ἰορταῖς ἔφη. Καὶ δὴ πόδια τελεμύνα. Sic hunc locum partim ex MStis, partim ex conjectura restitui, qui corruptus est in editis libris.

libris. Confundit Pollux hoc loco crurales fascias cum pedulibus. ἀναξυρίδες & σκελῆαι sunt proprie crurales fasciæ, πῖλοι vero, πέλωιρα, πόδια, pedules. Idem Pollux lib. X, cap. 11. Ἄ ῥ' ἰωεῖναι, οἷε πόδια, πῖλως, πέλωιρα. ἕτας ᾧ Σοφοκλῆς πῶ πόδια καλεῖ· τὺς ῥ' ἑστὶ τοῖς ποσὶ πῖλως ἢ Πλάτων μόνον ἐν συμποσίῳ φησὶς, ἐνελιγμένον τὺς πόδας εἰς πῖλως π καὶ δόνακιδας, ἀλλὰ καὶ Κρατῖν ἐν Μαλθακῆς· Ἀσκάς ὑπὸ ποσὶν ἔχων πῖλως. ἔξεισι ῥ' εἰπεῖν καὶ Πλειόνες πῖλως. καὶ ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ ἑδῶν πῖλως τραμίτες, Λυσίππῳ εἰπὼν ἐν Βάκχαις· ἀλλὰ τραμίτης ἐστὶ πλειόνος. Sic istum locum ex suo optimo Codice legendum esse, qui gravissimis mendis & lacunis misere foedatus est in editis libris, ostendit mihi nuper Vir illustris & undique eruditissimus Isaacus Vossius. Vides etiam Sophocli hic tribui πέλωιρα, quæ superius tribuit Æschylo. Apud Hesiodum nostrum πῖλοι sunt ἐμπῖλια, fasciæ pedules ex lana coactili, quibus etiam Romani usi sunt, sed sero. Varro enim affirmat calceamenta sine fasciis sumi solita se puero.

v. 543. Πρωτόγενων ἐρέφων] Simylus in Moreto:

cinctus villosa tergo capra.

Hoc vestimenti rustici genus, quod ex pellibus hædinis conficiebatur, Græcis dicitur διφθέρα, unde διφθεραίη pastores & Attici rustici talibus vestimentis amicti. Theocrito Idyll. III, 25, & V. 15 dicitur βαίτη, ubi Scholiastes docet alio nomine appellari μηλωτῶν, qui prophetarum vestitus fuit, ut ex sacris voluminibus constat. Latinis hic habitus rusticus nominatur rheno. Ovidio *pastoritia pellis*. Glossæ: Segestre διφθέρα. Segestre teges erat ex segetibus primo facta, sed postea ex pellibus, quibus milites in castris, nautæ & pauperiores utebantur, ut Varro docet, & ad Varronem Josephus Scaliger. Διφθέρα nimirum est omne vestimenti genus ex pellibus rudibus factum.

CAPUT XIV.

Hesiodus quinquies emendatus. Ἀλῆ. Duo epigrammata in catalectis veterum poetarum correcta. Μακρῆς. Beati. Χαλεπός. Gravis. In Virgilio lectio Servii probata. Oceanus cur sacer. Theocrito lux. Alcæi fragmentum elegans correctum. Πιστῆν οὐκ. Πίστῃ antrum in rupe. Μαζα ἀμολγαῖν. Ὑπερμαζᾶν. Θάλλει boum pabulum. Ἀκροῖς Ζίτυρος. Ἐπὶ ῥόδῳ βίος. Ποιεῖται δῆτα. Facere populum. Floro lux. Facere pro gignere. Ἡμερόκοιτος.

v. 544. **Ο**Ψε' ἐπὶ πάντων] Moschopulus : ἐπὶ ὧν. quod rectum est. Quæ enim induuntur dicuntur humeris injici non tergo. Exemplorum ubique magna messis. sequentia vero : οὐκ ἔστι ἀμφιβάλλη ἀλλήλω. pessime interpretantur, *pluvia arceas teporem. cum sit, pluvia ascende, sive praesidium, munimentum injicias adversus pluviam.* quod a nobis defendat pluviam. ἀλλή enim est ἀλλήρη, συγκρητή, καὶ ἀφύρη, ut bene magistri, ἀλλία vero tepor.

v. 546. Ἦ' ἄρα μὴ καὶ ἀδῶ] Est per synecdochen dictum, ne caput tibi madesiat. Ὑπὸς ἄρα καὶ ἀδῶν imber perpluens caput in memoriam mihi revocat elegantissimum epigramma ex catalectis veterum poetarum de Priapo, sed quod aliquot mendis deformatum suo nitore restituemus.

Parum est, miser quod hic fixi sedem

Agente terra per camiculam rimas,

Siticulosam sustinens die astatem.

Parum quod imos perfluunt sinus imbres,

Et in capillos grandines cadunt nostros

Rigetque duro barba vincula crystallo.

Sic scribendi hi versus. In tertio vulgo legitur : *diu astatem.* In quarto : *Parum quod imi perfluunt sinus imbres.* In sexto : *juncta crystallo.* ineptissime. Sed & qui duobus interpositis sequuntur ex veteribus editionibus sic sunt refingendi :

Huc adde quod me fuisse de rudi vilem

Manus sine arte rustica dola verunt,

Interque cunctos ultimum Deos numen

Cucurbitarum ligneus vocor custos.

sed hæc præter institutum & pensum nostrum, ad quod nos revocamus.

v. 549. Ἀῆρ πυροφόρῳ πίπτει] MS I, πυροφόρῳ ἐπίπτει, eum interpretatione, σιλοφόρῳ ἐπιχέται. Seleucus vero legit αἶρ ἰμδροφόρῳ observante Proclo. Μῆχρες hic, ut apud Latinos, *beati, fortunati* sunt homines copiosi, opulenti. Catullus: *O quantum est hominum beatorum?* Dicuntur & Græcis εὐδαίμονες. Versu sequente uterque Codex & Tzetzes: ὄρουσ' ἀμρῳ. Ibidem liber primus ποταμῶν αἶν' ἰόντων. secundus autem αἰνιόντων. quod verius. Sic quoque Tzetzes. Ἰνγρινι editio proxime verum: αἶν' ἰαόντων. Sic & apud Hom. Ὀδυσ. N, v. 109 ὕδατ' αἰνιόοντα, ubi quoque vulgati αἰνιόοντα.

v. 554. Τὸν φθιμῳ ἐξα πλείους] Ut versus constet repone lectionem veterem ex utroque codice: Τὸν φθιμῳ ἐξεν πλείους. Extat & apud Moschopulum.

v. 558. Χαλιπὸς τοῦ βῆτος] Noxius ovibus ut Latinis *gravis*. Virg. III Georg. 415:

Galbaneoque agitare gravi nidore chelydros.

Sic legit Servius & exponit, *serpentibus noxio*. Ovid. IV Metam. v. 497:

Inspirantque graves animas.

Liv. VII, 6: *Grave tempus & forte annus pestilens erat.* Versu sequente uterque codex: καὶ πλείον' εἴη.

v. 561. Ταῦτα φυλασσόμεν] Hunc & sequentes duos versus pro subditiis expungendos esse censuit olim Plutarchus. Nec illos videtur agnovisse Moschopulus. Rectius sane abessent.

v. 566. Ἰερὸν Ὠκεανὸν] Omnes ἰερὸν hic esse magnum, immensum interpretantur. Non nego sic posse accipi. Verum tamen est ἰερὸν hic propriam notionem non migrare. Oceanus enim sacer erat, quia erat Deorum domicilium, Neptuni, Thetyos, Solis, astrorum, quæ credebantur mare subire. Fabianus apud Senec. I controvers. *Sacrum quidem terris natura circumfudit Oceanum.* Hinc & *dium* appellatur. Plautus apud Varro- nem ex emendatione Scaligeri:

conferta rase inarataque perite

Qui dium mare eunt sudantes atque sedentes.

Sic sæpe apud nostrum & alios eis ἄλλα δῖαν. In mare dicitur. Quin & Oceanus pro Deo habebatur, Cæli & Telluris filio, patre vero Saturni & Opis. Hinc Alexander M. ei fecit tanquam Deo. Justinus: *Expugnata deinde urbe, reversus in naves Oceano libamenta dedit, prosperum in patriam reditum precatus.*

v. 568. Οὐρομένη Πανδίωνις] MS II, Proclus, Tzezes: οὐρομένη. Sic & Hesychius & Etymologici magni auctor. Suidas tamen & MS I stat a vulgata. v. 570. MS I, ὡς τιμῆμεν. v. 574. MS II, κρύπτει.

v. 582. Ἡμῶν τε σκόλυμῶν τ' αἰνείη] Hoc tempus significat Theocritus Idyll. VI, 15:

Ἄϊ δ' αὖτί τι περ ἀφ' αὐτῶν πέττειται, ὡς ἀπ' ἀκάνθας

Τὰς καρυαὶ χαῖται, τὸ καλὸν γέρῳ αἰνείη φέρτεται.

Quæ sic reddenda sunt: *Ille vero sua sponte lafcivit, quia cardui flores sunt languidi, tum pulchra astas ardet.* Versionibus vulgaris nullus sensus. Χαῖται καρυαὶ ἀπ' ἀκάνθας, sunt pappi volantes Lucretii. Pappienim sunt flores carduorum. καρυαὶ quia fervore solis flaccidæ decidunt & per aërem feruntur. Elegans fragmentum Alcæi de hoc ipso tempore nobis servavit Proclus: Οἶνω πνύμενα πέττει. (Sic MS Gudii) Τὸ γὰρ ἄστρον ὡς τιμῆται. Ἡ δ' ὥρα χαλεπαί. Ἀχεὶ δ' ἐκ πετάλων τῆδε αἰ τίτλιξ αἰνείη καὶ σκόλυμῶν. Corrupta D. Heinſius sic emendat, ἀχεὶ δ' ἐκ πετάλων ἀχίται τίτλιξ. Sed videtur potius scripsisse: ἀχεὶ δ' ἐκ πετάλων αἰδέα αἰ τίτλιξ. *Suaute canit.* ut exprimat illud Hesiodi, λιγυρῶν καὶ χαλδύ. τ' αἰοιδῶν. ubi tamen MS II ἐπιχαλεῖτ'.

v. 584. Καματώδεῳ] MS uterque καυμάτωδεῳ, ut & vers. 664.

v. 589. Εἴη πετρώη πεσκή] Mirifice interpretes Latini ut solent: *Petroſaque umbra.* Πετρώη πεσκή est σκιά ἐν πετρώῃ, umbra in antro. ut supra v. 532, γλαφυρὴ πετρήν, est antrum in petra. Ubi rursus interpretes, *caverna petrosa.* Πέτρα Homero aliisque Græcis poetis sæpe est antrum in rupe excavatum. Iliad. β.

Ἡὐτ' ἔθνη εἴσι μελισσῶν αἰδινάων

Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομένων.

Quædammodum poruli exvolans arum confertim ex cavo rupis antro

antro novo examine exeuntium. Idem Iliad. δ. Πίττης ἐκβαίνοντα διδὲ γυῖον ἐκ παρδοκῆσιν. *Ex rupis antro exeuntem excipiens insidiis.*

v. 590. Μᾶζα τ' ἀμολγαίη] Est polenta pastoritia, περιμυκτη ut Athenæus explicat. Μᾶζα est polenta farina conspersa & subacta aqua & oleo. Hesych: Μᾶζα, ἀλφιτὸν περιμεμῖα ὕδατι καὶ ἐλαίῳ. Α μᾶζα perelegans vocabulum ὑπερμεμῖα apud Simocattum ep. 77, & Alciphronem ep. 18 legitur. quod est e nimia alimentorum copia lascivire. id ipsum quod Belgæ eadem ratione pervenisse dicunt: *broot-droncken zijn*. Hesych. ὑπερμεμῖα, ὑπερπεμῖα. Nugatur Tzezès, qui μᾶζαν dici putat quasi τὸ μὴ αἶζαν. Μᾶζα est a μᾶττω, subigo. Est enim farina subacta aqua. hinc Latinis massa. Siculi ζ & σ invicem mutant. Pro πλάσσω dixerunt πλάζω, pro ἀνάσσω ἀνάζω, ζάκωθ Saguntus.

v. 591. Βόες ὕλοφάγῳ] Interpretes: *bovis arborivora.* Imo: *bovis quæ rascitur frondibus.* ex enim pabulum boum. Hesych: βουὸς βοὸς τρεφὴ, ὃ ἐδίδωσιν οἱ βόες. Phædrus:

Hæc inter ipse dominus a cæna redit

Et quia corruptos videras nuper boves

Accedit ad præsep: Cur frondis parum est?

In eadem fabula: *Frondem bubulcus affert.* Ovid. III Metam.

v. 730. Restricta est.

v. 595. Ἀντίον ἀκραιῶ ἀνέμῳ] Revocavi lectionem veterem, quam servavit MS I & omnes Græci interpretes præter Tzezem, qui hunc versum non exponit. Legunt autem omnes ἀκραιῶ ζιφύρῳ. Homer. Ὀδυσ. β.

Τοῖσιν δ' ἱκόμενοι ἔρον ἰδ' γλαυκῶπις Ἀθηναίῳ

Ἀκραιῇ ζιφύρον, κίλαδι τ' ἐπὶ οἴνοπα πόντον.

Hic vero ferentem ventum immisit cassis oculis Minerva Purum Zephyrum, resonantem per obscurum pontum. Sic exponunt Græci magistri ἀκραιῇ purum, nullis aliis ventis permixtum. Alii κραιμα πνέοντα, leniter spirantem. quod non probo. Nam & Boreæ tribuit Homerus Ὀδυσ. ξ.

Ἐδδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης Ὀρείης

Ἐπ' ἰσθμῷ Βορίῃ ἀνέμῳ ἀκραιῇ κελῶ.

*Septimo vero conscendentes a Iata Creta navigavimus Borea vento puro bono. vide ibi Eustath. sed ad priorem locum Οἶδος. β. Scholiorum brevium auctor, qui pro Didymo venditatur: ἀ-
κροῦ Ζέφυρον] ἐπιτῆδειον ἄκρος, πνέοντα πρὸς τὴν χεῖρα. ἔτε
πλεον ἔτε ἱλατίον. ἢ τὸ μὴ περικερμαῖον Ζέφυρον. Ἀκροῦ Ζέφυρον,
commodum, spirantem quantum opus est, neque nimis vehementer,
neque nimis remisse. Aut non mixtum, sed purum Zephyrum.
In MS II est ἀκροῦ Ζεφύρου, sicut & apud Homerum nonnullos legisse
ἀκροῦ Ζέφυρον Eustathius & Scholiastes observant. Sed prætuli consensum libri antiqui cum interpretibus,
ut & ἀκροῦ in Homero retinetur.*

v. 597. Τεὶς δ' ὕδαλ' ὀρυχέει] Latine redditur imperitissime: *Tertiam aqua partem infunde, quartam vero misce vino.* Est ne qui intelligat? Hoc vero dicit Hesiodus: *Tres partes aqua prius infunde, quartam vero vini admisce.* Tribus partibus aquæ unam vini admiscendam esse præcipit.

v. 601. Ἐπεκερμαῖον βίον] Latini interpretes: *victum sufficientem*, cum sit *conditum, repositum.* Superius v. 407:

Χεῖμαζα δ' εἰν οἶκῳ πάντ' ἄεσμα ποιήσεαζ.

Instrumenta vero omnia domi disposita parva. v. 627:

Ὅπλα δ' ἐπεκερμαῖα πάντα πρὸ ἐγκάθρο θυμῷ.

Armamenta vero disposita omnia domi reponere. v. 617:

Πλειὼν ἢ κτ' ἡροὶς ἄεσμα εἶη.

annus vero in opere sic recte dispositus sit. Si hæc feceris, omnia gerentur suo tempore, totum annum recte dispensaveris in opere faciendo. vulgo inficere vertitur: *ita annus in opere rustico absolutus sit.*

v. 602. Ποιείας θῆται] est quærere, comparare sibi servum, ut alio loco ποιείας γυναῖκα invenire uxorem. δὲ γέρας ποιεῖν. Demosth. *comparare argentum.* ποιεῖν πέντε πέντατα Matth. XXV, 16, quinquetalenta lucrari, facere. Nam & Latini sic loquuntur. Cic. I. divinatur. *Etiam Philosophum, si commodum ei esset, pecuniam facere posse.* Sic rem facere. Hic facere est κτῶας comparare, colligere. Florus lib. I, cap. 1: ubi aqua hæret viris doctis. *Ex variis elementis congregavit carpus, populumque Romanum ipse fecit.* Ipse collegit. ut apud Sallust. *exercitum argento facere,*

facere, est colligere, comparare. Nihil certius. Non spero futuros imposterum quibus hic locus mendii sit suspectus, quique fateantur se ignorare quid faciat hoc loco *fecit*. Posses quidem etiam exponere *populum Romanum ipse fecit*, hoc est genuit quasi *populum Romanum*, est parens populi Romani. Nam facere nonnunquam est gignere. Varro III de R. R., 22: *plerumque pullos similes sui faciunt*. Romulus dicitur etiam Romani populi sator. Ennius:

O Romule, Romule dio

Qualem te patria custodem di genuerunt.

Tu produxisti nos indo luminis auras

O pater! o genitor! o sanguinem diu oriundum.

sed verius est, quod prius dixi.

v. 605. Ἡμεροκλίῳ] Latinis *dormitator*, Glossæ Vet. ἡμεροκλίῳ *dormitator*, *fur nocturnus*. Plautus: *Ni illic homo est aut dormitator aut sector xenarius*. Huic opponitur *interdiarius*. Eadem glossæ: *Interdiarius ἡμεροκλῆπις*.

CAPUT XV.

Theocriti epigramma duobus distichis ineditis ex MS auctum. Idem emendatum. Hesiodi locus nove expositus. Idem bis restitutus, Μίτρε φυλάωντι. Elegans epigramma in Anthologia emendatum & expositum, repudiata Magnorum virorum interpretatione. Nemesis homines pro meritis accipit. Insecta est superbis & ostentatoribus, & nimix felicitati. Ἐπεικεῖς. Καίρος. Tempus.

v. 619. Εὐτ' ἂν Πληϊάδης θένῃ] Quam periculosi sint tum cursus maritimi insigni exemplo ostendit Theocritus in epigrammate in Cleonicum, qui circa occasum Pleiadum in mari periit. Hujus epigrammatis quatuor versus nunc primi edimus ex codice Palatino Veterrimo, quem Fridericus Sylburgius contulit cum Anthologia. In qua ut & in Theocriti editionibus prius solum distichon extat.

Ἀνθρώπε, Ζωῆς ἀειφείδεο, μηδὲ παρ' ὄρω

Ναυτίλῳ ἴοι, ὡς ἢ πόλυς ἀνδρὶ βίῳ.

Δηλαῖε Κλεόνικε σὺ δ' εἰς λιπαρῶι θάσσῃ ἐλθῇς

Ἡ πείγῃς χρίλης ἔμπορ' ἐν Συρίῃς.

Εὔμορ-

ΕἴμπορⓄ ὁ Κλεόνικε, δύσιν δὲ ὑπὸ ΠλειάδⓄ αὐτῶν

Ποιῶ πόρῳ ταύτῃ Πλειάδι συζητήσῃς. lege: ποιῶ πόρⓄ ταύτης. *Homo p̄terce vita, neque tempore alieno Naviga, quia vita hominis est brevis. Miser Cleonice tu in optimam Thasum venire prosperasti mercator ex Cœlesyria. Mercator Cleonice sub ipsum Pleiadis occasum Mare transiens nauta cum Pleiade simul occidisti.*

v. 643. Νῆ δ' αἰγύλῳ αἰνεῖν] Tricantur Græci Magistri, qui contendunt αἰνεῖν εἰρονικῶς esse χαίρειν ἰᾶν, quamvis iis adstipuletur Plutarchus libello de audiendis poëtis. qui, cum hunc locum produxisset, ait: τὸ μὲν γὰρ αἰνεῖν σημαίνεται τὸ ἰκαίνειν. αὐτῷ δὲ ἰκαίνειν ἀντὶ τοῦ παραιτεῖσθαι οὐκ ἐχρησται, καὶ γὰρ ἐν τῇ συνηθείᾳ καλῶς φαιδρὸν ἔχειν, καὶ χαίρειν καλοῦσθαι, ὅταν μὴ δεινόμεθα μηδὲ λαμβάνωμεν. ὅτω καὶ τὴν ἰκαίνῳ Περιτρίονειαν ἔνιοι φασὶν ὡς παραιτητῶν εἰρηάζ. Αἰνεῖν hic ἰκαίνειν significat id est laudare. laudare autem pro recusare ponitur hoc loco. sicut usitatum nobis est dicere bene habet & valeat, cum aliud volumus & non accipimus. Atque sic quidem aiunt Proserpinā vocari ἰκαίνῳ quasi a spernandam. sed non erat ut alienam τὴν αἰνεῖν significationem hic affingerent. Dictum enim est ab Hesiodo eo sensu quo a Virgilio: *laudato ingentia rura, Exiguum colito.*

v. 647. Βύλας δὲ χεῖρα] MS I, & II, βύλας. In secundo præterea ἀπερπία λιμὸν.

v. 655. Ταῖ δὲ περὶ φραδύμα πολλὰ] Latini interpretes: *prædeliberata vero multa.* Insicite. περὶ φραδύμα sunt περικληρυγύμα. per præcones indicata, prædicta.

v. 657. Ὑμῶν νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὡπώντα] Monet Proclus quosdam scribere: Ὑμῶν νικήσαντ' ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὀμηρον. qui non sunt audiendi. Decisum enim jam est & constitutum ab iis, qui temporum rationes descripserunt, Hesiodum minorem esse Homero centum quasi annis, nec potuisse cum eo de palma certare.

v. 667. Εἰ μὴ δὲ πείθεων] MS I, Εἰ δὲ μὴ πείθεων. v. 668. πέλαⓄ est imperium, potestas, magistratus. Hinc οἱ ἐν πέλα qui sunt cum imperio, magistratus.

v. 679. ἩμῶⓄ δὲ τοῦ πᾶν] Sic omnes editiones, quas vidi; cum

cum scribendum τὸ πρῶτον cum MSS. Hoc mendum & in aliis locis sæpe sustulimus.

v. 688. Ὅσ' ἀγροῦν] MS II, ὡς ἀγροῦν. Sic & in quodam libro se reperisse testatur Comelinus.

v. 691. Μὲν κῦμασι πῆμα κῦρσιν] MS I, πῆμασι. non invenusta paranomasia, ut παθήματα μαθήματα, & infinita talia. Versu sequente scribe: Δείνον γ' εἶπ' ἐφ' ἄμφοσαν cum libro primo & Græcis interpretibus omnibus.

v. 694. Μέτρα φυλάσσειας] Non video cur viri doctissimi μέτρα hic velint exponi tempus. Quis μέτρα accepit pro καιρῶ. Μέτρα φυλάσσειας est modum tenere. Luciano μέτροι ἐπιοῦ. Epigramma de Nemese in Antholog:

Ἢ Νέμεσις πῆχυν κατέχω. πῶς ἔτεκε; λίξεις.

Πᾶσιν ἀπαγγέλλω μηδὲν ὑπὲρ τὸ μέτρον.

Nemesis cubitum teneo? quamobrem? quaris. Omnibus precipio: nequid supra modum. Extat de eadem Dea in iisdem Floridis Græcorum poetarum aliud epigramma ejusdem argumenti, sed turpissima macula scædatum, quam mirum tot viros doctos, qui in illo vertendo elaborarunt, non animadvertisse.

Ἐλπίδα κ' Νέμεσιν Εὐνὸς ὡς βωμὸν ἔτδυσεν

Τὼ μ' ἐλπίδης, τὼ δ' ἵνα μηδὲν ἔχουσιν.

Vertit magnus Politianus:

Spem simul & Nemesein posita dicat Eunus in ara,

Scilicet ut speres omnia, nil habeas.

Sic & Henricus Stephanus, & plurimi alii. Rem prorsus admirabilem Eunum Spem & Nemesein in eadem ara consecrasse, ut sperare quidem liceret, sed nunquam potiri! Ad illam aram mortuos arbitror fecisse, quibus omnis vitæ rerumque jucundarum spes delicuit, non miseros, quos bona illa Dea fovet, & melius cras fore semper ait. Deinde quis unquam audivit Nemesein tam crudelem esse, quæ omnium desideriiis intercedat, neminemque votorum compotem fieri sinat? Quin contra Nemesis credebatur esse Dea, quæ omnes pro meritis accipiebat, ab improbis & insolentibus exigebat supplicia, bonos & modestos augebat præmiis, sic dicta ἀπὲρ τὰ ἴσα νέμει ἐκείνη, quod suum cuique tribuant. Artemidorus lib. II Οὐσιφορεῖται. Νέ-

μεσις αἰ τοῖς καὶ νόμον ζῶσιν ἀγαθῇ, καὶ μετέλοις ἀνθρώποις, καὶ φιλολόγοις. τοῖς δὲ πρῶτοις, καὶ τοῖς ἐπιτελεῖσιν ποῖ, καὶ τοῖς μεγάλων δόχου τοῖς πραγμάτων συνέτα καὶ δίσταται, καὶ ἐμπέδισται ἐπιχειρημάτων. *Nemesis semper propitia est viventibus secundum legem, & moderatis hominibus, & philologis. At vero contra leges delinquentibus, & his qui aliquibus insidias struunt, & magnas res moliantur, adversatur, eorumque conatus impedit.* Amm. Marcell. lib. XIV: *Hec & huiusmodi innumerabilia ultrix facinorum impiorum, bonorumque pramiatrix aliquoties operatur Adrastia, atque utinam semper, quam vocabulo duplici etiam Nemesein appellamus.* propterea & paulo post addit veteres Theologos finxisse Nemesein esse Iustitiæ filiam. Vides ergo solum acumen & venustatem huic epigrammati detraxisse descriptores aut corruptorem; sed & ipsum sanum sensum. Omnia restitues, si mecum scribes ut poetam scripsisse plane decrevi & pro compertissimo habeo:

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὐνὺς ὡς βυθὸν ἔταξα

Τὴν μὲν ἐλπίδα, τὴν δὲ ἵνα μηδὲν ἄγαν.

Spem simul & Nemesein Eunus in eadem ara posuit, Illam quidem ut speres, hanc ut ne quid nimis. Eunus Nemesein & Spem in eadem ara dedicarat, ne improbas spes concipiamus, & immodica desideremus, ut sumus ἐπεικεῖς, neque ultra sortem nostram efferamur. Sic enim dicebantur qui sic se comparabant, ut semper in omni vitæ ratione tenerent illud μηδὲν ἄγαν. Galenus III in πρῶτον Hippocratis: Ἀνθρώπου ἐπεικῇ καὶ ἔμμετρον, ὃ μηδὲν ἄγαν πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὸ βίον. *Hominem ἐπεικῇ vocamus modestum, cui ne quid nimis in omni vita cura est.* Has esse præcipuas Nemeseos partes, præter id quod superius attulimus, aliud ejusdem sententiæ epigramma antiquum testatur:

Ἡ Νέμεσις ὡς λίαν τὴν πᾶσι τὴν τε χαλινῶ

Μὴτ' ἀμείζονα π. ποιεῖν, μὴτ' ἀχάλινα λέγειν.

Nemesis monet hoc cubito & hoc freno ne immoderate quid agas, nec effrenate loquaris. Ἀχάλινα λέγειν, ut apud Euripid. ἀχάλινον πῖμα. Tacito, *proca lingua*. Tumidis vero, vanis ostentatoribus, & improba spe magna affectantibus Nemesis est infestissima. Claud.

Sed Dea qua nimis obstat Rhamnusia votis.

Ingemuit flexitque rotam.

Lucanus: *Et tumidis infesta colit qua numina Rhamnus.*

Ovidius ad superbum & suam felicitatem jactantem:

Non metuis dubia fortuna stantis in orbe

Numen, & exosa verba superba Dea.

Nec ista Diva valde magna patiebatur esse diuturna. Inde & si quid excellens peribat, adsignabatur Nemefi. Statius I I Sylvarum mortem formosissimi pueri adscribit Nemefi, quia nimiam ejus pulchritudinem ferre non potuerit:

Nectere tentabat juvenum pulcherrimus ille

Cum tribus Eleis unam trieterida lustris:

Attendit torvo tristis Rhamnusia vultu,

Ac primum implevitque toros, oculisque nitorem

Addidit, & solito sublimius ora levavit.

Hæu misero letale favens, seseque videndo

Torset, & Invidiam Mortemque amplexa jacenti

Injecit nexus, carpsitque immitis adunca

Ora verenda manu.

vide & Epicedium in Glauciam. Hoc caput ex Animadversionum Variarum libellis libuit hic interferere. Redeamus nunc ex diverticulo in viam & ad Hesiodum. Μέρος hic nihil aliud esse quam modum non tempus, ut viri Græce doctissimi notarunt, etiam ex præcedentibus apparet. Præcipit enim poeta, ut modum servemus in omnibus rebus, neque nimium credamus navibus, neque nimium onus imponamus curribus; utque singula agamus suo tempore, neque hyeme, neque vere mare tentemus, sed æstate, quod ille tempus navigandi optimum ducit. Hinc & statim sequitur præceptum de legitimo tempore uxorem ducendi. Καρπός est tempus justum, opportunum. ut etiam apud Latinos. Terent. *In tempore venire quod rerum omnium est primum.* Apud eundem: *per tempus advenis.* Donatus: *opportune.*

v. 696. Μῆτι τεληγόντων ἰστίων] In MS I I pro varia lectione notatum erat: τεληγόντα, quam lectionem Tzetzes probat invitis Musis.

v. 698. Τέτορ' ἡδῶν] MS II, ἡδῶσι. Proclus, Tzezes, Moschopolus, Pollux, docent omnes hic omissum esse δινε, & Poëtæ sententiam esse, puellam quatuordecim annorum esse nubilem. Sed & hic Latini interpretes maluerunt errare, quam eruditorum magistrorum sententiæ subscribere.

v. 702. Οὐ μὲν γάρ π] MS I, ὅδ' ἔν γάρ π.

CAPUT XVI.

Hesiodus emendatus. Γῆραϊ θῆκε. Γλώσσης χάριν. Gellius ex conjectura emendatur. Κατὰ μέτρον ἴσσε. Hesiodus interpunctione restitutus. Noctes cur dicantur esse deorum. Noctū in terris versari deos veterum opinio. Quintilianus in declamationibus emendatus. Αὐλή. Ἀχαιοὶ πιμύρι. Concubitus polluere veteres credebant. Τάφῳ cœna funebris. Χυτῶσι. Ἀνθεμία. Hesychius emendatus. Λάσανα. Mos veterum in novis vasis lustrandis. Imbuere. Ἀίνετα. Multi & graves aliquot interpretum lapsus.

v. 705. Ω Μὲν γῆραϊ δῶκεν] In secundo MSCto alia manus: ὡμὲν γῆραϊ θῆκεν. Et sic Stobæus legit cum Proclo & Tzeze. Ille enim exponit: τὸ ὡμὲν τὸ γῆρας τῷ ἀνδρὶ πθείσσω. Hic: καὶ παρ' ἡλικίαν πθείσης γηραιὸν καὶ ἀφῆλικον. in crudam senectutem ponit, facit ut ante tempus senescat. γῆραϊ θῆκε per ellipsin pro ἐν γῆραϊ θῆκε, hoc est πῆρας εἶωθε. Vulgata lectio non potest ferri.

v. 709. Γλώσσης χάριν] est quod aliter dicitur νόμῳ χάριν, *dicis gratia*. Glossæ Latino-Græcæ: *dicis causa νόμῳ χάριν*. *Dicis gratia νόμῳ χάριν ὡς ὡς Γαίῳ τῷ νομικῷ*. Interpretes sine sensu: *lingua gratia*. Sequentia lege ex MS I:

εἰ δὲ κεν ἄρχῃ

Ἦν' ἔπειτα τ' εἰπὼν. Vertunt perperam:

Si autem cœperis aut verbum aliquod locutus infestum, aut facias. vide quæ notavimus ad vers. 294.

v. 710. Ἦ γῆρ' ἐς φιλότιμον] MSS ambo. ἡ γῆρ'. v. 714. Σὲ δὲ μή π' ὁ κατελεχται εἶδ'. σὲ νόμῳ, pro σὺ νόμῳ. quæ ἀντιπλοῖς Homero familiaris. quod non monerem nisi tantillæ rei ignorancem fraudi fuisse interpretibus, ut ineptissime hunc versum redderent, deprehendissim.

v. 716. Νεικεσῆρα] Uterque codex: νεικητῆρα. Secundus pro ἑταρον ἐταρων.

v. 719. Γλώσσης τοι θησοῦρος[Hunc locum Latine fecit Gellius lib. I Noct. Att. 15: *Hesiodius poetarum prudentissimus linguam non vulgandam, sed recondendam esse dicit, perinde ut thesaurum; ejusque esse in promendo gratiam plurimam, si modesta, & parca, & modulata sit.* Sed aut Gellius non intellexit quid sit κῆ μέτρον ἵνα, quod non est modulata; sed modum tenens, quæ coërcet & reprimit effrenem loquacitatem, ἀχαλίνας λόγους, inanem futilitatem, quæ μέτρον φυλάσσει in loquendo: aut forsan scripsit: & parca & moderata sit.

v. 721. Εἰ ἢ κακὸν εἶπης] Affert hic Proclus similem Alcæi sententiam: εἰκ' ἄποις τὰ θεοὶς, ἀκύναις τὸ κ' ἢ θεοὶς. quam quali de verbo ad verbum Latine expressit Terentius: *si mihi pergit qua vult dicere: ea qua non vult audiet.*

v. 722. Μηδὲ πολυζεῖν δαιτὸς δυοπέμφειλθ' εἶναι ἐκ κρινῶ] Hujus loci hic est sensus: *Ne in convivio quod multis instruitur amici sis morosus de symbolis.* Δαῖς πολυζεῖνος ἐκ κρινῶ est convivium quod de symbolis instruitur a multis amicis. Talia convivia dicebantur ἑρανοί. Hesych. ἑρανῶν τὸ πολλὰν ὀρχήαν. Terentio *de symbolis esse.* Convivæ ἑρανιστῆ, σύσπτοι. sed hæc obvia sunt & a viris doctis pridem observata.

v. 726. Οὐ γὰρ τίμα κλύουσιν] MS. ἢ γὰρ θ' οἶμα.

v. 727. Οἷος ὁμίχλει] MS I. ὁρῆρας. male. Veteres qui vestibus longis utebantur, exoneraturi vesicam non erecti stabant, sed procumbebant in terram, ut pedes vestibus tegerentur. Hinc pedes tegere sacris scriptoribus est ventris aut vesicæ excrementa ejicere. Græcis κατὰ κλίμακα ἐσθῆτας. Ad idem vestitus genus pertinet istud præceptum, quo statim Hesiodus vetat nudari αἰδοῖα μεντιῶν.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ κτείνε δύν] Uterque codex: Αὐτὰρ ἐπὶ κτείνε δύν. Primus postea: μεμνημένῳ ἔσ' ἀνιόντῳ. post ἀνιόντῳ delenda distinctio. Sic autem vertendi sunt hic & sequens versus. *Sed etiam postquam occidit, memor ejus rei, adversus orientem, neque in via, neque inter eundem extra viam meas.* In vulgata versione nihil sani.

v. 730. *Μακάρων τοι νύκτες ἔκασιν*] MS I ἔκασιν. Quæ hic Moschopolus & alii tradunt de sententia Hesiodi, cur noctes dicat esse deorum, non sunt nauci. Nemo poëtam interpreta-
 turus tam hospes esse debebat in lectione poëtarum, ut ignora-
 ret illorum sententiam fuisse, noctu deos versari in terra & hoc
 orbe nostro inter homines, interdium sedes superas colere. Stat. I
 Sylv. 1.

Huc sub nocte silenti

Cum superis terrena placent, tua turba relicto

Labetur cælo.

Quintil. declamat. X: *Quotiescunque domus fuerat grato sopore prostrata, aderat ille, quales humanis se offerunt oculis propitii dii, quale latissimum numen est cum se patitur videre. Sicut omnis religio templorum, omnis religio lucorum, cum tacuere mortalia, & profani prosul, errare sedibus totis, solitudine frui, & de suis dicitur exire simulacris: ita juvenis meus noctibus totis agebat filiam, & paterna domo ac penatibus suis fruebatur placidus & mitis, & matri propitius, ut numen & deus delabi syderibus, & venire de liquido puroque aëre videbatur.* Sic legendus hic locus, & distinguendus. vulgo male habet. Hinc pleræque *ἡφαιστεία* non solum apud gentiles, sed etiam in sacris libris noctu dicuntur factæ.

v. 732. *Εὐερέει αὐλῆς*] *Αὐλή* non est atrium, ut interpretes existimant; sed caula. uti fere semper antiquissimis scriptoribus *αὐλαί* sunt mansiones *ὑπαίθραι*, in quibus oves, capræ & alia animalia minora stabulabantur. Pollux lib. I, *ἔμ' οἱ βόες ἔκασται βύταθρα, βραῦλια, βεσπίσεις. ἔ' οἱ οἷς τῇ αἴγῃ, αὐλῇ τῇ σπηΐς.* Apollon. Argon. I, 575, & 1173, ac sæpe apud Homerum. quoniam vero sub dio erant. inde *αὐλίζειν* & *ἀγρωλεῖν* est sub dio agere. In Theog. v. 26. *ποιμῆρες ἀγρωλαί*, sunt pastores sub dio agentes, non, ut interpretes, in agris pernoctantes. quem errorem quoque B. Lucæ interpretes errarunt, in capite secundo; sed quem dudum castigavit I. Casaubonus.

v. 733. *Μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπλεγυῖ*] Immerito Proclus hic Hesiodum exagitat, quasi in nimis exilibus tradendis versetur, & de rebus levibus præcepta præscribat, dum verba in

pro-

propria notione accipit. Sed Hesiodi verba sunt *μυστικὰ ἔργα*. Hoc autem vult a concubitu etiam legitimo non rem sacram esse faciendam, ne domi quidem, nedum in publico, nisi ante lauto & lustrato corpore. Tibullus:

discedat ab aris

Cui tulit hesternæ gaudia nocte Venus.

Hinc solebant se purificare. Suet. Aug. 94 de Attia Augusti matre, quæ cum dracone in templo visa sibi est volutari: *expergefacta quasi ex concubitu mariti sese purificavit*. Quin & alia negotia suscipere non licebat iis qui propter dormierant nisi antea essent lustrati. Columell. XII, 4 de pistioribus, cocis, cellariis: *His omnibus placuit eum qui rerum harum officium susceperit, castum esse continentemque oportere, quoniam totum in eo sit, ne contrectarentur pocula, vel cibi, nisi aut ab impube, aut certe abstinentissimo rebus Veneroīs: quibus si fuerit operatus vel vir vel foemina debere eos flumine aut perenni aqua priusquam penora contingant ablui. propter quod his necessarium est pueri vel virginis ministerium, per quos promantur, quæ usus postulat*. Nec Christianis olim licebat statim sacris operari, si cum uxori- bus consueverant. Gregorius M. responsi. ad Quæst. X Aug. Episcop. Ang. *Vir cum propria conjuge dormiens intrare ecclesiam non debet, sed neque lotus intrare statim debet*. Paulo post: *Et quamvis de hac re diversa hominum nationes diversa sentiant atque custodire videantur, Romanorum tamen semper ab antiquioribus usus fuit post admixtionem propriae conjugis & lavacri purificationem ab ingressu ecclesiae paulatim reverenter abstinere*. Sed quanto rectius sapiens illa foemina, cum consulere- tur, quando post concubitum liceret mysteriis interesse, re- spondit; si cum tua uxore rem habuisti, statim, si cum aliena nunquam.

v. 735. Μὴ δ' ἀπὲρ δυσφήμεσις τίς τις] Τάφῳ hic non est bustum, sepulchrum, ut rursus male interpretes, sed *δειπνον*, silicernium, cœna funebris, quæ opponitur *δειπνὸν τῶν θείων*, hoc est convivio quod celebratur die festo, aut post sollemne sacrificium. Nullum enim sacrificium sine epulis. Hesychi. Τάφῳ τὸ μυστικὸν δεῖπνον ἰπὶ τῇ τῶν κατηχημένων πηγῇ.

Τάφῳ ἐστὶ convivium quod celebratur in mortuorum honorem.
Homer. Iliad. ψ. v. 29.

Αὐτὰρ ὁ τοῖσι τέφρῃ μῦθοις ἐκέλευε δαίνυσθαι.

sed ille his funebres epulas lautas instruxit. Ab hac ferali cœna redeuntēs vetat poëta liberis operam dare inali ominis causa, quia, ut puto, vana superstitione capti credebant minime vitales futuros, qui ex hac μίξῃ procrearentur. Hinc vocat δυσφίμους, & quia Græci & Romani statuebant omnia feralia polluere propterea purgabantur ab exequiis redeuntēs. Festus: *Funus profectus redeuntēs ignem supergrediebantur aqua adpersi: quod purgationis genus vocabant suffitionem.*

v. 748. Ἀπὸ χυτρώπων ἀνεπὶ ῥέκλων] Ab ollis nondum dedicatis. Sic verte. Χυτρώπων enim hic χύτεων, ut Proclus aliiq̄ue monent. Alioqui sunt ἐχαράν τ' μαγείρων, foculi sive sint fixi, sive mobiles, qui carbonibus implebantur & quibus imponebantur ollæ, quæ & λάσυνα dicuntur & ἀνθράκια. Hesych. Ἀνθράκιον τὸ μικρὸν τετραπόδιον, καὶ λίθῳ ἥμισυ ὃ ἐν δακτυλῷ, καὶ χυτρώπων, καὶ πᾶσι μικρὰ καμῖν. Sic scribendus hic locus, sine sensu vulgo legitur & laudatur a viris Græce doctissimis χυτρώπων. Pollux X, 24: Χυτρώπους ἐστὶ μὲν καὶ λάσυνα κεκλημένον ὄρεϊν, ὡς Διοκλῆς ἐν Μετρίαισι. Ἀπὸ λασάνων θερμῶν ἀφαιρίσω. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τ' ἰππῶνακι ἰάμβων εἴρηται χυτρώπων. ὥπως καὶ παρ' Ἡσίοδου.

Μὴ δ' ἄντ' ἀπὸ χυτρώπων ἀνεπὶ ῥέκλων ἀνελόγῃ.

Ἀλλὰ τῷ μὲν ἑτέρῳ π. δηλοῖ. ὅταν δὲ Δίφιλον ἐν ἐπιπλήρῳ λέγῃ, χύτεων μίξαν τῷ μαγείρῳ. δηλοῖ ὅτι τῶν χύτεων λίγη, ἀλλ' οὐτ' χυτρώπων. Paucis interjectis: χυτρώπων καὶ περ καὶ ἀνθράκιοι ἐπ' ἤγε, ἀλέξιδ' εἰπὲν ἐν Ἀθηναῖς. Καὶ μὲν παρὼ μὲν ἀνθράκιοι ἐν μέσῳ σείων τε κυάμεν μεσός. Καὶ γὰρ ὁ σείων ἀγγίον ἢ κυάμεν, ἢ ἄλλο τι σείων ἐνέφρυον. Καὶ μὲν ἐχάρεν εἰποις ἀντὶ ἀνθράκιοι τῷ καὶ ἐχάρεν. Ἀριστοφάνης ἐν τρυγλῖσι εἰπὲν ἐχάρεα. ὃ δὲ Στραίου ἐν Ψυγασαῖς. Πῶς ἂν ἠμῖς αἰετὶς πρὸς θυμολῶπων μεσῶν ἐχάρεν. Apposui pluscula verba, quia ex illis discimus quid fuerit χυτρώπων, λάσυνα, ἀνθράκιοι, quod video ignorari. plerique enim putant esse trullam, ut P. Septimius Florens, vir elegantissimus, in Aristophanis εἰρήνῃ, qui hos versus

ἐν ταῦθ' α ᾧ

Πρὸ τ' πολέμου πὰ λάσπαι τῇ βαλῇ ποτ' ἴω, sic interpretatur :
ante bellum hic scilicet

Trulla steteret in gratiam senatus.

Cum non sint trullæ, sed foci ad quos carnes coquebantur senatui post sacrificia. vide ibi antiqua scholia. χυτρόποδες autem sunt ipsæ χύτραι σπεικδοχικῶς, ut *templa lapidata* apud Sueton. Calig. 6, non sunt grandine icta, ut exponit vir plurimæ lectionis C. Barthius in Adversariis, sed dii lapidibus impetiti. Veteres autem nullis vasis solebant ante uti ad cibum potumque capiendum, nisi ante lustrata essent libatione ex iis diis facta. Proclus ad hunc locum ἀπὸ χύτρας μὴ πρῶτον φάνης πρὶν ποίησθαι ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. *Ex ollis non ante cibum capias, quam ex iis diis libaveris.* Sic patinam dedicat Vitellius apud Suetonium: *Hanc quoque (cœnam) superavit ipse dedicatione patinae, quam ob immensam magnitudinem clypeum Minerva Αἰγίδα πολιάχῃ διέστισατο.* Hoc Latinis proprie est imbuere, quia tum vasa illa imbuebant vino quod diis libabant. inde postea *imbuere* de omnibus rebus, quæ primo usui nostro accommodantur. Catullus de Argo nave: *Ille rudem cursu prima imbuit Amphitriten.* etiam de ipsius hominibus dicitur: Florus II, 3: *Cottidiani & domestici hostes tyrocinia militum imbuebant.* Tacit. I ann. 36. *Imbutasque prada manus in direptionem Galliarum erupturas.* Id. III Hist. 15: *Ut civili prada miles imbueretur.*

v. 750. Μηδ' ἐπ' αἰκινήτοισι καθίζειν] Recte αἰκίνητα veteres exposuerunt τείφεις. In bustis enim stare, sedere, imo busta videre habebatur pro diro & infausto omine. quam superstitionem gentilium deridet Theodoretus sermone VII περὶ παλαιότητος ἐκείνου. Μῦθος ὑπολαμβάνετε τὸ πλάζειν τοῖς τείφοις. *Nefas haberis accedere ad sepulchra.* De his multa viri doctissimi notarunt ad Theophrasti characteres.

CAPUT XVII.

Vulgatus index Ημέραι expunctus. Fausti dies & infausti, sicut & horæ in fallis notatæ. Commoda sydera. A Jove omnes dies. Hesiodus emendatus ter. Πεπυχαμφέ. Antiqua lectio poetæ vindicata. Τετρασιμψύγην. Quaternarii numeri sanctitas. Φύσις αἰετα, Παλαιολ. Nicomachus Gargaleus & Anonymus antiquus scriptor correctus & explicatus. Hesiodo lux. Orcus. Ορκός sepulchrum. Menandro medicina. Orcus perjurii vindex. Virgilius defensus. Hesiodus denuo correctus. Μεταδραποι.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΗΜΕΡΑΙ] Nec hic index in Vossii codicibus, nec in Gudii Proclo est. quin nec ullum distinctionis vestigium apparet. In nonnullis tamen libris recentioribus titulum istum extare viri docti monuerunt, in veteribus vero non conspici, a quorum auctoritate nobis discedere religio est.

v. 765. Ημέραι δ' ἐκ Διόδου] Veteres, ut etiam nunc superstitioni homines, alios dies faustos, alios infaustos ac inauspicatos ad aliquod opus inchoandum ducebant, quos vocabant διπλοῦδας, ἀπαισίους Latini *Ægyptios*, *ominales*, *religiosos*, *incommodos* (sicut contra ea *commoda sydera* sunt fausta. Propert. II, el. 26: *Quæritis ἐκ cælo Phœnicum inventa sereno Quæ sit stella homini commoda, quæque mala.* eodem modo Græcis ἡμέραι ἐπιτίδειοι, & ἀνεπιτίδειοι) qui in veterum fastis erant notati ut semper cognosci possint ab aliquid aggressuris, felix ne esset ille dies, nec ne. Petronius narrat in triclinio Trimalcionis duas tabulas fuisse in utroque poste defixas, quarum altera *luna cursum, stellarumque septem imagines pictas*, (sc. habebat) ἐκ qui dies boni, quique incommodi essent, *distinguerente bulla notabantur*. Non vero dies tantum sed & horæ aliæ faustæ habebantur, aliæ infaustæ. quod & Proclus observavit addens diis dicatam esse meridiem, heroibus vero tempus pomeridianum, ideoque esse inauspicatum: auspiciatissimum vero matutinum & vespertinum. Hinc supersticiosi nihil auspicabantur, nulli se accingebant operi, nisi inspectis ephemeridibus, ex quibus capiebatur dies & hora fausta. Juven. Sat. VI, v. 576:

Ad

*Ad primum lapidem vectari cum placet, hora
Sumitur ex libro: si prurit frictus ocelli
Angulus, inspecta genesi collyria poscit. &c.*

Hæc superstitio primum ab Ægyptiis profecta, undedies Ægyptiaci dicuntur. Augustinus in epistolam ad Galatas: *Fam vero ne aliquid inchoetur aut adificiorum, aut ejusmodi quorumlibet operum diebus, quos Ægyptiacos vocant, sepe etiam nos monere non dubitant.* Dammati sunt a Conciliis & patribus primæ ecclesiæ. Merito. Nec tamen nostrorum factorum auctores ab hac ridicula gentilium opinione possunt deduci. Tam difficulter inveteratæ opiniones & errores eradicantur. Hesiodus autem felicitatis dierum & infelicitatis causas tribuit Jovi.

Ἡμεῖς δ' ἐκ Διὸς ἐκφυλαγμένοι ἐσμεν καὶ μετρίαν.

Dies vero ex Jove observans ut decet. Et paulo post:

Αἱ δὲ γὰρ ἡμέραι εἰσι Διὸς ἀπὸ μετρίαν.

Dies enim sunt a Jove sapiente. Ubi male interpretes: hæ enim dies. Omnes dies sunt a Jove. Noster iterum:

Ὅσας γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέρας ἐκ Διὸς εἰσι.

Quotquot noctes ac dies a Jove sunt. Ut mirer doctos viros hic tritari. Superius in ἐργαῖς v. 563:

Εὐτ' αἶν δ' ἐξέκρινε μὲν τροπὰς ἡελίοιο

Χεῖμαρ' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμέρας.

Cum autem sexaginta post brumam hybernos dies Jupiter exegerit. Homerus:

Τοῖς γὰρ νῦν ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

Οἶον ἐπ' ἡμεῖς ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Talis est hominum terrestrium mens

Qualem diem inducit pater deorum & hominum.

Sic enim antiquissimos accepisse hos versus testantur Eustathius & Sextus Empiricus lib. V. adversus Mathematicos, qui Chaldaeorum opiniones explodit. Vide & viri præstantissimi & magnæ eruditionis Merici Casauboni, magni parentis dignissimi filii dissertationem de hoc Homeri loco, æternum monumentum amicitiae, quæ inter nos intercedit.

v. 781. Σπίρμεν δ' ἀρξάν] MS I ἀπὸ μετρίαν δάσπαρ, quod

& in secundo habetur pro varia lectione. Metri causa legendum $\delta\alpha\omega\alpha\lambda\zeta$. sed vulgatam non damno.

v. 783. $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \delta\iota\ \epsilon\ \sigma\acute{\upsilon}\mu\phi\omicron\rho\acute{\omicron}\varsigma\ \epsilon\sigma\tau\iota$] MS I, $\acute{\alpha}\sigma\acute{\upsilon}\mu\phi\omicron\rho\acute{\omicron}\varsigma$.

v. 785. $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \pi\ \chi\eta\acute{\iota}\epsilon\lambda\zeta$] Nullus dubito quin omnes probaturi sint MS I lectionem: $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \pi\ \chi\eta\acute{\iota}\epsilon\lambda\zeta$. Sic quoque legendum versu 794 $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \pi\ \delta\iota\ \pi\ \pi\acute{\iota}\epsilon\lambda\zeta$. Vulgo inepte: $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \delta\iota\ \pi\ \pi\acute{\iota}\epsilon\lambda\zeta$. In recentissimis editionibus cum jactura metri, $\kappa\acute{\epsilon}\rho\eta\ \delta\iota\ \pi\ \pi\acute{\iota}\epsilon\lambda\zeta$.

v. 793. $\iota\sigma\tau\epsilon\alpha\ \phi\omega\tau\epsilon\ \Gamma\acute{\iota}\nu\iota\alpha\zeta$. $\mu\acute{\epsilon}\gamma\alpha\ \gamma\acute{\alpha}\rho\ \tau\epsilon\ \iota\acute{\omicron}\sigma\tau\epsilon\ \pi\epsilon\pi\eta\chi\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\varsigma\ \epsilon\sigma\tau\iota$] MS I, $\gamma\epsilon\iota\upsilon\alpha\sigma\tau\alpha\gamma$. MS II, $\mu\acute{\alpha}\lambda\alpha$. Sic & Palatinos codices legisse testatur Comelinus, quibus adstipulantur editiones Basilicenses Iungriani & Oporini, quas sequor. Ibidem male nonnulli scribunt $\pi\epsilon\pi\eta\chi\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\varsigma$. $\pi\epsilon\pi\eta\chi\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\varsigma$ enim Græcis dicitur homo prudens, & versutus eadem ratione qua Latinis *callidus*, cujus scilicet animus ita rerum usu occalluit, ut falli facile non possit. Phædro *retorridi* dicuntur. Hoc vero sine præclaris ingenii dotibus consequi nemo potest etŭ a primis annis in luce fori & hominum fuerit versatus.

v. 797. $\pi\epsilon\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\omicron\ \delta\iota\ \theta\upsilon\mu\acute{\omega}\ \pi\acute{\iota}\epsilon\lambda\delta\ \acute{\alpha}\lambda\delta\acute{\alpha}\alpha\lambda\zeta$] Hos tres versus ineptissime & imperitissime verterunt interpretes: *cautus vero esto animo ut quartum vites desinentis & inchoanti mensis, doloribus conficiendo animo valde hac accommodata est dies*. Nihil potest fingi imperitius, nihil insulsius. Miror viros eruditissimos, qui hunc poëtam ediderunt, istam inscitiam non castigasse. Hesiodi vero hæc mens est: *Teneto vero memoria quarto die ut vites finientis & inchoantis mensis doloribus conficere animum; valde hac sacra est*. Vides sententiam poëtæ recta adversari interpretum Latinorum versioni. $\pi\epsilon\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\omicron\ \theta\upsilon\mu\acute{\omega}$, ut superius: $\epsilon\iota\ \theta\upsilon\mu\acute{\omega}\ \delta\iota\ \acute{\alpha}\ \pi\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\ \phi\upsilon\lambda\acute{\alpha}\sigma\sigma\epsilon\omicron$, *animo autem studiosè omnia custodi*. $\tau\epsilon\pi\lambda\epsilon\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\varsigma\ \eta\mu\epsilon\varsigma$ est *iesōn*, ut apud Gregor. $\pi\lambda\epsilon\iota\acute{\nu}\ \epsilon\iota\sigma\tau\acute{\iota}\omega$ est festum celebrare. $\epsilon\iota\sigma\tau\acute{\iota}\ \epsilon\pi\acute{\iota}\ \chi\epsilon\iota\sigma\acute{\omega}\ \pi\lambda\eta\mu\acute{\epsilon}\rho\eta$, festus dies Christo dicatus, qui celebratur in honorem Christi. Quis ignorat $\pi\lambda\epsilon\tau\acute{\iota}\varsigma$? Quarta vero finientis mensis est quarta & vicesima mensis dies; quarta vero inchoantis est quarta a kalendis. Apud Græcos enim in quolibet mense quatuor erant quartæ dies, $\pi\tau\acute{\iota}\epsilon\tau\eta\ \epsilon\iota\sigma\mu\acute{\epsilon}\rho\eta$, $\pi\tau\acute{\iota}\epsilon\tau\eta\ \mu\epsilon\sigma\eta$, $\pi\tau\acute{\iota}\epsilon\tau\eta$.

πέντη φθινόβοι. Prima quarta, πέντη ἰσαμίνα, est quarta
 a kalendis : secunda quarta πέντη μισυῖνοι est quarta post
 decimam : tertia quarta πέντη φθινόβοι est quarta post vi-
 cesimam. Sic etiam sunt tres tertiæ, quintæ, sextæ, septimæ,
 octavæ, nonæ in singulo mense. Paulo ante μέσσης περίδοι
 media quarta meminit, quæ est quarta decima, πέντη με-
 συῖνοι. versu 812 & sequentibus tres nonæ, εἰνάδες, comme-
 morantur. Et hæc satis obvia, quæ non notassem nisi vide-
 rem esse qui nesciant qui per περίδοι φθινόβοι καὶ ἰσαμίνα
 μῶνοι dies sint intelligendi. Cæterum numerus quaternarius
 quam sanctus fuerit antiquis, præcipue Pythagoreis, & quam
 vim ei tribuerint neminem paulo humaniorem fugit. Inter
 varia cognomina dictus etiam fuit Φύσις Αἰόλοι. Nicoma-
 chus Gergasenus in Ἀριθμητικῶν θεολογούμενων libris : Ἡ δὲ
 πέρας πάλιν αὐτοῖς γὰρ μὲν μέγιστον, ἄλλη θεός, &c. ἐπὶ γὰρ αὐ-
 τοῖς τῶν τε φυσικῶν ἀποταλισμῶν πηγὴ καὶ κλειδῶν τῆς
 φύσεως, &c. ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις καὶ Αἰόλος. Vertit A. Schot-
 tus : *Quaternarius item magno ipsis est miraculo, novus
 Deus &c. Fons ipsis est naturalium effectuum, atque natura
 claviger, &c. Immo natura ipsa est & varietas.* Sed num Αἰόλος
 est varietas ? Meursius in denario Pythagorico legit : Αἰόλος φύσιν
 κατωμόχρον τῷ περίδω τὸ ποικίλον ἐμφαίνοντες τῆς οἰκειότη-
 τος καὶ ὅτι οὐκ ἂν αὐτῆς ἡ καθολικὴ ἀφελήσκηται. διὸ καὶ
 κλειδῶν τινα τῆς φύσεως αὐτῷ παύσασθαι ἐπινοήσασθαι. *Æoli na-
 turam appellabant quaternarium, varietatem proprietatis indi-
 cantes : & quod absque eo non sit universalis constitutio, unde
 etiam clavigerum natura quendam ipsum undique cognomina-
 bant.* Sed quid est *Æoli natura* ? *Æolus* Vulcaniarum insula-
 rum Rex fuisse traditur, & cœlestium motuum peritus, ideo-
 que ventorum dominus. Quid vero ille ad naturam rerum o-
 mnium parentem ? Recte se habet lectio Nicomachi, nisi quod
 copula sit exterenda, legendumque : ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις αἰόλος.
 Dorica Dialecto, qua utebantur Pythagorei & omnes magnæ
 Græciæ incolæ pro αἰόλη. Sic vice versa emendandus Anony-
 mus ex Nicomacho, non contra. Αἰόλοι, & Παναῖοι sunt

φύσως propria epitheta. Ratio nemini potest esse obscura. Nummus antiquus æreus Aristotelis qui penes me est, ab una parte expressum habet Aristotelem cum inscriptione: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ: In altera Naturam, cum

hac inscriptione: ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ. Et inscriptio antiqua apud Gruterum:

ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ
ΠΑΝΤ. ΜΗΤ.

v. 804. Ὀρκον πινυµένος] Interpp. *Perjurium vindicantes*. Quis audivit Ὀρκον esse perjurium? Ὀρκον ἀφαιρῆναι est jurisjurandi fidem violare, perjurum fieri. Sed Ὀρκον nunquam simpliciter est perjurium. Cæterum in MS I legitur: Ὀρκον γεινόμενον. *Orcum natum*. Sane sic legisse videtur Virgilius: *quintam fuge: pallidus Orcus Eumenidesque sate*. Ubi Servius: *Hesiodus Orcum quinta luna dicit natum*. Ex Celso quoque tradit Orcum esse jurisjurandi Deum, pallidum dictum quia jurantes trepidatione palleant. Apud Orcum enim defunctas animas jurare, ne quid suos, quos in vita reliquerunt, contra fas adjuvent. Orcus Latinis est Pluto, summus inferorum Deus. Cic. in Verr: *Ut alter Orcus venisse Ætnam, & non Proserpinam, sed ipsam Cererem rapuisse videatur*, hoc est, alter Pluto. Plaut. Poen. I, 130:

Quo die Orcum ab Acheronte mortuos amiserit.

Et

Et sic Latini frequenter. Nonnullis tamen non Pluto sed Charon Orcus est. Glossæ Philoxeni: Orcus Χάρων. Quin & Silius Italicus Cerberum dicit Orcum.

Illustrat jejunis faucibus Orcus

Armenti quondam custos immanis Iberi.

Ut veteres videantur omnibus inferis tribuisse nomen Orci, quod a Græcis illos accepisse certum est, qui ὄρεον vocarunt sepulchrum, ut bene observat Maximus Scaliger ad Varronem ex Menandro:

Οὐ πώποτε ἰζηλώσει πολυτιμὴν νεκρόν.

Εἰς τὸ ἴσθι ὄρεον τῷ σφέδρ' ἔρχεται δ' ὀπιλῆς.

Nunquam invideo mortuo opulento, in simile sepulchrum venit etiam valde tenuis. Sic hic locus legitur; pro quo male substituit vir summus ὄρεον recte tamen scripsit δ' ὀπιλῆς, cum aliter legeretur δ' ὀπιλῆς. ὄρεον sane fuisse deum inferorum ut patet ex hoc loco Hesiodi, qui illum conjungit cum Furiis, & natum dicit ab Eride in perjurorum pœnam, vide & in Theog. v. 231. Sicut autem ἄδης, hoc est Pluto, sic & ὄρεον inferorum Deus pro sepulchro ponitur. Ex lectione autem nostri codicis apparet Virgilium non esse hallucinatum, quod Salmatius in libro de annis climactericis contendit, cum scripsit Orcum natum esse quinto die. Sic enim invenit in suis exemplaribus, ut legitur in primo Vossiano. In hoc tamen abit a sententia Hesiodi, quod illo die Erynnidas quoque natas canat: cum Hesiodus tantum dicat illos versari apud superos hoc die ad vindicanda scelera flagitiosorum hominum. Sed forsân in hoc securus est Orpheum, & Melampodem; qui & ipsi commodorum & incommodorum dierum ephemerides ediderunt cum illorum causis, ut Græci interpretes, qui illorum testimoniis sæpe utuntur, ostendunt.

v. 812. Ἐθάλη μὲν γάρ τ' ἡδὲ φυτεύμεν] MS I, Ἐθάλη μὲν γάρ θ' ἡδὲ φυτεύμεν. Bona siquidem est hæc ad plantandum.

v. 818. Παῦροι δὲ τ' ἀλγέτα κικλήσκουσι] pauci veracem dicunt. inde Virgilius ait illum diem esse contrarium furtis. Non asu-

na fuga melior contraria furtis. Furibus enim fraudi est veritas. Hic est hujus loci sensus, quem & Salmasius ο *πένυ* vidit.

v. 820. Μίσση· παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰκάδα] MS I, μεσση· παῦροι ᾗ μετ' εἰκάδα. quod placet. Subintelligendum autem hic ἴσκει. Paulo ante νῆα πολυκλήϊδα perperam vertunt *bene claustrum*, cum sit πολυκλήϊδον in qua multa sunt sedilia remigum. Κλήϊδες enim sunt transtra. v. 823: Μεπιδυποι sunt μεῖζον πίπικον dies *intercidentes*, qui inter faustos & infaustos volvuntur. Vulgo *incerti* vertunt. Δυπῶν est πίπῶ. Unde Catadupa Ciceroni Nili catarrectes dicitur, quod de altissima rupe præceps cadat.

C A P U T XIX.

Λαοστές. Hesiodus emendatus & vindicatus. Τανύσφυρος. Δῶρα Ἀρεσδότης. Πλεκτὰ ἄρματα. In Hesiodo conjectura. Ο'χίειν ἄτλω. Phaedrus emendatus. Ἐχειν, habere pro regere. Adamantinus. Obscurus locus Hesiodi & aliquot Homeri expositi. Κυάνη πύχες. Πτύχες in scutis quid. Πτύχες montium juga. Πολύπυχες Ὀλυμπος. Ἐλαύνειν, διελαύνειν. Ducere.

IN Ἀσπίδι v. 3. Λαοστές] ad bella concitantis, bellicosi. Helych. Λαοστό, σῶτα ἢ παρορμῶσαι εἰς τὴν πόλιν. Ο' εἰν ἐπίθελον Ἀθῶνας. Cur vertant *populorum dissipatoris* causam nullam video. De matre Alcmenæ quæ Herculem edidit diversæ sunt veterum sententiæ. Pelopis filiam fuisse consentiunt fere omnes. Hinc Hercules Pelopis pronepos dicitur in antiqua inscriptione. Diodorus Siculus illam vocat Eurymedam, Plutarchus Lysidicen, Apollodoro in bibliotheca Anaxo Alcæi filia dicitur.

v. 9. Η' ᾗ κὶ ὦς] lege: ἢ ᾗ.

v. 23. Τῷ δ' ἄμα ἱέρμῳ] Diaconus legit ἱέρμοι, & interpretatur πορδαίμοι. Pessime meo judicio. ἱέρμοι πολέμοιο κὶ φυλόπιδον conjungenda esse vel puer videat.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρα φυλάσσει] Cui persuadeas tyronem Græcæ linguæ nescire ὅρῃς ἀλκτῆρα esse depulsatorem malorum,

rum, damnorum, calamitatum? Hinc Hercules appellatur ἀλε-
ξίπλοκος. Interpretes tamen portentoso errore transtulerunt:
Martis depulsorem. Inferius:

Θήκετο δ' αἰμὴν ἄμβροτον δ' ἤς ἀλκτῆρα σιδήρον.

Iniecit autem humeris malorum depulsatorem gladium.

v. 35. Τανυσφύρου Ἡλεκτρωνίδης] *pulchra Electryonida*. Ri-
dicule interpretes. *procera Electryonida*. quam paulo ante appel-
laverat εὐσφυρον, nunc dixit τανυσφυρον. Hesych: πανύσφυρος,
ὄρεόςφυρος, ἄσφυρος, λεπτόςφυρος. quæ pulchros & teneros
talos habet formosa. Sic apud eundem: Ταναῦφῆς ἐστὶ λεπτό-
φυῆς, tenuiter textus. Ταναῆκες veteres exponunt ἄμμηκες. Τα-
νύτρεα, λεπτότρεα. Ταναὸς non solum est μακρὸς, sed & λε-
πτός.

v. 47. Τερόιδι δώροισι πολυχρῆστα] Nescio quid hic de-
liraret Diaconus, qui hæc verba accipit de Alcmena, asseverans
illam hic a poëta dici Venerem, quia superius scripserit, eam
omnes antecellere mulieres εἰδὲ καὶ μεγάλῃ. quæ an sano homini
in mentem possint venire dubito. Cui enim, præcipue qui
Græcos poëtas enarrandi partes sibi imposuit, potest latere
δῶρε Ἀφροδίτης esse συνουσίαν, σύνω, φιλότιον, *Concubitum*,
consuetudinem?

v. 52. Βίλω Ἡρακλείῳ] Inepte vertitur: *vim Herculanam*.
eum sit secundum pervulgatam & creberrimam Græcis poëtis
circumscriptionem, ipse *Hercules*. Inferius:

Ἐν μέσῳ δὲ δράκοντι ἔην φοβερόν, ἔπ' ἀλκείος.

*In medio autem draco erat terribilis. Ubi interpretes denuo: dra-
conis horror. Imitatus est Horatius:*

Perrupit Acheronta Herculeus labor.

hoc est Hercules, ut apud eundem Catonis virtus est Cato: Nar-
ratur et prisca Catonis virtus sæpe incaluisse mero.

v. 63. Πλεκτῆσιν ὑφ' ἄρμασι] Inferius v. 309 ἄρματα καὶ ἡμι-
τα. v. 307: εὐπλεκεῖς δὴρρυς. hoc est currus ex lignis contextos,
compactos. πλέκω de curribus, ut apud Latinos *texere* de na-
vibus. Claud. *Qua sylvæ carinas texuit*. Propert.

Ite rates curvas et leti texite causas. ut pulchre & ve-
rissime emendavit Gronovius ἐπὶ πᾶσι in Observationibus.

v. 93. Η' ἄτλω ὀχίων] *Culpa[m] suam luens, non noxam,*
 ut vulgus interpretum. Existimo autem legendum ὀχίων, cul-
 pam suam ferens, hoc est luens. Homer. Iliad. φ, 300:

Ὁ δ' ἐφείσιν ἦσαν ἀπαθὲς

Ἦσαν, ὡς ἄτλω ὀχίων ἀσπίφρονι θυμῷ.

hic vero mente sua captus ivit, suam culpam luens stolido animo.
 quod loquendi genus etiam Hebræis frequens, ut in illo, *filius*
non portes delicta patris, hoc est *non luat*.

v. 95. Ἀλλὰ σὺ ἴασον ἔχ' ἥνα φοινίγειν & ἵππων ἀκυπιδῶν]
 hoc equos rege frenis. Hoc Phædro est, *ora continere frenis spu-*
mantibus. lib. III, fab. 6.

Sed istum timeo sella qui prima sedens

fugum flagello temperat lentum meo,

Et ora frenis continet spumantibus.

Sic legendum esse ante hos decem annos vidi, & probavi Gro-
 novio. Horatio est *ora frenis temperare*. Ovid. *spumantia ora*
coercere VI Metam.

dum flectis in orbem

Quadrupedes cursus, spumantiaque ora coercet.

Id. V Metam.

den fertilis angues

Curribus admovent, frenisque coërcuit ora.

Id. epist. Phædræ:

Sepe juvat versare leves in pulvere currus,

Torquentem frenis ora sequacis equi.

Seneca Hippolyto v. 1002:

Celfos sonipedes ocyus subigit iugo

Et ora frenis domita substrictis ligat.

v. 105. Ὁς Θηέας κενδεμυον ἔχ'] Interpretes vertunt:
qui Thebarum mœnia tenet. Nec improbo. ἔχ] tamen pote-
 rat etiam verti, *habet*. Nam habere Latinis æque ut Græcis
 ἔχειν dicuntur loca, qui illa possident, & gubernant, qui il-
 lis præsumt. Justin. XII, 4: *Terras inter amnes Hydasspen*
& Indum Taxiles habebat. Flor. IV, 2. *Siciliam & Sardi-*
niam annona pignora per legatos habuit. Tacitus II annal. 20:
Festinare & urgere ut provincias & legiones solus habeat. Sic
 & ho-

& homines & dii dicuntur haberi ab iis, sub quorum potestate & ditione sunt. Ovid. I Metam. v. 196:

*Cum mihi qui fulmen, qui vos habeoque regoque,
Struxerit insidias.*

v. 136. Κυνέλω ἐϋπικλῶν ἔθηκε Δαιδαλίω ἀδάμαντι. Diaconus contendit ἀδάμαντα hic non esse lapidem; sed σίδηρον. Hunc sequuntur Latini interpretes. Sed quis tam hospes est in veterum scriptis, cui lateat adamantina Græcis & Latinis dici omnia quæ valde dura sunt & firma. Sic Horatius Marti tribuit *adamantinam tunicam*. Ovid. IV Metam. de sedibus inferorum:

Carceris ante fores clausas adamante sedebant.

hoc est obicibus & postibus firmissimis. Sexcenta apud poetas exempla facile invenies.

v. 143. Κυνέω δ' Ἀῖψ' πλύχας ἡλέλων. Interpretes inscitissime: *caruleis plicis fulgorem interfecantibus*. Verte: *carulea lamina erant ducta*. Κυνέω πλύχας, sunt cæruleæ laminæ, ut apud Homerum Θερυγῆς κυάνε, cærulea lorica. Πτύχας sunt laminæ, tabulæ, plagulæ, coria ex quibus scuta conficiebantur. Etymolog. M. exponit τὰ Ἀΐψορα, ἐπιπλήλως ἐλάσμενα. Ex pluribus enim plagulis, pellibus, textis, tabulis, pro materiæ diversitate, conficiebantur clypei Græcorum, sicut & scuta Romanorum. Unde vult Varro scutum dici a secando quasi secatum. Quamvis autem in veriverbio labatur Togatorum doctissimus, est enim scutum a σκῦτο, quia pellibus obducebatur, ostendit tamen veterum scuta ex variis partibus fuisse compacta. Liquidissime Homerus Iliad. H, v. 248:

Ἐξ δ' Ἀΐψ' πλύχας ἦλθε δαΐζων χαλκῆς ἀτειρῆς
Ἐν τῇ ἐσδομάτῃ ρινῶ χέτο.

Caterum sex per plagulas penetravit findens hasta, in septima autem pella basis. Ajacis clypeus erat ἐπὶ ἑσπίῃ, singula pellis constituebat πλύχα, sive plagulam. Iliad. Y, in descriptione scuti Achillis,

Ἀλλὰ δύο μὲν ἔλασσε Ἀΐψ' πλύχας, αἱ δ' ἄρ' ἐπὶ πρῆς
ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πλύχας ἦλασσε Κυκλοποδίων
Τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἐνδεδι κλασσιτίροις
Τὴν δ' ἑμίαν χρυσίῳ.

Sed

Sed duas quidem adegit per plagulas, hæ autem adhuc tres erant. quoniam quinque plagulas Vulcanus duxerat, duas areas, duasque intus stanni: Unam vero auream. In quibus locis ineptissime interpretes πύχας vertunt plicas, ut in pluribus aliis. Polybius in descriptione scuti Romanorum σαιδιώματι appellat, lib. VI: Εκ διπλῆς σαιδιώματι, ταυροκόλλῃ ποτηρῶς θηνία κτλ ἢ ταῦτα μορφαίῃ διςμορῇ περιείληπται. Scutum e duplici tabulato glutine taurino est compactum: extrema superficies linteo, deinde vitulino corio circumtegitur. Nicetas Choniata lib. I rerum Isaaci Angli in descriptione thoracis ex lineo coactili sæpius aut decies in se complicato συμπιύγματι dicit, quæ Poëtæ veteres πύχας. Αὐτὸς μὲν τοι ὁ Κόρραδὸς αἰδοῦς θυρεῶν τηνικαῦτα διηγιζέσθαι, ἐν ᾧ λίνα πιπτοιμῶν ὑφασμα εἶναι αὐτῆρ' ἰκανῶς ἡλισμῶν ἀφ' ὧν πολλαίς περιπύχθαι διπλῶ ἵστασθαι ἐνεδύετο. ἐς τοῦτο δ' ἡ ἀντικυπὴν αἰσὶ καὶ οἷω συμπιληθῆναι, ὡς καὶ βέλτας εἶναι παντὸς στρατιώτην, ἡραδμοῦ δ' εἰς ἐκλικαίδεκα καὶ πλεῖον ὑφασματι συμπιύγματι. Ipse Conradus sine scuto tunc dimicabat: sed pro lorica textum quoddam gestabat e lino factum, vino austero probe salito maceratum, sæpius replicatum: quod quidem sale et vino coactum adeo firmum adversus ictum erat, ut penetrari a nullo telo posset. Erant autem hujus texti plagella octodecim et eo plures. Propter eandem rationem tabulæ quoque ex quibus fores compingebantur πύχας dicuntur. Polux onomast. IX, 5. πύχας sunt etiam pugillarium tabulæ, si ve sint eburnæ, si ve lignæ, si ve aureæ. Hinc διπύχον, τριπύχον, πολύπύχον. Nec longe inde discedit quod pro jugis montium πύχας ponuntur. Apollon. Rhod. III, 101:

Βῆ δ' ἰδὼν Οὐλύμπιο καὶ πύχας. Ivis per juga Olympi. Ubi ridicule interpres novissimus vallas exponit. Jugis montes connectuntur. Hinc nostro in Theogon. v. 113 πολύπύχον Ὀλυμπόν est multa juga habens. inepte interpretes: caelum multis sphaeris implicatum. Ελαύνειν vero & διελαύνειν sunt propria in hac re verba. Homerus in loco superius laudato: ἔπει πέντε πύχας ἤλασε Κυλλοπεδίων. quoniam quinque laminas duxit Vulcanus. Idem alio loco: καὶ ἄρα χαλκῶς ἤλασε, καὶ αἱ φάβερ αἰγυῖος fecit. Ελαύνειν σίδηρον χρυσόν, ferrum, aurum ducere,

cere, proprie dicuntur fabri aurarii & ærarii. Hinc ἐλαόμαζο sunt laminæ ductiles. Eustath. ad d. l. πίντε πύχας ἤλασε. εἴρηται τῷ τοῦ μὲν καὶ τῆς τέχνης χαλκοδύκλῳ. dicitur hoc quidem secundum artem fabrorum aurariorum. Est enim proprium χαλκὲς-ζων verbum. Herodot. I, 68: Εἰλθὼν ἐς χαλκήϊον ἐπηεῖτο σίδηρον ἐξελαυνόμενον. Cum venisset in officinam aurariam videns ferrum duci. Noster inferius in Theogon.

Τὸν περὶ χαλκοῖν ἐκ τοῦ ἐλήλαται.

Quem circa ferreum septum ductum est. Apollon. Rhod. Argonaut. II, 231:

Οὐδ' εἰ οἱ ἀδάμαντι ἐληλάμενον κέρε εἴη.

Ne si cor ei sit ex adamante ductum. Εἰλαίνει Latinis est ducere. Horatius de Alexandri ærea statua: Ne quis se duceret ære. Πύχας recte etiam verti possunt tabulæ, quamvis sint ferreæ, aut coriaceæ, aut ex alia materia. Sic apud Tertull. de pallio eadem translatione plicæ longæ in toga dicuntur *tabula toga*, quod similes sunt tabulis.

CAPUT XX.

Λοκὰ θύοντες. Ἄπλητοι. In Hesiodo menda exemta. Eidem lux. ἀμφὶ καινία, & similes locutiones. Τεταρήσι. Ἀγλαίη Ἀθωῶ. Μάχην κορύπτειν. Danielis Heinii elegantissima emendatio asserta. Juvenali lux. Rumpere auditorium. Hesiodus distinctione adjutus. Πάντες κακίστους. Κίβισις. Τίλαινεν. Χλωρὸς est ὠχρὸς. ὅτι χλωρὸν ἀδάμαντος βalaίνειν. Leves in hastis, & similes locutiones.

v. 146. **Ο** δόντιν λοκὰ θεύοντιν] Pervenustum loquendi genus est pro ὀδόντων λοκαῶν. Antiqua inscriptio in consecrationem templi in agro Herodis Attici, ποίη χλωρὰ θύσσα, herba viridis, quod olim observavit Salmasius, & ante eum David Hœschelius in epistola ad Meursium scripta, quæ penes me est.

v. 147. Οδόντες ἄπλητοι] *dentes magni*. Hesych. Ἄπλητον, ἀπρόσιτον, ἀχώριστον, μέγα. Interpretes pessime: *dentes inaccessi-* si. ut & v. 230: Γοργῶνις ἄπλητοι, sunt terribiles. In Theog. v. 151 Χεῖρες ἄπλαστοι *manus magna, terribiles*. Sophocles:

Ajace flagellifero v. 256: Τὸν αἰὸς ἄπλᾶς ἐχθ. *Hunc furor magnus tenet.* vid. ibi scholia.

v. 155. Εἰ δ' ὁμοῦς τε, φόβος τ' Ἀνδροκτασίη τε δίδημι] legendum: ἀνδροκτασίη τ' ἐδίδημι. Vertendum vero: *In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant* scilicet ira, indignatione, dimicandi libidine.

v. 179. Καὶνὰ τ' ἄμφι ἄνκλῃ, Δρύαυ' αἶπε] Hi omnes accusativi ab hoc versu usque ad 183 exponendi sunt per nominativos, *Canis Rex, Pirithous, &c.* quod satis indicat versus, qui iis subiicitur:

Ἀεγύρῃοι, χεῦσσι αἰεὶ χροὶ τ' ὄχ' ἔχοντες.

Latinos interpretes fugit elegantissimum istud dicendi genus, οἱ ἄμφι Πλάτωνα, pro Πλάτων, de quo superius egimus. Poëta omisit articulum.

v. 181. Τίτῳρῃσι] Notat Diaconus hunc Lapitham nomen accepisse a loco quem coluerit. Is est fluvius Thessaliæ. Suidas: Τίτῳρῃσι ποταμὸς Θείας πλίας. Sed & ejus accolæ eodem nomine fruebantur. Stephanus de Urbibus: Τίτῳρῃσι ποταμὸς Θείας πλίας. τὸ ἐθνικὸν ὀνομασμένους Τίτῳρῃσι. Stulte ἄρ' Ἄρη vertitur *notus Martis.* cur non: *filius Martis?* Sic autem omnes dici πολεμικὸς ἄνθρωπος qui Homerum, parentem omnis doctrinæ & elegantiae legerunt, non possunt nescire. apud eundem eodem sensu: ἦς Ἀρήϊο.

v. 185. Ἀσφολονοῖανιστῶ] Ovidio XII Metamorph. dicitur Astylos:

Quique suis frustra bellum dissuaserat augur.
Astylos.

v. 196. Ἰεμδῶν τε] *ruentium.* non: *festinantium.* nisi forsitan legendum: θ' ἰεμδῶν τε avidorum scilicet pugnae.

v. 197. Ἀγελείη τελευθούεια] Cave veritas, *prædatrix Tritogenia*, cum interpretibus. Retinendum Græcum epitheton *Agelæa.* qua significatur bellicosa Minerva. Suidas: Ἀγελείη ἡ Ἀθήνη, ἡ δὲ τὴν ἄγειν λέγειν, τυπτεῖ, σεφελώκεν. Noster infer. Theog. v. 318: Homerus Iliad. δ. v. 178:

Πρώτη δ' Διὸς θυγάτηρ Ἀγελείη.

Prima Iovis filia Agelæa. ubi æque inepte interpretes: *prædatrix.*

datrix. vide ibi Eustath. scholia Didymi & Etymolog. Magnum.

v. 198. *Μάχῳ ἐθέλουσε κορύσσειν*] Quid est, *pugnare* velle *armare*? Sic enim reddiderunt interpretes. Κορύσσειν μάχῳ est accendere prælium, ciere bellum, ut Justinus loquitur de Artemisia: *inter primos duces bellum acerrime ciebat*. Noster paulo ante: Κορύσσουσε κλόιον ἀνδρῶν, *accendens pugnam virorum*. Pindarus Isthmionic. VII I:

μάχῳς ἐναεμεβρότα

Ἐρπον ἐν πεδίῳ κορύσσειν.

pugna homines *interimentis* opus *in campo* ciere, quod est fortiter pugnare. Κορύσσειν sæpe generaliter est augere. Hesych: Κορύσσειν αὐξάνειν. Pindarus Isthmionic. VIII: βίον κορυοσίμῳμα ὀρθοβόλοισι μηχαναῖς, *fortunas amplificare bonis artibus*.

v. 203. *Θῶν δ' ἰδ' αἶγνός Ὀλυμπ']* Elegantissime hunc locum emendavit D. Heinsius, qui legit αἶγνός Ὀλυμπ', *frangebatur*, hoc est, resonabat Olympus. Polybius XV, 30: τὸ δὲ βασιλείας κατεπρήγνυτο πᾶς ὁ τόπος καὶ τὰ κλαυγῆς. *Satellitibus regia mandata exponentibus plausu & clamore omnia loca replebantur*. Noster poëta inferius vers. 278:

Τοὶ μὲν ἱππῶν λιγυρῶν συρίσων ἴσους αὐδῶν

Ἐξ ἀπελῶν σφμάτων, αἶε δὲ σφισιν αἶγνός ἦχ'.

Atque hi quidem canoris tibiis emittebant cantum & tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo, id est, resonabat. Vers. 345:

Τῶν δ' ἱππῶν μὲν ἱππῶν ἱππῶν αἶγνός ἦχ'.

Ὀξεία χερίσων, αἶε δὲ σφισιν αἶγνός ἦχ'.

Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti, acutum hinnivere, circaque ipsos frangebatur echo. Virgilius:

Et cantu querula rumpent arbusta cicada.

Juvenal. *Affiduo rupta lectore columna.* Nec aliter intelligendus ejusdem Poëtæ locus Sat. VII I, v. 85:

Gloria quanta libet quid eris, si gloria tantum est?

Curritur ad vocem jucundam, & carmen amica

Thebaidos, latam fecit cum Statius urbem,

Promissisque diem: tanta dulcedine captos

Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi

Auditur. sed cum fregit subsellia versu

Esurit, intactam Paridini si vendat Agavem.

In quo loco exponendo principes ingeniorum Josephus Scaliger & Isaacus Casaubonus mire trlicantur. Ille in Aufonianis lectionibus vult Statium poetam post incredibilem totius urbis expectationem tandem in agone Capitolino Thebaidem suam recitasse, sed non placuisse, & contra cum alios coronatos. Hoc false significare Juvenalem dicentem: *sed cum fregit subsellia versu*, nimirum poetam recitantem non stetisse, sed excidisse, hoc est, non placuisse. In diversum plane iit Casaubonus in animadversionibus in Suetonium, qui frangere subsellia interpretatur vehementissime placuisse, sic ut Κρότω, Εμγε, Sophos acclamantium quasi subsellia frangerentur. Fundum hujus sententiae producit Sidonium Apollinarem V, ep. 70: *Hunc olim perorantem, & rhetorica subsellia plausibili oratione frangentem, socer eloquens ultro in familiam patriciam adscivit.* Sed uterque nihil aliud significat quam simplicem recitationem, quod & postea ipse Casaubonus fatetur. Frangere subsellia versu eadem ratione dicitur, ut rumpere legendo columnas, cantu arbuta, Olympum. Martianus Capella: *Nam absque his qui perturbantes pectora sensusque cunctorum cognoscentium quoque perfregere subsellia.* Non nego tamen etiam de Κρότω & acclamationibus auditorum hoc loquendi genus posse usurpari. Sidon. lib. I X, ep. 19: *Dignum omnino, quem plausibilibus Roma foveret ulnis, quoque recitante crepitantis Athenaei subsellia curvata quaterentur.*

V. 204. Εἰ δ' ἀγρὴν, αἰεὶ δ' ὄλβον ἀπείειλον ἑσφάνωτο

Ἀθανάτων ἐν αἰῶνι· θεαὶ δ' ἐξήρχον αἰοιδῆς.] Hi ver-

sus nec recte sunt expostiti, & prava distinctione corrupti. Ad quod enim referas ἐν αἰῶνι non est. Sed leviter distinctione mutata omnis ἀπείειλον tolletur.

Εἰ δ' ἀγρὴν, αἰεὶ δ' ὄλβον ἀπείειλον ἑσφάνωτο

Ἀθανάτων ἐν αἰῶνι θεαὶ δ' ἐξήρχον αἰοιδῆς.

Ibi erat coetus, qui cinctus erat ingentibus opibus Deorum. In certamine dea vero incipiebant cantare. Ἀγρὴ hic est concio, coetus

ἑατὺς Deorum, qui Apollinem & Musas audiebant canentes. Posset & πλείη σιγμή poni post ἐσφάνω. sed priorem distinctionem probō.

v. 208. Πάνιφθον καωτίτερον] Interp. *stanno liquefacto*. Sed πάνιφθον καωτίτερον est idem ἄπιφθον καωτίτερον, stannum bene excoctum, purgatum, optimum. ἄπιφθον χρυσὸς Herodoto est purissimum, *aureum ad obtusum*, ut loquitur Suetonius. Ὀρζύριον ἄπιφθον eadem *argentum rusticatum*. Pollux lib. VI I: ἄπιφθον χρυσὸς ἀκραδής, ἀκήρατον, εἰλικρινές, ἀκραιφνές.

v. 224. Ἀμφὶ δὲ μιν κίβισις ἦεν] Quam male interpretes: *circum ipsum autem pera ferebatur*. Hæc nemo, nisi Græce intelligat, assequetur quid sibi velint. sensus est, ipsum caput erat sacco inclusum, sive pera. Κίβισις est πήρα, κίβωτις. Callimachus:

Εἰ γὰρ ἐπιθήσῃ πᾶντα ἐμὴ κίβισις.

Sic dicta quod in illam reponatur βόσις, id est προση, si magni Etymologici auctori credimus, qui & hunc Hesiodi locum bene exponit: ἐδάσκειν ἐν δεικτικῇ πνι ἀργεῖω τῷ κεφαλῷ τῷ Γοργύον· ἢ Περσέως. vide & Apollodor. bibliothec. lib. I I.

v. 229. Περσέως Δαναΐδης ἐπιδάινει] Interpretes cum hæc, & paulo præcedentia ita vertunt: *Ipse autem properanti & formidanti similis Perseus Danaïdes extendebatur*, ipsi nescierunt quid dicerent. πιδάινειν & πιδάινεσθαι interdum est currere, festinare, fugere. Hesych: πιδάινειν, ἀσάδειν. πιδανόμην, τρέχων. Et sic hoc loco accipiendum.

v. 232. Ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνουσιν] Exponitur: *In viridi adamante euntibus*. Virides adamantes quis vidit? χλωρὸς Græcis non solum est viride, sed etiam ὠχρὸν pallidum. Inferius v. 264. Ἀχλὺς χλωρῇ, tristitia pallida. Theophrastus carbunculos dixit χλωροειδέστερος, hoc est, pallidiores. Galenus in multis locis notavit apud Hippocratem χλωρὸν sæpe ponitur pro ὠχρῷ. Sicuti contra ea apud Virgil. Eclog. VI, *pallentes herba* pro viridibus. Notandum vero loquendi genus exquisitum ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνειν, in pallido adamante venire, pro ornatum adamantibus, ut apud Pindarum ἱπποὶ ἐν πτεροῖς

equi in aliis pro alatis. Ennius: leveſque ſequuntur in haſtis, hoc eſt haſtari. Virg. V Æn:

occurrit Aceſtes

Horridus in jaculis & pelle Lybiſtidos uſa.

jaculis inſtructus, & indutus pelle urſina. Flor. I, 1: Juvenſus diſviſa per tribus in equis & armis ad ſubita belli excubaret. hoc eſt, equis inſtructa & armis.

v. 235. Εχάρωσαν ὀδόντας] proprie acuebant dentes, ut in ἔργῳ v. 573, ἀεπας χαρῶσιν ἰμῶν falces acuere. ſed hoc loco eſt frendebant dentibus, quod frendentium dentes colliduntur, ſicut ferrum cum acuitur ducitur in cote.

v. 260. Προφερὴς τ' ἰὼ πρεσβυτέρῃ τε] Hunc verſum nullus dubito quin reſpexerit Ariſtarchus, qui in gloſſa antiqua ad iſtum in Theogonia verſum: Καλλιόπη μὲν προφερίζεται ἐπὶ ἀπασιῶν interpretatur προφερίζεται, πρεσβυτέρῃ. quaſi ἐν παραλλήλῃς eſſent poſita προφερὴς & πρεσβυτέρῃ. Viri quidem doctiſſimi exiſtimant Ariſtarchum ad verſum 578 in ἔργῳ. Ἡὼς τοι προφέρῃ μὲν ὀδῶν προφέρῃ τε καὶ ἔργῳ. ſed hæc nihil faciunt ad ſignificationem προφερίζεται pro πρεσβυτέρῃ. Ipſum vero Ariſtarchum erraſſe hic ipſe locus, qui, cum illa ſcriberet, ejus animo obverſabatur, vincit. προφερὴς enim eſt excellens, præſtans. προφερὴς τ' ἄλλων præ aliis excellens. Concife dicitur pro ἐξ aut περὶ τ' ἄλλων, ut δια γυναικῶν, nigra lanarum, apud Plinium & mille talia. Hæc non monerem niſi intellexiſſem ἔτυχόντας hic impegiffe.

C A P U T XXI.

Ἀχλὺς. Τενοπαχὴς. Fame laborantium pedes tumefcunt. Homeri locus inſignis expoſitus. Mœs nuptialis Græcorum. Παίζειν. Ludere. Τὸ πορμίζων. Heſiodo lux. Βάδν λήιον. Πίπτηλα ariſτε. Verſus ſuppoſititiuſ indicatus. Ερίσας, ὁπίζειν ἵππους. Ἀρετον ἄεθλον. Ἀγών. Heſiodus emendatus. Geſtatio. Jus. Θία. Ἐλαιον, ἀρῶμετα pro foris ubi venduntur. Λαοί. Αἰών. Πολιμίζειν. Σπθίδειν. Heſiodus quinquies correctus. Μασιχέειν, μασιχάειν, μασιχάειν. Maſſare. Θήλυς ἴερον. Θήλεια νῦξ. Ἡ ἔλαφοι cervus. Ψυχὴ vita. Λαός, multitudo. Populus.

v. 264. Π Ἀε δ' Ἀχλὺς εἰσέηκε] Pulchre & erudite docuit V. Cl. Tanaquillus Faber ad Longinum ἀχλὺς hic

hic esse tristitiam. Quo nihil est certius. sic contra φῶς est χαρὰ. Hesych. Φῶς, χαρὰ, σωτηρία. Exempla apud sacros scriptores & τὰς ἑξῆς sæpe occurrunt. Cur vero ἐπισμουζαρή transferunt *perusta similia*? Diaconus scilicet exponit κικαυμένη. Sed iste homo supra triviales Grammaticorum canones non sapit. Εἰπισμουζαρός est miser, ærumnosus, plenus dolorum. At γυνοπαχὴς appellatur quia fame est confecta & exhausta. Illorum enim qui famelaborant pedes tumescunt cum alia membra macescant, & exarescant. In ἑξῆσις, v. 496:

Μὴ σὺ κακῆ χειμῶν ὁ ἀμνηχανὴ καὶ μαέριψι

Σὺν πνίῃ, λεπτῇ δὲ παχυνὸν πόδα χειρὶ πίεζοις.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat cum paupertate: macilentam vero crassum pedem manu premas. Ovid. VIII Metam. v. 807 in insigni descriptione Famis:

Auxerat articulos macies, genuumque tumebat

Orbis, & immodico prodibant tubere tali.

Apud Ephesios lex fuit, μὴ ἐξείναι πατεῖ παῖδας ἀποθῆαξ ἕως ἀνδρὸς λιμὸν παχυνθῇ τὰς πόδας. non licere patri liberos exponere donec inedia pedes tumescant. Plutarchus affirmat fame confectorum pedes turgescere, corporis vero reliquas partes macescere & attenuari. Hinc lux affulget Homeri loco Οδυσε. ε, cujus sensum nec veteres nec recentes interpretes ceperunt.

Τὸν κ' εἰ μοι δοίης σταθμὸν ῥυτῆρα ἡμεῶς

Σηκῶ κέρον τ' ἑμῶν, θαλάδην τ' ἐλπίοις φορῆται,

Καὶ κεν ὄρον πίνον, μεζάλλω ἐπιγανίδα δαΐτο.

Hunc si mihi dares stabulorum custodem esse, & caulorum curatorem, ut frondes hadis apportaret, Ille saltem serum bibens crassum genus faceret, hoc est, ita curarem, ut fame & macie confectus desisteret pererrare alienas urbes & domos, hominibusque mendicando negotium facessere: non plus cibi iste bene habitus mendicus caperet, quam ad famem extremam expellendam satis esset, ne corpus faceret, cui nunc mendicando servit. Ulysses fuisse bene habitum liquet inferius ex Odyss. φ, ubi Penelope ad Eurymachum procum, qui nolebat Ulysses tractare arcum a Penelope propositum, illum hospitem ait esse μέγαν καὶ δῖον γῆν,

Οὗτο· ὃ ξείν·. μέγα μὲν μέγας ἔδ' ὠπηγής.

Iste hospes valde magnus est & validus. Scio Eustathium, Budæum, alios omitto, de hoc loco sentire aliter, velleque *μεγάλῳ ἐπιγυνίδα* θῆτα esse, *corpulentus fieret.* In hanc rem producant ex sequente libro:

Οἶον ἢ βακίων ὁ γάρων ἐπιγυνίδα φαίνει.

quale ex rannofo hoc habitu senax femur ostendit. Quod enim hic ἐπιγυνίδα dixit, paulo ante appellavit *μηρὸς καλὸς τε μεγάλῃς τε.* Sed hic de femore loquitur, quod crassum & robustum, est *δυστίας* argumentum. ibi vero de genu, cujus tumor est famis & maciei indicium. Ovidius: *genuumque tumebat orbis.* Εἰπιγυνίς est vox *πλύσιμη*. Cic. in Arato vertit genu. Sic capiendum in priore loco. Aristarchus vero exponit partem supra genu, τὸ ἐπάνω τῷ γόνατι· femur nimirum, ut posteriore loco accipitur. Constat autem etiam ex hoc versu οἶον ἐπιγυνίδα φαίνει Ulysssem corpulentum fuisse & validum. cui bono igitur plus corporis fecisset? Deinde serum non videtur multum posse conferre ad *δυστέλειαν*. Minatur potius se feri potu illum redacturum ad maciem, ut cum corpore deponat istam ferociam & impudentiam, ac desinat *ὑπερμαζεῖν*.

v. 273. Εὐσώτερος ἐπ' ἀπήνης] Nimirum ex more Græcorum, qui sponsas fellis infidentes in currus imponebant, quibus ex parentum ædibus in mariti vehabantur. vide Lucian. in Lapithis. Suid. in Ζῶγ·.

v. 276. Χοροὶ καίζοντες] *saltantes.* Homer. Οδυσσ. ψ, 147:

Τοῖσιν ὃ μέγα δῶμα πάλαινα χιζέει ποσσὶν

Ἀνδρῶν καίζοντων χαλιδίων τε γυναικῶν.

Horum aulem magna domus strepebat pedibus virorum saltantium, & ornatarum foeminarum. Sic & ludere Latinis. Horat. III, 15:

Maturro propior desine funeri

Inter ludere virgines.

Ibidem: *Illam coget amor Noshi*

Lasciva simulcm ludere caprea.

Et lib. II, carm. 12: *Nec dare brachia*

Ludentem nitidis virginibus.

hoc est choreasducentem inter virgines. In saltationibus veterum major brachiorum quam pedum movendorum ratio habebatur. Ovid.

Si vox est, cantu: si mollia brachia, saltu.

Vide quæ nuper docuit Vir eruditissimus Franciscus Vavassor in libro omnibus Gratiis & Veneribus condito de ludicra dictione. Ab hac significatione *ἔλudere*, manavit etiam *ludius*, hoc est *ἀρχηγὴς, χορευτὴς*, saltator, histrio. Prudent:

Saltat Tenantem tauricornem ludius.

Et *ludi* & *ludicra* primo dicta sunt spectacula, quæ ludii, *ἀρχηγαί* ediderunt, deinde ad alia translata spectacula, in quibus nullæ saltationes.

v. 280. Ὑπὸ φορμίστρῳ] Est *ad cytharam*. Horat. *ad cytharam cessatum ducere curas*. Lucian. lib. *ὅτε ἀρχήστως διδάσκουσαι πολλαὶ τῇ πελαγαῶν ὑπὸ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις*. Multos discens antiquos ritus *ad cantum tibia* *ἢ ad cymbala*. Noster versu sequente: *κώμωζον ὑπὸ αὐλῇ comessabantur ad fistulam*. & v. 283, *ὑπὸ αὐλητῆρα δὲ ἑκάστῳ πρὸς ἑαυτὸν*. quæ non ceperunt interpretes, qui vertunt: *ante tibicinem autem singuli precedebant*. imo: *sub tibicine singuli procedebant*. quilibet habebat tibicinem qui præcedebat tibia canens, ad cujus cantum ludebat & saltabat.

v. 288. Βάθῳ λήϊον] est magnus ager segetibus confusus. Homer. Iliad. β, v. 147:

ὣς δὲ ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺν λήϊον ἐλθὼν.

Velut cum spirabit Zephyrus in magnum agrum segete refertum irruens. Ibi male interpretes: *altam segetem*, ut hic: *profundam segetem*. ubi optime antiqua scholia, quæ Didymo tribuuntur: *βάθῳ λήϊον ὄψαρον, σιτοφόρον χωρίον*. Diaconus vero & Scholiastes Theocriti *χωρὸφιον* exponunt.

v. 289. Κυρνωμένῃ πύττῃ] Reddunt: *rostrata folia*. Quis vidit folia aristarum spicis gravida, & quidem rostrata? Est foedissimus error. quem corrigere potuissent ex Græcis magistris, qui hic docent Hesiodum abuti vocabulo *πύττῃ*, & uti pro *σάχυντι, καλάμῳ*, culmi, aristæ. Sic in veteri epigrammate καλλιπύττῃ λήϊον, est ager refertus læta segete, gravidus aristis. Κυρνωμένῃ vero sunt incurva δὲ ἀκμῇ πύττῃ ὄψαρον. versu sequente Δη-

τε Δημήτριον ἀκτιών. vertendum Cereris donum, ut aliquoties in ἱερῶς. quia frugum usum prima docuit Ceres. Antea glandibus vescabantur.

v. 296. Παρὰ δὲ σφιν ὄρχον ῥεῦσεν ὡς] ὄρχον non est vitis, ut interpretes existimant, sed vitium ordo. vid. Scholiast. Theocrit. ad Idyl. I, 47, qui videtur hunc locum respicere.

v. 299. Τὰ γὰρ ῥέει] Iste versus irreptitius est. Nemo dubitabit qui hunc locum non negligenter leget, quod miror viros doctos non observasse. Quid enim faciat tibicen & ludentes inter agriculturalium & vindemiatorum opus? Ne dicam inepte eum interferri descriptioni aurei illius ordinis vitium, quæ hoc versu interruptitur. Conflatus est ex versu 282, & vers. 283. Nec agnoscitur a Diacono & Tzetz. Si auctori hujus carminis sua debet restitui integritas, delendus est hic supposititius versus & tollendus.

v. 304. Εἰσέτιον ἀκτίας ἱππεύς] Immittebant veloces equos, hoc est, incitabant laxatis frenis. sic & Latinis immittere. Sergius Galba ad Cic. in X ad famil. Repente equum immisi ad eam legionem sironum qua veniebat ex castris. vide Gronovium ad Senecæ III de Ira. Pro εἰσέτιον ἱππεύς inferius dixit ἐπὶ χεῖν ἱππεύς, v. 550: Ovid. I. Metam. 280:

Fluminibus vestris totas immittite habenas.

Εἰπὶ χεῖν ἀκτίας ἱππεύς. nobis immittitis veloces equos. ubi interpretes: contra nos tenetis equos. Εἰπὶ χεῖν & ἐπὶ χεῖν dicuntur ii qui in hostem movent. Herodot. ἐπὶ χεῖν ἐπὶ Λακεδαιμονίους movere in Lacedæmonios.

v. 308. Εἰπικρατέειν πέντε ἄεμα] Interpretes: subsultanter volabant currus. Εἰπικρατέειν esse subsaltare πέντε καίτοι; legendum: ἐπικρατέειν.

v. 311. Ἀεὶ ἔστιν αἶθλον] Indefinitum certamen interpretes transfulerunt, quod quale sit, Latinus civis non intelligit, cui esset anceps certamen, dubium, cum adhuc certant & quis victoriam deportaturus sit in incerto est. Cui opponitur decretum pralium. Cic. X ad fam. ep. 10: Quamobrem quamquam in uno pralio omnis fortuna reipublica disceptat, quod quidem cum hac legeres, jam decretum arbitrabar fore. finitum, per-

peractum, ut liqueat penes quem sit victoria. Sic & *res iudicata* apud eundem II ad Att. 12: *Tota res etiamnum fluctuat, quæ si decesserit, magis erunt iudicata quæ scribam.* certa, sicut post sententiam latam a iudicibus apparet uter litigatorum vicerit.

v. 312. Εὐτὶς ἀγῶν⊙] In *stadio*, *circo*. non: *intra agonem*, quod in versionibus extat sine sensu. Ἀγῶν est locus certaminis, stadium, hippodromus. Hesych: ἀγῶν ὁ ἐξέτατον, σταδίου, ἄθροισμα. Idem, ἀγῶν ὁ τόπος ἐνθα ἄθροίζονται οἱ ἀγωνισαί. Antiquorum scholiorum auctor ad vers. 91 in Theogon. Ἀγῶν λέγεται τελευτῆς αὐτὸ τὸ χεῖρας, ὃ ἐν αὐτῇ ὄχλος, καὶ ξυναμφοτέρων, ὥστε καὶ πόλεις. vide & Porphyrii Quæstionum in Homerum vicesimam primam. Equidem pro hominibus, qui conveniunt, & generaliter pro concione, cœtu sæpius capitur. Pindarus Isthmionicon 10: Εἰς ὑπερέβρεον ἀγῶνα, *Ad Hyperboreum cœtum*. Hesiod. Theog. v. 91:

Εἰρχόμενον δ' αὖν ἀγῶνα θεὸν ὡς ἰλάσκοντα.

Venientem in concionem tanquam Deum venerantur. Sic hunc versum legi in antiquis libris scholiorum auctor annotavit. quæ lectio vulgatæ præferenda. In concionibus enim, ludis, spectaculis præcipue magno honore Reges & Principes afficiebantur, quod vel ex unius Suetonii lectione nemini potest esse ignotum. Non insolens vero Græcis & Latinis res, quæ in aliquo loco geruntur, ponere pro ipsis locis, in quibus aguntur. Δρόμος⊙, cursus, & locus ubi curritur, stadium. Phavorinus: Δρόμοις τοῖς γυμνασίοις. ὅτι δρόμοι τόποι πνὲς ἦσαν, ὅπου ἔτρεχον οἱ νέοι. Gestatio locus ubi gestabantur lectica: *Ambulatio*, ubi ambulationibus vacabant, sic & Belgis *een wandeling*. Jus pro loco ubi jus dicitur. Titulus XI lib. X Π *de interrogationibus in jure faciendis*. est ἐν βήματι pro tribunali ut recte Græcos interpretatos esse observavit Princeps Jurisconsultorum Cujacius. Hinc *in jus vocare* est ad tribunal. Θέα spectandi locus. θῆαν καὶ λαμβάνειν apud Lucianum, Synesium, & alios est spectandi locum occupare. Λέχαι loca in quibus confabulandi causa conveniebant, ut supra vidimus. Οἶνον, ἔλαιον, χύτρας, ὄψον, vinum, oleum, ollæ, obsonium, pro foris & tabernis in quibus vinum, oleum, ollæ, obsonia venduntur. Βιβλιοθήκαι taber-

tabernæ librariz, ubi libri venduntur. Eupolis: *ἀειρήνων εἰς τὰ σκίροδι, καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ τὸ λιβατωτὸν καὶ δὴν τὸ ἀρωμάτιον, καὶ ἄλλὰ τὰ γέλη.* *Abiit in allium, & cepas, thuas, tum & atomata, & omnis generis merces.* hoc est, in loca ubi hæ merces venduntur.

v. 330. *Μίζα φέρτετε λαῶν*] Latine redditur vulgo: *præstantissime populorum.* Sed hocine de uno homine dici potest? Verte: *fortissime mortalium.* Hesych: *Λαοί, ὅχλοι, δῆμοι. δύναται ὃ ὅπως εἰρήνη ἀνθρώποι ἀφ' τὸ εἶναι λαοί, ἔσθ' ἐν καὶ μέροσι δὲ τὸ μεμελεσμένον ἔχειν τὴν ὅσα ὅ ἐστι φωνή.*

v. 331. *Γλυκερῆς αἰὼν & ἀμέρτης*] Interpp. *dulci avo sroliariis.* Cur non: *dulci vitæ?* Hesych: *αἰὼν ὁ βίον & ἀνθρώπων, ὁ τὸ ζωῆς χρόνος, res trita.*

v. 340. *Ἐσσυμένως*] Non viderunt quo pertineat *ἔσσυμένως*, qui vertunt *certatim.* Referendum ad *ἔδωκετο.* *Εἰς διφρον ἔδωκετο ἔσσυμένως.* *In currum insiliit celeriter.* Ibidem *διόγνητον* est generosus, ut millies monuerunt veteres magistri. Sed surdis auribus prætermiserunt interpretes.

v. 358. *Συωσιόμεθα πῶλεμιζεν*] *πῶλεμιζεν* non est bellare, bellum gerere, sed pugnare, dimicare. ut *πόλεμος* & Latinis *bellum* frequentissime pro prælio. Sallust: *In eo bello trecen- ti milites desiderati sunt.*

v. 364. *Παντὶ μὲν πωδίδων*] *Omnibus viribus nitens, incumbens.* Interpretes ut solent: *totis animis festinans.* Hesych: *πωδίδων, πωδίζων, ἐνεργῶν.* In *ἐργίς* *Σπώδειν ἀρόμματα, φοτᾶειν, οἶκον δὲ θεᾶν.* incumbere arationi, plantationi, rei familiaris curæ. ibidem *πωδίδων* εἰς ἀφρον *divitiis quarendis operam dare.* *Ælianus* II Var. Hist. 6. *Καὶ ἄλλος ὃ ἰσχυρὸς πωδίδων πωδίδων τὸ νεανίσκων, ὅς μάλιστα ἦδ' ὡς τὴν τοιαύτην προξενεργημάτων.* *Alios etiam adolescentes in societatem adsciscere studuit, quos ad ejusmodi facinus promptissimos sciebat.* Sic sæpissime apud hunc scriptorem, & alios. Nihil tritius.

v. 372. *Ἡνίοχον δ' ἐπ' ἄλλω*] Bene Palatinus codex, *ἐμπλῶ*, hoc est *πλησίον, ἐπλησίαζον.* Sic & *Homerus* *Iliad.* β. vide *Suidam*, probavit etiam *Comelinus.*

v. 389. *Ἀφρὸς ὃ ἄλλοι μὲν χροὺν Λέγουσι*] *Ματιχρὸν*

& μεταχάειν, quod apud unum Hesychium in μεταείζειν legitur & exponitur σφοδρῶς μεταῶλξ, est paragogicum ἔ μεταῶλξ, μεταῶλξ, id est, edere, mandere, manducare, frendere. Gloss: ραρρατ μεταῶται. A quo μέσημος, id est mansum, cibus. Latini sequiores dixerunt pro eodem *massare*, quod extat apud Theodorum Priscianum lib. I, c. 8. lib. II, c. 29. Unde liquet μεταχάειν notare actionem eam, qua animalia collisu dentium & conventu maxillarum res objectas comprehensasque antequam degluciant, commolunt & incidunt. Sic de isto loco Vir summus Thomas Reinesius, in litteris nuperius ad me datis rectissime & eruditissime censuit.

v. 395. Θῆλος ἑέρση] Diacono θῆλος est ἀπαλὴ tener ros, quem sequuntur interpretes, qui interpretantur, *mollis*, alii ineptius: *foemineus*. Verum θῆλος ἑέρση est ros herbas vegetans. Hesych: Θῆλος ἑέρση ἢ τὰ φυτὰ θάλλειν ποιῶσαι, ὁρόσθ, καὶ θρεπλική. Probat Etymologici magni auctor, præfatus τὸ θῆλος dici pro θηλή, ut vice versa κερή pro κερύς apud Callim. θηλή autem esse a θῶ quod proprie est τέφω, quia inammarum lacte infantes nutriuntur. Ἐστίν, inquit, θῶ ῥῆμος δηλὴν τὸ τέφω, ὃ ὁ μέλλων θῆσω. Ὁμηρὸς γυναικὶα τε θῆσεται μεζείν· αἰτὶ ἔ ἐθήλασιν. Ἐκ ἔ θῆσω ἔν γίνεται ῥημοζικόν ὄνομα θηλή. καὶ τροπή θῆλος, ὡς κερή κερύς. At Eustathius ad Ὀδυσσ. ε, ubi hoc ipsum exponit θῆλος ἑέρση, θῆλος ait significare θρεπλικὴν per translationem a foeminis ductam, quia foemellæ in omni animalium genere alant pullos suos & infantes, non masculi. dici autem θῆλος pro θηλεία. Θῆλος, ait, ἢ θρεπλική ἢ φυτῶν ἐν μεταφορῇς τῶ ζώων, ἐν οἷς τὰ θῆλεια θρεπλικὰ εἰσι τῶ νεογνῶν μέλλειν ἢ περ τὰ ἄρρενα. ποιητικῶς ὅ ἐστι τὸ θῆλος ὁμοίως τῷ πελῶν ἐφ' ὑχρῶν. ποιῶται καὶ τὸ θῆλιω τε μέλαινα καὶ τὸ θῆλος αὐτμή. quod verum est. θῆλος ponitur θῆλεια. Eadem ratione & apud Sophoclem νῦξ θῆλεια dicitur. hoc est ὑπομῆρ καὶ ποιῶσαι θάλλειν, ut veteres Grammatici monent. Priorem tamen etymologiam probat Plato in Cratylō, p. 284 edit. Francofurt. Wecheliantæ: Τὸ ὅ θῆλυ δὲ τὸ θηλὴς π φάινεται ἐπὶ νόμῳ. ἢ ὅ θηλή ἀρετὴ, ὡς Εὐεργῆτις, ὅπ τι θηλέναι ποιεῖ, ὡς αὖτε δῶ δέμενα, &c. Θῆλυ ἐστὶ foemina δὲ τὸ θηλὴς, id papilla dicitur. Θηλή autem, *Hermogenes*,

nes, videtur dici, quia germinare facit, quasi ea qua irrigantur.
Hanc vim & ros & nox habet. Virg. II Georg.

Et quantum longis carpent armenta diebus,

Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.

Theophrast. VIII hist. Plant. 6: Εἰ Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλωνίῳ, καὶ Βάρβαροις, ὅπου μὴ ὕψεται ἡ γῆ, ἢ σπανίως, αἱ ὁρόσαι τὸ ὅλον ἐκλείφουσιν, ἐπεὶ καὶ οἱ παρὰ Κυρήνῃ καὶ Ἐσπερίδαις τίπτοι. In Ægypto, Babylonia ac Bactriana, ubi raro aut nunquam pluit, rose omnia convalescunt, sicut & apud Cyrenenses & Hesperidas. Igitur ἡλὺς ἔρση est vim habens vegetandi, & fovendi sata, arbores, plantas, ut convalescant.

v. 397. Τῇ μὲν δὲ κίχρῳσι παρὰ γλῶσσαι πελίδουσι] lege: Ἡ-
μὲν δὲ κίχρῳσι παρὰ γλῶσσαι πελίδουσι. quando & milio arista
furgunt. Res liquida est.

v. 400. Δὸν ἀνδράσι χάρις καὶ ἄχθος] Veteres Gramma-
tici hoc loco tradunt dona Bacchi ἄχθος appellari propter la-
bores & molestias, quæ exhauriendæ hominibus inferendis &
colendis vitibus. Sed verius existimo ἄχθος ea dici propter
dolores & mala, quæ creat vinum si immodice bibatur. Ho-
merus Οδυσ. φ.

Οἶνός σε πρῶτ' μελειδῆς, ὅτε καὶ ἄλλως

Βλάπτει, ὅς ἂν μιν χανθὸν ἔλη, μὴδ' αἰσιμαὶ πίνη.

Vinum te sauciat dulce, quod & aliis nocet, quicumque eo copiose
utitur, & immoderate bibit. vide & quæ sequuntur, si tanti est.

v. 402. Καμήρης ἐλάφῳ] Non cervam, sed cervum hoc
loco & versu sequente 407 intelligi nullus dubito. Græci enim
tam philosophi quam poetæ ἡ ἐλάφῳ dixerunt de cervo &
cerva, ut olim docuit vir incomparabilis ad Solinum. Callima-
chus hymno in Dianam v. 99:

Εὖρες ἐπὶ παρμενίδῃ ὄρεσσι Παρρυσίῳ

Σκαυρότατος ἐλάφῳ.

Reperiebas in cacumine montis Parrhasii Salientes cervos. Cervos
fuisse non cervas vers. 102 ostendit:

Κερῶν δ' ἀπτελάμετο χρυσός.

Cornuum vero aurum elucebat. Sic & Sophocli & Anacreonti
κερότατος ἐλάφος, cornuti cervi.

v. 405. Οἱ δ' αὖ τ' αἰγυπιοί] Puto scribendum: ἡδ' αἰγυπιοί. v. 410 legend. ἄλλῃ.

v. 416. Ἀμφιτεγωνιάδης ἃ βίη Ἡρακλείῃ] lege: βίη Ἡρακλείῃ in casu primo. Sic & Diaconus legit, ut ex paraphrasi ejus licet colligere.

v. 420. Μίχα γδ τὴν ἔμποι φῶτες] De Hercule vulgo hæc accipiunt. Hinc vertunt: *Magnam enim robur inciderat viri.* Sed Diaconus Cygno hæc tribuit, κατεβλήθη ἃ ἡ μεγάλη ἰχὺς ἔσθ' ἀνδρῶς, ἣν κύνε. quem si sequimur vertendum erat: *magnam vero robur viri concidit*, vir valde robustus concidit. γδ & ἃ vicissim non nunquam apud poëtas permutantur. Verius sequens tum optime cum hoc cohæret, si Diaconum sequimur.

v. 428. Μαλίφρονα θυμὸν ἀπήρα] Dulcem animam seu vitam eripuit. Θυμὸς hic est ψυχή. Brevium scholiorum auctor in Homeri Iliad. α, v. 173: Θυμὸν ὦρθε τῷ ποιητῇ σημαίνει πέντε. πλὴν ὀργῶν. ὡς τὸ, θυμὸς ἃ μέγας ἐστὶ διοτρεφίων βασιλῆων. πλὴν ψυχῶν. ὡς ὅταν εἴπῃ, μελιθεῖα θυμὸν ἀπήρα, &c.

v. 431. Οὐρῇ μασιόν] Rescripti ex codice Palatino μασιόν.

v. 479. Λαὸς ἀπείρων] Verte: *populus magnus*, hoc est ingens multitudo. Virg. 1 Æn. *Ac veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio.* Just. XI, 2: *Tantus natonum populus.* Ovid. IV Metam. v. 447, & lib. VI, 197.

CAPUT XXII.

Γοειδῆς. Ελικυβίραρ. Vetus lectio Hesiodo asserta. Γυτοὶ ἱλευθῆρ. Ελευθῆρ. Cur Mnemosyne illi dicatur imperare. Egregius Hesiodi locus menda liberatus. Γλυκερὴν χεῖρσιν ἱέρω. Ros Achaius. Mel, nectar pro eloquentia. Lucianus emendatus. Θύμ. Ἀΐτις. Antiqua lectio Poëtæ restituta, & alius Hesiodi versus a Cratis censura vindicatus. Μαχανά. Cyclopibus cur centum manus tribuantur. Rursus Hesiodi lectio vindicata ab emendatione Seleuci. Στεινομήν.

IN Theogonia v. 3. Κρήνην ἰοειδέα] Non ignoro ἰοειδῆς sepe esse μέλαν, violarum instar nigricans, ut apud Homerum Iliad. λ, πύλ. ἰοειδῆς, niger pontus, apud alium poëtam ἰοειδῆς μεφίλη,

νεφέλη, nigra nubes. Sed in fonte laudaveris potius liquidas & argento puriores aquas, quam nigras, turbidas, limosas. Hinc adducor facile ut veterum magistrorum sententiam amplectar, qui κρήνην ἰοειδίαν docent esse ἰοῖς, hoc est ἀνθισσι ἀειπρωγμένῳ, ἀνθιδή floribus cinctum fontem, in agro floreo situm. Etymologicum magnum: ἰον ὄνομα βοτάνης, τὸ αἰθέριον. ὡς δὲ τὸ ἀντίναυ παχύν. Καὶ Ἡ' σίεδον

Περὶ Κρήνην ἰοειδίαν

Ἀντὶ τῆς τλὴν ἀνθιδῆ. vide & antiqua Scholia Ἀ'ωνύμου in hoc carmen.

v. 16. Ἐλικοβλέφαρον τ' Ἀφροδίτῳ] Ἐλικοβλέφαροι & ἑλικώπιδες puellæ Græcis dicuntur, qui sunt *mobili oculorum pertulantiæ*, ut Petron. loquitur, sive quæ habent, ut idem dicit *blandos oculos & inquietos*

Et quadam propria nota loquaces.

Qui hinc Ovidio dicuntur *arguti*. Aliter plerique sentiunt, & exponunt: *nigros oculos habentes*. Sed ea vera est quam dixi hujus vocis notio, quam facile pluribus confirmarem nisi res ipsa loqueretur.

v. 28. Ἀλθηῖα μυθήσασθαι] Antiquorum scholiorum auctor notat in quibusdam libris fuisse γηρύσασθαι. quam lectionem non temere damnam. Sciunt enim qui veterum scripta cum judicio versarunt, rariora & exquisitiora semper fuisse expuncta, & pro iis supposita trita, & ab usu vulgi minus remota. Μυθήσασθαι alterius est glossema. Hesych: γηρύσας, φθίσσας, λήγειν. Hesiodus in ἔργois, v. 257:

Αὐτίκα παρὲρ Διὶ πατρὶ κατὰ ζομένη Κρονίονι

Γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκον νόον.

Statim apud Jovem patrem confidens Saturni filium exponit hominum iniquitatem. Nec est quod quis modulum syllabæ objiciat, quali tertiam ante ultimam habeat brevem. Qui Græcos poëtas non negligenter legerunt norunt ancipitem esse hanc syllabam in plerisque hujus notæ verbis, ut in δακρύω, αἰνύω, δρόω, μενύω, in ἀορίστοις perpetuo fere produci.

v. 54. Γενεῖσιν Ἐλευθερίαν μειδέσσαι] *fertilitati Eleuthera-tum imperas*, hoc est fertilibus Eleutheris. Superius in ἔργois, ἰδύραν

Ἰδύραν βοὸς, pro Ἰδύραν βόειον. Eurip. πωδὴ ποδῆς, pro πῶς πω-
 δαι. quæ loquendi genera Hebræis, & quæ eorum idiotismis
 gaudent, Græcis scriptoribus Novi Fœderis sunt perfamilia-
 ria. apud quos *μερὶα κηρύγματι*, est *κήρυγμα μαρὸν, μετὰ δὲ
 αἰδικίας*, pro *μετὰ δὲ αἰδκ*. de quibus fufe viri docti. Εἰς δὲ ἔστι
 urbs in confiniis Atticæ & Megaricæ prope Platæas, quæ post-
 ea in numero multitudinis dicta Eleutheræ, ut sequentibus tem-
 poribus Platææ, quæ Homero Platæa. Nomen fertur accepisse
 ab Apolline Eleuthere. Stephanus de urbibus: Εἰς δὲ τοῦ αὐτοῦ πόλιν
 Βοιωτίας δὲ Εἰς δὲ τοῦ αὐτοῦ πόλιν. Mnemosyne illi dicitur
 imperare, quia ibi culta fuit, & forte templum habuit. Hora-
 tius de Fortuna:

O diva gratum qua regis Antium.

quia Antii templum erat celebre fortunæ.

v. 59. *Μηνῶν φθινόντων*] *exactis mensibus*. Virg. III Georg.
 139.

Exactis gravida cum mensibus errant.

Aurel. Victor. *Tum exactis mensibus geminos editos*. Plaut. Am-
 phit. III, 2: *Menses tibi exactos vides*. vulgo male exponunt:
mensium decrescientium.

v. 83. *Τὰ μὲν ἐπὶ γλώσῃ γλυκερὴν χεῖρσιν αἰοδῶν.*] Quid
 Regibus cum cantilena? Poëtarum hoc donum est, quibus pau-
 lo post tribuunt *γλυκερὴν αὐδῶν*, non Regum. Tam celebrem
 locum, tam *πάνδημον*, ut cum Luciano loquar, tam diu in men-
 do cubuisse, nec id animadvertisse viros doctissimos, præsertim
 cum antiquorum scholiorum auctor veram servaverit lectio-
 nem, quis non miretur? Ille vero pro *αἰοδῶν* legit *ἐξέρων*.

Εἰς ἐρῶν] *Εἰς ἐρῶν*, inquit, ἡ δρόσος κυρίως. νῦν δὲ μετὰ Φορῶν
 τὸ μέλι. *γλυκερὴν δὲ τὸ γλυκὺ καὶ αἰπὸν τὸ λόγων*. sic scripsisse
 Hesiodum dubitare nos non sinit Themistius in Protreptico ad
 Valentinianum Juniorem, quæ est inter orationes numero un-
 decima, ubi non solum vera Hesiodi scriptura retinetur, sed
 & exponitur. Nam cum versus hos ut olim scribebantur, re-
 censuisset: *Παπαί, ἡλίκον ἀεὶ μὲν ποιεῖν τοῖς βασι-
 λῶσιν ὁ ποιητὴς, εἰ μὴ τὸ μέλι αἰπὸν ἐστίν. Πρῶτον μὲν αἰδοῦν
 αὐτὸς ὁνομαζέσθαι, &c. καὶ διοτρεφῆναι ὁνομαζέσθαι τὴν βασιλείαν τὴν ὑπὸ*

τῶν μουσῶν ἰωραμβεύς, καὶ ῥυθμιζομένη φησὶν αὐτῶν ἀπὸ τῆς γλώττης
 ὁρῶσιν χλυκεῖαν, καὶ λόγους ἐγκάρπυς καὶ ὠφελίμους λείπων τὴν ὁρῶ-
 σιν. *Papa quantam bonorum copiam poëta regibus conciliat, nisi*
Musas contemserint. Primum enim venerandos illos nominat. &c.
Præterea reges ipsos, quos Musa respexerint, alumnos Jovis ap-
pellat, & ex illorum lingua suavissimum rorem destillaturum
confirmat, utiles ac fructuosas orationes rore nomine significans.
 videndus integer locus, qui hos sex poëtæ versus egregia para-
 phrasi illustrat. Totum enim exscribere nec vacat, nec lubet. sic
ros Achaïcus in Catalectis Virgilii, est eloquentia Græca, At-
 tica:

Ite hinc inanes Rhetorum manipuli, ite

Inflata rore non Achaïco turba.

Sic bene Scaliger & Turnebus emendant, hoc est, Rhetores La-
 tini, qui loquaces tantum estis, sed expertes & rudes veræ illius
 Atticæ eloquentiæ. *Εἴρομαι* autem hic pro melle poni rectissime
 Scholiastes notavit. Mel vero & nectar poëtis sæpissime est elo-
 quentia. Ovidio: *Neleia mella* Nestoris eloquentia. Antiquus
 poëta:

Cujus Cecropio pectora melle madent.

Symmachus: *Affluebas enim multo melle facundia, quod ave-*
stum tecum doleo. Licentius ad Augustinum:

reputans quæ pectore in alto

Conceptum in lucem vomuisti nectareum mel.

Varro Atacin:

Pierio liquidam perfundis nectare mentem.

Lucianus in libro quomodo scribenda historia fere eadem ra-
 tione herbam, ex qua mel apes conficiunt, pro eloquentia po-
 nit. Sed locus est corruptus, *Ἐπεὶ δὲ Θευκλίδης ζηλωτὴς ἄ-
 κρῶ οἷον δὲ μέλα τῶν δόχτυπων εἰσαγομῆς καὶ τὴν δόχλιν, οἷς
 ἐκείνῳ συντῶν ἰαυλὶν ὀνόματι ἤξεατο, χαλεπιάτῃ δόχυν ἀπαιτῶν,
 καὶ θυμῷ ἂν Ἀττικῇ ἀποπνέουσαν.* Interpretes sic reddunt: *Alter*
summus Thucydidis imitator valde similis archetypo cum suo no-
mine principium ducit, ut ille festivissimum illud principiorum,
animusque Atticum spirans. Profecto non minus festivi sunt
 librarii simul & interpretes, qui exordio tribuunt animum
 Atticum,

Atticum, quam historiographi, qui putabant se egregie referre Thucydidem, si nomen suum præponerent ipsi suæ historiæ, ut Thucydides. Lucianus scripsit: *καεσιπύλω δ' ἔχλω ἀπείων, καὶ θυμὸς ἑὶ Ἀττικῷ ἀνοπνέουσιν. elegantissimum omnium exordiorum, & thymum Atticum redolens.* Nihil certius. Quid thymo Attico decantatius, unde mel Hymettium? Plin. XXI, 2: *Mellis Attici summa laus in toto orbe existimatur. Ergo translatum est ex Attico thymum. Sed alia ratio natura obsistit non durante Attico thymo, nisi in afflatu maris.* Eubulus:

Καὶ σίλφιον θυμὸν τι τ' Ὑμηττίων.

Silphium & thymum Hymettiorum.

Sed de hac emendatione in nostris observationibus plura dicemus.

v. 91. *Ε' ἐχ' ἄλφρον δ' ἀνὰ ἄστυ*] Legitur in aliis exemplaribus *ἀν' ἀλφῶνα*, testante scholiorum auctore. quam lectionem superius asseruimus ad v. 312. *Ἀστυδ'.* Non tam per urbem euntibus, quam in concionem venientibus Regibus hic cultus tribuebatur. Non quidem ignoro Reges olim urbes ingredientiæ divinis fuisse honoribus exceptos, inter aras, victimas, ardentisque tædas incessisse: sed antiquissimis illis Regibus, quorum regna finiebantur intra patriam, honores maximi in concionibus, ludis, & spectaculis præstabantur. Quis nescit etiam longe post in Græcia magna virtutis & doctrinæ præmia ac honores, si cui erant exhibendi, (de agonistis nunc non loquor) eos in sacris illis ludis fuisse exhibitos meritis?

v. 93. *Οἷα τοι μεσσίων*] Antiqua scholia legunt. *οἷα τε μεσσίων.*

v. 94. *Ε' κ' γ' μεσσίων*] Non in illis ipsius scholiis solum; sed & in Didymi, ut volunt, expositionibus ad Homeri Iliad. α. v. 176. scribitur: *ἐν γὰρ τοι μεσσίων.*

v. 118. *Γαῖ' ὀρύστερ'.*] Interpretes: *tellus lato pectore prædita.* sed *ὀρύστερ'* hic generaliter est *ὀρεῖα*. lata, late patens, quod perpetuum terræ epitheton, sicut & *ὀρυόειν*, quod itidem inepte reddunt *terra latas vias habens.*

142. *Οἱ δὲ τί τι ῥ' ἄλλα*] Crates delevit hunc versum, & pro illo supposuit istum:

Οἱ δ' ἐξ ἀθανάτων θνητοὶ τρέφειν αὐδήντις.

causa hæc est. quia Cyclopes fuerint mortales, non dii, nec diis similes. inde postea ab Apolline interempti, teste Leucippo in Catalogo. Sed hæc vis est. Quasi non plures commemorentur in hoc libro, qui ex diis sati mortales tamen nati fuerint. Cyclopes autem diis similes erant robore & staturæ magnitudine, non immortalitate.

v. 146. Ἰχθὺς τ' ἰδίῃ βίῃ. καὶ μηχαναὶ Ἡΐων ἔν' ἑργαίς] *Μηχαναὶ* sunt doli, fraudes, non *molimina*, ut interpretes. Hinc *μηχανάφω* Euripidi est dolorum consutor. Plaut. *Machinari machinam*, dolum comminisci. Apud quem frequenter machina est fraus, fallacia.

v. 150. Ἀπ' ὤμων αἰσων[6] Varie vertitur. optime, si quid video, *ab humeris prorumpebant*. Non Græci solum Hesiodi Interpretes, sed & nostræ ætatis viri docti nescio quas frivolas comminiscuntur rationes, cur his terræ filiis tribuantur centum manus. Mihi exploratum est hoc commento nihil aliud significasse veteres quam hominum illorum violentiam, ferocitatem, & injustitiam. Erant *χειροδίκαι*, nihil divini humanique pensi habebant, omnia vi & manu agebant; omne eorum jus & opes in armis sitæ erant. *Χεῖρες*, ut Latinis *manus* est vis, ut supra notatum. Tales fuisse illos gigantes, qui ante diluvium *καθολικόν* commemorantur à Mose, non tam corporis stupenda mole, quam ferocitate, superbia, violentia, injustitia insignes, Gennadius, Theodoretus, Johannes Damascenus, pluresque alii docent. Tot manibus, ut solent semper fabularum læta esse incrementa, postea etiam tot affinxerunt capita. Vide Heraclitum *ἀπὸ ἀπὸ πέντε* cap. 11.

v. 155. Σφετέρω δ' ἢ χθονὶ τέκετ'] Non affecti sunt sensum poetæ; qui reddiderunt: *suo vero insensu erant parenti*; cum velit: *à suo infestabantur parente*. quia fata cecinerant filios eum regno exuturos, hinc infestus erat liberis. Hi vero non ante succensuerunt parenti, quam à Tellure matre certiores essent facti facinoris, quod in eos cœtus moliebatur. *ἄχθόμεναι* est *μισῶμαι*. Homer. Ὀδυσσ. 5.

Ἡ χθὺς πᾶσι θεοῖσι,
infestabatur ab omnibus diis, invisus erat omnibus diis. quod recte

recte veteres Grammatici præcipiunt esse ab ἀχθόμεναι, non ἔχθόμεναι.

v. 160. Στεινομένη] Seleucus scribit: ἀχθυμένη. Sed hoc ipsum est στεινομένη, ut in illo Poëtæ: στεινομένη νεκύεσσι, *dolens super mortuos*. In tristitia enim cor contrahitur & angitur. Inde Cicero tristitiam definit opinionem recentis mali præsentis, in quo demitti contrahique animo rectum esse videatur.

v. 176. Ἀμφὶ δὲ Γαίῃ Ἰμέρων φιλότῃ ἐπὶ χεῖρ] Vertunt: *Undique vero Telluri cupiens amorem imminabat*. Obscure, & parum Latine. Ἰμέρων φιλότῃ, est flagrans cupiditate concubescendi, concubitus. Φιλότῃς enim σιωπία, ut millies apud nostrum & Homerum.

C A P U T XXIII.

Hesiodus sæpius emendatus ut & Hyginus & Apollodorus. Μισοχόνη. Νύξ. Ζέφ. Ἰέμεναι cur Syri antiquis Græcis scriptoribus sint dicti. χαλκιδόνες. λυγρὴ εἰδέϊα.

v. 188. ΜΗΘΕΑ Θ' ὡς τὸ πρῶτον ἀπὸ μῆξας, ἀδάμνητον
Κά' ὅσαλ' ἐπ' Ἡ' πείροιο] Assentior Comelino, aliisque scribentibus: ἀδάμνητον. Falx enim non abjiciebatur, & in ponto ferebatur, ut vulgata lectio & versio præ se fert, sed natura cœli. Interpunge:

Μήθεα Θ', ὡς τὸ πρῶτον ἀπὸ μῆξας ἀδάμνητον,

Κά' ὅσαλ' ἐπ' Ἡ' πείροιο,

hoc sensu:

*Testesque, postquam ut prius (scilicet dictum) refecit ferro,
Projecit in Epirum.*

v. 227. Λήθω τε, Λοιμὸν τε] Scribe: Λιμὸν ex Diacono, & veterum scholiorum auctore, quos non inspexit Comelinus, cum pro Λήθω olim λιμὸν scriptum fuisse tradat. Λήθω omnes agnoscunt, non vero λοιμὸν.

v. 245. Κυμοθήη, Σπείω τε θῶν, Θαλίη τ' ἐρίοσα] Pro Κυμοθήη corrupte apud Hyginum legitur *Cymothæa*. Θῶν vero non est epitheton, sed nomen Nereidis, uti ex antiquis scholiis apparet: Θῶν ἡ παχυράτη. Hygin. *Nesæa, Spio, Thœ*. Apud au-

ctorem tamen bibliothecæ, qui Apollodorus esse dicitur, hæc Nympha omiſſa eſt, ut aliæ plures: ſicut contra leguntur ibi alia Nympharum nomina, quæ nec hic nec apud Hyginum extant. Noſtræ lectioni non obſtat, quod copula deſideretur. Deſideratur & v. 250:

Καὶ Πρωτόμεισα,

Δωρίς, καὶ Πανόπη, καὶ Διειδὴς Γαλαΐα.

Inferius v. 340:

Φαῖσιν περ, Ἰῶσιν τε, Ἀχελώϊον δ' ἄρ' ἑρμειόω.

Iſtam lectionem poſtulat quoque numerus Nympharum. Si enim hanc expungas erunt tantum novem & quadraginta.

v. 245. Μελίτη] Apollodorus ſuppoſititiuſ: Μελίη, pro Εὐλιμήν vitioſe Hyginus Clymene. Jam autem enim hujus Nereïdis meminerat. bis enim illud nomen occurrit in indice illo Nereïdum Hygini.

v. 247. Εὐνείκη] Melius apud Apollod. Εὐνίκη. corrupte apud Hygin. *Enrydice*, quæ nullum inter has marinas Nymphas locum habet.

v. 248. Πρωτο] Atqui hæc ſuperius v. 243 fuit commemorata. Certum igitur aut hic aut ibi hoc nomen eſſe corruptum. forſan legendum Κρηγίω, quod Nereïdis nomen apud auctorem bibliothecæ.

v. 249. Πρωτόμεισα] Apollodorus, Πρωτόμεισα.

v. 255. Ηἰόνη] Sic & legendum apud Apollodorum, ubi male Ιόνη. pro Γλαυκορόμη, idem auctor Γλαυκορόνη.

v. 256. Ποντοπύρεια] Reſtitue hoc nomen Hygino, ubi male legitur *Panopea*. Panopes paulo ante meminit, quamvis corrupte vulgo legatur in editis *Panope*.

v. 258. Πελυρόμη] Apollodorus Πελυρόνη. pro Λυσιανόσα mendoſe Hygin. *Alatiffa*.

v. 261. Εὐπόμενη] Apollod. Εὐμόλη, & pro Περονή male Πιόνη. Et v. ſeq. pro Νημερτὴς vitioſe apud eundem ſcribitur: Νειόμερης. Hygin. *Nimertis*.

v. 269. Μιζαχρόνια γδ' ἱαλλόν] hoc eſt, *ſublimes feruntur, volant*. Interpretes: *in caelo enim degentes volant*. Ergo Harpyiæ

pyiz in cœlo habitant? Μετὰ ζέοντι ἐστὶ μέλιτος. Apollonius Argonaut. II, 589:

Υψὺ δὲ μετὰ ζέοντι πτόρητο,
in alto autem sublimis ferebatur. Et lib. IV, 952 de pila: καὶ ἐς
 ἥετα πίμπησεν ὑψὲρ μετὰ ζέοντι. Et *in aerem projicit alte sublimem.*
 Scholia ad priorem locum. Τὸ μετὰ ζέοντι σημαίνει τὴν μέλιτος.

v. 270. Γραῖας τέκε καλλιπάρηυς] Quomodo Grææ sunt
 καλλιπάρηυι cum sint canæ natæ, unde & γραῖαι dicuntur. Γραῖα
 enim est vetula. Scribendum omnino καλλιπάρηυι, ut sit Cetus
 epitheton, quod & superius versu 238 ei tribuitur. ubi tamen
 male scribitur κητώ, quamvis & apud Hyginum Cetho sit. Hunc
 locum sic emendandum esse vidit olim Seleucus apud scholio-
 rum consarcinatore, cujus auctoritas hic non fuit respuenda.
 Verba scholiorum adscribam ut corrigi debent, in editis enim
 sunt corrupta. Φόρκυ] Φόρκυς ἡ ἱπποφωγὴ τῶν ὑδάτων. Κητὴ
 δὲ βαθυς. Γραῖαν δὲ τὴν ἀφρον. ἄμεινον δὲ γράφειν καλλιπάρηυι,
 ἢ ἢ ἐπὶ Κητῶς τὸ ἐπίτητον.

v. 271. Πρὸς νυκτὶ] hoc est πρὸς δύσιν, ad occasum, quia
 ibi solem oceano mergi, & noctem oriri credebant. Apud
 Homerum tamen ζόφον est septentrio, secundum Aristarchi &
 Strabonis sententiam, quem vide lib. X, & Merici Casauboni
 V. CL. diatriben de nupera Homeri editione. Versu præcedente
 mirum cur interpretes omiserint πίπρω, qua ratione multos in
 fraudem deduxerunt, qui hac versione persuasi crediderunt He-
 siodum Gorgonum sedem locasse in Africa. Verum ego nullus
 dubito quin significaverit Gorgades insulas, quæ sitæ sunt con-
 tra Εἰσώρεος κίρας olim, nunc caput viride dictum. Ex enim à
 Gorgonibus nomen hoc acceperunt, quod illas coluisse feran-
 tur hæ puellæ. iis etiam vicinæ sunt Hesperides. de quibus vide
 ante v. 215.

v. 283. Οὐ δὲ δοξάζουσιν] Noli credere Latinis interpreti-
 bus, qui hic denuo sensum auctoris non perspexerunt, cum ver-
 tunt: *caterum hic ense aureum tenebat manibus charis*, quasi
 ad Pegasus pertineret. Atque de Chrysaore loquitur, cujus no-
 minis reddit rationem, sicut in præcedente versu Pegasi. inde
 opponitur τὰ μὲν, ὁ δὲ. Pegasus dictus quod ad πηγὰς oceani na-

tus sit, ἔχουσάς, quod manibus teneret, cum ederetur, ἔχουσαν ἄρσιν.

v. 304. Εἰς Ἀείμους] *Apud Syros*. Græci magistri temere hic affirmant Ἀείμους montes esse Ciliciæ & Lydiæ. Arimi enim Homero & antiquissimis Poëtis Syri dicuntur. Strabo fine lib. XVI: Λέγεται τὰς Ἀείμους ὁ ποιητής, ὅς φασιν ὁ Ποσειδώνιος δὲ λέγει δεῖν μὴ τίποιτιν Συρίας, καὶ τὴν Κιλικίαν, ἢ ἄλλης τι γῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν Συρίαν αὐτῶν. *Nominat etiam Arimos Homerus, quos Posidonius docet accipiendos non locum aliquem Syria, vel Cilicia, vel alius terra: sed Syriam ipsam.* Ferbatur autem Typhoeus occisus esse in Syria ad Orontem fluvium, qui propterea Typhon dictus est. Idem scriptor eodem loco: Ὁρίτης τὸ ὄνομα δὲ τὸ μαφουσίαν αὐτὸν Ὀρίτην μετέπλεξε, καλέσθαι πρῶτον Τυφῶν. Μυθῶνται δ' ἐπὶ ταῦτά περ πάλαι τὰ κεραιώσιν ἔν Τυφῶν, καὶ τὰς Ἀείμους. *Orontes cum prius Typhon diceretur mutato nomine ab illo qui in eo pontem fecit, Orontes est appellatus.* Huic loco Typhonis fulmine icti fabulam affingunt ἔν Αῤιμος. Alii tamen & plerique Latini Poëtæ insulam Campaniæ littoribus adversam *Inarimen*, quæ & *Ænaria* dicitur, Typhonis antro adsignant decepti similitudine vocis. Ut vero recte docuit Strabo Ἀείμους esse Syros, sic docere non potuit, cur olim Syri dicti sint Ἀείμους, & quæ sit hujus appellationis causa. perabsurda enim sunt quæ de illa prodidit. Hoc vero nuper admodum didicimus à Viro Maximo, Samuele Bocharo, qui in *Geographia sacra* ostendit hoc nomen antiquissimos Græcos accepisse ab Hebræis, quibus Syria dicitur *Aram* à conditore suo *Aramo* Semi filio. Inde *Bethuel* & *Laban Aramæi* Genes. XXV. & Syriæ regionibus *Aram* præponitur. *Aram Nabarajim*, Syria duorum fluviorum apud sacros scriptores est *Mesopotamia*. *Aram Damaseck*, Syria *Damascena*. vide ipsum lib. II, cap. 5, & 6.

v. 310. Χαλκίοφων] hoc est *magna voce*. interpretes: *anea voce*. Hesych. χαλκίοφων, ἰχυρόφων. Stentori Homerus tribuit. Superius in Ἀπιδ v. 243: χαλκίον ὄξυ βῶν. *vehementer acute clamabant*. Homerus:

Οἱ δ' ὡς ἐν αἰὼν ὅππῃ χαλκίον αἰακίδας.

Hi vero ut audierunt vocem magnam Achillis. vide quæ de hoc loco notavit Porphyrius Quæstione VI ad Hom. Virgilio eadem tralatione: vox ferrea, Lucretio, vox ærea.

v. 312. *Λύγ' εἰδύαν*] Poëticum dicendi genus pro *λυγρῶν*, *ἐλπίστων*, perniciosam. superius in *ἔργῳ*, *πρὸς μὲν εἰδύς*, prudens. Nec abhorret longe ab hoc illud quod notavimus in *Λαοῖς*, *λαοὶ καὶ ἥϊοντες*, pro *λαοὶ καὶ*.

CAPUT XXIV.

Vetus lectio reposita in Hesiodo. *Φίξ' ὀλοῶν. Φίκιον. Picati. βῆπις.* Hesychius emendatus, & Dracontius. *βῆπις.* Catulaster. Hesiodo medela. *Ἀργίσις ζεύρεθ.* Hesiodus emendatur, & alio loco exponitur. *Γλαυκῆ.*

v. 326. *Σ Φίξ' ὀλοῶν*] Reposui veterem lectionem ex antiquorum scholiorum auctore. qui legit *Φίξ' ὀλοῶν*, & explicat *σφίγξ' ὀλοῶν*. addit porro Bætos dixisse *Φίξ*, unde *φίκιον* locus ubi sphinx ætatem egerit. Huic Euripidis Scholiastes adstipulatur in Phœnissis, qui tradit *φίκιον* ὄρεθ a sphinge dictum esse, ipsamque a Bæotis vocatam *φίξ*. Hinc & Latinis picati dicti, quorum pedes formam sphingum habebant. Festus: *Picati appellantur quidam, quorum pedes formati sunt in speciem sphingum, quod eas Dorii phiceas vocant.* Sic *φίκιον πίκας* phiceum monstrum dicitur sphinx apud Lycophronem Cassandra, v. 1463. *Φίκιον* vero est mons Bæotiz, cujus meminit in *Λαοῖς*, v. 31:

πίκας δ' ἴξε τυφάονιον, τὸν αὖθις

Φίκιον ἀκρότατον ὠρεσιδήσας μητιέξ Ζεύς.

Celeriter pervenit in Typhaonium, unde rursus ad Phicium summum accessit sapiens Jupiter. Stephanus de Urbibus: *Φίκιον* ὄρεθ Βοιωτίας καὶ *Ἀλφειδίου*, & *Ἀλφειδίου* τῆς. vide & Plutarchum in libello, quod bruta ratione urantur. *Æoles* postea præposuerunt σ, sicut pro *φάξ*, *σφάξ*, pro *μέρδ*, *σμέρδ*, pro *μῦς*, *σμῦς*, sic & pro *φίκιον*, *σφίκιον*. Sic enim ille mons appellatur apud Palæphatum in MSS. in editionibus perperam *σφίγξιον* scribitur.

v. 330. Ἐλίσφαίρε[ς] Bene Grammatici, ἑλκασπίν. Hesych. ἑλεσφαιρῶν, βλάψας.

v. 352. Πασσῶν] In nonnullis codicibus extitit πασῶν, ut veteres testantur.

v. 355. Πλατῶντι βοῶπις] Turpissime interpretes: *Pluto bovinis oculis*. Vel pueri norunt βοῶπις esse magnos oculos habens. Omnia enim magna Græci βόια vocant, ut & prisca Latini. Hinc elephantem dixerunt *bōvem Lucan.* Sic Græci βέπιννα apud Hesych. βέλιμ[ος] apud Erasistratum est μέγας λιμός, *magna fames*. βελγί[ος], μεγάλων χ[αλκ]οῦ jaçtator: βέπαις, quod legitur apud Alciphronem ep. 62, est μέγας παῖς puer a-
dultior. Hesych. βέπαις, νέ[ος] μέγας, ἀφ᾽ ἡλιξ, μέγας παῖς ἢ ἰχθὺς, scribe ἰχθυός. Glossæ veteres: *catulaster βέπαις*. Aliæ δῖπαις *catulaster*. quæ vox Dracontio restituenda. In lib. II, v. 191 in editis legitur:

Non catulastra gerit puerilia, non puer aude

Attrectare tener Martia tela manu.

legendum: *Non catulaster agit puerilia*. Loquitur ibi de variis hominum pro distincta ætatis ratione studiis. Catulastræ autem sunt pueri grandiores, qui incipiunt *catulire*, hoc est ad venerem incitari. inde & Catullinomen. Oculi vero magni inter præcipua pulchritudinis περμήματα. Liban. Progymnas. Ὅμηρ[ος] ἐνδείξα[ς] βυλόων[τας] ὡς εἴησαν ὀφθαλμοὶ τῇ Ἥρᾳ καλοὶ τε μεγάλοι τε, βοῶπι[ς] αὐτῶν ἐκάλισσι. *Homerus ostendere volens quod oculi Junonis magni essent & pulchri, bovinos oculos eam habere dixit.*

v. 375. Κεῖν δ' Εὐρυβίη τέκιν] Sic & interpretes: *Crio autem Eurybia peperit*. Igitur Crio est scemina, Eurybia vero mas? Attamen superius Hesiodus ostendit Eurybiam esse filiam Ponti. Quid tricamur? legendum: Κεῖν δ' Εὐρυβίη τέκιν. vidit hoc etiam Comelinus, nisi quod pro Κεῖν male scribat Κεῖν. Sed Κεῖν dicitur & Apollodoro, & scholiis antiquis, & Euripidis interpreti.

v. 379. Ἀεγέτω Ζεφύρον] Ἀεγέτης hic non est Caurus, sed Zephyri ἐπιθετόν. Inferius v. 870:

Νόσφι Νότῳ, Βόρειω τε, καὶ δῖρ' Ἀεγέτῳ Ζεφύροισι.

Præter

Præter Notum & Boream, & celorem Zephyrum.

Homerus Iliad. λ, v. 307 :

Ἀργίστος Νότιος βαθείη λαίλαπι τύπῳ.

Celeris Notus vehementer procella verberans.

Scholia antiqua ad hunc locum Hesiodi: *Ἀργίστῳ τ' ὀξὺν κ' παχυῶν, ἔκαστον εἶπῃ.* Hesych. *Ἀργίστος Νότιος. Ἐ λήθρῳ λδ-κροῦ. πνὲς ἔκαστῳ. Ὁμηρῷ ᾧ τίσσας οἶδ' ἀνέμους. ἔστιν ἔν παρ' ὅ. Sed quam Hesychius damnat expositionem, eam probat Strabo lib. I. quem vide.*

v. 417. *Ἐρδὼν ἱερὰ κ' νόμον]* est sacra faciens secundum patrios mores & consuetudinem, ut in Carminibus aureis, quæ Pythagoræ adscribuntur :

*Ἀθανάτης μὲν πρῶτα θεὸς νόμος οἷς δόκεται,
τίμος.*

Immortales quidem Deos primo secundum patria consuetudinem, Venerare. κ' πάτρια dixit Porphyrius loco supra laudato.

v. 430. *Ἐν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μετὰ τρίτῳ, ἢ κ' ἐθέλῃσιν]* Sic legunt editiones recentiores, & vertunt : *Inque concione inter homines eminet, quæ scilicet voluerit.* Heinsii editio major : *Ἐν κ' ἐθέλῃσιν*, interp. *quorum scilicet vult.* Sed utraque lectio non est unius assis. Quem enim commodum sensum inde conficeres? Reponenda est veterum librorum & editionum lectio, quam temere commutavit Comelinus, ut ex notis ejus editioni præfixis videre est : *Hic pro ἐν, inquit, reposuimus ἐν τ', & pro ἐν κ' ὦν κ'.* Sed *ἐν κ'* non erat de sua sede deturbandum. Subintelligitur enim *μετὰ τρίτῳ*. Sensus est, in concione inter homines excellit quemcunque voluerit excellere Hecate. Ejusdem sententiæ versus est in initio *Ἐργων*, quod me docuit Vir summi ingenii & eruditionis Johannes Fridericus Gronovius, cui quantum debeant hæc reconditæ literæ nemo ignorat nisi barbarus, & omnis humanitatis expers :

Ὅν τε Διὶ βροτῶν ἀνδρες ὁμῶς ἀφάρτοι τε φάρτοι τε.

Ἐν τοῖς τ' ἀρετῶν τε Διὸς μεγάλοις ἔκλει.

Per quem mortales homines pariter sunt obscuri clarique. Nobiles ignobilesque sunt Fovis magna voluntate. Sic hic locus ex sententia doctoris nostri est interpungendus. *Διὸς μεγάλοις ἔκλει,*
idem

idem est quod hic dixit ὅτι κ' ἐθέλων. Jupiter nobiles & ignobiles, claros & obscuros facit, quos vult. Omnia nunc sunt liquida, discussæ omnes tenebræ, quæ viros doctos exercuerunt, qui prava distinctione inducti sibi persuaserunt, Διὸς μεγαλοῖσι ἐκπλεῖν abundare, & ominis causa tantum esse appositum, quia nihil sit quo referatur. Sed nunc quo referatur nemo non videt.

V. 440. Οἱ γλαυκὴν δυσπέμφειλον ἐρμαιοῖσιν] Γλαυκὴ simpliciter est mare, Latinis *carula*. Virgil. *carula verrunt*. Interpretes : *glaucom mare*.

CAPUT XXV.

Hesiodus emendatur & ejus antiquus scholiastes. Αἰγῶν ὄρε. Γὰρ ἐξήματα. Ἰσθμὸς πύττα. Κίερα. Stephanus emendatus. Γυάλα παρυσός. Mos veterum in deorum statuis, templis, aris ornandis lana. Cur Homerum Plato e republica sua ablegans voluerit ornari lana. Locus Hesiodi ex conjectura emendatus. Παριδοῖν. Chaos. Hesiodus interpunctione emendatus. Ἐπανν. Lucianus correctus. Ὠγίγη. Ἐργμελα ἔχον. Hesiodus emendatus & antiqua scholia. Μαψαύρα. Hortu pulchritudinis præsidet. Πραῖα. ἀραῖ. Χρυσάμπυκας. Ἀμπυξ. Ἀνέδημα. Mitæ sunt fasciæ, & barbararum mulierum cultus. Στεράνα. Vetus lectio Hesiodi restituta. Ἐρμαιοῖσιν. Ἀρροδίτη νύχ. Vetus lectio Hesiodi restituta.

V. 485. Αἰγῶν ἐν ὄρει] In Cappadocia mons Argæus est, cujus meminit Claudianus, Plinius, alii. In Creta autem frustra quæras montem hoc nomine. Nullus enim in illa reperitur. Itaque in animum induxi meum jam dudum reddendam esse poetæ lectionem veram, quam servavit παλαιῶν σχολίων scriptor. Is legit : Αἰγῶν ἐν ὄρει. aitque sic Cretam dictam olim a capra Olenia Jovis nutrice quasi Capræ montem. Αἰγῶν ἐν ὄρει] Σημείωσις ὅτι καὶ ἔτι αἰγῶν ἐκάλειν τὸ Διὰ, ἐπεὶ αἶγα ἐθέλων. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγὸς ὄρε καλεῖται, καὶ Αἰγῶν ἐστὶν ἐν τῷ Ἰδαίῳ καλὺρμον. ὃ ὁ ὄρε ἐν τῷ Ἰδαίῳ ὅπου τὸ αἰγῶν αἰγῶν αὐτῶν ἐκάλειν. Nota quod iste (nimirum Hesiodus) *Ægiochum* dixit *fovem*, quia capra ubera suxit. A qua etiam Creta appellatur *Capra mons*. & a nonnullis Αἰγῶν dicitur *mons Ida*. Homerus ab ejus armatura *agide* ipsum *Ægiochum* dixit. Sic hic locus est restituendus, qui flagitiose corruptus

ptus est in editionibus. Mons Ægæus est is ipse qui a Ptolemæo vocatur *ἱερὰ πίτρα*. inde sancta rupes dicta, quia in illius antro credebatur custoditus & enutritus fuisse Jupiter. Erat collis Idæ, qui postea ab urbe in illa posita appellabatur Pytna, & urbs *ἱερὰ Πύτνα*, quod cognomen ei adhæsit a colle. Strabo lib. X: *τῆς δὲ Ἰδῆς λόφος Πύτνα, ἀφ' ἧς ἱερὰ Πύτνα ἡ πόλις. Pytna Ida collis, unde urbs Hiera pytna.* Male in Dione lib. XXXVI: *Ἱεραπύτνια* scribitur. quod & nuper animadvertit Vir insignis ingenii & doctrinæ Ezechiel Spanhemius in eruditissima dissertatione de præstantia & usu Numismatum antiquorum. Hinc vides cur nonnulli Jovis incunabula ponant in monte Ida. Stephanus de Urbibus non collem, sed campum dicit. *Ἐστὶ καὶ Αἰγαῖον πεδὸν συνάπτεται τῇ Κίρρᾳ ὡς Ἡσιόδου. λέγεται ὡς αἶγα πίτρα φερομένη ἀπὸ τῆς αἰγῆς τὸ Πύθιον ὄρος, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πεδὸν Αἰγαῖον.* Est *ἔρ* Ægæus campus annexus Cirrha, ut apud Hesiodum. dicitur vero a capra, qua olim venit a monte ad Pythium, a quo *ἔρ* campus Ægæus. Nullum est dubium, quin hunc locum respexit *ἱερὸν ἄγρον*. Campus Ægæus late patuit ut & Pythium & Gortyna in illo fuerit sita. Hinc Strabo Gortynam in campo sedere ait. Hic vero est ille campus Ægæus. imo totam insulam olim *αἰγαῖον* fuisse appellatam ex Scholiaste modo accepimus. Sed quænam illa Cirrha cui fuit aditus Ægæus campus? Sane Cirrha in Creta nulla est. legendum *Κύτρεα* quæ eadem est quæ Pytna. Stephanus: *Ἱερα Πύτνα, πόλις Κρήτης ἢ ὡς ἄλλοι Κύτρεα, εἶπε Πύτνα, εἶπε Κάμιρος, εἶδ' ὅπως ἱερὰ Πύτνα. Hiera Pytna urbs Creta, qua prius Cybra, postea Pytna, deinde Camiros, deinceps Hiera Pytna.* Non est quod nobis scrupulum injiciant Lyctii, ad quos a Rhea delatum esse Jovem paulo ante Hesiodus cecinerat: cum ii satis longe a Pytna, seu monte Ægæo absint. Verum non urbs intelligitur Lyctus, sed populus Lyctius, sub quorum ditione tum fuit & mons & campus Ægæus. Lyctios enim magnis opibus aliquando floruisse Strabo dicto loco ostendit. Male Hiera petra in mappis Ptolemæi littoribus maris Carphathii apposita est, non longe distans a Dicta, cum sit collis Idæ.

v. 459. *Γυάλοις ὑπὸ Παρθενείῳ.*] Interpretes: *in jugis Partheni.*

passi. Sed *γύαλα* potius sunt valles *καλώματα*, quam juga. Apud Euripid. *γύαλα καρποφόρα*, *valles frugiferi*. Hoc loco intelligit anfractum illum rupis Parnassi & planitiem in qua urbs & templum Delphicum. de qua Strabo lib. XI, & Justin. lib. XXIV. In templi enim *ἀναθήμασι* longe post fuisse istum *βαυτολον*, testatur Pausanias in Phocicis: *Ἐπαναΐαντι δὲ δῶτι τῷ μνημείῳ, λίθος ἔστιν ὁ μέγας, τῷ τε καὶ ἑλαίον ὀσημέραι καὶ χεῖρσι, ὃς τῷ ἱεροτέρῳ ἐκείνῳ ἔορα ἐπιθήσασιν ὄργα. Ἐστὶ δὲ καὶ δόξα ἐς αὐτὸν δόξηναι Κρόνον τὸν λίθον ἀντὶ τῷ παιδὶ καὶ ὡς αὐτὸς ἤμισεν αὐτὸν ὁ Κρόνος.* Ab eo monimento cum rursus ascendere inciperis lapidem videas modice magnum. Hunc quotidie oleo perfundunt, singulisque festis lanam in eo ponunt rudem. Fama autem tenet esse illum ipsum lapidem, qui datus fuerit Saturno pro puero, quemque postea rursus evomuerit. Lana ornabatur hic lapis diebus festis, quoniam omnia quæ maxima sacra erant, & divino vellent honore affici, ungebantur, & lana, laneisque tæniis ac coronis ornabantur. Arborem sacram Arnob. lib. V lanarum velleribus colligatam ac circumvolutam dixit. Et Plutarchus in Thesco ramum ex olea sacra decerptum *ἐλαῖν λούκῳ κατεπεμμένον*, lana alba recinctum fuisse ait. Sic solebant lares lana cingi, & fores ac aræ templorum, cum rem sacram die solemni essent facturi, vittis laneis ornari. Propert. IV, 6:

Costum molle date, & blandi mihi thuris honores

Terque focum circa laneus orbis eat.

Hinc intelligimus cur Plato, ubi Homerum e sua republica in aliam civitatem dimittendum esse censet, eum jubeat unctum & lana coronatum educi. *Ἀποπέμπειν δὲ αὐτὸν, εἰς ἄλλαν πόλιν, μῦρον καὶ τῆς κεφαλῆς καὶ χεῖρας καὶ ἐλαῖν στέφανους.* Dimittamus eum in aliam urbem unguento caput ejus perfundentes, & lana coronantes. Amandari quidem volebat Homerum e sua civitate, ne qua opinio sequior de Deo civibus suis, qui fabularum mysteria non intelligebant, per imprudentiam ex ejus cantibus affricaretur; sed volebat eum dimitti non tanquam hominem scelestum, & infamem, sed tanquam hominem divinum, dignumque qui ad instar Dei ungeretur, & lana coronaretur, hoc est divinis afficeretur honoribus. Diis enim &

rebus

rebus facerrimis hic honos habebatur. Homerum enim Plato unus omnium maximi faciebat, & ob artis divinitatem mirifice celebrabat, ejusque sententiis utebatur frequenter ad docendum, verbis vero & loquendi generibus ad dictionem expoliendam. Hæc est vera ratio cur ungi & ἐλάν voluerit coronari Homerum Philosophus: non quod tanquam exul & civiliter mortuus fuerit ejectus, quia mortui ungebantur: nec propter poetarum mollitiem, quam lanea corona significaverit, ut hercle Musarum & Platonis ingratis docuit Andreas Schottus Norodorum Ciceronianorum lib. I I I, cap. 12.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα αἰζέριδον] Ellipsis, quam hic fingunt interpretes, male convenit cum genio auctoris & ipsius linguae Græcæ. Quis enim dicat ταῦτε αἰζίαλ, pro propter hæc venerari, ut illi volunt? Locus est contaminatus, qui sic puto emaculabitur, si legas: Ταῦτ' ἄρα φρεζέριδον, *hac quidem meliens*. φ aut vetustate temporis, aut alio vitio exoletum, aut negligentia descriptorum intercudit, inde εφ a præcedente syllaba ἀρα est absorptum, quod frequentissime in veterum libris contigisse nemo nescit paulo modo humanior.

v. 612. Παριλθεῖν] est effugere, vitare Dei consilia, decreta. Nam *qua fato manent, quamvis significata non vitantur*, ut Tacitus ait. Homer. Iliad. α, v. 134:

Μήδ' ὕπως ἀγὰτος πρὶς ἰὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεύ

Κλέπτε νόον, ἐπεὶ εἰς ἀδελύσσεια, εἰ δέ με πείσεις.

Ne sic, quamvis fortis sis, divine Achilles, dolose agas, quoniam non effugies, neque mihi persuadebis. εἰς ἀδελύσσεια, scilicet quæ decrevi facere.

v. 700. Καῦμος δὲ θρασύστοι κατέχον χά'] *incendium ingens corripuit inferorum sedes*. Sicut Paulo ante de clamore:

Ἐννοσι δ' ἵκησι βαρεῖα

Τάρεθρον ἠερίοισιν, ποδῶν αἰπεία τ' ἰωή.

Concussio vero gravis venit ad Tartarum caliginosum, & pedum magnus fragor. Chaos sæpe est inferorum domicilium: Plutarchus sane χά' , ἄδλω , ὄρεθλω , ἱρεθον exponit. Orpheus apud Ovidium X Metamorph. ad Plutonem & Proserpinam:

Per ego hac plena timoris,

Per chaos hoc ingens, vastique silentia regni oro.

Statius:

Qui nunquam sospite nato

Triste chaos, maestique situs patiēre sepulchri.

posses etiam aërem interpretari. Aristophanes in Avibus:

Διὰ τὴν πόλιν τὴν ἀπολείας, καὶ τὸ χάος.

Τῶν μερῶν τῶν κνίσαν καὶ ἀφ' ὧν ποιεῖται.

Per urbem alienam & chaos femorum nidorem non transferetis.

Ubi Suidas & alii veteres magistri χάος exponunt aërem. Hinc & vetus interpres Luc. XV I, 26. illud μέγα χάσμα, quod inter epulonem divitem & Lazarum erat *chaos magnum* interpretatur, hoc est, vastum inane, vastum intervallum quale est aër, sive, ut Tertullianus vertit, immensa distantia sublimitatis & profunditatis. Apud nostrum Poëtam inferius v. 740 locum Erebi vastum & immensum in quo Titanes servabantur χάσμα μέγα dicit, quem postea v. 814 ait esse πῆλυ χάος ζοφέροισι, ultra Chaos tenebricosum, hoc est, Erebum. Itaque magis probo priorem expositionem, & hoc nomine, quia de aëre paulo ante verba fecit:

Φλόξ δ' ἤρξα δ' αὖτε ἵκανε ἀπείρητον.

Flamma vero ad aërem divinum pervenit magna. Sequentia tam obscure & inepte versa sunt, ut quid poëta velit ex versione ne Oedipus quidem intelligat. Verba Græca sunt:

εἰσαὶ δ' αὖτε

Ὁ ὄψα μὲν ἴδεν, ἡ δ' ἔσται ὅσων ἀπ' ὧν,

Αὐτὸς ὡς ὅτε γαῖα καὶ ἔρως δ' ἔρως ὑπερὶ πῆλυν.

Sic interpungenda mihi videntur. Mens poëtæ est: *Simile autem videbatur atque si coram oculis quis adspiceret, atque auribus audiret, eodem modo ut cum terra & cœlum latum superne appropinquabas.* Aërem, inquit, terram, pontum, Tartara corripiebat ignis fulminum a Jove missorum, tantusque fragor ex illo oriebatur incendio, ac si cœlum ruere, sive terram cœlo misceri videret & audiret.

v. 735. Εἰς τὴν γῆν] Apposita ad hunc locum Seneca Hercule furente:

Sterilis

*Sterilis profundis vastitas squallet soli,
 Et sæda tellus torpet aeterno situ,
 Rerumque mæstus finis, & mundi ultima:
 Immotus aër haret: & pigro sedet
 Nox atra mundo.*

v. 768. Ε'παινῆς Περσεφονείης] Est hoc proprium Proserpinae epitheton. Homerus Iliad. ι.

Κικλήσκουσ' Α'ιδῶν & ἐπαινῶ Περσεφόνειαν.

Invocans Plutonem & terribilem Proserpinam. Proclus superius ad Ε'ρμᾶ Αἰνεῖν δὲ πινε παραλείπει παρελάθει, ὥσπερ ἐπαινῶ Περσεφόνειαν. Restituenda hæc vox Luciani Neq̄yomantix: Δαίμονας ὁμῶ πάντας ἐπιδοῶτο, ποινὰς, καὶ Ἑρινύας, καὶ τυχὰν Ἐκείτῃ, καὶ αἰπὴν Περσεφόνειαν. Interpres vertit: *Dæmones simul omnes inelamat, Pœnas, Erinnyes, Hecaten nocturnam, excelsam Proserpinam.* Fœdissime. lege: ἐπαινῶ Περσεφόνειαν. terribilem Proserpinam. Ποινὰν vero sunt Furix.

v. 797. Α'πολείψας] Bene antiqui Grammatici: ἀπονδῶς ποιήσας, libans. Libantes enim aliquid de pateris effundebant in mensas & aras. Sic & simplex λείβειν. Unde Latinorum libo, libum, libamen. Infaniunt qui hic dicunt ab ἀπολείπειν esse ἀπολείψας.

v. 806. Ὠγύγιον] Referendum est ad ὄρεον non ad ὕδωρ, & exponendum magnum. Ὠγύγιον enim est magnus. Hesych. Ὠγύγιον, παλαιὸν, ὄρεον, μεγάλην πᾶν. Stygem autem fuisse maximum Deorum jusjurandum alibi noster dixit, & res nota est.

v. 818. Οὐ χεῖρες μὲν ἔασιν] Nec hic mentem Poëtæ ceperunt, qui vertunt: *Cujus manus quidem sunt ob robur operibus aptæ.* Εργαζομένης ἔχειν est εργαζέσθαι. Hic est sensus: *Cujus manus quidem ob robur semper operantur.*

v. 851. Κεῖον ἀμφὶς ἰόντες] Circa Saturnum existentes. qui una cum illo in vincula sunt conjecti. Interpretes diverso plane & absurdo sensu: *A Saturno seorsim existentes.* Titanes Saturni fuerunt copix contra Jovem, a quo victi cum suo Imperatore deturbati sunt ad inferos.

v. 872. Μὰ ψ αὔρα] Reddidi Hesiodo priscorum exemplarium

rium lectionem: Μαψαῦραι, quam probant Hesychius & scholia antiqua. Hæc: Μαψαῦραι κενεὴ καὶ ματαιὰ ποιεῖ, οἷον παικίαι, θρασυκίαι. Sic lege, illum vide.

v. 875. Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄεσι.] Legendum ἄεσι, quod Æolice dicitur pro ἄεσι. Et sic lectum olim fuisse Etymologici scriptor ostendit: Τὸ γ' ἔ παληθωτικῶν, ἄεσι, Αἰολικῶτερον. ἔρχω γὰρ ἄεσι, ὡς ἐρεῖ οἱ. Ἄλλοτε δ' ἄλλη ἄεσι. Male legitur ἄλλη in Etymologico. Hanc emendationem sequens Διγσκοιδιῶσι confirmat, & ἄησι ferre non posse declarat.

v. 903. Αἰτ' ἔργ' ὠραίεσι καὶ ἀθηθέϊσι βραθέϊσι.] Inscitæ interpretum inligne monumentum & hic locus est, dum vertunt: *Quæ opera matura faciunt mortalibus hominibus.* Loquitur de horis. Non quidem ignoro eas esse cœli janitrices & ministras solis. Valer. Flacc. lib. I V:

Sol auricomus cingentibus horis

Multifidum jubar & bissereno sydere textam

Loricam induitur.

sed quis non videt aut alias plane esse has Hesiodi horas ab illis Homeri, aut alias partes eis dari a nostro Poëta, cui sunt pulchritudinis præsides. Quod & nomina illarum declarant. Quid enim magis res humanas pulchras reddit & florentes, quam Eunomia, Dice, & Irene, hoc est bonæ leges, Justitia & Pax. Hæ sane divæ non matura reddunt mortalium opera, sed ornant, excolunt, nitorem & decus illis conciliant. Pind. Olympion. XIII de beata & omnium rerum copia affluente Corintho: Ἐν ταῖς δὲ Εὐνομία καὶ Δίκη καὶ Εἰρήνη, πόλιν ἀσφαλὲς Δίκη, καὶ ὁμότροπον Εἰρήνη, ταμίαν Ἀνδράσι πλεῖστα, χρύσεια παῖδες Δόξα καὶ Θέμις. In hac (Corintho) Eunomia habitat, sororesque, fundamenta urbium firma, Justitia, & iisdem moribus prædita pax, dispensatrices hominibus divitiarum, aurea filia Themidis consuletrix bona. Hinc omnibus rebus ornandis adhibentur Horæ. In ἔργῳ in Pandora comenda, v. 74:

Ἀμφὶ δὲ τῇ γε

Ὥρῃ καλλίχοροι σέφον ἀνέστην εἰαργυοῖσι.

Ipsam porro Hora pulchram comam habentes coronarunt floribus vernis.

vernīs. Theocritus de poculo pulcherrimo, & suavem exhalante odorem Idyll. I. v. 148.

Ἡ γὰρ δὲ τοι τὸ δέπας· θάσση φίλον ὡς καλὸν ὄσθη.

Ὡρεῖν πεπλυνθῆναι νῦν ἐπὶ κερῶναισι δοκασεῖς.

En tibi poculum : contemplare, amice, quam suaviter olet,

Horarum in fontibus ablutum dices.

Hinc ὦρεα est pulchritudo. Ὠραῖος pulcher. Hesych: ὦραῖος δὲ μωρεφ. δὲ πρῶτον, δὲ ἀχήμεν, δὲ πρῶτον πρῶτον. Theocr. Idyll. I, v. 109 Ὠραῖος Χωδωνίς. *Formosus Adonis.* Ὠραῖον pulchrum reddo, decus & venustatem concilio. est vocula μωνήρης, sicut superius μαχηρεῖν, & plures aliæ. pro ὦραῖον frequentius legitur verbum paragogicum ὠρεῖσθαι. Hesych. ὠρεῖσθαι, καλῶς πίζεσθαι. ὠρεῖσθαι μωρή κεκαμωτισμωρή. Quia vero ὦραῖος est pulcher, & homines in adolescentia & juventute sunt pulcherrimi. Hinc ὦραῖος est ἀκμωζων, in ætatis flore constitutus. In ἔργ. v. 695:

Ὠραῖος ὃ γυναῖκα πέν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι.

In ætatis flore uxorem tuam in domum duc.

Ὠραῖος est ἀκμωζων ut bene exponit Scholiastes Theocriti ad Idyll. I, v. 109.

v. 916. Μῦσση χρυσάμπυκες] Interpretes: *Musa aureis mitris revincta.* Præstat interpretari: *aureis reticulis ornata.* Ἀμπυξ est ἀφθδήμα, τελεθῆσθαι, diadema, reticulum, fascia, qua mulierum coma redimitur. Homerus Iliad. X, v. 468:

Τῇ τε δὲ λήπῃ κρατὸς χεῖρ δὲ σμυγὰ σφαλόντα.

Ἀμπυκα, κεκρύφαλλον τ' ἡδὲ πλεκτικὸν ἀναδέσμιον.

Longe autem a capite fudit splendidas fascias, reticulum, vitæ tamque cingulum implexum redimiculum. Ubi brevia Scholia Didymi, ut credunt vulgo: Ἀμπυκα καὶ μωρὸν πινὰ ἀφθὲν τὴν κεφαλῇ, ἀνέχοντα τὰς τεύχας τ' κεφαλῆς. Hinc recte ab Hesychio exponitur ἀνέδημα. Anademata enim erant fasciæ crinales. sed & mitræ erant fasciæ, quibus coma religabatur. Hinc Judith. X μίτρας Castalio reddit fasciam. Verum mitris utebantur barbaræ mulieres, & vetulæ, & meretrices: Ovid.

Simulavit annum mitraque capillos

Presserat.

Juven. Sat. III. v. 66: *Ite quibus grata est picta lupa barbara*

mitra. Plerumque vitio vertitur. itaque mitras tribui Musis οἱ χαρίεντες non ferent. Barbaræ enim illæ mitræ a Græcarum matronarum & puellarum reticulis fuerunt diversæ. Hæc Homero σέφαναι. *Iliad.* Σ, v. 567:

Καὶ ῥ' αἱ μὲν καλὰς σέφανας ἔχον.

sed apud Pollucem lib. V, cap. 16 rectius legitur :

Τῶν δ' αἱ μὲν πλεικτὲς σέφανας ἔχον.

Harum hæc quidem plexas coronas habebant. ut superius πλεικτὴ ἀναδίεσθαι. Σέφαναι autem fuisse propria antiquarum Græcarum mulierum ornamenta capitis ex Æliani Παικίλ. I. σφ. lib. I, c. 18 cognoscimus: Πῶς δ' ἔδιέρριπον ὑπὸ τρυφῆς αἱ παλαιαὶ τῶν γυναικῶν; Ἐπὶ μὲν γὰρ τῇ κεφαλῇ σέφανῳ ἐπιτίθεντο ὑψηλῶν. Quis vero neget plerasque veteres mulieres luxu diffluxisse? Caput enim ornabant alia fascia. Sic verte. Erat enim σέφανη limbus seu fascia altior caput seu aliud quid ambiens. Hinc & loricae & murorum pinnae σέφαναι dicuntur.

v. 925. Ἀχρεκύνδιμον] Miror unde in recentiores editiones irreperit hæc inepta lectio & vocabulum nihili, cum recte legatur in prima editione majore Heinsiana, Stephaniana, ac plerisque aliis omnibus antiquioribus, ἐχρεκύνδιμον, quod recte exponunt antiqua Scholia πλὴν θέρουσαν ἐγείρουσαν. tumultus, turbas excitantem. quamvis in editionibus vitio librariorum omisum sit ἐχρεκύνδιμον, & sola extet explicatio. Monuit etiam me de restituendo hoc eleganti vocabulo Thomas Reinesius, vir nunquam satis laudatus, præfatus extare id quoque apud Coinctum lib. I, v. 178, ubi Eris dicitur Ἐχρεκύνδιμον. Synonymum esse ἐχρεκύνδιμον, ἐχρεκύνδιμον. Ἐχρεκύνδιμον Διόνυσον dixisse Nonnum XIII Dionysf.

v. 927. Ἐν φιλότῃ μιν γῆσαι] Legendum est ἐν φιλότῃ μιν γῆσαι, ut nuper ostendit mihi elegantissimus juvenis Cuperus ex Scholiaste Apollonii, qui ad Argonaut. I, v. 859. ἐν φιλότῃ est sine concubitu, ex se sola, sine consuetudine cum masculo. Nihil certius. Confirmat vetus Scholiastes Hesiodi: Πρῶτον ἔστι τὸ Ἡφαιστοῦ ἐκ μάτης Ἡέρας εἶπαι. διὸ καὶ τὸ τοιοῦτον οἰκονομῶν. ὁ δὲ Ὀμηρὸς ἐκ Διὸς καὶ Ἡέρας. Primus iste Vulcanum ex sola Jovis canit. ideoque hoc nota. Homerus vero ex Jove & Venere.

Et Apollódorus I Bibliothec. Ἡὲ δὲ χερσὶ δυνῆς ἐχλύνουσιν Ἡ-
φαιστον. *Juno sine concubitu peperit Vulcanum.* Hinc & Apollo-
nio dicitur Ἡὲς υἱὸς Junonis filius non Jovis.

v. 934. Φόβον] Malo vertere *Terrorem*, quam cum inter-
pretibus, *Timorem*. sequitur enim Δεῖμα, Timor.

v. 991. Νηοπύλον νύχον] Archilochus emendat μύχον, qua-
si agentem in Cypri recessu; qui a nullis possit adiri. Alii
eandem vim tribuunt τῷ νύχον, exponentes ἀφανῆ, λαθραῖον,
occultam, quæ a nullo videatur: Sed propria vocis significatio
retinenda. Pleraque enim sacra Veneris noctu celebrabantur.
Inde *noctuvigila* dicitur Plauto. Idem Curcul. I, 3: v. 25, & 40.

Quid tu Veneri pervigilare te vocisti Phadrone?

Nam hoc quidem haut multo post lucebit.

Pervigilia Veneris cui non nota? vide carmen elegans incerti
auctoris quod inscribitur, Pervigilium Veneris.

Δόξα τῷ Θεῷ.

Addenda & corrigenda.

P Ag. 7. versu 2. post: *vide Festum*. Dicuntur & homines
ordinarii. Festus: *Ordinarium hominem Oppius ait dici so-
litum scurram, & improbum, qui assidue in litibus moraretur,
ob eamque causam in ordine staret aduentium prætorem. At Æ-
lius Stilo qui minime ordine viveret.*

Ibid. v. 21. post εἶχειν δεῖ. Sic apud nostrum inferius in
hoc opere v. 209: Τῇ δ' εἰς, ἣ σ' αὖ ἐγὼ πρὸς ἄγω. *Huc vadis
qua te duco.* h. e. εἶναι δεῖ, ire debes.

P. 14. post versum 4 εἵθεοσι. v. 71. Περθεῖα αἰδομένη ἱκελον]
hoc est ἱκελον χερήμω, similitudinem virginis, id est imaginem,
statuam. Plin. *figere ex argilla similitudines*. Sic fere Latinis
similis simpliciter pro simulacro, imagine accipitur. Juvena-
lis: Sat. II, v. 6. *Si quis Aristotelem similem vel Pittacon emit*,
hoc est Aristotelis vel Pittaci imaginem: Multis exemplis de-
clararunt docti viri ad Statium.

P. 14. v. 23: *Jovis igitur dona sunt rejicienda?* & sequ. vers. *Plutarchus in libello.*

P. 19. v. 21. pro *aurei* scribe *argentei*.

P. 21. v. 30. post: *neve nullius sis.* In Theogon. v. 410:

Ἡ γὰρ τ' ἐς μέγα δῶμα φίλῳ καλῶς ἀκρίβη.

Duxit in amplam domum sua ut sit uxor.

P. 23. v. 34. scribe: *possint.* & versu sequente: *illud.*

P. 27. v. 16. post: *afficere solet:* In Theogonia v. 402:

ὧς ἢ λίοντι δύν ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο

Ἀλλήλοισι κηπίοντι, ἐπὶ σφίεας ὀρμήσωσι.

Ut autem leones duo pro occiso cervo sibi mutuo irati in se ipsos impetum facere solent. In Theogon. v. 750.

Ἡ μὲν κατὰβήσεται, ἡ δὲ θυράζεν ἔρχεται.

Hæc quidem intrabit, illa vero foras egreditur. h. c. intrare solet.

In ἔργois v. 523:

Νυχὴ κατελίξεται ἔνδοθεν οἴκου.

Noctu cubare solet intra domum.

Ibidem versu 23, post: *dirimere solet.* Et v. 370:

Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπιστίᾳ ὤλεσαν ἄνδρας.

Credulitas pariter ac diffidentia perdere solet homines. Et v. 443:

Ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην ἐθέλουσι γὰρ θυμῷ.

Facile vero auferre solet apparentem volens saltem animo. Interpretes Latini; *abstulit.* Et v. 284: Ζῷς δὲ πῖ ἱεὺν ἐπιμψι. *Jupiter tum Irim mittere solet.* Theogo. v. 7:

Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορὸς ἐνιποιήσαντο καλὰς. *Summo in Helicone choreas ducere solent pulchras.* Ibid. v. 784: Ζῷς δὲ πῖ ἱεὺν ἐπιμψι. *Jupiter tum Irim mittere solet.* Sic & scriptores in oratione pedibus soluta loquuntur frequenter.

P. 33. v. 20 post: Διὸς κυδρὴ παρὰ κούρης adde: Restitui & hanc vocem Theogon. v. 318, & v. 442. Homer. Iliad. Σ. v. 184, & Od. Α. 579.

P. 49, adde v. 5, post: *vilia & nullius rei.* Strabo lib. XV: p. 722, Πολλὰ δὲ κατέκλυσε καὶ τῷ σωματικῷ καὶ τῷ χρησθεῖων ἐπιπιδὼν χειμάρρους νύκτωρ, καὶ τῷ βασιλικῆς δὲ κατὰ σκεδῆς ἐξηλείφθη. *Multa autem corpora & utensilia noctu ingruens torrentis hausit, & magna pars regia suppellectilis ablata.*

P. 52. v. 21, 22: *Αὐτόγρον. ἄροτρον.* & sequ. vers. *Πηκτὶν ἄροτρον.*

P. 59. post v. 7. *Ἐκτελεία βεῖθεν* vero in initio hujus versus est: *Ut matura grandescant.* Lustricum carmen apud Catonem: *Mars pater te precor, quasque uti tu fruges, frumenta, virgulta, vineta grandire beneque evenire sis.* Accius Meleagro: *Fruges prohibet pergrandescere.* Hinc *grandia frumenta* apud Virgil. IV *Æn.* v. 405.

pars grandia tridunt

Obnixa frumenta humeris.

& apud alium poetam *grandia farra.* Contra *vegrandia farra* apud Ovid. III *I Pastor.*

vegrandia farra coloni

Qua male creverunt, vescaque parva vocant.

v. 468. *Ὁρπηγὰ βεῶν ἐπὶ νῶτα ἱκται*] Legendum puto: *ἱκται.* *Temonem tergis boum immittas, ferias temone terga.*

P. 63. v. 21, ut Claudianus ait. *Ibid.* v. 30. *In eo ipso, quod te ostendis facturum, h. e. dicis, scribis.* Sallust. *Jugurth.* 30: *Multa superba & crudelia facinora nobilitatis ostendere.* commemorare. C. Nepos *Epaminond.* *Micythus Epaminondam convenit, & causam adventus Diomedontis ostendit.*

P. 65. post versum 72. v. 523 *Νυχὴ καὶ ἀλέξειται ἔνδοθεν οἴκῳ*] MS. I. *Μυχὴ καὶ ἀλέξειται ἔνδοθι οἴκῳ.* quod non improbem. *Μυχὴ* MS. glossæ ejusdem libri exponunt *ἔνδοθι*. Nimirum *μυχὴ* est quæ ἐν *μυχῇ δόμων* ut Homerus loquitur, in interiore ædium parte versatur, quæ Græcis dicitur *θάλαμος*, *παρθενών* & *Gynæconitis.* Hinc ἐν *θαλάμῳ παρθένης*. Theocrito est virgo, quæ in thalamo versatur, innupta puella. Stat. I *Theb.*

Nec mora preceptis cum protinus utraque virgo

Arcano agresse thalamo.

quo nemo accedit nisi propinqua cognatione conjunctus, ut C. Nepos ait. Sic & Proclus legisse videtur, qui exponit *ἐν μυχῷ & οἴκῳ παρθένης οὐράνῳ.*

P. 66. v. 3. notavit Moschopulus.

P. 69. v. 17. post: sine fasciis sumi solita se pucro. Non possum

quin hic tecum, benevole lector, communicem epistolam eruditissimam quam de his duobus locis Pollucis ad me dedit Isaacus Vossius, ὁ πᾶν, postquam quæ de iis notaveram dudum essent typis descripta. Cum utrumque locum in optimo suo Codice sic legi ostendisset, ut a me edita sunt, nisi quod in priore pro εἴτε πῶς οἰητίον scribatur εἴτε αὐτὸ οἰητίον. & pro αὐτῶν τῶν, τῶν τῶν. & pro πέλῳρα, πέλῳρα, subjicit: Cudones vel udones apud veteres pro eadem re accipi recte notat Salmasius, verum non recte a cudendo hoc vocabulum arcessit, cum sit Græcum, & Græcam habeat originem. Ab οἷς est οἶα vel ὄα vel ὄα pellis ovina, & pro ὄα vero addito ut sæpe κ, dicitur etiam κῶα, vel κῶας, vel κῶς. A κῶς vero est diminutivum κῶδιον, κῶδια, & κῶδῖς, & amplificatum κῶδων vel κῶδων, pro quo etiam ὠδων, & ἔδων reperitur, unde Latinum cudones, udones, seu odones dixere, idque promiscue; cum κ aut ε initiale non in barbaris tantum, sed etiam in multis Græcis Latinisque modo adsit, modo vero abjiciatur, quemadmodum etiam agnoscit Salmasius. De πέλῳρων vocabulo sic sentio, esse id ejusdem naturæ ac originis ac sit ἔλυτρον. In multis enim solet τὸ π loco Ἑ δίγαμμο affigi, ut ἡλίκε πηλίκε, ἤραιον πήραιον, αἰαίδες παλαίδες, & infinita istiusmodi. Est autem ἔλυτρον integumentum, involu-
crum, σκέπασμα &c. ab εἰλύν seu εἰλύω involvo. Eodem re-
ferri debent πέλῳται & πέλῳται licet Hesychius habeat πέλῳ-
ται, quæ sunt talaria seu fasciæ cursorum, quibus ad compe-
scendam talorum extorsionem pedes munebant. Ut enim ἔλυ-
τρον & ἔλυτρον dicitur, ita quoque πέλῳται & πέλῳται dicuntur
ab εἰλύν & εἰλύω. Reddi debet hoc vocabulum Aristoteli in
Problematis sect. XVI quæst. 4. ubi quærit cur non tantum
rotunda, sed & quæcunque rectilinea in terram cadentia ad æ-
quales utrinque resiliant angulos. Dicit enim id fieri καὶ θάπερ
τοῖς περὶ ῥαμφοῖς τὰ σκέλη συμβαίνει, καὶ ὅν τὰς ἐγλύφους ὑφάρ-
πάζουσι. Quæ vulgo sic vertunt, ut his accidit quibus ante pars
inferior raditur, aut colei violantur. Unde nullum nisi ridicu-
lum efficias sensum. Omnino sic erat scribendum, καὶ θάπερ
τοῖς ἢ στορομφοῖς τὰ σκέλη συμβαίνει, καὶ ὅν τὰς πέλῳτας ὑφάρ-
πάζουσι. Quemadmodum contingit loripedibus, & illis quibus
(inter

(inter lavandum) *talaria surripiuntur*. Vide locum integrum & fateberis omnia plana fieri si sic legamus, frustra que se hic torquere interpretes & mathematicos. Οἱ σὺρόμμοι τὰ σκέλη aliter Græcis dicuntur *σὺρόμοι* non δὲ τὸ σῦρειν τῶ ποδὶ, ut habet Diogenes Laërtius in Pittaco, neque δὲ τὸ ἀφαισθηρῶτας τὰ τέτιν δις τῶτας ἔχειν τὰς τὸ ποδῶν δακτύλους, ut putat Galenus, sed δὲ τὸ σὺρειν ποσὶ, pedibus enim tanquam scopis verrunt pavimentum quidam loripedes. Tales præcipue multi reperiebantur inter Æthiopes & Ægyptios, non propter nervorum imbecillitatem, neque etiam propter eam causam, quam memorat Aristoteles eodem scripto sectione XIV quæst. 4, sed propterea quod illis vel tali, vel genuum patellæ incidebantur, ut nempe fugæ spes præriperetur illis qui mallent pedibus quam manibus operari. De talis conjicio, de genuum patella testem do Originem qui in Philocalia scribit, morem fuisse quibusdam Æthiopibus τὰς κέκλας τὸ θανάτων ἀφαιρῆσαι. Commode hinc intelligi possunt verba Petronii de Æthiopibus: *Age nunquid & crura in orbem pandere possumus, numquid & talos ad terram deducere*. Ista nempe Æthiopica mancipia, quibus genuum conchæ erant ablata, poterant crura in utramque partem in circulum movere, iisque non nates modo, sed & ventrem pulsare. Quod si illis tali inciderentur jam quoque poterant plantas pedum similiter in orbem movere, & sursum ad crura adducere, & supinatis plantis supra solos ambulare talos. Firmandis autem & continendis talis maxime conducebat talarium genus quod draco dicebatur. De his & aliis talarium generibus multa hæcenus ignota possim tibi scribere, verum his colligendis & digerendis oportunius forsan sese offeret tempus. Hæc vir ille undequaque doctissimus.

P. 74. v. 21. ἐγχεῖται οἴκῳ.

P. 78. v. 2. ὁ δὲ θύομεν. v. 13. non solum acumen.

P. 79. v. 33. post: *Donatus: oportune*. Sic igitur videtur hic versus interpungendus:

Μίτῳ φυλάσσει. Καὶ δὲ ἐπὶ πάντιν ἄριστον.

Modum tene. Tempus vero in omnibus est optimum.

P. 81. v. 13, ἀκέραιος.

P. 89. v. 14. Nicomachus Garasenus.

P. 91. v. 26. illas versari.

P. 94. post v. 28. *Et ora frenis* &c. v. 103. Η' θεί] Legendum ex antiquis libris, quos Stephanus vidit: Η' θεί, & vertendum *reuerende, venerande*. non *o patris*, ut vulgo. Homer. Iliad. ζ, v. 518.

Η' θεί' ἢ μέγα δῖος καὶ ἰσχυρόν κατερέμω.

Venerande, certe te jam valde properantem tenso.

Metaphrasis Vossiana MSta ibi exponit ὡς μεγαλίστατι. vide & Scholia antiqua ad hunc locum, quæ Didymi nomen præ se ferunt.

v. 104. Ταύρε & Εὐνοσίγαι] Non alia ratione Neptunus dicitur ταύρε, quam ejus filii, fluvii, nimirum propter violentiam, & strepitum. Festus: *Taurorum specie simulacra fluminum, id est cum cornibus quod sunt atrociora ut tauri.* Virgil. I V Georg. 371:

Et gemina auratus taurino cornua vulsu

Eridani: quo non alius per pingua culta

In mare purpureum violentior in fluit amnis.

Horatius: lib. I V carm. ode 14. v. 25.

Sed tauriformis voluitur Ausidus,

Qui regna Daunii præfluit Appuli

Cum sevit.

Strabo lib. X de Acheloo: Οἱ δὲ εἰκάζοντες ἐξ αὐτῶν πύληες, ταύρω ἰσὺ ἐοικότε λέγοντες τὸν Ἀχελῷον φασί, καὶ γὰρ καὶ τὰς ἄλλας ποταμούς, ἀπὸ τοῦ ἤχου, καὶ τοῦ καὶ τὰ ρέειν καὶ καμπῶν αἰς καλῶσι κέρας. Qui autem ex fabulis verum colligunt, tauro similem formam Acheloum ajunt, ut & alios fluvios, ob strepitum & flexus alveorum, qui cornua dicuntur. Vide & Ælian. Var. Hist. II, 32. Sic & in antiquis nummis fluvii forma bovis exprimuntur, ut pridem docuit vir doctrina & judicio magnus Antonius Augustinus in Dialogis.

P. 95. post v. 4. *Struxerit insidias.* v. 116. Θυμῷ γηθήσας] Nonnulli codices legunt non male: μύθῳ γηθήσας.

P. 98. post v. 6. dimicandi libidine. v. 170. Οὐδέποτε πρὸς ἐπὶ. legendum εἰς ἐπὶ.

P. 105. post v. 35. Κορωνίοντα vero sunt. Pro his scribe: Legendum vero est κορωνίοντα ex antiquis libris & editionibus. quod est, fastigata, capitata, a κορωνή, *virga capitata*. Phavorinus: Κορωνή πᾶσι ράεδδ⊕ κεφαλαιωτὴ ὡδὴ τῶν κορων λέγεται. Johannes Diaconus hoc loco exponit ράεδδωδὴ κὶ δι' ἀκορεπίων ἀογνα. Κορωνή γδ ἡ ράεδδ⊕. Idem est κορωνώδης. Theophrastus asparagus κορωνώδης dixit, quod Plinius vertit *fastigatum*. Hesych. simpliciter exponit ramosus: Κορωνώδης ὀζῶδες. & Κορωνήσις βλάστησις.

P. 108 post v. 35, probavit etiam Comelinus. v. 380: Πᾶσι δὲ Μυρμιδόνων τι πόλεις] Est Thessalia. Velleius Paterculus: *Acer belli juvenis, natione Thesprotius, cum magna civium manu eam regionem armis occupavit, qua nunc ab ejus nomine Thessalia appellatur, ante Myrmidonum vocitata civitas.*

P. 128. post v. 34, videret & audiret. v. 709. Ὅτι δ' ἀπληθῆ] Antiquorum Scholiorum auctor notat in nonnullis exemplaribus legi κόνος, quod prae edita lectione placet. v. 718. Ἀρχαλίοισιν ἴδυσαν. Scholia antiqua legunt ἀρχαλίοισιν, quae vide.

P. 125. v. 1. post in editionibus. Hanc lectionem confirmat quoque Theon ad Aratum, apud quem & ipsum olim sic lectum fuit in his versibus:

Δίκτη ἐν Δωδὴ, ὅρε⊕ χείδον αἰγαίοιο
 Αἴτρω ἐγκατέθεντο.

Sic enim scriptum fuisse, non ut nunc χείδον ἰδαίοιο, his verbis testatur: Τινὲς γράφουσι, χείδον αἰγαίοιο, ὡδὴ Ἡσιόδου λαδόντες φάσκοντι τὸ Δία ἐν αἰγαίᾳ ὅρῃ πεπυκνωμένη ἐκ Κρήτη τραφῆναι. Hinc & H. Grotius conjicit apud Aratum legendum esse Λύκτω, ut hic apud Hesiodum. Sane apud hunc scribi debere Αἰγαίον luce clarius est. Montem Aegeum in Creta quia ignorabant, ideo apud Aratum, ut sequentibus prodit Theon, expunctum est & αἰγαίοιο & mutatum in ἰδαίοιο.

N O T Æ

I N

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ.

D Ecem primos versus hujus operis non esse Hesiodi ait Pausanias, eosque deesse in vetustissimo libro plumbeis laminis scripto.

v. 5. Βεράει] βεράω in hoc versu primum transitivum, deinde absolutum est.

v. 19. Καὶ ἀνδράσι πολλὸν αἰεῖν] Sic interpretes: & inter homines longe meliorem altera.

v. 22. Ἀρόμενμαι ἡδὲ φυλάειν] In Ἀρόμενμαι sunt duo με, ut producatur ρο, nam aliter esset breve propter ο, sed si esset ω non opus esset duobus με.

v. 24. Εἰς ἄφειον ἀνδρῶν] ὁ ἄφειον est commune, sed τὸ ἄφειον est Atticissimus.

v. 27. ὦ Πέριος, σὺ ῖ] veteres post vocativum ponebant σὺ ῖ.

v. 37. Κληῖρον ἐδάσσαμιθ'] Patrimonium dividere, aliter herciscere. vide Festum, & quæ ad illum notavi.

v. 41. Ἀσφοδέλω μέγα ὄνειρα] Apparet ex hoc veteres ex Asphodelo comedisse.

v. 45. Πηδάλιον] gubernaculum, hoc est, non cures neque navigationem neque agriculturam.

v. 165. Ἡθεα Lucretius quietes vocat.

v. 188. ὕβρειν pro ὑβρεσιν, quamvis possit excusari.

v. 213. Εἴτεριφι] φι annexum est huic recto casui, cum proprium sit obliquorum.

v. 274. Ἰχθυοὶ μὲν καὶ θηρεῖ] Sine dubio Varro ex hoc loco mutuatus est versus istos:

Natura hominis omnia sunt paria,

Qui pote plus urges, piscis ut sape minutos

Magnus comest, ut aves enicat accipiter.

v. 311. Πλάτῳ κὺ δῶρετῇ] Horat. Et genus & formam regina pecunia donat.

v. 348. Ἀρχισ] præsens.

v. 353. Ἀρπαξ pro ἀρπαγῇ, ut v. 188. ὕβρις pro ὕβρεσι.

v. 372. Φιλήτης] Est verbum purum putum Æolicum, quod in magna Græci dicebant πλητής.

v. 378. Suus pro ejus & tuus abutuntur poëtæ.

v. 383. Εἴ τι ποιεῖς] Nullus poëta præter hunc inseruit α in genitivo adjectivi nominis.

v. 386. Κεκρύφαται] Astrologi δύοιν ἡλιακῶ occasum solarem dicunt quando stella involuta est radiis solaribus, quod vulgo vocant combustam stellam. illa autem δύοις deberet dici κρύψις. Est enim occultatio potius quam occasus. Quando vero stella explicatur ex radiis solis, quod proprie dicitur ἐξαυρασμός, hoc vocant ἀνατολῶν ἡλιακῶ. intervallum autem ab occultatione ad ἐξαυρασμὸν Astrologi dicunt esse quindecim graduum, quod est circiter totidem dierum. Sed Hesiodus dicit non quindecim sed viginti dierum esse πλὺν κρύψιν, & totidem dicemus τὸ ἐξαυρασμὸν.

v. 387. Φαίνονται] Annus Thebanus tempore Hesiodi erat idem cum Delphico, & idem principium habebat a mense qui incidebat in geminos, qui Athenis dicitur θερμελιῶν, vere adulto.

v. 405. Γυναικί] Non intelligit uxorem, sed ancillam. Aristoteles in Oecumenicis falsus est memoria cum hoc versu putat absolutam sententiam contineri & γυναικί putat esse γαμετῶν.

v. 426. Τετραπῆταμοι] trium dodrantalium. Palmus quarta pars pedis, τετραμήν vero dodrans.

v. 430. Ἀθηναίης δμῶν] δμῶν metaplasmus, declinatio pro declinatione.

v. 470. Εἴχων μακίλλῳ] Non proprie intelligitur ligo, sed malleus ad occas frangendas.

v. 497. Παχω πίδα] Aristoteles in problematis: famelicis superiora arefcunt, inferiora tument.

v. 504. Μητ' α ληταιῶνα] Plutarchus nescit quis sit ille mensis. certum est esse brumalem, respondebat Attico Ποσειδῶνι, aut Γαμελιῶνι.

v. 542. Πίλοις] Coactilibus, & propterea udones illi a Jurisconsultis ἐμπύλια dicuntur, quæ aliter pedulia in Regula Sancti Benedicti. erant etiam pilia ex coactilibus & ex detritis vestimentis. Stat. I V Sylv. in Risu Saturnalitio v. 24: *Cassipilia suta de lacernis.* & sæpe apud Martialem.

v. 561. Τιτελισμῶρον] Hæc declarant manifesto annum desinere statim a frigoribus. ergo ver erat initium anni in signo tauri. Virgil. I Georg. v. 222: *Candidus auratis aperit cum cornibus annum.* Annus incipiebat a matutino ortu Pleiadis.

v. 566. Ἀρχεῖρον] Temporibus Hesiodi bruma erat circa 7 aut 8 Januarii, ergo circa decimam Martii dicit oriri Arcturum, hoc autem accidit circa initia Olympiadum, quo tempore sine dubio fuit Hesiodus. Sunt autem 2370 anni a prima Olympiade, incepitque hoc proximo solstitio præterito 1594 bis millesimus recentissimus & septuagesimus annus.

v. 573. Ἄρπας πεχαροσείδρα] Superius v. 387. *χεροσάμῃοιο σιδῆρα.* ubi σιδῆρα de falce ad metendum intelligendum est, ait autem eo loco Pleiades initio messis apparere.

v. 582. Σκόλιμον] *artichaut sauvage*, aliter *chardonette*. Κινύρα *artichaut cultivé*. Κακίον *carde.* de Scolymo vide Dioscorid. lib. III, 16. de casto vide Athen.

v. 589. Βύβλινον οἶνον] Byblinum vinum cujus meminit Festus & Theocritus, est vinum cujus vitis delata erat ex urbe Syriæ Byblo, ut Romæ Biturix de Bordeaux.

v. 602. Θῆπε] significat hominem liberum, qui locat operas suas, mercenarius.

v. 604. Καρχαρόδοντα ζῶα] quæ habent inæquales & serratos dentes, ut canes, vulpes, lupi, leones. ἀμφοδόντα, quæ æquales habent, ut equi. καυλιόδοντα, quæ apertos habent ut mures, talpæ, apri.

v. 617. Πλειῶν annus, πλειῶν non dubito dictum esse quia maxi-

maxima pars Græcorum annum ἀπὶ τῆς πλααδῆς incipiebant, unde πλαων dictus.

v. 643. Νῆτ' ἐλιγλὺ αἰνεῖν] Imitatus est Virgilius, quamvis contrarium dicat Georgicon II, 406, *laudato ingentia rura, exiguum colito*.

v. 709. Χλώσσης χάρειν] qui ultro non rogatus prudens & sciens mendacium loquitur. Sic apud Theognid. v. 488. τῆς κούλης μεθύειν. ἀρχη autem id est ἀρχεται, sic vet. interp.

v. 744. Οἰοχόλῳ] guttum, gutturnicum etiam vocabant veteres.

v. 768. Εὐτ' αἰν' ἀληθεύῃ] Quamvis communis interpretatio bona sit, tamen aliter intelligo. Nam εὐτ' αἰν' ἀληθεύῃ indicari illis verbis tempus dici, quod vocatur πλεθῶσα ἀγορά, frequens forum quando jus dicitur, hoc vero est ἀληθεύῃ κερδεῖν.

v. 770. Πρώτον ἔτη] Ἐτὴ vocabatur temporibus Hesiodi prima mensis. Sic Solon omnium primus vocavit τὴν τετρακτὰ ἐν λυγέαν.

v. 777. Ἀεσιπότη] a verbo αἰεῖω & ποτὴ volatus adversus aliorum opinionem.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

I N

HESIODUM.

V Erf. 6. Π'ία μ' ᾧ βελάει] Sic in Θιοργ. v. 44. Θεῶν ᾧ αἰδοῖον.

v. 7. Κάρεφ] Arefacit.

v. 10. Οὐκ ἄρα μένον] Sic incipit Hesiodi liber ἔργων καὶ ἡμερῶν. anteriora addititia sunt teste Plutarcho.

v. 16. Προτέρῳ μ' ἐγένετο νύξ ἐρεῖνενῇ] hoc est, *statim post homines natos orta est. ἡ δὲ φρόνη αὖτις τὸ δὲ φρονεῖν διδάσκειν.*

v. 19. Γαίης τ' ἐν ῥίζησιν] alii γαίης ἐν ῥίζησι, quod placet.

v. 21. Χαπίζων] Cui abs re otium est.

v. 23. Οἶκον τ' ὤρεα] τὸ ζηλοῖ hic subauditur post τὸ ὤρεα. εἰς ᾧ πᾶσιόν τινα πίης τις ἰδὼν ζηλοῖ. ζηλοῖ δὲ δε.

v. 32. Δημήτερ' ἀκτῶν] id est, ἀλφειῶν αὖτις τὸ ἀγνυαῖ. ἡ γὰρ ἀλφειὰ. Grammatici κερπὸν seu δῶρον exponunt. Tzezēs δὲ ἀκτῆς male.

v. 35. Ω' εἰ' ἔρδειν] id est, βίη κερύσσει, parare divitias. Ibidem αὖτις, id est πάλιν, rursus. Refertur ad τὸ ἤδη μ' ᾧ κληρὸν ἰδὼς ἀμείβε.

v. 37. Ἀλλὰ τε πολλὰ] lege: ἀλλὰ τε πολλὰ.

v. 42. Κρύψαντες ᾧ ἔχουσι τοὶ βίον] vitam. id est vitæ modum.

v. 45. Ὑπὲρ κερνῶ] ne corrumpatur, putrescat. πηδάλιον est gubernaculum.

v. 47. Ἀλλὰ ζῶς ἐκρυψε] subintellige βίον e superioribus.

v. 49. Κήδεα λυγρὰ] hoc est, φροντίδας curas.

v. 62. Καὶ δένει, id est, ψυχλῶ. Ibid. ἱστικὴν μετὰ δαίμων.

v. 63. Παρθενικαῖς] leg. Παρθενικῆς.

v. 66. Γροκάρης μελιδῶνας] ὧδ' τὸ κείρειν τὰ γῆα. ἀπ γρο-
κόρης?

v. 67. Κνωόν τι νόον] hoc est, ἀναιδῆ. Homer. κνωὸς ὄμματ'
ἔχον, κνωώπης, &c.

v. 71. Παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον] Subintellige ποιήμας, πλάσμας.
ἵκελόν τι πλάσμας, ἰνδαίμας, εἰδωλον.

v. 82. Δόλον αἰπυν] Arduum, difficilem.

v. 94. Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρας πίθῃ μέγα πῶμ' ἀφελῶσα

Ἐσκέδασ' ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κῆδα λυγρὰ] id est,
λύπας, πᾶν. Ὑπερον φέρτερον. ordo ἐμήσατο κῆδα λυγρὰ,
ἐσκέδασε ᾧ ἀφελῶσα μέγα πῶμα πίθῃ. ἐσκέδασε an excoffit?
subintellige operculum.

v. 98. Ἐπὶ μέλας] Παιδῶν scilicet.

v. 99. Αἰχόχχ βελῆσι] Hic versus Heinſio inducendus vi-
detur. vide ejus notas.

v. 105. Διὸς νόον] id est, βελῶν.

v. 106. Ἐκρυφώσω] ἐκτελέσω. an σωτόμως ἐρῶ, λέξω.

v. 109. Μερῶπων ἀνθρώπων] Mortalium hominum, non di-
versiloquentium.

v. 114. Αἰεὶ ᾧ πόδας καὶ χεῖρας ἐμῶσι] hoc est, semper inte-
gris membris, non senescentibus. ἢ ποδαρχῶντες, ἢ δὲ χερσε-
ρχῶντες.

v. 119. Ἡσυχὴ ἔργα ἐμῶν] τὴν συλλογὴν τῶν αὐτομέτεων
καρπῶν. Ibid. σὺν ἐσθλοῖσι, hoc est, ἀγαθοῖς, κτήμασι.

v. 124. Σχέτλια ἔργα] ἀδίκημα.

v. 131. Ἀπαλῶν] αὐξάνον.

v. 136. Ἰσροῖς ἐπὶ βωμῶσι] an scribendum ἰσρ' οἷς ἐπὶ βωμῶσι,
hoc est, ἰσραῖ. Homerus tamen ἄλλα δ' ἄλλα ἔρεξε θεῶν, hoc est,
fecit, sacrificavit. ἔρδειν facere. Virg. Cum faciam vitula.

v. 137. Κατ' ἥθεα] an? per colonias, oppidatim, pagatim,
supple sacra facere. placet. non ex more, ut vulgo exponitur.

v. 138. Κρονίδης ἔκρυψε] subintellige τῇ γῇ. Infra: αὐτὰρ
ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆν καὶ γαῖαν κατέλειψε.

v. 141. Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι] Tzezes legit ἐπιχθόνιοι.

v. 145. Ἐκ μελιῶν] Scribendum ἐκπεμελὲς δαινόν τι, pro
ἐκμελὲς τι δαινόν τι. Hesych: ἐκμελὲς, ἀνάεμος, ἀπακλῶς.

ἄρρηθμον. ἐκμελὴς ἀπὸ τῆς ἐκ καὶ μέλ^{ου}, sonus quasi dissonus, absonus. Alio spectant quæ cecinit Virgilius *Æn.* VIII:

Hæc nemora indigenæ Fauni Nymphaque tenebant,

Genſque virum truncis & duro robore nata.

v. 163. Μηλὼν ἑκ' οἰδιπόδαο] κτημῶτων. hoc est, rerum, regni.

v. 175. Ἡ' ἑκὰς γενεᾶς] hoc est, post quintam generationem, quasi sequentes meliores sint futuræ.

v. 182. Οὐδὲ π' αἰδὲς.] Hic distinguendum videtur, & πλείῃσι γυμῇ ponenda post αἰδὲς.

v. 186. Βάζοντ'] βάζοντε pro βάζοντες, ut αἶσαν ἱερτε *Homero*. sed iste versus ὑπονοθεύει.

v. 187. Οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες] Neque *Deorum ultionem veriti*. non, *oculum*. hoc est, poenam quæ a tergo sequitur. *Tibull.* *Nesciat ultorem post caput esse Deum*. Σχίλι^{ου}. α χίω, χεπὲς, ἀχί^{ου}, item α χέτω, χέτλω, χετλὸς, χέτλι^{ου}, coſcendus, malus, miser.

v. 190. Οὐδὲ τις ὄρεκα] Subintellige ἀνδρὸς.

v. 191. Ὑβρι^{ου}] ὕβρις ὁ ἄδικ^{ος}, ὕβρις ἡς.

v. 194. Εἰπὼν] appellans, incessens, increpans, εὐπίων. ἐπὶ δ' ὅρεκα ὁμείται, hoc est, ἐπομείται ὅρεκα. τμησὶς.

v. 196. Δυσκέλαδ^{ος}] κακὰς φήμας ἐγείρων mali rumores. alias *raſkus*. male expof.

v. 199. Ἰ' τιν] abibant, ut inferius λέγεται.

v. 203. Ποικιλόδειρον] collo *variegatam*. vulgo *capota*.

v. 205. Περικερμύη ἀμφ' οὐρύχασι] ἀμφιπερικερμύη οὐρύχασι.

v. 207. Δαιμόνι^{ος} ἢ λέλακας] Α δαίμων, δαίμων^{ος} ἢ τυχή, δαιμόνι^{ος}, infortunatus, infelix. interdum fortunatus, beatus ut *Il. β. ἢ λέλακας*;] *quid strides?* verſ. [ſeq. τῇδ' εἰς] *Hæc ibis*.

v. 214. Ὑβρις γὰρ τε κακὴ] τὴν γὰρ τῇ ὕβρι. vid. Tzez. *

v. 216. Εἰτέρῃφι παρελθεῖν] κατ' ἐτέραν μερίδα. ordo, ὁδὸς ἢ παρελθεῖν εἰς τὰ δίκαια κρείσσων. vel sic, ἐτέρῃφι ἢ ἡ ὁδὸς τῆς ἐτέρῃφι ex alia parte.

v. 217. Ὑπὲρ ὕβρι^{ου} ἔχ^{ου}] ὑπερέχ^{ου}.

v. 219. Ὀρεκα] an ἡ ἐπορκία, ut *Heinſius*? an ἡ τῆς ἐπορκίας πτωχία, ut *Proclus*?

v. 220. Τῆς δὲ Δίκης ῥόδῳ] supple γίνεται. Ρ' ὁδός, hoc est, ἡχῶ, θόρυβος, turba.

v. 222. Ηΐστα] Scribendum videtur: πόλις κτ', κ' ἦστα λαῶν. infra: v. 281. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦν.

v. 228. Εἰρήνῃ δ' ἀνὰ γλῶττι κροσσέει.] subintellige ἐστ'.

v. 229. Τεκμαίρεται] meditatur, molitur. vert. glossæ in notis Heinssii: τεκμαίρομαι περ' Ὀμήρῳ τὸ τελείω, παρ' Ἡσιόδῳ δὲ τὸ βυλάω. Sic vers. 237. τοῖς δὲ δίκῳ κροσίδης τεκμαίρεται. hoc est, βυλάει meditatur ut sup. molitur. vulgo: ραναι.

v. 231. Θαλίης δὲ μεμηλότῃ ἔργα νέμονται] An μεμηλότες? Sic placet Heinssio, & mihi. Θαλίης μεμηλότες, οἱ πλεῖστοι μεμηλότες, πολέμῳ μεμηλότες, hoc est, πλεῖστοι, πολεμικοί.

v. 249. Τῷ δὲ δίκῳ] Hanc litem meam, non ut interpp. Hanc justitiam. Sic supra v. 39, οἱ τῷ δὲ δίκῳ ἐθέλουσι δικαιοσύνην. Sic Tzetzes. Et inferius 269: Τῷ δὲ δίκῳ πόλις. meam litem.

v. 254. Οἱ ῥα φυλάσσουσιν] sup. v. 124.

v. 258. Ὀνοτάζων] ab ὀνόω ὀνοτῶς & ὀνοτῶς apud Apoll. Rhod. ὀνοτῶς, ὀνοτάζω, vitupero, contemno.

v. 260. Γηρύειτ' ἀγροῦντων] Clamat, loquitur. vulgo conqueritur.

v. 264. Ἐπιπάσχει λάθρα] ἐπὶ πᾶσιν λάθρα. Τμήσις, pro ἐπιλάθρασι πᾶσιν.

v. 266. Ἡ δὲ κακὴ βελὴ] Hos septem versus, nimirum hunc, & sex illum sequentes teste Proclo Plutarchus rejiciebat, cui facile assentior.

v. 273. Ἀλλὰ τί γ' ἔγωγε] Ut scilicet injustus litem vincat.

v. 278. Ἐπεί μ' ἐδικήσιν ἐκ' αὐτοῖς] Superius ἔταξι νόμον.

v. 280. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦν Γινώσκων] Ordo εἰ γάρ τις γινώσκων τὰ δίκαια ἐθέλη ἀγροῦν. Anastrophe.

v. 282. Μαρτυρήσιν ἰκὼν] An μαρτυρήσιν ἰκὼν, ut εἶκον θυμῷ, hoc est, cedens testimoniis. cedere autem testimoniis erit favere testimoniis, seu in favorem alicujus testimonium dicere. ἰκὼν ab εἶκω mutato spiritu, ut ab ἄγω, ἡγάρομαι, ἡγάμαι. pro ἐπίσχεον autem legendum videtur ἐπὶ ὄρεον.

v. 283. Εὐ ᾗ δίκλῳ βλάψας] Scribo: ἡδὲ δίκλῳ βλάψας. τὸ ἱμεδλάπῳ Homero est impedio.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] ἵκηται legendum censet Heinsius. sed male. Nam τὸ πὶς supplendum.

v. 296. Οὐ δὲ κε μήθ' αὐτῷ νοίῃ] δι' ἑαυτῷ.

v. 297. Εἰς θυμῷ βάλῃται] in animum inducit. post, pro ὁδ' αὐτ' ἀχρηστὸν αἰνῆς, malim ὁδ' αὐτὸς ἀχρηστὸν αἰνῆς.

v. 302. Σύμφορον ἀνδρά] συνακόλαστον.

v. 304. Κοδύροις ἵκελ' ὀρμύῳ] hoc est, τὴν ἑρὸν βεβλαμμένον. Hesych. Κοδὴν βλάστη. α καὶ γὰρ latus, mutilus, κόθυρον. it. καὶ γὰρ ἡ. sive κόθυρον pro κόλαρον, ὡς τὸ καλὸν τὴν ἑρὸν εἶναι, καλὸς, καλοῦς, καλόν, &c. Hesych.

v. 306. Μέτρια χρυσμεῖν] τὰ ἐν τῇ μέτρῃ ὄντα, ἥ γὰρ τὰ μέτρα ἔχοντα, hoc est, τὰ τ' ὀρετῆς τὰ σωφροσύνης, τὰ ἀρετῆς, ἔξοχα. Pindarus epitaph. Hesiodi: Ἡ σίος ἀνθρώποις μέτρον ἔχων σοφίης, hominum praestantissimus, summam habens sapientiam. Μέτρια sunt bona, convenientia.

v. 314. Δαίμνι δ' εἶ' ἔηθα] hoc est, ὄμνι. Scribo ἑοιῶτα. Hesych. ἑοι, εἶη, γῆροισι, ὑπαίρησι.

v. 315. Ἀσίσφρονι θυμῷ] Ἀσίσφρονι βλαψίφρονι, pro ἀσίσφρονι, iniquum, ἀδίκον. Τὸ ἀσίσφρον pro ἀασίφρον. Hesych. Ἀασίφρονι, βλαψίφρονι, φρενοβλάσει. ἀάσται γὰρ τὸ βλάψαι. Sed utrumque ἐπιτρέσθαι & α ab ἀάσται, ἀσίσφρονι ἀασίφρονι pro ἀσίσφρονι.

v. 317, & 318. Hi duo versus teste Plutarcho apud Proclum ex Homero huc intrusi, cui libenter assentimur. v. 317. Ἀνδρὸς καμίζῃ] κυναι, regit. an legendum δαμάζῃ?

v. 319. Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολεῖν, θάσσο' ᾗ πρὸς ἔλβω] Scribendum videtur πρὸς ἀνολεῖν, θάσσο' ᾗ πρὸς ἔλβον. subintellige ποιεῖ.

v. 324. Κατὰπάξῃ] Hesych. κατὰπάξων διώκων. quae expositio huic loco omnino convenit. recte interpres.

v. 326. Ἀνὰ δέμνια βαίνοι] ἀναβαίνοι.

v. 327. Κρυπαδῆς ὠνῆς] Moschop. & Proclus τὸ ἔνεκα hic subintelligunt. Tzezēs τὸ διὰ supplet. Τὸ ἔνεκα placet. Sic in Ἀπιδ. v. 406 μετὰχέσθω Αἰγὸς ὀρεσινόμῃ ἢ ἀχρεοτέρῃς ἐλάφοισιν. sup-

supple *ἔνθα*. Sic & versu sequente *κρυπταδῆς δύνῃς* subintellige *ἔνθα*. deinde lege : *ᾧ καί εἰλα, ἀπὸς τῇ καὶ ἀνάρμοστα*. Moschop.

v. 329. *ὅς τί τ' αὖ*] hoc est, πνός. forsan scribendum : *ὅς τι καὶ*.

v. 337. *Εἴ π' ὁ γ' ἀγλαὰ μελέα καίειν*] *Εἴ π' καίειν*. Τμήσις.

v. 345. *Ἄλλο θύεται*] τὸ ἄλλο hic fortuitum exponit Hein-
sius, vide notas. vers. sequ. *γείτονες ἄζωστοι*, vicini inermes. *ζώ-
σασθαι* ἢ *πηοί*. tardius veniunt ad suos.

v. 347. *Εἴ μεν ἔτι πῃ*] pretium, rem pretiosam. Interp. *bonum*. v. 351. *ἄρκιον* est sufficiens non promptum ut vulgo.

v. 351. *Προϊόντι προσεῖναι*] τὸ προσεῖναι. *προσῃρηται*. vide Tzezem de his versibus. accedere *προσῃρηται*. τὸ προσῃρηται *προσῃρηται* τὸ δὲ μελέα δὲ μελέα.

v. 357. *Ἀνὴρ ἐθέλων*] *ἔδωκεν ἀνὴρ*. & ὅτι καὶ μέγα δῶκε. An-
strophe pro καὶ ὅτι μέγα δῶκε.

v. 358. *Χαίρει τῷ δῶκε*, hoc est, donatione facta.

v. 360. *Καί τι σμικρὸν*] forsan, *Καί τοι*. *ἐπάχυνσεν φίλον κῆρ*] ἥτοι placet. *ἐπάχυνσεν*, hoc est, ἐλύπησεν, συνέσειλεν. contristat. contraxit, subintellige ei cui ablatum. *παχύνω* gelu constringo, congelo proprie. Sic Metaphorice pro tristi mœrore afficio. Homer. Iliad. P. *τῷ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ παχύνεται*. Cor-
dis systolen seu contractionem sequitur tristitia. Cæterum in fine versus legendum videtur *φίλον ἦτορ* pro *φίλον κῆρ*, quod suppositum est a librariis. Locus ex Homericis supra citato expressus foret. Scribendum τὸ γ' *ἐπάχυνσεν φίλον ἦτορ*.

v. 364. *Αἴθροπα λιγύρι*] atram, deformem, turpem, & male-
suada fames & turpis Stat. Initio hujus versus *ὅς δ' ἐπ' ἐόντι*
φέρει. ὅς ἢ *ἐπιφέρει* τῷ ὄντι, hoc est, τῇ εὐστιά.

v. 366. *Οἶκον βέλπερον*] subintellige τὸν βίον. victualia.

v. 367. *Παρέσθ' αὖ*] de præsentiis, hoc est, de domi recon-
ditis in penu.

v. 369. *Δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμῶνι φειδῶ*] Alii *δειλὴ*. versu se-
quente *Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημῶν* &c. *Μισθὸς ὁ παχυν-
ει* ἀνδρὸς φίλῳ ἄρ. ε. v. 371. *ἐπὶ μέρτυρα θιάζ*. Τμήσις pro
ἐπιθιάζ.

v. 372. Πίσις δ' ἄρα ὁμῶς] Scribo postulante versu: Πίσις δ' ἄρ' τοι ὁμῶς. Interpres πίσις legit in singulari, vertit, *credulitas*. Phædrus imitatus est hunc locum fabula X lib. 3: *Peticulosum est credere & non credere*.

v. 375. Φιλῆτησι] Ἀν' φηλήτησιν. Ἀ φηλήτης & φηλῆς, ἀπατῶ. φηλήτης impostor, ἀπατεῶν. placet τὸ φηλήτης. habet Hesychius & alii. Tzezès dubitat de vocabuli scriptura & τὸ φηλήτης videtur præferre. ἐπέχω.

v. 374. Πατρῶιον οἶκον.] Sic distinguendum videtur. Τελεία στιγμή post τὸ οἶκον. φερέμεν ὡς γάρ π. pascere; ita enim opulentia crescat in ædibus. Notum illud Catonis ex Plutarcho, pascere, bene pascere, male pascere.

v. 378. Ἐτερον] MS ἀπαλὸν παῖδα, hoc est, tenerum puerum. Nam quid sibi vult ἔτερον παῖδα? Ex senis felicitate est puerum hæredem relinquere, nam provectiores patribus inolesti esse solent. ex ἀπαλὸν ἄπαρον, ex quo ἔτερον. Hic versus Proclo ἀδιανόητος & rejiciendus, Heinlio transponendus. vide notata. vers. sequi. πλεόνεσι subintellige, sibi invicem succedentibus, v. sequi. 380 ἐπιθήκη. subintelliges curæ.

v. 383. Ἐπιλοβορμῶν] τῇ ἰώᾳ ἐπιθλήῃ vers. sequi. δυοσμορμῶν τῇ ἰώᾳ δύσῃ.

v. 386. Περιπορμὸς ἐναιώ] περιπορμὸς ἀ πύλῳ, verito, versio, unde πόλῳ, πύλῳ, πολίῳ, & πύλωμα, περιπόλωμα, περιπορμῶ, περιπορμῶ.

v. 387. Σαρκοσάμενοι σιδήρῳ] ut acies ferri, hoc est, falcis inciditur, acuitur.

v. 389. Ἀ[κία] ἀ[κία] βροσθήνῃ, πῶνα χῶρον, appositio.

v. 391. Βοιολεῖν] βοηλαλεῖν, hoc est, δροῖεσθαι, δέξιν, αἶναι.

v. 392. Ἐργα κημίζου] συ[κημίζου]. hoc est, curare opera Cereris.

v. 396. Ἐπιδώσω] ἐφ' οἷς ἔδωκε δώσω, ut vers. sequi. ἐπιμεσῆσω ἐφ' οἷς ἐμέτρησα, μετρήσω.

v. 398. Διεικμήσαντο] ἐγνώσαν, τεκμαίρεσθαι ἔδωκαν. Moschop. hoc est, signis indicaverunt, docuerunt, significaverunt, ἀεικμημένων ἔδειξαν, ἐγνώσαν.

v. 402. Ἀ[ρ]εῖ δ' ἔσται ἐπὶ νόμῳ] hoc est, νέμεισι, tributio,

butio, partitio, distributio in utramque partem, utrimque. Homer. Πολὺς δ' ἐπὶ αὖ νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα. distributio. Moschopulus πολλῶν vertit.

v. 405. Κτητὴν] Emptam non famulam. ordo, γυναῖκα κτητὴν καὶ βοῦς κτητὴν. Ibid. ἥ τις καὶ βοῦσιν ἐπιβῆ. boves subintellige faci- minas, hoc est, vaccas sequatur, curet.

v. 406. Χρήμα[α] ὄργανα γεωργικὰ.

v. 413. Ὄξ[ε]ος ἡλείοιο] Interpretes reddunt ταχυῶς, ὀξύκ[ε]ρος, placet acris, acuti ut interpres Latinus.

v. 415. Καύμα[α] ἰδαιλίμω] A calore sudorifero æstivo, ab ἰδ[ρ]ω.

v. 416. Σείει[α] αἶσ[ε]ρ] Solis astrum. Σείει[α] pro Sole.

v. 417. Ἐρχεται ἡμέρα] Volvitur, vadit interdiu. πολλῶν καὶ νυκτὸς ἐπαυρεῖ. scribendum videtur ἀπαίρει. Hesych. ἀπαίρει ὁ δαίμων, διπλοῦμαι, ἀναχωρεῖ. idem ἀπαίρονται διπλοῦνται. magis autem noctu ambulat, hoc est, diutius ambulat Sol per noctem, longius durat nox quam dies.

v. 418. Ἡμε[α] ἀδελφότητι] Scribe τῇ, tunc.

v. 419. Πότ[ε]ρσιό τε λήγ[α] hoc est, ὅτε βλαστῇ, ὅτε βλαστήσῃ παύεται, ὅτε κλωνοφύει cessat ramos emittere, germinare, pullulare.

v. 423. Ὀλμω] Pilam.

v. 426. Τεταπύχμω] in longitudinem. versu præcedente pro σφύρει καὶ τέρμω leg. σφύρει καὶ τέρμω.

Ibid. Ἄψιν τέρμω] aratro, plostellō, à la charrue des deux pieds & demy de large. An scribendum & distinguendum, τεταπύχμω δ' ἄψιν τέρμω δεκάδωρον αἰμαξί περὶ ἐπισημπύλα καὶ λα. Ordo τέρμω καὶ πολλὰ καὶ ἐπισημπύλα ἄψιν τε. δ. α. appositive. placet τὸ ἐπισημπύλα, seu potius ἐπισημπύλα ασcentu in antepenultima, una vox composita.

v. 427. Φέρειν καὶ νόμω] hoc est, ubicunque inveneris dentale, aufer illud tecum, raro enim occurrit.

v. 430. Αἰθωαῖος δμῶν] ὁ πικτῶν.

v. 431. Προσαρτήσται ἰσοδοῖ] pro ὡσαρτήσται. ὡσαρτήσται scribendum videtur.

v. 440. Αὐτῇ] ibi αὐτῇ.

v. 441. Ὀκτώβλωμον] hoc est, ὀκτώψωμον.

v. 452. Ἐλικας] curvis cornibus, reflexi.

v. 454. Πάρα δ' ἔργα] hoc est, παρ' ἐπιμύησιν.

v. 455. Φρίνας ἀφνειὸς] riche par imagination.

v. 445. Πήξαλ ἀμύξαν] fabricaturam. τὸ πήξαλ pro πή-
ξαλ positum.

v. 457. Οἰκήϊα θεῶν] ὠρεποιεῖν, hoc est, οἰκεῖα ἐρωτῶν ποιεῖν.
τὸ θεῶν ἀντὶ τοῦ ποιεῖν.

v. 462. Εἶαρι πολεῖν] εἶαρι scribingendum videtur ut sit συνίξη-
σις. sic inferius.

v. 463. Κυφίζουσαν ἄρσραν] adhuc suspensam, elevatam.

v. 464. Εὐκλήτειρα] in copia imprecationes non fiunt, sed
inopia, vide Proclum.

v. 465. Διὶ χθονίῳ] Cereris aut Proserpinæ conjugii. numina
connexa.

v. 466. Γερὸν ἀκτῶν] Ἀττικῶς ἰσθμῶν. vers. sequ. leg. δρότε pro
δρότε.

v. 468. Ἐπὶ ὠτονίκα] ὠτὶς ἐφίκα. τμησις.

v. 469. Ἐνδρυν] ἢ ἰσοβοέα. a parte totum aratrum. τὸ ἐν-
δρυν hic tropice medium arboris, matrix, *laetæ*. vide He-
sych. ἰν ἐνδρυν. vers. sequ. πόνον] dolorem.

v. 471. Εὐνημοσύνη] τὰ καλῶς ἀφ' ἧς καὶ οἰκονομεῖν τὰ
ἑαυτῶν.

v. 476. Ἀράχνια] telas araneorum. vers. sequ. ἐρδύμδρον] an
ἐρεμύδρον, vel ἐρέμυδρον, ut ἄλμυδρον. hoc est, vefcentem. ab ἐρέω,
vescor, unde ἐρέπλω. ἄρνα ἐρέπλων. Nonn. Hesych. ἐρεπτόμε-
νοι ἐδίοιτες. Homer. λωτὸν ἐρεπτόμυροι.

v. 477. Εὐοχῶν] εὐοχῶν hic legunt Moschopulus, Pro-
clus, Tzetzes interpp. Hesych. εὐοχθεῖν εὐ' ἔχειν, εὐθυμεῖν, παλ-
ρη εἶναι, εὐπεσοφεῖν. ὀχὴ γὰρ ἡ πεσοφή. δαῖτες εὐοχθοῖ opipara, læta
convivia, ὡς καὶ τὸ εὐ' ἔχειν. Athen. εὐοχῶν quasi εὐεκλῶν. sed
εὐεκλεῖν magis placet.

Ibid. Πολιδόν] floridum. ἀφ' τὸ λουκεῖν ἢ ἐν αὐτῷ ἀνθῆαν. Mo-
schop. Heinſius ὡς βεβηλὸς exactum.

v. 479. Εἰ δ' ἐκεν ἡελίοιο τροπαῖς] an scribingendum: εἰ δ' ἐκεν ἡλ.
τροπαῖς pro καὶ ἐκεν ἡλ. τροπαῖς, h. e. bruma. Interpp. καὶ τὰς τρο-
παῖς exponunt.

v. 480. Περὶ χειρὸς] scribe περὶ χεῖρας *les mettant bechenes* ob paucitatem.

v. 481. Ἀντία δεσμάων] Adverb. hoc est, ἀντίως τὰς γάχνας δεσμάων. *les uns en haut, les autres en bas*, idque propter spicarum inæqualitatem.

v. 482. Θηήσονται] Θωμάσκει.

v. 483. Ἄλλοι δ' ἄλλοι Ζῆνός] Alias aliter accidere solet rite & secus arantibus.

v. 484. Κατὰ θνητοῖσι νοῆσαι] difficilis comprehensu. *τμησις*.

v. 487. Τέρεπ' τε βροχὺς] verni temporis amœnitate quam denuntiat.

v. 488. Τεῖτ' ἤματι.] toto tertio die præter duos priores. v. sequ. ὁπλῶ] vestigium.

v. 490. Ἰσοφαεῖζι] an scrib. ἰσοφαεῖζοι. hoc est, ἴστω φέροι ψῆφον. hujus pluvix triduanæ beneficio fera aratio tempestivæ æqualis fuerit.

v. 493. Ἐπ' αἰεὶα λείχῳ] ἐπαλῆα ab ἐπαλῆς. ἐπαλῆς ab αἰλὸς, pro quo αἰεὶς calidus.

v. 494. Εἴρων ἰχάνει] scribendum videtur ἔρων ἰχάνει, abstinet, abstinere facit.

v. 497. Λεπὴν ὃ παχυνὸν πόδι] famelici indicium.

v. 498. Ἐπὶ ἐλπίδι μίμων] *τμησις*.

v. 499. Προσιλέξει θυμῷ] hoc est, πρὸς θυμῷ ἐλέξει, hoc est, ἐννοήσιν. ἐν δὲ αἴθερι λόγος. in corde suo dixit, cogitavit, in animo suo versat. Huc facit Davidis versiculus: *Dixit insipiens in corde suo non est Deus*.

v. 502. Κομίζει] hoc est, alit, fovet. v. 502. Δείκνυι] doce.

v. 504. Μῆνα δὲ ληναῖα] καὶ τὸ μῆνα subintellige sunt. Mensem in quo sunt mali dies. vel sic distinguendum: Μῆνα ὃ ληναῖα (κακὰ ἤματα, βύδρα πάντα) τῶν αἰλῶνα. & placet. hoc est, mensem vero Januarium, (mali sunt dies, bobus nocentes omnes) hunc vita, pro hunc, inquam vita. vel appositively μῆνα ὃ ληναῖα κακὰ ἤματα, βύδ. π. hoc est, Mensem Januarium, malos dies, hoc est, qui mali sunt dies, hunc, inquam, vita.

v. 506. Δυσληγείς] cruciatu difficiles, molestos.

v. 508. Ὠρα] subintellige τὸ πόντον.

v. 509. Παχείας] Crassas.

v. 511. Νήελιϑ] Ab ἄρω, αἰών, αἰέθω, αἰέθμω, αἰέθμους, αἰέθμειω, νήελιμϑ. Item ab αἰών, αἰετός, νήελιϑ, hoc est, νήελιμϑ, ἄρω ὀρηρῶς, ἄρλιϑ, ὀρπίζω &c. An ab αἰρίζω, αἰέσμεος, αἰέθμους, αἰετός, νήελιμϑ, νήελος. νηελτέφυλλϑ innumera habens folia. placet. ergo νήελιϑ innumerus, multus, ingens.

v. 512. Ὑπὸ μίξι] μίξια α μίτϑ. unde μίξια forte apud Homerum.

v. 515. Ἰχί] sc. ῥινὸς βοός, pellis bovis subintellige.

v. 517. Οὐ δ[έ]ησι] iterata negatio abundat, ἔπ ε δ[έ]ησι.

v. 522. Δίπ' ἐλαίω] λιπαρὸν, λιπα δάκρυον ἢ.

v. 523. Καταλέξιται] καταλέξομαι in presenti, ut αὐξομαι.

v. 524. Ἀνέστϑ] ἀνέστϑ ε πολύντες, ut infra ἡ χεὶρ πίνϑϑ, φέρεται ε κρηλίας.

v. 525. Ἐν ἡΐσει λυγρῶσι] λύζω, λύγος, unde λυγρὸς λυγρὸς, λυγρῶσι εἰς ἐπιρρίσι δ ε λυγρῶσι, alii a λειγρὸς declinant.

v. 526. Δείκνυ] pro ἰδείκνυ α δείκνυμι.

v. 530. Μυλιόωντες] μυλιάω α ὅσα τις μύγας ἤγων σιαγῆας, ὀδόντας. Deinde pro δρύα scribendum videtur δρίω. Hesych. δρίω, ὕλη, ὄριϑ, δρύμϑ.

v. 531. Οἱ σέπη] τεττῆ non τεττα τὸ σέπη sing. numero α σέπηρον, σέπηρ, σέπη, ut α λιπαρὸν, λίπαρ, λίπα. τὸ σέπη non placet. α σέπηρ τεσσῆ ἢ fit σέπας. Hesych. σέπη ὑποδοχῆ.

v. 532. Καὶ γλάφυ] γλάφυρον, γλάφυ, hoc est, σπήλαιον, αἰτρεον,

v. 533. Ἐπὶ ῥῶτα ἕα] ἐπὶ ἕα τμησες.

v. 534. Νίφα λόνκω] Νίψ νιφός, νίφα.

v. 537. Μαλακῶ] δασεῖαν, ἕλλω.

v. 538. Πολλὴν κρέκη] hoc est, κρέκω. Suid. in κρέκη, tramam quæ stamine mollior. Μηρύσαδ, hoc est, πυκνὸς, συστάλην. Hesych. subintellige autem ἐν τῷ ὑφαίνειν τῷ χλαῖναν.

v. 541. Ἰφι κ[α]μύμοιο] σὸν αὐτομάτως ἀποθανόντος, non spon- te naturæ mortui, sed ferro necati.

v. 542. Πυκνός] an? πυκνόςας.

V. 544. Νόρῳ βοῦς] secundum morem antiquum nervis consuendi pelles. Sic hodie Canadivi faciunt.

V. 545. νῆτ' ἀμφιβάλλῃ ἀλέλῳ] hoc est, ἔ' ὁμῶς περιῆς ἀλεωρῶ e Cod. vet. Palat.

V. 546. Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν] Homer. καὶ ἀσκήσουσι χιτῶνα, hoc est, καθαροῦ μὲν ἐν. Gallice *un fentre bien foulé*. Ἀσκητὸν autem dixit ut differat a supra dictis πῖλοις ἐν τοῖς πυκνίσαις, hoc est, pilis levius elaboratis. καθαροῦν vero est madefacias secunda persona, non humefiant.

V. 549. Μακάρων ἐπ' ἔργῳ] hoc est, felicitium agricolarum, divitum, qui scilicet agriculturæ peritia & indefesso labore ditati sunt.

V. 550. Αἰναόντων] scribendum videtur αἰναόντων. quidam codd. αἰὲν αἰώνων. quam lectionem sequitur Tzetzes. ex ea quamvis sequiore nostra confirmatur.

V. 551. Ἀρθεῖς] ἀρθ' scilicet in spiritum resolutus.

V. 557. Χαλεπώτερον ἔσθ' ἡ ληναίων scilicet.

V. 559. Τῇ μ' ὁρ' ὅμιον] Τὸ ἡμιον, hoc est, dimidia pars cibi ordinarii bobus detur, διὰ τὴν ἀργίαν, homini vero plus dimidia ut puta dodrans ex asse, hoc est, tres quartæ partes cibi ordinarii. hyeme ventres sunt calidiores. ἐπὶ πλείον ἐστὶν, pro ἐπείη. τμησίς.

V. 560. Ἐπ' ἑρῶσι βόφρονα εἰσὶ] hoc est, βοητοὶ, adjutrices sunt longæ noctes bubus. βόφρονα, hoc est, fluctus, ἐπ' ἑρῶσιν fluctu impellens, fluctu adjuvans, a navibus Metaphora, qui fluctu impelluntur & adjuvantur in cursu.

V. 562. Ἰσθ' ὅλῃς νύκτας τε καὶ ἡμέρας] hoc est, cibos præbe ad mensuram laboris diurni & quietis nocturnæ, ita ut per totum annum dies & noctes æquentur, hoc est, labori dierum alimenta debita, quieti noctium respondeant. καὶ ὅλῃς ἡμέρας καὶ νύκτας εἰς τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ πρὸς ταύτας ἴσθ' ὅλῃς καὶ τὴν τρεῖς. obscurus & implicitus locus.

V. 567. Ἀκροκίφῳ] in summo crepusculo, vespere, καὶ πρὸ ἄκρον τὴν νύκτος ἤγειν τὴν ἑσπέραν.

V. 571. Φερίσκῳ] ὁ κρητίας.

V. 572. Πληθύνει φέρων] τὴν ἐπιβλήν τὴν Πληθύνειν, τὴν καὶ

καὶ τὸν ἰόντων καὶ τὸν Πλειάδων ἐπιθάλω. post, σκάφῃ ἐκεί-
 η οἰείων subintellige ἐπὶ. Hoc versu fossio significatur ut præce-
 dente v. 570 putatio vitium.

v. 573. Ἀρπας χαρσασέμεναι] falce incidere. supra χαρσασο-
 μένοι σιδήρῃ.

v. 575. Ὄρη ἐν ἀμνήῃ, ὅτε τ' ἠέλιος χροῖα κάρσῃ] Hic ver-
 sus sic legendus & distinguendus: Ὄρη ἐν ἀμνήῃ. Ὅτε δ' ἠέλιος
 χροῖα κάρσῃ.

v. 578. Ἡὼς γάρ τ' ἔργῳ τρέτῃ] ὧς ἔργῳ.

v. 579. Περσέει μ' ὁδῷ] hoc est, superat viam, hoc est, per-
 agit. Virgil. nec saltem superare viam sit τὸ περσέειν. hic idem
 τὸ ὑπερσέειν notari videtur. φαγεῖν ἄρ' ἐλ, πεινῶ οἶν. ἀτλήσῃ.

v. 584. Ὑπὸ πτερύγων] ab alis, ἀφ' ὧν πτερύγων vid. Mo-
 schop.

v. 589. Βύβλιν] Ὀρεκίης.

v. 590. Μᾶζα δ' ἀμυλγαῖη] scilicet τὴν πρὸς τὸν ἀμυλγῶ
 καιρὸν ἀμυλγῶν καὶ τὴν ἀμυλγῶν πεπονημένη καὶ γάλακτι ἐξυμω-
 μένη τὴν ἀμυλγαῖαν.

v. 593. Κεκορημένον ἢ τὸ ἐδωδῆς] corde, non animo.

v. 594. Ἀντίον ἀκραιῶ ἀνέμῳ] scribendum ἀκραιῶ, hoc
 est, in superficie flantis, cui ὑπεραῆς opponitur.

v. 595. Αἰνείῳ] an scribendum αἰνείῳ, ut supra αἰνιότων.

v. 597. Ἰερὸν ἀκτῶν] ἀπικῶς pro ἰερῶν ut supra.

v. 598. Δινέμεν] τῇ δινέσῃ τὸ βοῶν ἀλοῶν.

v. 599. Ἐντροχάλα ἐν ἀλῶν] leg. ἐντροχάλα.

v. 600. Κομίσσας] reponere, recondere.

v. 601. Ἐπαρμένον] hoc est, ἄρμενον, compositum, para-
 tum, conditum.

v. 603. Κομεῖν] curare, alere. φείδεο σίτῃ subintellige ca-
 νίς.

v. 606. Καὶ σφυρετὸν] du fourage.

v. 607. Ἐπησιανόν] scribendum videtur ἐπησιανόν, aut est
 συνίσις in ἐπησιανόν.

v. 613. Ἀγὰ ἀφύσσαι] ἀποθλίψαι δρῦσαι.

v. 617. Πλειῶν ὃ καὶ χροῖος ἄρμενός ἐστι] Ὁρμενός videtur
 scribendum. hoc est, ὁρμήσας, καὶ χροῖος ὁρμήσας, hoc est, ὑπὸ
 γῆς

γῆς καπλῶν, astri more occidens, hoc est, absolutus, finitus, perfectus, sed τὸ κατὰ χρόνον sic non placet, & versus additius videtur. ἔτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ τῷ γῆς ἔργων πληρωμῇ εἴη. vel ὁ πλειὸν ἢ γὰρ ὁ ἐνιαυτός τῷ ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων τέλει αὖ ἔχει, vel ἔτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ τῷ γῆς ἔργων καλῶς ἔχει καὶ ἀρεμῶδως. Sic annus terrestris bene se habuerit. placet.

v. 618. Ναυιλίης δυσπιφίλῃ] hoc est, δυσπρόσ, δυσπερίχε, τραχῆδες, de πιμφίζω, & πομφύλυξ. Hesych. πίμφολα, δύσκο-
λα, τραχέα, βαρεὰ. δυαπίμφειλῃ, ut δυαείμερῃ.

v. 625. Ο'φρ' ἴχασ'] scilicet οἱ λίθοι.

v. 627. Ε'παρμύρα] composita, condita, reposita.

v. 628. Σπολίσας νηὸς πίτρε] involvens, recondens.

v. 632. Ἀρμύρον ἐνύνααδ] ἀρεμῶδον.

v. 634. Βίη κεχρημύρῃ ἐσθλῇ] hoc est, quærens victum bonum, legitimum, bonis artibus.

v. 640. Ἀ'ρχαίη] scribendum videtur ἀρχαίη.

v. 646. Τρεῖψης] scribendum videtur τρεῖψας.

v. 647. Χρεία τι περφυγεῖν] τὸ τι verbum impedit & est inutile.

v. 648, & 649. Hi duo versus, teste Proclo, insititii videntur Plutarcho, quem vide. placet iudicium Plutarchi. Ναυιλίης σισφιρμύρῃ subintellige πρὸς.

v. 653. Εἰλάδῃ ἐξ ἱερῆς] hoc est, θυμωσίνης, μεγάλης.

v. 654. Ε'π' αἰθλα] ad munera, subintellige funebria. τὸ αἰθλον hic munus funebre.

v. 655. Προπιφραδμύρα] prædicta, edicta.

v. 657. Α'θλ' ἵππων] les prix præmia. παῖδες] οἱ, ὅ, Α'μφιδάμειρος παῖδες.

v. 658. Ε'λικωνιάδ' ἀνέθηκα] Hæc e Theogonia sumpta & interpolata videntur. Cæterum hi versus a 648 usque ad 663 videntur supposititii.

v. 661. Α'λλὰ καὶ αἷς ἐρέω] αἷς, hoc est, ὁμως. vers. seq. ἀΐσφα-
τον, hoc est, ἀζαν ἵσφατον.

v. 663. Η'μῶα πενήκοντα] subintellige ἐπὶ ἡμέρας, vel κατὰ
per dies quinquaginta. μῆτις πεσπας scilicet πᾶς θελανας.

v. 664. Ε'ς πάλῃ ἐλθόντες] ordo ἐλθόντες ἑρεῖς ἐς πάλῃ ὄρης
καμπαδίς.

v. 666. Καυάξαις] hoc est, κατὰξαις ex καὶ pro κατὰ, καυάξαις & πλεονασμῶς υ καυάξαις. v sequ. ὡσφρων] ὡσφρυμς.

v. 669. Ἐν τοις γδ τίλθ' ἐστίν] τίλος facultas, δύναμις, potestas efficiendi bona & mala, κρῶτος, ἀξίωμα. οἱ ἐν τίλθ'.

v. 670. Εὐκρανίς τ' αὐρα] εὐδηνοὶ καὶ εὐδιόγηστοι. Proclus, hoc est, σαφείς, ὁχρεῖς, cognitu, indicatu faciles.

v. 681. Ἐν κρῶθι ἀκροτάτῃ] τῷ νεαρώ βλαστῷ τ' συκῆς.

v. 684. Ἀ'ρπικῶς] occupandus cito ne elabatur e manibus.

v. 693. Ἀ'μαυρωθείη] ἀφανισθείη.

v. 694. Μέτρα φυλάσσει] tempus, occasionem.

v. 696. Μῆτι τεληγόντων] Tzezes legendum contendit τελέη. placet.

v. 698. Τέτρ' ἡδῶη] scribendum videtur τέτρα. subintellige ἔτη, hoc est, τέτρα ἔτη ἡδῶη, hoc est, πῆμπλ' ἔτη. τέτρα, τίτίτρα ἐπὶ δέκα πῆμπλ'. hoc est, πῆμπλ' καὶ δέκατα. ratio hæc numerandi sumpta est a mēnibus lunaribus. vide infra τῆρας μέσση, ἔκη μέσση. anno duodecimo pubescere incipit. Anno pubertatis quinto, hoc est, decimo sexto nubat, quæ ætas nuptiis aptissima est.

v. 702. Λήζειτ' ἄμεινον] hoc est, λαμβάνει, κατὰται, a λαῶν, λαύω, ἀπολαύω, λάζομαι, λήζομαι, λήζομαι, λαῖω, λήω.

v. 704, 705. Hiduo versus suspecti. v. 704. Ὡδ' est consumit τὰ ὄντα, τὴν ἐστίαν ἀφανίζει.

v. 706. Ὅπιν ἀθανάτων] ultricem Deorum curam, quæ mortales a tergo sequitur. Ab ἐπὶ, quod notat post ὅπιν & ἔπω. Tibullus: Nescius ultricem post carpit esse Deum. ab ὅπιν, κατόπιν, ὀπίσω, ὀπίθεν.

v. 709. Μηδὲ ψεύδεσσ'] Neque mentiaris illi. supple, ne verbo quidem decipias.

v. 710. Ἀ'ποθύμιον] alienum ab animo, molestum, Invisum, non δρεσκεν τῇ ψυχῇ.

v. 711. Δις τόσαι πῖνυα] πμώρδ. Μεμνημδ'] injuriæ memor sc.

v. 712. Ἡ γείτ' ἐς φιλότῃ] ἡ γείται præcedat, prior eat. ὡσγείται.

v. 713. Δειλός τις ἄνηρ] Hæc a superioribus non pendent, sed ad sequentia pertinent.

v. 714. Εἶδος nullum rei genus, nulla res, εἶδιν πρῶγμω. τὸ εἶδος hic est πρῶγμω.

v. 715. Μηδὲ πολυξέινον, μηδ' ἄξεϊνον καλίσσῃ] μηδὲ πολυφίλον, μηδὲ ἄφιλον.

v. 716. Νεικίς ἦρε] κατήγορον.

v. 722. Μηδὲ πολυξέινω δαιτὸς δυσσέμφελο] δαιτὸς subintellige γλυκομήτης. hoc est, ἐρώμε, δυσσέμφελος, δυσπρόσιτος, δύσκαλος. ἀν' ὧν τὸ πῖμπω. Hos versus sic distinguit Heinsius. Μηδὲ πολυξέινω δ. δ. εἶνα. ἐκ κτίνε πλεῖστη τε χ. δ. τ. ὀλοχίση. Placet.

v. 726. Ἀποπύουσι δὲ τ' ἀράς] ἀποσπρέφου. Τὸ ἀρὰ prex. proprie & primo imprecationes, sive κατάραι. δῶφονίας χείρει ἀρὰ dictæ.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ κε δὴ μεμνημένος ἔς τ' ἀνιόντα] Ab occasu ad ortum rectum meire licet. male interpres. σιγμὴ πλεία post τὸ ἀνιόντα.

v. 730. Μηδ' ἀπρωγμωθεὶς] subintellige etiam sub nocte.

v. 731. Εἰζόμενος] subintellige εἰρεῖν.

v. 733. Πεπλαγμώρος] an a πάλῃ pulvisculo πάλαιον.

v. 736. Ἀπὸ δαιτὸς] a Deorum conviviiis, quæ sacrificiis peractis fiunt, festis Deorum sollempnibus.

v. 737. Ἀεναίαν ποτιέμεν] an? αἰεναίαν.

v. 739. Λόκω] λαμπρῶ, ἀλκυοντι.

v. 740. Κακότητι γα. Τὸ γ' hic non placet.

v. 743. Αὖον ἀπὸ χλωρῶ] unguis a carne.

v. 744. Οἶνοχόλῳ] τὸ κύαθον.

v. 745. Πιόντων] bibentibus subintellige convivis, compotibus. bibendo, inter bibendum. ὀλοή γ' ἐπ' αὐτῷ μῦθε] est mali ominis. μῦθε omen.

v. 747. Λακέρυζα] a λαίκα, λακίω, λακέρω, λακέρω, λακέρυζω, λακέρυζα, hoc est, λακῆσα strepera, garrula.

v. 748. Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπὶρέκλων] Verus mos sub hoc verbolatere videtur, ollas novas lustrandi & ad usum felicem

cem consecrandi, hoc est, benedicendi, ut loquimur. ἀνεπίρρε-
κτοι χυτροπόδες. hoc est, ἐφ' ὧν εἰ ἔρρεχθη τὰ ἱερά.

v. 750. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοις καθεζέειν] per ἀκίνητα solum &
lapides intelligere videtur, quæ frigida sunt & dura. Hoc præ-
ceptum Pythagorico illi cognatum videtur, ne sed eas super la-
pidem. vel ἐπ' ἀκινήτοις καθεζέειν est ἀκίνητοι ποιεῖν. Theocr. ἐπὶ
ξηροῖσι καθεζέει.

v. 751. Παῖδα δυοδεκαταῖον] an 12 dierum? vide Plutarchi
expositionem apud Proclum, qui τὰ ἐν νεογνῶν intelligit. Hunc
& sequentes quatuor versus aliter disposuit Heinſius, quem vide.

v. 756. Θεὸς γύπτι] alii τοι. forſan πτ.

v. 757. Μηδέ ποτ' εὖ παρερχῆ] Hos versus delendos cenſet
Plutarchus teſte Proclo. ἐπὶ τῷ. vide Plut.

v. 759. Μηδ' ἀναποψύχειν] ἀφοδρύνειν, ἀναποπνέειν, ἀ ψύω,
πνέω ſpuo, ψύχω, ἀπψύχω &c.

v. 761. Κέφη μὲν αἶψα] ſubito facilis, valde facile eſt eum
ſubire.

v. 765. Περιφραδέμεν] τὸ περιφραδέμεν hic eſt agendo præcipe-
ro, σημαίνειν imperare. Τετρακάδα μὲν δὲ αἰείσω] ſupple πε-
ριφραδέμεν.

v. 768. Εὖτ' αἶν ἀληθείῳ] ordo εἴτ' αἶν λαοὶ ἄγωσι πλὴν
τετρακάδα, ſupple κείνοντες ἀλήθειαν, hoc eſt, reverà, ex rei
veritate. hoc eſt, quando ἡ ſύνοδος γίνεται εὖ τῇ τετρακάδι ἀλη-
θῆς. vide Proclum.

v. 769. Αἶδε γὰρ ἡμέραν] Superiores quatuor verſus ſpurii vi-
dentur. Hic autem incipit Heſiodus. Sic liber ἔργων & abrupte
incipit εὖν ἄρα μένος &c. Theogonia autem ἡ τοι μὲν πρόμα, &c.

v. 770. Πρώτον ἐν] ἡ τετρακάς ſupra dicta.

v. 773. Ἐξοχ' αἰεταμύοιο ſubintellige ἐπὶ, hoc eſt, ἔξοχ' ἐπὶ
πένεσσι ἔργα βε. μ. α. Egregia ſunt.

v. 775. Εὐφρονα κερπύ] lætificum. ſic εὐφρόνη nox quiete
reficiens, recreans corpora, lætificans homines.

v. 777. Τῇ γάρ τοι] ſubintellige ἡμέρα ex ſuperioribus.

v. 778. Ἡμετέρας ἐκ πλείας] ἐκ πλείας una voce, hoc eſt, die
pleno, æſtivo ſcilicet. Nam hiberni dies ſunt dimidii tantum.
infra εἰκόδι δὲ ἐν μετὰ πλείας ἡμετέρας.

Ibid. Ὅπιδε[ς] Hoc nomen formicæ κατ' ἐξοχὴν datum.
 Horat. *Parvula nam exemplo magni est formica laboris.*

v. 779. Προβάλοιτί τε ἔργον] instituat opus.

v. 781. Εὐφρέψαδ' ὄρεϊσιν] scribe εὐφρέψαδ'. ab εὐφρέφειν.

v. 782. Ἐκτὴ δ' ἡ μέσση] hoc est, ἑκτὴ μεσσηνίῳ, ἑκτὴ ἐπὶ δεικᾷ.

v. 785. Ἡ πρώτη ἑκτὴ] vere & primo sexta.

v. 791. Οὐρήας ῥ] subintellige πενήμην.

v. 792. Εἰσὶ δ' ἐν μεγάλῃ πλείῳ] hoc est, vigesima mensis æstivi. subintellige ἡμερῶν εὐκλείς. πλείῳ ἡμερῶν] largo, æstivo, ut supra ἡμερῶν εὐκλείς.

v. 794. Κέρη δὲ πύργος] scribe: κέρη δὲ πὲρ πύργος an scribendum κέρη ῥ πύργου μέσση. placet. sic supra ἑκτὴ μέσση. ἡ πτωρεσκαιδείκη, ut supra ἡ ἑκτὴ μέσση.

v. 799. Τείρεδ' φθινοῖο δ' ἵστα μῦθε τε] τῶν δ. καὶ τῶν κ δ.

v. 800. Ἄλλα θυμβορεῖν] an? θυμβορεῖν, pro θυμβόρεα. θυμβορεῖς pro θυμβόρεοι. ἀλόαδ' οἷε τίς τεύχεα ἀλλα θυμβορεῖ. παρθέσις. πεπελομένον ἡμερῶν] subintellige ἡ πύργος. πεπελομένον an religiosum? Hesych. πεπελομένον, μεμιασμένον.

v. 802. Οἰωνὸς κείνας] vide Tzetzem.

v. 805. Ὄρεον πινυμένας] τῶν ἐπιτορκίων.

v. 806. Μέσση δ' ἐδδμήτη] τῇ δ' μεσσηνίῳ ἐδδμήτη.

v. 807. Εὐ μὲλ' ὀπιπλύνει] diligenter observans τῶν 13 scilicet. an arcam? Εὐπροχάων] id est, λεία.

v. 808. Βάλλειν] ῥεῖα, σπιννύειν, ventilare.

v. 809. Τὰ τ' ἄεσμα νηυσὶ πύλοισι] apta commoda navibus faciendis.

v. 810. Πήγνουδ' ὄρεϊσιν] scribe, πήγνουδ' ὄρεϊσιν. supra ἀρχιδ' ἀμνητῶ. compingere tenues, non crassas. vulgo *hiantes*. Homer. λαΐφοντες γλώσσησι δρῶσιν, hoc est, λεπταῖς tenuibus.

v. 811. Εὐπείλα λαΐον ἡμερῶν] ἐπιρήμηκώς. μὲν τῶν μεσημέριον, ἐπὶ δ' δείλῃ, ἐπὶ δ' δείλῃ.

v. 813. Εὐ λὴ μὲν γάρ τ' ἡδὲ] an? ἡ ῥ. patet.

v. 815. Τεσσατάδα] vicesimam septimam intelligo, interpres vicesimam nonam exponunt.

v. 816. Ἀρχαδαί τι πίδα] *percer un tonneau*. sup. lib. α' ε' γ.
 ὄρχομ' ὅς τι πίδα καὶ λήγοντες κορίσπαλ. ἐπὶ ζυγὸν θάνα, ordo ζυ-
 γὸν θάνα ἐπὶ αὐχνα.

v. 817. Εἰς οἶνοπα πένθ] *purpureum*.

v. 818. Ἀλήθεια κικλήσκουσι] an? dicunt, eountiant. inter-
 pres γινώσκουσι. sic scribendum videtur. τῇ τρασιμάδι scilicet.
 Nam a superioribus pendet hic versus.

v. 820. Μίσση] subintellige πλῆθος. Μετ' εἰσέδα μὴνὸς ἀρί-
 στω.] πλὴν πτέρων μετ' εἰσέδα, hoc est, πλὴν εἰσέδω πτέρων.
 aliter interpretes. ἀρίστω εἶναι post πλὴν εἰσέδα.

v. 821. Ἡ δ' ὅς γηομύης] Mane, ab aurora usque ad meri-
 diem.

v. 822. Μεπίδουσι] Intercidens, inter alias cadens, περι-
 πίτων. Sic interpretes. An? μεπίδουσι, cassus, irritus, a
 sonitu qui notat inanitatem. μεπίδουσι, κενά, vacuae, cassae,
 irritae, nihil fati significantes. Metaphora a vasis vacuis, nun-
 cibus cassis & similibus, quae sonitu vacuitatem produnt. placet.
 ἀκήροισι vero sunt ἀκηροί, κῆρος ὅν ἔχουσιν, nihil fati notantes.
 Ἀκήροισι κηρὶ non obnoxius.

v. 826. Ἐργάζηται ἀνάνη ἀνάνησι] hoc est, nihil in-
 consultis & invitis diis aggreditur.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

I N

SCUTUM HERCULIS.

V Erf. 1. Η' οἴη] Scribendum omnino videtur ἡοίη. Matutina Alcmena.

v. 3. Λαοσόν] τὰς λαὰς παρορμῶν] εἰς πόλεμον.

v. 7. Βλεφάρων τ' ἀπὸ κυανέων] κυανέων ex Eustathio scribendum. an βλεφαρῶν a βλεφάρῳ ἢ τὸ βλέφαρον. unde Latium palpebra? βλεπάρῳ, βλαπίρῳ, παλπίρῳ palpebra. celer celeris celebris, funeris funebris, &c.

v. 11. Η' μῦ'] hoc est, ἀλλ' ἔν, ἀλλ' ὅμως. Hesych. ἱφιδαμείσας] hoc est, vi, violente.

v. 12. Χωσάμεν τῷ βυσί] ergo volens occidit, contra quam Scholiastæ dicunt.

v. 14. Παράνοιν] τῷ θυμῷ.

v. 20. Θεοὶ δ' ἐπιμάρεττοι ἦσαν] Musæus ἐπιμάρεττοι λυχνον ἐρώτων. An scribendum: Θεοὶ δ' ἐπὶ μάρεττοι ἦσαν. καὶ τμησιν pro θεοὶ δ' ἔπασαν μάρεττοι. Sic Joannes Diaconus legit: placet postremum.

v. 22. Ο' οἱ δόθεν ἥμις ἦν] subintellige ἐκπέλειται. ἥμις ἦν faserat, hoc est, ἀναγκαῖον. Sic Horatio nefas est, ἀδυνάτον, quicquid corrigere est nefas.

v. 24. Ὑπὲρ σκεπῶν πνέοντες] hoc est, sub scutis caput non occultantes, intrepidi, audaces.

v. 26. Πάϊς Ἀλκαίου] Ἀμφιπύων scilicet.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρα] hoc est, βλάβης, mali, damini.

v. 32. Ἰξί] scribe ἰξι.

v. 33. Φίκιον ἀκρότατον] ἀπὸ τῆς φηγῆς, ἥ γινε σφίγγος, φίκιου seu φίκιον. Sic mons dictus.

v. 37. Λαοσόφ] *agitator populi*, hoc est, dux populi. λαοσ-
σέφ] ut infra δαρυσόφ, α σέφ, agito, quatio, concutio.

v. 42. Α'σπασόν] *άσπασίως*, libenter.

v. 55. Κεκερμηλὺν χυλίῳ] hoc est, diversam generationem, appositio.

v. 59. Αὐτὸν κὺ πατέρ' ὃν Α'ρῶ] an? Αὐτὸν κὺ πατέρα ὃν Α'ρῶ.

v. 62. Κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήχ] hoc est, valde excitatus erat. ardebat κυρίως.

v. 63. Πλεχθεῖσιν ὑφ' ἄρμασι] an? πηχθεῖσιν. placet.

v. 71. Δεινοῖο θεῷ τῶ χέων] Α'ρίως.

v. 76. Ε'πὶ σιδαροῖσι μέλεισιν] *supra robusta membra pen-*
dentes scilicet.

v. 79. Η'πι μετ' ἀθανάτης] certe apud immortales.

v. 87. Α'μεις ἐπιπλομένων] *advolutis annis*. An? ἄμμε
ἀδεπλομένων. placet. τὸ ἐπιπλομένων agnoscit Hesychius. ἐπι-
πλομένων, κυκλαμένων, πληρωμένων, ἐπερχομένων.

v. 91. Α'λιτμήλον Εὐρύσθηα] *abortivum illum Eurystheum*.
An scribendum ἀλιτμέμερον? placet. ἀλιτμέμερον, hoc est, τ' διη-
μαρτηκότα τ' ἡμέρας, ἢ τ' ἡμερῶν ἔτεκετ'. eadem ratione ἡλι-
τόμην] dicitur. Hesych. ἡλιτόμην] αἰώρον, ὡμὸν ὅσον ἐν
τῷ δένει, μὴνι τεχνίον, καὶ διημαρτηκότα τῶν μὴνῶν ἐν τῇ
κυήσῃ, &c.

v. 93. Η'ν ἄτλιν ἀχέων] *Noxam sustinens dolens*.

v. 94. Ε'ργὶ δαίμων] hoc est, fortuna, sors, fatum. sequente
versu ἔχ' ἡνία φοινικέων.] *cape habens rutilantes*.

v. 101. Α'ταῖ πολέμοιο] *præsens pro futuro*. hoc est, κερ-
σθήσεται, hoc est, vincetur a me. An scribendum? Η' μὲν κὺ
κρητερός περ ἀασεῖται πολέμοιο. ἀασεῖται pro ἀάσεται, ut
πισεῖται pro πίσειται, α πίσεμαι.

v. 103. Η' θεῖ' ἢ μέγα] α θεῖω, θεῖω, σέσω, σέδομαι, θεῖ]
est, pleonasmō ἡθεῖω, σμενός, σεδασίς, σεδασμι]. Η' θεῖς, hoc
est, σεδασμι.

v. 105. Ρ'ύεται τε πόληα] α πόλις, genit. πόλει, πόλῃ,
πόληα, ut βασιλῆα, βασιλῆα.

v. 112. Α'λκείδιο] Α'μφιτρυών].

v. 113. Οἱ δὴ σφι χεῖρας εἶσι] τὸ σφι numeri singularis videtur, nisi forte ad Martem & Cycnum referendum.

v. 128. Ἀρῆς ἀλκτῆρος σίδηρον] hoc est, ens cum baltheo.

v. 130. Κάθε' αλετ' ἐξόπιθεν] Nota morem pharetram mittendi. lorum seu fasciam ex qua pendeat prius in collum inducebatur, & inde pharetra a pectore ad quod posita erat in tergum rejiciebatur.

v. 131. Θανάτῳ λαβομένη] hoc est, ἐπιλαβέσθαι πνέοντος τὸ φθόγγος.

v. 132. Δάκρυσι μῦρον] sanguineis guttis stillabant adhuc recenti a cæde, hoc est, inunctæ erant letali pharmaco, mædebant, stillabant. hoc est, occisorum parentes lacrymare faciebant.

v. 133. Ξεστοί] hoc est, αἰχμῶν θανατηφόρον.

v. 134. Μορφοῖο] Μέλαν.

v. 137. Ἀδύμηνος] hoc est, ferri durissimi. subintellige τὸ ἐξυπόμηνος.

v. 138. Εἶρ' ἑ καύη] Muniebat caput.

v. 141. Τιτάνω] d' email blanc.

v. 142. Εἴρηξεν] perrupit, hoc est, perrumpere potuisset.

v. 143. Διὰ πύργου ἡλὴλαυτο] cærulei ductus trajecti erant. est τμησις pro διήλθαυτο.

v. 147. Λούκα θεόντων] an? ὁδόντων, λούκα λέων, ut supra βλεφάρων ἀπὸ κυανέων? ἐπέχω. τὸ λούκα θεόντων ineptum est & corruptum videtur. an? λούκα λέοντων, α λούκα λέεις, λούκα λέοντες, α λούκα, λήκα, λούκαίω, λούκαίω, λούκαλος, λούκα-λόεις, & λούκαίει.

v. 148. Κορύσσει κλέον ἀνδρῶν] extollens, augens, vel agitans, ciens.

v. 150. Διὸς ἤϊ] ab ὕϊς, ὕϊ, ὕϊ, ὕϊς, & σκυμαρέσθ' ἤϊ, ἤϊ, ἤϊς, &c.

v. 152. Περὶ μιν οὐ σαπίσης] ὥσπερ σάπισεν. ἢ μιν οὐ τὸ μιν.

v. 153. Σειρίσ] hoc est, ἡλίς. subintellige ὑπὸ. sed scribendum videtur Σείρ' ὑπὸ ἀζαλέοιο κ. π. αἴη? placet. Suidas: Σειρί, σειρός, ὁ ἡλίς, καὶ σειρί. supra σερίσ' αἴη, hoc est, ὁ ἡλίς.

v. 155. Ἀἰδοκλασθε πεδεδῆ] ardebat, fervebat. v. seq. ἰλὸν κῆρ] κῆρ.

v. 160. Καναχῆσί τε βίβραδ' ἤα] scribo βίβραχ' ἤα, strepitu gravis, hoc est, graviter imminens, incumbens. Hesych. βίβραχ', ἤρασεν, α βράχην, βράχην, βίβραχην, βίβραχως, βίβραχ' ἤα.

v. 164. Τῶν κ' ὀδόντων] τὸ ἐκ hic supplendum. α quibus sc. serpentibus.

v. 165. Δαίετο θωῦτ' ἔργα] Hesych. δαίεται, καίεται & διαόμδρον, καίειδρον. fulgebant. θωῦτ' ἔργα legit Diaconus. θωῦτ', hoc est, θαυμαστά. α θῶα, θῶα, θῶμα, θῶα Ionice. θῶμα, θῶτις, θῶτ' ἔργα Ionice. θαυμαστά. Sic & θωῦμάζω pro θαυμάζω. τὸ θωῦτ' α θῶα sit oportet, pro quo θῶασιν habet Hesych. θῶασιν, βοᾶν, μέλπειν, κηρύσσειν, &c. vel sic θῶασιν, θῶασιν, ut πλάασιν, πλάασι. θῶαται, θῶαται, θῶατος pro θῶατις.

v. 166. Ὡς ἐπίφαιτο] Nota pleonasmum ἐπίφαιτο ἰδέσθαι.

v. 168. Χλάνων] α χλάνων, non α χλάνης Nominativo τὸ χλάνων genitivus pluralis,

v. 171. Αὐχῶας ἄμφω] utrorumque. leonum scilicet & apro-
rum.

v. 173. Κατὰ δὲ σφι] τὸ κατὰ hic pro κατὰ, vel κατὰ πλείεστο. composite.

v. 181. Ὁζον Ἀρηον] ramum Martis, non nothum.

v. 185. Οὐρεον πε] Οὐρεον scribendum videtur. ab ἔρως, ἔρις. vers. seq. πδκείδας α πδκη, πδκεις, πδκείδης.

v. 189. Συναίκτην] legendum videtur συναίχθην. hoc est, στωρομηκῶς.

v. 192. Ἐπασιν] ἴσασιν.

v. 195. Ἐναρφόρον] pro ἑναρφόρον.

v. 197. Ἐν ᾧ Διὸς] sub. ἐνὶ ᾧ.

v. 198. Μάχην ἐθέλυσεν κερύσσειν] augere, accendere, ciere pugnam. κερύσσειν est agitare, tollere.

v. 199. Χρυσείην τε περὶ φάλαγαν] scribe χρυσίην. v. sequ. ἐπὶ δὲ ἄλλο φύλοπιν] ἐπὶ ἄλλο.

v. 203. Ἄγνυτ' Ὀλυμπος. Scribe ἄγνυτ' Ὀλυμπος. pandebatur Olympus. ab οἶον, οἶγνύω, οἶγνυμαι, ἄγνυτο. Homer. παῖσιν δὲ ὀἶγνυτο

ἀἴγυυς πύλας. olim legebatur ἀγνός purus. Reposuit Heinſius ἀγνοῖ, h.e. resonabat, ἤχῳ ἀπὸ πύλας. vide Heinſii notas. ſed ἀγνυ-
το hic locum non habet.

v. 204. Ἐν δ' ἀγρῇ] *Ibi ē cæcis. ἐπιφάνει*] *circumpoſita erat.*

v. 205. Ἐν αἰῶνι] *in ludiſ.*

v. 207. Αἰμαίμακτιοι πηλάσσης] *Homer. ἐπὶν αἰμαίμακτιον. αἰμαίμακτιος, μακρός, vastus, ingens, immenſus.*

v. 210. Ἐθύνισον] *hoc eſt, ἄρμαν. ἰχθυάοντες] piſcantes.*

v. 212. Ἐθροπας ἰχθῦς] *hoc eſt, νέες καὶ οἷον ἐλαῖς νεβρῦς.*

v. 216. Ἐν δ' ἰὺν ἡνέμεν] *hoc eſt, ἐν ἰὺν.*

v. 218. Ἐς ἑρκεῖ] *τὸ σάκον ſcilicet.*

v. 221. Μελάνδεον αἶορ] *Capulo nigro. la garde noire, émail-
lée de noir. Heſych. μελάνδεον, τὸ μέλαιναν ἔχον λαβλῶν. idem
μελάνδεον μελαίνας ἔχον λαβλῶν.*

v. 223. Εἶχε κάρη] *κάρη Apollodorus p. 73. εἶχε occupabat.*

v. 224. Κίβυσσις] *alii κίβισσις, in qua Gorgonis caput. Τὸ μὲν
referendum ad Perſeum, non ad μεπέφρονον, nec ad κάρη δεινοῖο
πιλῶρε. ἀπὸ τῆς κίβυς τοῦ ἐκρέμετο θύσανοι, la frange, la creſſine.*

v. 228. Ἐρρίγαν] *φοβερόν.*

v. 229. Ἐπιδάει] *il bandait.*

v. 230. Γόργονες] *Meduſæ ſorores.*

v. 231. Ἰέμεναι μακτίειν] *α μακίον, quod idem eſt τὸ ἄπιν,
unde ἄπιν, ἄπιναι. alii pro μαρπείν α μαρπίν. unde μεμαρπῶν
verſ. 245. quod eſt ab ἄρπον ἀρπάζω. Sic inferius v. 252. μεμά-
ποιον pro μεμαρποιον.*

v. 231. Ἐπὶ τῷ κλῶρε ἀδάμαντι βαρυσίαν] *ἐπιβαρυσίων.
τμήσις. in clypeo adamantino. an περυσσώμενον. ἀδάμαντι
ferro. ut ſupra: Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνίῳ αὐτοῦ ἐθηκε δα-
δαλίῳ ἀδάμαντι.*

v. 232. Οἷα καὶ λιγνῶς] *an οἷα κεκληγῶς? Ibid. ἐπὶ τῷ ζώνῃσι
δράκοντι. τῷ γόργων θύσανος intellige.*

v. 235. Λίχμαξιν δ' ἄρα τῶν] *τῶν an eas? Gorgones ſci-
licet, illas duas Meduſæ ſorores. τῷ γόργων Attice, ut τῷ χεῖρι.
τῷ πηγῇ.*

v. 235. Ἐχρησάστον ὀδόντας] *acuebant dentes. ſupra: χρεσάστο-*

ρῥοιοι σπῆρμ. α χαῖρω χαρῖσται, unde & χαῖρα χαῖρα reduplicatio-
ne, asper, dentibus asperis, ut καρχαρόδους.

v. 237. Ἐδονεῖτο μέγας φόβος] *vagabatur magnus terror.*

v. 239. Ἦ ποσφείρης πόλις] τὸ ὑπὲρ hic pro ὑπὲρ, pro. An
legendum ἀπὲρ? placet. v. sequ. πρᾶξιεν] *πέξτω.*

v. 243. Κατὰ δὲ ἰδρύπλυντο παρειάς] *κατεδρύπλυντο.*

v. 245. Πρεσβῆες] hoc est, πρεσβύται.

v. 246. Ἀνὴρ ἵπποισι χεῖρας ἔχον] αὖ, hoc est, ἀνέχον.

v. 254. Βάλλ' ὀνυχας μεγάλας] unaquæque scilicet. an βάλ-
λει pro ἑοῶλλον? singulare pro plurali.

v. 256. Αἰμαλὶς ἀνδρομέης] Subintellige ἀλφειῶ.

v. 257. Ἀψ δὲ ὄμφρον] subintellige ἐς. τὸν μὲν ῥίπτατον] ἄν-
θρωπον subintellige. ἰψιστον hominem scilicet.

v. 258. Κλωθὴ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφέστασαν] ταῖς κήρεσιν, scilli-
cet. hoc est, aliis Parcis innumeris adstabant Clotho, Lachetis,
& Atropos. an κῆρες illæ differunt a Parcis Clotho, Lacheti &
Atropo? An hæ principes, seu prætides illarum?

v. 264. Ἀχλὺς εἰς ἡμέρην] ἢ ἐπὶ θανάτῳ σκοτίῳσις. Ἐπισμυγρῇ]
ἐπίποντος, ἀνισαρά, χαλεπή.

v. 265. Καταπιπλήσας] concidens. Hesych: *πιπλήσας* δὲ ἀδύ-
ρειαν καὶ θειλίαν *πιπλήσας*. *πλήσας*, *πιπλήσας*, *πιπλήσας*. vel α
πλήσας, pro quo *πλήσας* *πιπλήσας*, *πιπλήσας*. placet.

v. 268. Ἀπλῆς] ἀπιδάσας. supra.

v. 269. Πολλὴ ἡ κῆρις κατεπνήσθη ὥμης] Scribendum videtur
ἐπινῆσθη ὥμης. τὸ κατεπνήσθη supposititium est propter ἐφθ-
μίμελαν. Homerus: *ψεδνὴ δὲ ἐπινῆσθη λάχνη. ἐπινῆσθη, ἐπι-
πλάσθη, ἐπλῶ.* Eustath. thema est ἀνέθω ab ἀνέθω.

v. 273. Ἐυώτρε] al. *δυσώτρε.*

v. 274. Ὑμῶν δὲ ὁρώς] an ὑμῶν δὲ.

v. 275. Εἰλύφαζε] volvebat, agitabat, versabat τὸ σέλας
ἐν χρυσὸν δμῶν.

v. 276. Χερσὶν ἐνὶ δμῶν] Scribo δμῶν a δμῶν. Ib. *τετρα-
λῆας* scilicet δμῶν.

v. 279. Ἀγνύς ἡχώ] resonabat, ut supra ἄγνυς ὄλυμπος.

v. 280. Αἰδ' ὑπὸ φορμίσγων] scribendum videtur οἱ δὲ ὑπὸ,
subintellige χερσὶ.

v. 286. Εῑυῖον] bacchabantur.

v. 287. Ηῑρειον] ἐρείκω. ἐπιτολάδην ἐστάλατ'] ἀνιζομῆσαι ἦσαν.

v. 289. Κορωνιόωντα πέτῑλα] scribo κορωνιόοντα πέτῑλα. 2 κορωνιάω, κορωνῶ, quod idem est τῷ κορυνύω, κορυνιόω, κορυνιόων, κορυνιόωντα, hoc est, κεφαλῶν, ῥοπαλοειδῆ. in clavæ modum capitata. κορύνη βλαστ' cacuminum articulatio in germinatione arborum a clavæ similitudine. Nicander: Δειλὴν βρωμέην ἀναλδήσασα κορυῖλῳ. ubi τὸ υ productum vides ut in κορυνιόοντα. τὸ κορυνιόοντα πέτῑλα παρὰφορὰς ἐστὶ τ' ταχυῶν. πέτῑλα, hoc est, βλαστῆμα, φύλλα, κλάμεις.

v. 290. Βροτομῆρα ταχύων] subintellige ὑπὸ.

Ibid. Ὡσεὶ Δημήτερι ἀκτίῳ] tanquam revera essent Cereris munera metere videbantur.

v. 291. Ἐπιπλον αἰλώῳ] ἔπιμπλον malim, 2 πίμπλω. unde (πιμπλάω.

v. 293. Εἰφύρον ὑπὲρ τρυγητῶν] ἀπὸ pro ὑπὲρ scribendum videtur.

v. 296. Οἱ δ' αὖτ' &c. & v. 297, 298, 299, & v. 300, spurii videtur. v. 299. Τῷ γὰρ] videtur legendum τοῖ γὰρ. & pro παίζονται malim παίζουσιν.

v. 302. Λαγῶς ἥρῳ] Nota dorismum merum λαγῶς pro λάγας.

v. 304. Ἰέμῑροι μωπίειν οἱ δ' ἰέμῑροι ὑπαλύξαι] Mallem: Ἰέμῑροι μωπίειν τὰς ἰεμῑδας ὑπαλύξαι.

v. 305. Ἐχον πόνον] ἐπόνον, ἡγορίζοντο.

v. 308. Ρ' ὑπὲρ χαλῶντες] hoc est, ῥυτῆρας χαλῶντες. pro ἐπικρατίοντα lege ἐπικρατίοντα, super solo plaudentia.

v. 311. Ἀκρίθῳ εἶχον ἄεθλον] in sculptura clypei scilicet, quæ semper in eodem statu manet.

v. 312. Ἐντὸς ἀγῶν] intra circum, campum.

v. 314. Ἀμφὶ δ' ἴτω ρίην Ὠκεῖαν] hoc est, τ' ἀπὸ δ' ἀμφιφύρειαν.

v. 317. Παρ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο] adfiliabant.

v. 327. Λυσῆν ἄλυσιν] vide Tzczem.

v. 333. Ἐπὶ οἷον δακτύλῳ] ἐνδεχόμενον.

v. 334. Γυμνωθέντες σάκεας ὑπὸ δαιδαλίοιο] scribendum videtur ἀπὸ. hoc est, ἀπὸ γυμνωθέντες σάκεας.

v. 335. Ἐνθ' ἐπ' αὐτῷ] ibi.

v. 337. Κλυτὰ τέλεια τοῖο] Cycni.

v. 340. Διόνη] Διομήδης.

v. 341. Σμερδαλέον θ' ἵπποισι] Malim σμερδαλέον ἵπποισι. πῃ enim superfluum hic & ineptum. τρατήμερις. vers. sequ. Κολοίπας πιδίοιο] subintellige ἀλφ.

v. 345. Τοὶ δ' ἄμυδις παρηγόοντ'] hoc est, παρηγόοντες προσέφευγον. Homer. οἱ δ' ἐπὶ πύλαι παρηγόοντες.

v. 347. Τῶν δ' ἵπποι μ' ἔπειθ'] delendum videtur τὸ θ. τῶν] Cycni, Martis, Herculis & Iolai.

v. 348. Ὄξεια χεῖμισαν] scribendum videtur: ὄξεια τ' ἐχέμισαν ἀεὶ πεσφίσις ἀγνύς ἤχῃ. placet. ἀγνύς resonabat ut supra.

v. 350. Ἐπὶ χεῖρ' ἀκίας ἵππας] ἐπάγει. dirigit is, adnectitis.

v. 353. Εἴνα παρὲξ ἵεαι] cede via, ut eas extra.

v. 356. Τῷ δ' ἐκχεῖς παῖδα] hoc est, inis filiam. honestum vocabulum.

v. 362. Ἡρείσας γαῖη] humi nixus est, humo affixus est. ἔδῃ ἐρείσῃ. Homerus.

v. 364. Παντὶ μὲρ ἀνδρῶν, ἀλφ' ἐμὴν σάκῃ ἄρα] Est versus supposititiuus.

v. 369. Ἐρυστέρμας ἵππας] Nominativus pluralis ἐρυστέρμας. a genit. sing. ἐρυστέρματος. ab ἐρυστέρματος ἐρυστέρμας, metaplasmō. unde ἐρυστέρματος in accusativo.

v. 372. Ἡἰόχοι δ' ἐπ' αὐτῷ] ἐμπλῶ.

v. 373. Τῶν δ' ὑποσδομῶν] Scribo divisim ὑπὸ σδομῶν.

v. 382. Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μίγαλ' ἵαχον] ordo: ὑπὸ φωνῇ ἀμφοτέρων.

v. 389. Μασχώνη] αμασίω, μασῶμα. Hesych. ἐμείστιον, μασίτιον.

v. 395. Ὡς πῶσις] τὸ ὦν pro ὦ.

v. 397. Ἰδὲ δ' αὖ ἀντοῖται] ἰδὲ, πνίγας. Hesych. an idem cum ἰδὲ sudor? placet.

v. 400. Οἶα Διώνος] pro οἶας neutrum pro fœminino.

v. 401. Τὴν αἶψαν] ἔξ τὴν αἶψαν.

v. 407. Αἶψ' ὁρῶσι νόμῳ] subintellige ἔνικα, ἀμφὶ, ὧδε.

v. 409. Ἀπαλήπτου] aberrabit.

v. 411. Οἱ ἀμφὶ μάχῳ] ordo ἀμφὶ οἷ, hoc est, ὧδε αὐτῆς.

v. 416. Βίη Ἡρακλείη] βίη Ἡρακλείη legunt interpretes in nominativo, quibus assentior.

v. 426. Σώματι κύρσας] hoc est, ζῶν.

v. 431. Πόσι γλαφῇ] scalpit terram ungulis.

v. 437. Πρηνῶν ὀρέσσει] ὀρέσσει legisse videtur Diaconus. Sic autem hi duo versus legendi videntur :

Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλας πίτῃς πρηνῶν ὀρέσσει

Μακρὰ ἐπιθρόσκουσα &c. τὸ ὀρέσσει nullius pretii.

v. 440. Τῷ δὲ στυγνέκεται] ὃ πνι πάρος στυγνέκεται ἢ πίτῃ.

v. 442. Ἐμμεπίω.] ἰσασμῶν. Hesych. an a μέπω, μέπω, μεπίειν μαπῆς, ἐμμεπίς, ἐμμεπίως raptim, rapide, cupide. &c.

v. 445. Ὑπόδρα ἰδῶ] τὸ ὑπόδρα pro ὑποδράξ ab ὑποδρῆ-
γματι usurpatum videtur.

v. 453. Κακῶδρα] κακῶδρα.

v. 455. Ἀπὸ ἡ γλαυκῶπις Ἀθλὴν ἔλκε ὀρμὴν ἔτραπ'] pro ἀπίτραπ. τμήσις.

Ibid. Ὀρεζαμένη δ' ἀπὸ δίφρου] manum porrigens a curru.

v. 457. Ἐστυ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονι] An? ἐφ' Ἡρα-
κλῆϊ κρατερόφρονα. Sic Diaconus. placet.

v. 460. Μηρὸν γομναθέντα σάκους ὑπὸ δαυδαλίοιο] Hic versus additus & delendus videtur. pro ὑπὸ leg. δ' ἀπ.

v. 461. Οὕτως ἐπικρατίως] ἀπὸ ἡ μέγα σάκ' ἄραξιν,

Δύρατι νομήσας, ἐπὶ ἡ χθονὶ καὶ δαυδαλίοιο μέσση]

Hæc: ἀπὸ ἡ μέγα σάκ' ἄραξιν Δύρατι νομήσας infinitia vi-
dentur & delenda, scribendumque :

Οὕτως ἐπικρατίως ἐπὶ ἡ χθονὶ καὶ δαυδαλίοιο μέσση.

v. 466. Μακρὸν Ὀλυμπόν] in magnum Olympon.

v. 477. Τῷ τὲ πάφον] Κύκιν.

v. 480. Βίη σύλασσι δοκῶν] excipiens.

NOTÆ

I N

THEOGONIAM.

Vers. 1. Μυστῶν Ἐλικωνιάδων δ' ὀρχόμεθ' αἰεῖν] Priores centum quindecim versus sunt suppositi. Theogonia incipit a versu 116. Ἡ τοι μὲν πρῶπτε χά' ἥρετ' &c.

v. 5. Λοιὸς ἀμύμον' ἵππεια χροῖα Περμηστοῖο] ἐκλείπει τὸ ἐξ ἡ δ' αὖ.

v. 8. Ἐπὶ ῥάσαντες ἢ ποσσίν] hoc est, ἀρχήσαντες. incesserunt, processerunt & similiter.

v. 16. Ἐλικὸν βλεφάρων τ' Ἀροδίτῳ] *arcuatis superciliis.*

v. 23. Καλλὼ ἐδιδάξεν αἰοιδῶ] vide versum 660 ἔργων.

v. 29. Ἀρθέπαια] *diserta.*

v. 30. Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐρμηλὲς ὄζον] ἔδον pro ἔδδον. Rhapsodi ramum lauri tenebant recitantes. vide Lucianum in Dialogo cum Hesiodo p. 659.

v. 32. Θείῳ, ὥς τε κλύοιμι πᾶ τ' ἰσοδύμῃ, πρὸ τ' εἰοῖα] Nothum.

v. 35. Ἀλλὰ τί μοι ταῦτα πρὸ δρυὶ ἢ πρὸ πίτῳ] hoc est, πρὸ πᾶσι δένδρεσιν, subintellige λέγεται.

v. 36. Τινὲν Μυστῶν δ' ὀρχόμεθα] τὸ τινὲν hic age, agendum significare videtur. Sed hic omnino scribendum videtur, τίνων Μυστῶν δ' ὀρχόμεθα. hoc est, ἀπὸ τούτου Μυστῶν δ' ὀρχόμεθα. Hesych. τίνων ἀπὸ τούτου. Hunc locum respexisse videtur.

v. 39. Ὀμηρῶσσι] συμφωνῶσσι. ex ὁμός & ἄρσιν ὁμήρης compositum videtur. Unde ὁμηρέω, hoc est, concordo, συμφωνῶ. Hesych: ὁμηρῆς, ὁμός, συμφώνως. Sed τὸ ὁμηρῆς simplex videtur. Ab ὁμόσιν, ὁμήρῳ, ὁμηρῆς. quare & τὸ ὁμηρῆς unde ὁμηρέω συμφωνῶ simplex fuerit forte. Hesych. ὁμηρῶσσι, ὁμοφωνῶσσι, ὁμός λέγεται. &c.

v. 47.

v. 46. Οἱ ἐκ τ' ἐχθρόν[ε] hoc est, ἐκ τούτων. hoc est, οἱ τ' ἡς
 καὶ τ' ἔργον ἔκρηνοι δεικνύει.

v. 47. Δούπερον αὐτε Ζῶα] subintellige κλείεις.

v. 48. Ἀρχόμεθα δ' ὑμνοῦσι θεῶν, λήγεται τ' αἰοιδῆς] Νόθον.
 scribend. λήγεται τ' αἰοιδῆς. dicentes subintellige quam sit prae-
 stantissimus &c.

v. 55. Ἀμπαυμά τε μερμηράων] μερμήρα, μερμηράζω.

v. 58. Περὶ δ' ἔτρεπον ὦρα] hoc est, αἰετέρεπον ἑαυτῶν,
 hoc est, αἰετέρεπουν.

v. 60. Κέρως ὁμόφρονας] το α hic secundum doricam diale-
 ctum corripitur, ut supra καὶ τρεπῶνς Ἡελίοιο.

v. 62. Τυτθὲν] Huc refer τὸ ἢ δ' ἔπεκ ἐνεία &c.

v. 64. Πὰρ δ' αὐτῆς χάριτες καὶ ἱμερό[ε] τὸ τε hic deest.

v. 69. Ἀμφοροσὴ μολπῇ· αἰεὶ δ' ἰαχ] scribendum videtur :
 αἰεὶ ὃ σφίαις ἰαχε γαῖα μέλαινα ὑμνοῦσας.

v. 74. Ἀθανάτοις δέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπιφραδὲ πμῆς.] Scrib.
 ἀθανάτοις δέταξε νόμοις, καὶ ἐπιφραδὲ πμῆς. ἐπιφραδὲ, hoc est,
 ἐπιρόησε, commentus est, invenit. Hesych. ἐπιφραδαῖος, ὑπνοῶν-
 τας ἢ ἐπινοῶντας.

v. 83. Ἐχέφρονες] subintellige εἰσί.

v. 93. Οἷα τοι Μυσσίων] Scribe, τοῖα Μυσσίων. vel τὸν Μυ-
 σσίων. Etiam μυσσίων legendum videtur. Sic ratio versus postu-
 lat. inf. νυμφέων αἰ ναίεσιν.

v. 95. Ἐπὶ χθονὶ καὶ κίχρηται] Malim χθονί.

v. 99. Ἀζηται κραδίῳ αἰκαχήμην[ε] hoc est, ζηραίνεται.

v. 103. Παρέτρεπε δῶρα θεῶν] sub. αὐτὸν.

v. 116. Ἡ τοι μὲν πρῶπτα] Hic incipere videtur Hesiodus.
 Superiora supposita & addititia videntur. Sic Ἐξαι incipiunt a
 v. 10. ὅτε ἄρα μῦθον ἔλυν ἐρέδων γῆν[ε].

v. 116. Χά[ε] γῆ[ε]τ'] hoc est, cælum, ær, æris vastitas,
 immensitas, quoque versum spatium universum.

v. 117. Γαῖ' ὀρύττε[ε] γαῖα.

v. 118. Ἀθανάτων, οἱ ἔχουσι χάριν] Hic versus est suppositi-
 tius.

v. 119. Τάττετα τ' ἡρώετα] τὸ ὑπὸ τῶν γῆν μέ[ε] τοῦ
 χά[ε].

v. 120. Ἡ' Ἐρ^ο] hoc est, rerum concordia, ἡ Ἐρμ^ος
αἰωνία, generationis causa. τὸ πῦρ interpretantur.

v. 121. Λυσμελής] hoc est, τὰ μελήματα λύων, τὰς φροντί-
δας. α μίλω, μελή cura, ut α βέλω βελή, βόλω, βολή, σόλω σ-
λή &c. α μελή λυσμελής.

v. 123. Ἐκ χαί^ο δ' Ἐρε^{ος} π^ο μίλαινα π^ο Νύξ^ο ἐχ^ου^οσθ^ο]
Ἐρε^ο tenebrae. Nox praecessit diem.

v. 124. Νυκ^ο δ' αὐτ' Αἰθ^ο] lux & dies successerunt Nocti.
ἐν γ^ο τῇ νυκτὶ ὡς ἔσθ^ο αἴρα.

v. 127. Ἰ^οα μιν ὥσ^οι πάντα καλύπτ^ο] hoc est, circa omnia,
circa omnes partes suas.

v. 128. Οφ^ορ' εἴη μακάριος γεοῖς ἰδ^ο] subintellige ὁ ἕρως^ο.

v. 129. Θι^ον χαρίεις ἐναύλις] hoc est, ἐνδιατήριος. He-
sych. ἀφ^οιερ^ος, οἰκητήριος, ἐνδιατήριος, ἐναυλις ἤριος.

v. 130. Νυμφίων] τ^ο Ορειάδων λεγόμενων.

v. 131. Ἀτρυγέ^ον πύλαγ^ο] hoc est, τὸν θάλασσαν. mare
notum scilicet, hoc est, mare mediterraneum, parvum &c. ma-
ria praeter Oceanum.

v. 132. Πόν^ον] hoc est, βάθ^ουν ὄν^οτα, βάθ^ο ἐγ^ον^οτα, τὸ βά-
θ^ο, appositive.

v. 133. Ὄκεανόν βαθυδίν^ο] Oceanum, h. e. mare ignotum.

v. 139. Γείνα^ο] ἡ γῆ scilicet ἐξ ἕρως^ο.

v. 144. Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμοι] hoc est, κ^ο τὸ ὄνο-
μα ἐπώνυμοι, hoc est, e re datum. an ἐπώνυμοι? id est, e re no-
men habentes.

v. 146. Ἰ^οχ^ος τ' ἡδὲ βίη] Hinc desumptum est τὸ κρα^οτα κ^ο
βία Aeschyli, seu potius ex inferioribus: κ^ο κρα^οτ^ο ἡδὲ βίη.
Ibid. ἐπ' ἔργ^οις subintellige αὐτῶν.

v. 152. Ε^ος ὥμων] Hic versus supposititius videtur.

v. 155. Σφετέρ^ο δ' ἡχ^οον^ο τοκ^οη^ο] δ^ο delendum.

v. 161. Γέν^ο πολὺ ἀδάμασ^ο] hoc est, ὕλη, γερ^ομα. ἀδά-
μασ^ο ferri.

v. 177. Ἐπίχ^οτ^ο] applicuit se terra uxori.

v. 178. Ὀρίεα^ο χειρ^ο] subintellige apprehendit manu fini-
stra genitalia patris. Sic habitum metentis expressit, qui fini-
stra manu spicas & dextra falcem tenet Catullus.

v. 179. Δεξιτερῇ ἢ πλωέον] an π?

v. 180. Φίλῳ δ' ἀπὸ μῆδεα] forsan pro δ' scribendum τ'.

v. 188. Ἀποτμήξας ἀδάμῳ] an? ἀποτμήσας.

v. 189. Κάββαλ' ἐπ' ἤπειρον πολυκλίσσῃ ἐνὶ πόντῳ] Versus iste interpolatus est propter ἐφθήμερον, ut alibi supra. Scribe: Κάββαλ' ἀπ' Ἠ' πείροις πολυκλυσεν ἐνὶ πόντῳ.

v. 192. Εἰρήφῃ] ἐπήχῃ concrevit. Sic & v. 198 ἡρέφῃ, concrevit, concepta est. κυθήροις ad τὸ κύειν allusum, sicut & in κύπρῳ.

v. 193. Ε'πλεῖς ἐνθι' ἐπειῶ] Scribe ἔπλητ' accessit, appulit, τὸ ἔπλεῖς mendosum.

v. 196. Ἀφρογῆσαιάν τε θιάν] Scribe: Ἀφρογῆσθ' τε θιάν.

v. 200. Φιλομμηδέα] τὸ φιλομμηδῇ placet magis, ob frequentia, ὅτι μμηδῶν ἐξεφαάνθη.

v. 203. Ἡ' ἢ λείλοισι] Scribo ἡδὲ.

v. 209. Τίλαινοις] porrigentes, hoc est, τινὲς χεῖρας ἐρέζοντες. supra ἐρέξατο χεῖρας καιῇ.

v. 210. Τίσις μετόπιθεν ἴσταλ] ὑπὸ τῷ διδς scilicet.

v. 214. Μῶμον] hoc est, ψόρον.

v. 215. Ἐπαιδείας] πᾶς ὥς ζῶον scilicet.

v. 216. Φέροντά τε δένδρεα καρπῶν] arbores fructiferae. καρπὸς κατ' ἐξοχλὴν ὁ σῖτῳ. Hesych.

v. 224. Ἀ' πᾶτλῳ τίσις καὶ φιλότῳ] δολότης scribendum videtur. pro δολιότης. το φιλότῳ hic locum non habet.

v. 229. Ἀ'μφιλογίας τε] an ἀμφιλογίας τε.

v. 230. Δυσνομίῳ] ἡ δυσνομία τῇ ἀνομίᾳ opposita.

v. 237. Θαύμῳ] Iris patrem.

v. 238. Κητὴν καλλιπάρηον] an κητὴν κατῇτῳ? placet.

v. 240. Νηρῇ δ' ἐβλύοντο] subintell. ἐκ. μεγέλει, hoc est, μεγάλως ἐπύρεται. Etym.

v. 241. Τίλεισι ποταμοῖς] hoc est, μεγάλοις.

v. 267. Ἀ'ρπῆας] Ultima correpta. Dorisimus. ut supra κέρως, τροπῆς.

v. 281. Ε'ξίθοις χερυσίνῃ] Scribe: ἐκθόρις χερυσίνῃ.

v. 283. Γεῖνιθ', ὅδ' ἄσος] Scribe: γλῶθ' ὅδ' ἄσος.

v. 293. Ὀρθον τι κείνας] Ὀρθρον. Orthrum.

v. 301. Ἐνθα δὲ οἱ ἀνέθου] Scribe Ἐνθα δὲ οἱ ἀνέθου.

v. 303. Ἐνθ' ἄρα οἱ δάσανθου] ἀ δαίω, δαῖσα, αἶσα, ut ἀ δαίμων αἶμων.

v. 321. Τῆς θ' ἰωτῆς κεφαλαί] pro ἵστασθαι, ut supra ἔβαλε pro ἔβαλον.

v. 330. Ἐλεφαίρετο] ἔδραπνε.

v. 333. Ὀπλότατον] Hoplotatum. κύριον. interpretes, *mitium patu*. φόρευσι σωίζησις.

v. 340. Ἀ'χελώϊον δ' ἄγροδινύω] scribendum videtur ἀ'χελώϊον τ' ἄγροδινύω.

v. 345. Ἀ'ξέδησκον] ab ἄρδω, δ' ῥ δάω, δ' ῥ δήσω, δ' ῥ δήσκω, Ἀ'ρ-δῆσκου.

v. 347. Ἀ'δρασι κεράζουσιν] hoc est, κείρουσιν. Hesych. κέραιζον ἀπ' ἑκείρου. ἔφηβοι capillum tondentes Apollini & fluviis dedicare solebant. vide Martialis epigramma de Encolpi capillo.

v. 353. Γαλαζαύρητι] an μαλαζαύρη? placet.

v. 354. Κερίση] forte ἀ κρής, κρητὺς, κρηπῶ, κρήσι, κρη-σίη, ut αἰσίη.

v. 360. Ἀ'μφιρὼν, ὠκυρόητι] An Ἀ'μφιρὼ ἀκυρόητι? Ἀ'μφιρὼ pro Ἀ'μφιρῶ. Sic ἔρρις. Ἀ'σκη, χεῖμα κακλὼ, θέρη δ' ῥ-ζαλὲ ἐδέποτ' ἐσθλή. An ab Ἀ'μφιρῶ Ἀ'μφιρῶν ἢ. Hesych. Ἀ'μφορον, ἀμφορέα. an ἀμφίρῶ τῷ ἀμφίρῶντι cognatum? Hesych. Ἀ'μφίρῶντι, ἀμφίρῶντι, κεφαλήν ἔχων ἐκαστέρωθεν.

v. 365. Βένθεα λίμνης] hoc est, ἡ πλασίας, ὠκεανῶ. Homer. Ἡ'ίλιου θ' αἰνέουσι λιπὼν ἀμεινῶν λίμνῶν.

v. 376. Κεῖω θ' Εὐρυεῖη πικρῶν] Scribo κρείω. supra κρεῖσις τι κρεῖον τι &c. ἀ κρείω regno κρείω, κρεῖ.

v. 278. Ὅς κ' ἅπασιν μετίσσειν] Scribe ὅς πᾶσι μετίσσειν.

v. 383. Στύξ] ἀ σύζω, συζέω, συζίς, σὺξ. odium.

v. 387. Ἡ' γ' ἄμυνδύη] an ἡ γ' ἄμυνδοί? hoc est, via qua non illi Jovem sequantur, comitentur.

v. 393. Μή πιν δ' ἀπ' ῥήσιν] scribo δ' ἀπ' ῥήσιν, pro δ' ἀπ' ῥήσιν, metri causa.

v. 398. Σὺν σφίσι παίδεσθαι] σφοῖσιν. πατρὸς] ὠκεανῶ scilicet.

v. 401. Μεταναίεται εἴη] δώρισθαι, ut τρεῖς παῖδες με-τ' αἰσθῆται, ut μέτω.

v. 408. Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς ἐξανέτατον ἐντὸς Ὀλύμπου] Hic versus spurius est, & delendus.

v. 413. Μαῖραν ἔχειν γαίης τι] hoc est, sortem. Maris & terræ potentem lunam esse innuit.

v. 417. Κατὰ νόμον ἰλάσκηται] placat. subintellige divos.

v. 422. Αἶσαν ἀπάντων] hoc est, sortem, potestatem, μῆτι-
ραν, ut sup.

v. 426. Ἦσαν θεὰ ἔμμορε πμῆς] minus honoris sortita est.
& vers. sequ. καὶ γέρας subintellige ἦσαν.

v. 440. Δυσπήμελον] id est, δυσκῆ, δύσπνοον.

v. 443. Ἐθέλωσσι γὰρ θυμῶ] ἀθέλωσσι scribo. α θελω, ἀθέλω,
ut ἀπρίω, ἀθυμείω & similia. Nota vocem Græciæ redditam.

v. 447. Βεράει] ἐφίλλει auger.

v. 466. Καὶ κρατερῶς ποιεῖ ἰόντα, Διὸς μεγάλῃ ἀφ' βυλαίς.] Hic
versus nothus videtur.

v. 471. Μῆτιν συμφερόσασθαι] consilium ut conferrent.

v. 472. Πατρὸς ἐοῖο] an ἀνδρὸς ἐοῖο? hoc est, viri sui, Satur-
ni furentis. placet. versu sequ. παίδων subintellige ἑνὸς.

v. 475. Καὶ οἱ πεφροδέντων] Et ei declararunt.

v. 477. Πέμψαν δ' ἐς Λύκον] scilicet αὐτὸν.

v. 481. Ἐνθα μὲν ἔσθ] Hic cum duobus sequentibus sunt
nothi.

v. 484. Ἀργαίῳ ἐν ὄρει] Αἰγαίῳ ἐν ὄρει. Ἄγρο in monte.

v. 486. Μίγ' ἀνακτὶ] hoc est, μεγάλῃ ἀνακτὶ.

v. 487. Ἐλὼ ἐγχεῖται τῷ νηδύν] scribendum videtur εἰς καὶ τῷ.
an divisim scribendum? ἐλὼ εἰς καὶ τῷ.

v. 490. Ὅ μιν τάχ' ἔμελλε] hoc est, ὅς μιν.

v. 491. Ὅ δ' ἐν ἀθανάτοις ἀνάξεν] Nota phrasin. scribi
poterat, καὶ ἐν ἀθ. ἀνάξ. an scribendum? ἢ δ' ἀθανάτοις ἀνά-
ξεν. placet.

v. 492. Καρπαλίμως δ' αἶε' ἔπειτα] Hic cum sequentibus
novem versibus sunt subdititii.

v. 493. Ἐπιπλομένη δ' ἐν αὐτῇ] alii ἐπιπλομένην ἐν αὐτῇ.

v. 494. Γαίης ἐνισίησι] ἔω, ἔημι, σπυῖημι, σπυῖσις, ἐνέω,
ἐνισίς, ἐνισίη, & geminato, ἐνισίη. Sic ab ἔω, ἔδς, ἔότης, ἔ-
τηλ' idem.

v. 502. Οὐρανίδας] τὴς κύκλωπας, ut supra.

Ibid. Αἰσιφροσυνῶσι] ab αἰω, αἰομαι, αἴτη, αἴω, αἴσις. Hesych. αἴσις, πόνος, βλάβη. idem αἰσιφροσυνῶσιν, αἰνοίαις. αἰσιφρων, hoc est, φρενοβλαβής, ἄνους.

v. 505. Τὸ πρὸν ᾧ πλώρη] an scribendum? πρὸ πρὶν γὰρ πλώρη.

v. 518. Πρόπαρ ἰαπερίδων] ex πρὸ & παρὰ compositum, cui πρὸ πάρος, & παρόντι, σύσσιχα.

v. 519. Ἐσηώς κισφαλῇ πε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρισι] Hic versus addititius videtur.

v. 522. Διὰ κίον' ἐλάσας] τμησὶς διέλασας.

v. 523. Ἐπ' αἰτὸν ὤρεσι] ἐπῶρεσι.

v. 524. Τὸ δ' αἰετὶ ἴσον ἀπάντη] an? τόσον ἀπάντη ὑπάρκει.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα ἀζόμενον τίμα ἀειδείκετον ὕον] Est versus supposititius.

v. 534. Οὐνεκ' ἐρίξει βυλὰς ὑπερβυεῖ Κρονίονι] Hic quoque est supposititius.

v. 535. Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκείνουθε θεοί] An de sacrificiis fuit illa disceptatio. vide scholiast.

v. 537. Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων] scribendum videtur ἐξαπαφίσκων.

v. 538. Τὸ μὲν γὰρ σάραξας] Scribendum videtur τῇ μὲν γὰρ σάραξας, ut & versu 540. pro τῷ δ' αὐτ' ὅςτις τῇ δ' αὐτ' ὅςτις. in quo & pro ἐπὶ τέχνη, an? ὑπὸ τέχνη. ut & v. 555.

v. 571. Γαίης γὰρ σύμπλασας] h. e. ἐκ γαίης. Sic in ἔργῳ.

v. 595. Ξυνήοντας ἔργων] hoc est, κακῶν ἔργων κρινων ἄς, κακὰ ἔργα κρινων ἄς.

v. 596. Αἰ μὲν πε] Scribendum videtur αἰ μὲν γὰρ.

v. 597. Κηρία λάσκη] hoc est, λαμπρὰ πρὸ γλήκη. Hesych.

v. 602. Ἐπτερον ᾧ ποτε κακὸν αὐτ' ἀγαθοῖο] hoc est, pro bono quod ex mulierum carentia sortitus est. subintellige τὰ τῷ ὅσκι γάμον &c. εἰ αὖτις πυρτίας &c. ordo: ἔπτερον ᾧ κακὸν αὐτ' ἀγαθοῖο ἔπτερον τὰ τῷ ὅς μὴ γαμῶν εἰς γῆρας ἔλθῃ χεῖρ γαροφύλου.

v. 605. Οὐ βιότῃ ἐπιδύης] penuria, per penuriam.

v. 607. Μιστὶ μοῖρα γλήτται] τμησὶς μετὰ γλήτται, h. e. μετῇ.

v. 609. Κακὸν ἐσθλὸν ἀντιφείζεις] hoc est, malum pro bono obstat.

v. 610. Ἀπερητοῖο γλυθλῆς] subintellige γυυαῖναι. v. sequ. αἰλίαςον, hoc est, ἀφυκλῆν, ἀχίρειν.

v. 617. Πατὴρ ἀδύοταλ' ἑμῶ] ἔρανος.

v. 640. Παρέχεθεν] subintellige Κρονίδης e superioribus.

v. 644. Ως νέκτερ δ' ἐπ' αἶσαν' κ' ἀμφοσσίλω ἐρεῖν' ἰν' ὧ] Hic versus est infinitivus.

v. 652. Δυσπλιγέ' ἀπὸ δισμῶ] a vinculis molestæ quietis, vel a quiete molesta vinculorum.

v. 656. Περὶ μὲν προπιδεῖ] Scribendum videtur: περὶ σοι προπιδεῖ, περὶ δ' ἐπὶ νόμῳ.

v. 657. Ἀρῆς γῆρας κρυεροῖο] Nota κρυεροῖο pro κρυερῆς positum.

v. 658. Σῆς δ' ὑποφραδμοσύνησιν] Scribo ἐπιφραδμοσύνησιν. Hesych. ἐπιφραδμοσύνη, ὑπονοῆσαι, ἢ ἐπινοῆσαι, ἐπιφραδμοσύνη, σκεψάμεθα.

v. 659. ἈΨοῖρον δ' ἐξῶντις] τὸ δ' delendum videtur.

v. 666. Ἀμείγαρον ἔγειραν] hoc est, μεγάλῳ.

v. 669. Ζώς ἐρέδουσιν] τὸ ἐξ subintelligitur.

v. 678. Δεινὸν ὃ παρ' αὐτῶ] scribendum videtur παρ' αὐτῶ, supra modum insonabat.

v. 680. Πεδῶντι] e fundo, hoc est, penitus.

v. 683. Ἀσπίτε' ἰωχυροῖο] hoc est, διωχυρῶ.

v. 688. Εἴηκε μὲν μῦθος] αἴθρως, αἰθρῶς, εἴθρως, εἴθρως & αἰθρῶς cognata, quibus adde τὸ εἴηκε. Ib. ἐκ δὲ τι πάσων φαίνει βίβλῳ] ἐξέφαινε.

v. 690. Ἐστειχε σιωπαδὸν] continue. a σιωπῇ, σιωπῶν, σιωπαῖον, σιωπαδὸν, & σιωπαδὸν.

v. 691. Ἰκλάρ] ἐξ ὧς de prés.

v. 694. Μεγάλ' ἀπείλ'] μεγάλως.

v. 696. Θερεμὸς αὐτμῆ] sic supra ὅρῃς κρυεροῖο.

v. 697. Τιτῆας χθονίους] id est, terræ filios.

v. 700. Χά'] hoc est, cœlum. vide Scal. in Varr. Ib. ἡσά' δ' ἀν'] subintellige πε.

v. 703. Πιλιὰ] ἐπιλάζει.

v. 706. Κόνιν ἐσφασσάμενον] Hesych. ἐσφασσάμενον ἐδόναν μὲν ψόφον, ἐκίναν. vulgo ἤχον τὸ ἐκίναν. Ib. κόνιν] κόνιν.

v. 727. Τεισυχὴ κίχεται ἀεὶ δειρῶν] an τὸ τίμω intelligit, gulam. a δείρη δειροθμεῖν.

v. 731. Χώρη ἐν δούρην, πλώρης ἔχεται γαίης] Hic versus addititius videtur.

v. 733. Τῆχ' ἀείκεται δ' ἀμφοτέρωθεν] malim τῆχός τε ἀείκετ' ἀμφοτέρωθεν.

v. 738. Πάντων πηγὰ] hoc est, δρχαί.

v. 741. Οὐδας ἴκισ', εἰ πρῶτα πυλίων ἐντοθε γήσοις] An scribendum? οὐδας ἴκισ' εἰ πρῶτα πυλίων ἐντοθε γήσοιο. Sic in ἔργois ἐπὶ δ' οἰς ἀκρον ἴκισαι scribendum, pro quo vulgo scriptum ἴκισται.

v. 742. Προθύλλα θύλλα] scribo φέροι ἀπὸ θύλλα θύλλα δρχαλίη. φέροι ἀπὸ pro ἀπὸ φέροι una voce. Homer. Od. Y. ἔπειτα μὲ ἀναρπάξασα θύλλα οἰχέει ἀπὸ φέρεται.

v. 743. Δεινὸν τε καὶ ἀθανάτοισι] Scribo δεινὸν ἢ καὶ ἀθ.

v. 744. Τῷτο τίς] τὸ χάσμε τῷτο. sequentia:

καὶ τυκίδος ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ

ἔστηκεν, κηφίλης κηφολυμνῶν κυανέησι.

Τῶν ἀπὸ δ' ἰαπυγίῳ παῖς ἔχεται ἔρανον δούρην

ἔστηκας, κηφολῇ τε καὶ ἀκρομάτῃσι χρίεσσι

ἀστειμφίως.

Hæc supposititia sunt.

v. 750. Ἡ μὲ ἴσω κηφολήσεται] Scribendum videtur κηφολήσεται.

v. 754. Μίμητι τὴν αὐτῆς] scribo: τῆς. Ibid. ἔς' αὖν ἴκισται] subintellige ἢ ἄρα. vers. seq. Ἡ μὲ ἐπιχθονίοισι] subintellige ἢ μίχα.

v. 764. Χάλκισον δὲ οἱ ἦτορ] τὸ οἱ hic non placet. quare scribendum videtur χάλκισον δὲ τε ἦτορ.

v. 766. Ἐνθα γὰρ χθονίῳ ἀπὸ δεινὸν δόμοι] scribendum videtur θηῶν χθονίων.

v. 770. Τέχνῳ ἢ κακῶ ἔχεται] hoc est, morem. Dein ἐς μὲ ἰόντας. τμησὶς ἐσιόντας, ἐισιόντας.

v. 780. Παῦρα ἢ γυναικῶ] hoc est, παυράκις, ὀλιγάκις. a παυράκις παυράξ, παῦρα, ut a σφοδράκις, σφοδράξ, σφοδρα, &c.

v. 781. Αἴθραλίη πωλεῖται] scribe αἴθραλή, subintellige τὸ σπυρ, hoc est, σπυρ αἴθραλή πωλεῖται.

v. 783. Καὶ ῥ' ὅστις ψεύδεται ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων] Hic versus spurius videtur.

v. 784. Ζῶς δὲ π' ἴθ' ἐπ' ἱμῖν] Scribo: Ζῶς δ' ὅτι ἴθ' ἐπ'. ordo: ἱμῖν ἐπ' αἰεταὶ πολυάνυμον ὕδωρ μέγαν ὄρεον. ἀεὶ συρῶς vide Pausaniam in Arcadicis.

v. 786. Ψυχρὸν, ὅ, τ' ἐκ πίττης] Hic versus & sex sequentes sunt nothi.

v. 793. Ὅς κεν τῶν ἐπίορκον ἀπολείψας] scribo ἐπίορκον, τῶν, hoc est, τῶν τῶν σύντα. ἀπολείψας libans ab ἀπολείβω.

v. 796. Οὐδὲ ποτ' ἀμβροσίης] Hic & sequens 797 est spurius.

v. 798. Ἐπὶ καμφορῇ καλύπτει] συμῆσις ἐπικαλύπτει subintellige αὐτὴν.

v. 804. Εἰρέας ἀγανάτων] scribendum videtur εἰρείας. sed hic versus videtur delendus & spurius esse.

v. 806. Τὸ δ' ἴσσι κατὰ σφίλας ἀφ' ἡμέρας] Scribo, τὸ δέισσι, hoc est, ὁ δέισσι ἀφ' ἡμέρας. Thucyd. κ' ἀφ' ἡμέρας αὐτῶν διήσεις lib. 3. κατὰ σφίλας, hoc est, asperum, durum.

v. 807. Ἐνθα ἢ γῆς διαφορῆς] Hic & tres sequentes versus e superioribus repetiti sunt, post versum enim 736 collocantur. sed hinc fortasse tollendi.

v. 823. Ἐγγυατ' ἔχουσι] scribo θαυμάσιον ἀκούσιον mirabile auditu. placet.

v. 825. Ἦν ἐκατὸν κεφαλαῖ] hoc est, ἦσαν. Dein delenda interpunctio ὄφις δεινοῖο δεινὸν ὄφις. ὄφις δεινὸν ὄφις. appositio. vers. sequ. λειχόμετος scribendum pro λειχόμετος.

v. 827. Θασυσις κεφαλῆσιν] hoc est, θαυμασίαις.

v. 830. Αἴσφατος] mirabilem.

v. 831. Φθίγγει, ὥς τε τοῖσι σπυρῶν] Hic versus est subditivus & delendus.

v. 832. Ὅσαν ἀγαυῶν] scribo ὅσαν ἰσὺς vocem emittebant.

v. 833. Αἰαδία, hoc est, θρησκῶν.

v. 845. Πυρὸς ἀπὸ τοῦ πελώρι] scribo & distinguo πυρὸς τ' ἀπὸ τ. π.

v. 852. Ἀσπίς κελάδου] subintellige ὑπὸ.

v. 853. Κόρυμβον ἰὸν ῥῆμα] hoc est, ἐπὶ ῥην auxit.

v. 855. Πληξίει ἀπ' ὑλύμποιο] an? βῆτον. ἐπαύρημα. subintellige τὴν τυφάνειαν.

v. 856. Ἐπείσει θιασισίας] ἀπείων, πειρασίων, πειρασμοί, πείρασις ἡ &c. φάσμα, βράζω, βράσσω, βράζω, ἀναβράζω.

v. 860. Παιπαλοίστης] hoc est, τραχίστης. alias παιπαλοΐσσης pro αἰπυλοΐσσης. Hom. ἐστὶ ὁ σκοπιὴν εἰς παιπαλοΐσσαν ἀνελθὼν, hoc est, αἰπείαν, ὑψηλήν.

v. 863. Εὐτέρητος χράοιο] Interpres videtur legisse εὐπῆκλον, quod magis placet. vers. sequ. ὅπερ, hoc est, ὅπως.

v. 865. Οὐρεῖται ἐν βήσσησι] in fabricis ferrariis, quæ in valibus silvosis ædificari solent propter lignorum copiam.

v. 868. Ρῖψι] subintell. ζώε. tum pro ἀκαχων an ἀκαχὼν scribendum?

v. 872. Ἀλλὰ μὲν αὐρα] μεταφάσαι scribo. Hesych. μεταφάσαι, μετατασαι αὐρα, ἡκῆσαι πνοαί. vulgo scriptum ἄμροι pro αὐραι. ex αψ fit μὲν retro, in cassum, sic ex ἀκός, μωκός, μωξ μοχ, ὄμυς.

v. 875. Ἀλλοι δ' ἄλλαι αἶσι] ἄλλη scribendum.

v. 880. Κολοσυρίαν] ἀπὸ πύλου verso, πέλις ἢ πύλεις, pulvis, πύλον, πύλον, unde κολοσυρίαν.

v. 882. Τιμῶν] subintell. ἐνκα.

v. 884. Εὐρύοπα ζώε] ab εὐρύοπης, seu εὐρύοπας, εὐρύοψ.

v. 885. Εὐδιδάσκει] scribo εὐ.

v. 890. Δόλω φρένας ἐξαπατήσας] subintellige τὴν μήτηρα.

v. 891. Εὐὶ ἐπατήσας νηδυν] An ἐς κατήσας divinum scribendum? sic vers. 899 pro ἐγκάτῃ νηδυν scribendum ut hic ἐς κατήσας, aut ἐς κατήσας.

v. 896. Τελοζήσιαν] audacem, terribilem.

v. 903. Αἶτ' ἐργ' ὠραίησι] forte ὠραίησι ab ὠραίων.

v. 909. Ἀγλαίω καὶ Εὐφροσύνῃ] scrib. Ἀγλαίω καὶ Εὐφροσύνῃ. πε hic deesse viderur.

v. 914. Ἐδωκε τὴν μητέρα ζώε] concessit ut caperet.

v. 919. Γείατ' αἶρ' αἰετοῖο] scrib. γείατ' ἐν αἰετοῖο. placet.

v. 926. Κέλαδδ' ἰτε ἄδδον] bellici clamores.

v. 928. Καὶ ζαυδρήσι] αζαυδρῆς, ζαυδρῆν, ὀργίζομαι.

v. 961. Ἡ δὲ οἱ Μηδείαν] ἡ δὲ scribe.

v. 962. Διὰ χρυσὸν Ἀφροδίτῃ] hoc est, χρ. per.

v. 979. Ωκυανοῖο Χρυσαόρου] scribe Ωκυανῶ.

v. 982. Γηρυονῆα τ' κλεῖν] Γηρυόνιν.

v. 983. Βοῶν ἐνικ' εἰλιπιδῶν] βῶν.

v. 989. Παῖδ' αἰπαλὰ φρονέοντα] Puerum puerilia sapientem. scribendum videtur αἰπαλὰ, ab αἰπαλός, αἰπαλόφρων.

v. 990. Ἀνερψαυμένη] Hesych. ἀνερψάντο ἀφῆρπυσαν. Idem ἀνερψάμενοι ἀφαρπύσαντες.

v. 991. Νύχον] alias μύχον.

v. 1014. Τῆλε μυχῶν ἡσῶν ἰεράων] μυχῶ scribe.

In Fragmentis. Γαλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀπῆλαις οἰκί' ἔχοντων] Quorum plaustra vagas rite trahunt domos.

Αὐτὸν μὲν χιόδ, κρύψαι δ' αἰδῆκτος μαχαίρην. Αἰδῆκτος.

FINIS.

INDEX AUCTORUM

Qui emendantur aut explicantur in
LECTIONIBUS HESIODEIS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

<p>A <i>Lianus.</i> 94. 132.
 <i>Anonymus Theologicorum</i>
 <i>Arithmeticonum auctor.</i> 89.
 <i>Anigenus Carystius.</i> 8.
 <i>Anthologia.</i> 77.
 <i>Apollodorus.</i> 118.
 <i>Apollonius Rhodius.</i> 96.
 <i>Aristoteles.</i> 136.
 <i>Aristophanes.</i> 10. 84.
 <i>Callimachus.</i> 3.
 <i>Catalecta veterum poetarum.</i>
 70. 114.
 <i>Claudianus.</i> 51.
 <i>Dracontius.</i> 122.
 <i>Etymologicum magnum.</i> 130.
 <i>Florus.</i> 74.
 <i>Gellius.</i> 81.
 <i>Hesychius.</i> 28. 84. 122.
 <i>Hippolytus de Antichristo.</i> 11.
 <i>Homerus.</i> 4. 18. 27. 32. 39. 71.
 95. 98. 103. 104. 105. 127. 132.
 <i>Hyginus.</i> 118.
 <i>Juvenalis.</i> 99.
 <i>S. Lucas.</i> 63.</p> | <p><i>Lucianus.</i> 114. 129.
 <i>Menander.</i> 91.
 <i>Nicolaus Damascenus.</i> 48.
 <i>Nicomachus Gerasenus.</i> 89.
 <i>Orpheus.</i> 64.
 <i>Ovidius.</i> 98.
 <i>Palaphatus.</i> 121.
 <i>Pandecta.</i> 10.
 <i>Petronius.</i> 137.
 <i>Phadrus.</i> 94.
 <i>Pindarus.</i> 38.
 <i>Pollux.</i> 56. 59. 68. 69.
 <i>Proclus.</i> 43. 46. 48. 59. 67.
 <i>Quintilianus.</i> 82.
 <i>Scholia antiqua.</i> 119. 124. 130.
 132.
 <i>Senatusconsultum in Pandectis.</i>
 10.
 <i>Servius.</i> 57.
 <i>Stephanus de urbibus.</i> 125.
 <i>Theocritus.</i> 72. 75.
 <i>Tzetzes.</i> 39. 43.
 <i>Varro.</i> 17.
 <i>Virgilius.</i> 71. 90.</p> |
|--|--|

IN LECTIONES HESIODEAS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

Α ^{ησι.}	130	Aoristorum elegans usus.	27.
Αγαλαΐη τελευθόουα.	98		134
Αγκυλομήτης, ἀγκυλόμητης.	12	Α'πιφθ ^ο χρυσός.	101
Αγρο ^α .	100	Α'πλ ^α στ ^ο .	22. 97
Α'χ ^α υλοι ποιμήνες.	82	Α'πλ ^η τ ^ο .	97
Α'χ ^{ων} .	107	Α'ρ ^ω τ ^ο .	57
Acris sol.	51	Arcium præses Jupiter.	3
Α'κτ ^η Δημήτερ ^ο .	106	Α'ε'γίτης Ζέφυρ ^ο .	123
Acutus sol. 51. acutum frigus.		Α'ρχ ^α ς πίθ ^α .	45
Adamas.	95	Α'ειμ ^ο ι.	120
Adamantinus.	ibid.	Augere.	2
Α'ίξ ^{ειν} .	2	Αύλ ^η .	82
Ægeus mons.	125, 139	Αυτόγ ^{ον} ἄροτρον.	54
Æthiopicis mancipiis genuum		Αυτίς.	44
patellæ & tali erant ablati.		Α'χ ^{ος} cur dicatur vinum.	110
	137	Α'χ ^ο μα.	116
Α'θ ^ω αίης δμωός.	54	Α'χ ^υ ς.	102
Αἰετῶν.	71	Βάλλ ^α ς ἐν θυμ ^α .	36
Αἰετῶν ἐλίγ ^ω τῆ ^α .	76	Βεβλ ^η σθ ^η κα.	107
Αἰρ ^α μ ^ο βί ^ο τα.	60	Βίη Η'ρεκλείη.	93
Αἰολ ^ο φύσις.	89	Βλάπ ^{τειν} δικί ^ω .	34
Αἰών.	108	Βόει ^α .	122
Α'κί ^η τ ^α .	85	Bonus.	29
Α'κ ^{ειν} .	36	Βοῶπ ^{ις} .	122
Α'κ ^{ρα} ς.	73	Bruma.	61
Α'κ ^{ειν} ἄν ^δ ροι.	106	Βέπ ^{αις} .	122
Α'λε ^η .	70	Buris.	54
Α'μπ ^{υξ} .	131	Γεν ^α .	24
Α'μφιγ ^η ς.	13	Genuum patellæ Æthiopibus	
Α'νδ ^{ρα} θυμ ^ο ν ἔχ ^{ειν} .	1	incidebantur.	137
		M 5	Γή-

Γέρα Θ υδὲς.	40	Ε'λαφ Θ ἡ pro cervo.	110
Γερύσαλξ.	112	Ε'λικας βέεις.	57
Γλαυκή.	124	Ε'λικωβλίεφαροι.	112
Γλώσσης χάριν.	80	Ε'λικώπιδες.	ibid.
Γκιοπαχίς.	103	Ε'λυμα.	55
Γκιοί Ε'λδ'θ'η Θ .	112	Ε'νδρουσι.	60
Grandia farra.	135	Ε'παινή ωξιφόνεια.	129
Grandire fruges.	ibid.	Ε'πακ Θ α'ρρης.	6
Γύαλα.	126	Ε'παρμυ Θ .	74
Γῆα.	13	Ε'παυρείν βασιλῆ Θ , η'κ Θ .	32
Γιοκάρ Θ .	12	Ε'πηε'αδός.	65
Dæmones moriuntur.	21	Ε'πί βυσιν κ'είνειαλξ.	18
Δασίστερα.	64	Ε'πί χλωρ Θ α'δύμαν Θ βαι-	
Dedicatio vasorum.	85	ρειν.	101
Δεικνύειν.	63	Ε'πιγυβίς.	104
Deludere.	62	Ε'πιγυβίδει θ'ίαλξ.	103
Δώ'προι δαίμονες.	22	Ε'πικης.	78
Δώ'προν ποιείν.	ibid.	Ε'πιμετ'ε'αλξ.	44
Διάνδιχα θυμὸν ἔχεν.	4	Ε'πισμυγρός.	103
Διατεκμαίρειν.	47	Ε'πίχεν ἱππυς.	106
Dies fausti & infauti.	87	Ε'ρρα θαλίης μεμηλότα.	31
Dies omnes à Jove.	ibid.	Ε'ρζαζίαλξ.	9
Δίκαια.	33	Ε'ρζαζίαλξ βίον.	ibid.
Δίκη ἰθύειν θ'έμισας.	3	Ε'ργμα Θ ἔχεν.	129
Διφ'ερα.	69	Ε'ρρη.	9. 50
Δίχα θυμὸν ἔχεν.	4	Exilis domus Plutonia.	23
Dorinitator.	75	Ευ'ημωσών.	60
Δῶρα Α'φροδίτης.	93	Ευν.	39
Δρόμ Θ .	107	Ευ'ρυτίρη Θ .	115
Ducere æs.	97	Ευ'ρώεις δ'εμ Θ .	23
Ε'ρεκ'υδ'εμ Θ .	132	Ε'δ'λός.	29
Ε'ίχ'ελοι χε'ημα.	43	Ε'υ'ε'φαν Θ Δημήτηρ.	36
Ε'έ'ση.	113	Ε'φ'ε'αλξ ἱππυς.	106
Ε'λαιον.	107	Ε'χεν.	94
Ε'λάσμα Θ .	97	Ε'χ'ε'λη.	55
Ε'λαύνειν.	96	Ζά'ς χ'θ'ον Θ .	57
		Ζά'ς	

I N D E X.

Ζῆς ἰμμερίζων.	52	Insulæ beatæ in Oceano.	25
Facere populum.	74	Ἰσοειδής.	111
Frangere subsellia versu.	100	Jovis dona rejicienda quo-	
Frondes boum pabulum.	73	modo sunt.	14
Fumo durabant clavos.	9	Ἰσοβοδής.	55
Futurorum elegans usus.	27.	Jupiter Justitiæ præses.	3
	134	Jupiter præses arcium.	3
Habere.	94	Jus.	107
Homerus cur lana coronatus à		Justitiæ præses Jupiter.	3
Platone e sua relegetur re-		Καθήσας.	61
publica.	126	Καί pro ἡγαν.	39
Horæ pulchritudinis præfides.		Καί pro καί.	44
	130	Καιρός.	79
Horæ faustæ & infaustæ.	87	Κακοθημοσύνη.	60
Ηῠθια.	30	Καλιαί.	64
Ηῠθαῖα.	138	Καλιῖα.	22. 134
Ηῠρα ἰσοαῖμα.	19	Camuri boves.	57
Ηῠμον αῖμα.	61	Κάρφειν.	3
Ηῠμερόκη.	75	Κατὰ ἰόμον ἔρδειν.	123
Θέα.	107	Καὶ παίζειν.	39
Θέαξ ἀροῖον.	54	Catulaster.	122
Θῆκε γῆρας.	80	Κηδεῖν.	44
Θῆλυς ἔρση.	109	Κίσις.	101
Θοή.	117	Clavos fumo durabant.	9
Θύαν.	41	Clavi duo in navi veterum.	11
Θύμα Αἰτῆς.	114	Κληρ.	42
Θύ.	40	Κόρυς.	37
Thus unde.	42	Concubitus polluit.	82
Θῶκ χαλκή.	62	Continere ora frenis.	94
Γάλιμα.	51	Commoda sydera, dies.	86
Γερὸς ἀκαιοῦς.	71	Κορεῖν.	12
Γερὰ πύττα.	125	Coronæ spicæ Cereri tribue-	
Γῆναι.	3	bantur.	36
Γῆρας νέμειν.	30	Κορυβόεις.	139
Γῆλοι.	133	Κορυβόης.	139
Imbuere.	35	Κορυβόειν μάχην.	99

Κρυπτός.

I N D E X.

Κροτῆς.	23	Μίτρες.	ibid.
Κρανῶ.	66	Μίτρες σιφίης.	38
Κρανὸς πύλης.	95	Μῆλα omnes arbutei fructus.	
Κύβερ.	125		17
Κυδῶς.	33. 134	Μῆλων φθινόντων.	113
Cudones.	136	Μηδούς.	12
Labores hominum a diis.	47	Μηχαναί.	116
Lana ornabantur res sacræ &		Μιλίτης.	12
dii.	126	Mitræ barbararum , vetula-	
Λαοί.	108	rum , & luparum gestamen.	
Λαός.	111		131
Λαοσκό.	92	Μυρμιδόνων πόλις.	139
Λίγα.	62	Μυρία παρῆν.	135
Λίγη ἐπύλης.	63	Νέφελισιχόν interdum addi-	
Λόγη ἱστοίης.	97	tur nulla sequente vocali.	19
Λήιον.	105	Nectar.	114
Λύγα εἰδή.	121	Νέφες καὶ φιλία rerum princi-	
Ludere.	104	pia.	5
Ludi.	105	Neimesis Justitiæ filia. 78. suum	
Ludius.	ibid.	cuique tribuit. 78. Mode-	
Μᾶζα.	73	stis favet , superbis est infe-	
Μακρῆς.	71	sta.	78
Μαλκισῶν.	66	Νέμεαζ ἡμελίας.	31
Manus centum cur tribuantur		Neptunus cur Tauriformis di-	
gigantibus.	116	catur.	138
Μάσημα.	109	Νεωκρό.	12
Μασιῶζ.	ibid.	Νιψ.	67
Μασιχῶν.	109	Noctes cur Deorum sint.	82
Μισαδον.	59	Noctu dii versantur in terra.	
Mel, pro eloquentia.	114		82
Μελαχρόνι.	119	Νόημα.	19
Μίτρες ἥρας, ἡμελίας.	20	Nudi arabant , ferebant, mete-	
Μίτρες φυλάσσεαζ.	77	bant veteres.	46
Μιτρεῖαζ.	43	Νύξ.	119
Μίτρες ἔργα.	37	Νόχη Κύπερις.	133
Μίτρες λέγειν.	ibid.	Oceanus sacer. 71. Deus.	72
		Oculi	

Oculi magni pulchritudinis notæ.	122	Picari.	121
Οὐρανός.	98	Πῖλος.	68. 69
Οἱ ἄνθρωποι.	48	Πλεῖστα ἄρματα.	93
Οἱ ἄμφι ἀνακταί.	98	Pluto divitiarum dator.	57. In
Οἶνον.	107	ejus ditione terra & fru-	
Οὐρανός.	26	ges. 58. Numen agricola-	
Οὐρανός ἡλίος.	50	rum.	ibid.
Οὐρανός.	27	Πόδα.	68
Opus.	50	Ποιῖα δὲ θῆται, γυναικαί.	74
Orcus.	90. 91	Πολεμίζειν.	108
Ordinarii homines.	133	Πόντος prima longa.	16
Οὐρανός.	72	Πῶς πολυπόδος.	65
Οὐρανός.	37	Præsentis elegans usus.	7
Οὐρανός.	106	Προπαραδιδότα.	76
Ostendere.	63. 135	Proserpina Numen agricola-	
Οὐρανός.	33	rum.	58
Οὐρανός.	28	Προσφερῆς.	102
Οὐρανός ἄνθρωποι.	94	Πτόχος.	95. 96
Παῖς.	104	Ρυττά.	125
Παῖς.	12	Quærere.	50
Παλιγγενεσία mundi.	25	Quaternarii numeri sanctitas.	89
Pallentes herbæ.	101	Ρῆμα.	2
Παναιόλος φύσις.	89	Ros vim habet vegetandi her-	
Πανίπλωτος.	66	bas.	110
Πανίπλος κασιπρος.	101	Sacrificia vetustissima gramen,	
Πανίπλος.	127	& quæ alia fert tellus.	40
Πανίπλος ἐκ θαλάσσης.	135	Σαρόποδες.	137
Πανίπλος.	68. 136	Saturnus Rex beatarum insula-	
Πανίπλος.	88	rum.	25
Periphrases poëticæ.	113	Sedere.	61
Πέπλος.	105	Σείρα.	52
Πέπλος.	72	Similis.	133
Πέπλος οὐρανός.	ibid.	Σπᾶδην.	108
Πηδάλιον.	10	Stationes.	62
Πηκτὸν ἄροτρον.	55	Στασιότρον.	117

I N D E X.

Σπίφκαται.	132	Φῶς.	103
Τανύσφυρος.	93	Vulcanus natus ex sola Juno-	
Taurorum specie fluvii simu-		ne, sine concubitu.	132
labantur.	138	Χαλιπὸς πορθαίταις.	71
Τάφος.	83	Χαλκιδόφυρος.	120
Τεκμαίρειν.	47	Χάος pro inferis. 127. & pro	
Τεπελισμὸν ἡμαρ.	88	aëre.	ibid.
Τηλαῖν.	49	Χερσὶ.	39
Τηλαίνειν.	101	Χθόνιος ζῶς.	37
Τύαῖν.	49	Χθόνια θεαί.	58
Τιζάρησιος.	98	Χλαῖνα.	67
Tres quaternæ, quinæ &c. in		Χλωρὸς.	101
menfibus Græcis.	88	Χρήμα πράττειν.	47
Udones.	136	Χρήματι.	48
Υλοφάγοι βόες.	73	Χρῆσθ.	44
Υμνεύουσι ἐνέπεται, pro ὑμνεύ-		Χρησθήσεται.	48. 134
ται.	1	Χρυσάμπυξ.	131
Υπὸ φορμίλων.	105	Χυττόποδες.	84
Verus.	34	Χῶρος.	43
Φίκιον.	121	Ὠγύχθ.	129
Φιλία καὶ εἰκὸς rerum princi-		Ὠθ' ἔτης.	8
pia.	1	Ὠθ.	ibid.
Φιλότης.	117	Ὠραῖοι καρποί.	ibid.
Φίξ pro σφίγξ.	121	Ὠραῖθ.	131
Φυή.	19	Ὠραία.	130
Φύλα θεῶν.	28	Ὠραίζω.	131
Φωνή.	14		

Errata Typographorum in Hesiodo.

P Ag. 30. v. 12. ἑπικύματα. P. 31. v. 2. tunc solis astrum, scribe pro tunc sol. v. 8. pro venit scribe: voluitur interdum. P. 34. v. 15. ἰστέα-εἶζει. P. 35. v. 2. floridum ver. v. 17. ver exorients floridum. P. 39. v. 6. bovis ferro casti. P. 44. v. 22. βάλαναι ἢ χεῖρα πορφυρεῖν. P. 74. v. 7. Ἀπείρεται ἰστέοντο Ἀθανάτων. P. 75. v. 6. Deorum autem resenabat Olympus. v. 7. Opulencia infinita erat cinctus immortalium. P. 86. v. 20. Ἰδὲ cr.

Errata in Notis.

P. 1. v. 17. Δότι, ἔλθετε. P. 3. v. 39. Λαόν ὑπὸ σκοτεινῆς, οἱ τ' ἔμπαλιν ἰδόντες. P. 4. v. 7. Hæc enim poetæ mens est: Ἀνδρ. v. 13. qui hæc ita vertunt. P. 5. v. 24. Μῆκος τε πλάτος τε. P. 6. v. 31. Ἐπύκκοι. P. 7. v. 2. Ἐπύκκοι. v. 3. Ἐπύκκοι. P. 8. v. 11. Dipnosophista. v. 23. pulchre. P. 10. v. 21. modo ærumnoso. P. 11. v. 15. appelluntur. v. 29. in Microzoico, opere. P. 12. v. 18. Ἀσπίδι. P. 16. v. 3. sequente. v. 26. Ἀργείοι. v. 31. Μύλα. P. 23. v. 27. Ἀσπίδι. P. 25. v. 30. quum meliora. P. 31. v. 4. Foterat. v. 8. θαλίης. P. 33. v. 3. quam qui pedibus. v. 33. animalium, ubi hos versus laudat. P. 36. v. 23. argenteum. P. 38. v. 32. ἡδ' ὀνίνσι] MS. I. ἡδ'. dein: Αἰδώς ἡδ' ἀνδρας. P. 51. v. 3. mento. Ibid. v. 8. hycmes. P. 53. v. 30. Ἀθωαίαν. v. 32. Ἀθωαίαν. P. 55. v. 25. πορφυρεῖται. v. 28. Per-
verterunt omnia. Stiva. v. 29. prima, illa. P. 56. v. 11. ἔλυμα παρὶ ἀρα-
τρί. v. 24. ὃ ὑπολείπεται τὸ ἔλυμα. P. 64. v. 25. dele idem. P. 65. v. 21. Ἐπνεταυός. P. 66. v. 3. quod notavit Moschopulus. P. 70. v. 18. Κατα-
δάων, imber. P. 85. v. 12. Φάγης. P. 86. v. 4. Nicomachus Gerasenns.
P. 96. v. 24. lux Onomast. P. 99. v. 25. vers. 347. P. 101. v. 17. Βρόσις.
v. 29. viridis, sed etiam ὠχρός pallidus. v. 106. v. 27. v. 308. v. 28.
subsultantes. P. 110. v. 13. Κεῖχεροι. P. 111. v. 14. Μαλίσθονα. P. 113.
v. 1. στυδαῖ. P. 117. v. 21. Cæli. P. 120. v. 34. Ἀσπίδι. Et sic etiam
bis scribe P. 121. v. 6, & 24. P. 122. Venerem. P. 126. v. 16. maxime
sacra. P. 127. v. 29. Sicut paulo ante. P. 134. v. 23 dele: & v. 284.
Ζεὺς δὲ τὸ Ἰεὺν ἐπέμψα. Jupiter tum Irim mittere solet.